

คู่มือการลงทุน ในสาธารณรัฐประชาชนจีน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
www.boi.go.th

ประจำปี **2561**

หอสมุดแห่งชาติ
ถนนสามเสน ดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ : 02-2809846
โทรสาร : 02-2809846

วันที่อนุมัติ 7 พฤศจิกายน 2561

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

คู่มือการลงทุนในสาธารณรัฐประชาชนจีน ประจำปี 2561.-- กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักนายก
รัฐมนตรี, 2561.

280 หน้า.

1. การลงทุนของจีน. 2. การลงทุน. I. จีรวัดน์ ศรีเรือง, ผู้วาดภาพประกอบ. II. ชื่อเรื่อง.

332.673

ISBN 978-616-235-314-7

คู่มือการลงทุนในสาธารณรัฐประชาชนจีน ประจำปี 2561

คณะกรรมการ : Dr. Renliang Li
ศ.(พิเศษ) วิบูลย์ ตังกิตติภรณ์
นายรณชัย แซ่หยวน
นางสาวสุลีกร สุป็น
นางสาวอรรณณ แซ่ว่าง
Ms. Fanghui Yu
โครงการส่งเสริมการลงทุนไทย – จีน ประจำปี 2561

พิมพ์ครั้งที่ 1 : พ.ศ. 2561

จำนวน : 800 เล่ม

ISBN : 978-616-235-314-7

พิมพ์ที่ : บริษัท แสงสว่างเวิลด์เพรส จำกัด
ที่อยู่: 2779 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์: 0-2579-2654

จัดทำโดย : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักนายกรัฐมนตรี
(Thailand Board of Investment, The Prime Minister's Office)
555 ถนนวิภาวดีรังสิต เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10230
โทรศัพท์ + 66 (0) 2553 8111
โทรสาร + 66 (0) 2553 8222
Email : head@boi.go.th
<http://www.boi.go.th>

สงวนลิขสิทธิ์©

คำนำ

ปี 2560 เป็นปีที่สำคัญสำหรับประเทศจีนและประเทศต่างๆ ทั่วโลกกว่าได้ เพราะในเดือนตุลาคม ปี 2560 พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้จัดการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จีนครั้งที่ 19 หรือเรียกสั้นๆ ว่าสมัชชาฯ 19 นายสี จิ้นผิง ได้รับการเลือกตั้งเป็นเลขาธิการใหญ่ของพรรคฯ อีกวาระหนึ่ง และได้กำหนดเป้าหมายพัฒนาของจีนเพื่อทำให้ความฝันของจีนกลายเป็นจริง

เดือนมีนาคม ปี 2561 ประเทศจีนได้มีการจัดการประชุมสองสภา ได้แก่ การประชุมสภาผู้แทนประชาชนทั่วประเทศและการประชุมสภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติจีน ในที่ประชุมมีการเลือกตั้งประธานาธิบดีและนายกรัฐมนตรีของจีนและกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาในวาระครบ 100 ปีแห่งการก่อตั้งพรรคฯ ในปีพ.ศ. 2564 และครบ 100 ปีแห่งการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี พ.ศ.2592

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Thailand Board of Investment: BOI) จัดทำ “คู่มือการลงทุนในสาธารณรัฐประชาชนจีน” เป็นประจำทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในประเทศจีนให้กับนักลงทุนไทยและผู้สนใจได้ใช้เป็นแนวทางหรือเป็นข้อมูลประกอบในการศึกษาก่อนตัดสินใจไปลงทุนหรือใช้ประโยชน์ในการติดตามข้อมูล นโยบายด้านการลงทุนของประเทศจีน ทั้งนี้ เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานในการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริมการลงทุนสองทางระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน คู่มือฯ ฉบับนี้จัดทำขึ้นด้วยการสนับสนุนข้อมูลจากศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ภายใต้ “โครงการจัดจ้างที่ปรึกษาส่งเสริมการลงทุนไทย-จีน ประจำปี 2561” มีเนื้อหาครอบคลุมข้อมูลพื้นฐาน สถานภาพและนโยบายทางเศรษฐกิจ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในจีน เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเขตการค้าเสรี สถานภาพการค้าการลงทุนระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน กฎระเบียบในการดำเนินธุรกิจ สิทธิประโยชน์ในการลงทุนระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน กฎระเบียบในการดำเนินธุรกิจ ระบบการเงินการธนาคาร โอกาสทางการค้าการลงทุนในอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ

อนึ่ง สำนักงานได้จัดทำเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลจีน หรือ China Information Center (<http://chineseinfo.boi.go.th/>) สำหรับเป็นแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนระหว่างไทยจีน ซึ่งผู้สนใจสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์นี้ สำนักงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่านักลงทุนและผู้สนใจทั่วไปจะได้รับประโยชน์จาก “คู่มือการลงทุนในสาธารณรัฐประชาชนจีน ประจำปี 2561”

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
กันยายน 2561

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของประเทศจีน	1
1.1 ข้อมูลพื้นฐาน	1
1.2 ลักษณะภูมิประเทศ	2
1.3 ลักษณะภูมิอากาศ	4
1.4 ประชาธิ ศาสนา และภาษา	4
1.4.1 ประชาธิ	4
1.4.2 ศาสนา ลัทธิ และปรัชญา	5
1.4.3 ภาษา	6
1.5 ระบอบการเมืองการปกครอง	7
1.5.1 สังคมนิยมที่มีเอกลักษณ์ของจีน	7
1.5.2 รัฐธรรมนูญของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน	8
1.5.3 พรรคการเมือง	9
1.5.4 สภาผู้แทนประชาชน	18
1.5.5 รัฐบาล	20
1.5.6 สภาที่ปรึกษาการเมือง	23
1.5.7 องค์การยุติธรรม	23
1.5.8 การแบ่งเขตบริหาร	24
1.6 การศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	27
1.6.1 การศึกษา	27
1.6.2 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	29
1.7 ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค	30
1.7.1 ที่ดิน	30
1.7.2 ไฟฟ้า	32
1.7.3 น้ำประปา	32
1.7.4 พลังงาน	33
1.7.5 การคมนาคม	35

	หน้า
1.7.6 โทรมคมนาคมและการสื่อสาร	37
1.8 แรงงาน	38
บทที่ 2 สถานภาพทางเศรษฐกิจของประเทศจีน	39
2.1 ประวัติการพัฒนาเศรษฐกิจ	39
2.2 เศรษฐกิจภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ	40
2.2.1 ภาคเกษตรกรรม	40
2.2.2 ภาคอุตสาหกรรม	42
2.2.3 ภาคบริการ	44
2.3 สถานภาพการค้าระหว่างประเทศ	46
บทที่ 3 นโยบายสำคัญด้านเศรษฐกิจ	48
3.1 ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะ 5 ปี ฉบับที่ 13	48
3.1.1 แนวคิดที่ชี้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะ 5 ปี ฉบับที่ 13	48
3.1.2 แผนยุทธศาสตร์ Made in China 2025	55
3.1.3 ครอบรอบ 100 ปี ใน 2 วาระสำคัญ	57
- วาระที่ 1 ครอบรอบ 100 ปี การก่อตั้งพรรค คอมมิวนิสต์	58
- วาระที่ 2 ครอบรอบ 100 ปี ของสาธารณรัฐ ประชาชนจีน	58
3.2 นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจตามพื้นที่	59
3.2.1 การยกระดับเศรษฐกิจชายฝั่งตะวันออก	59
3.2.2 การพัฒนาภาคกลาง	61
3.2.3 การฟื้นฟูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	63
3.2.4 นโยบายมุ่งตะวันตก (Go-West Policy)	65
3.2.5 ปากแม่น้ำจูเจียง	67
3.2.6 แหลมเหลียวหนิงกับแหลมซานตง	68
3.2.7 แถบเศรษฐกิจแม่น้ำฉางเจียง	73
3.3 นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศ	74
3.3.1 การปฏิรูปเชิงอุปทาน	74
3.3.2 การปฏิรูปเศรษฐกิจเชิงอุปสงค์	77

	หน้า
3.4 นโยบายส่งเสริมการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ	79
3.4.1 นโยบาย Attracting foreign investment	79
3.4.2 นโยบาย Going global	83
3.4.3 นโยบาย The Belt and Road	84
บทที่ 4 กฎหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในประเทศจีน	91
4.1 กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การวิสาหกิจทุนต่างชาติในจีน	94
4.1.1 กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจร่วมทุนระหว่างจีนกับต่างชาติ	95
4.1.2 กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจร่วมประกอบการระหว่างจีนกับต่างชาติ	96
4.1.3 กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจทุนต่างชาติ	97
4.2 กฎหมายเกี่ยวกับบริษัทจำกัด	98
4.2.1 ความแตกต่างระหว่างบริษัทจำกัดและบริษัทจำกัดความรับผิดชอบ	98
4.2.2 การจดทะเบียนบริษัทจำกัด	99
4.2.3 การจดทะเบียนสาขาของบริษัทต่างประเทศในจีน	100
4.3 กฎหมายว่าด้วยการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าและกักกันโรคพืช	101
4.3.1 กฎหมายตรวจสอบและกักกันโรคเพื่อการนำเข้าและส่งออก	101
4.3.2 กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ	104
4.4 กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการปริวรรตเงินตราต่างประเทศ	108
4.5 กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา	111
4.5.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา	111
4.5.2 การขอคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาตามกฎหมาย	112
4.5.3 การปกป้องคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาตามกฎหมาย	113
4.6 กฎหมายภาษีอากร	116
4.6.1 หมวดภาษีหมุนเวียน	116
4.6.2 หมวดภาษีเงินได้	120
4.6.3 หมวดภาษีทรัพย์สิน	125
4.6.4 หมวดภาษีทรัพยากร	126
4.6.5 หมวดภาษีพฤติกรรม	126
4.7 กฎหมายแรงงาน	127
4.7.1 บททั่วไป	127
4.7.2 ความเสมอภาคในการทำงาน	129

	หน้า
4.7.3 สัญญาจ้างแรงงาน และสัญญาข้อบังคับแรงงาน	129
4.7.4 เวลาทำงาน วันพักผ่อน และวันลา	133
4.7.5 การหยุดพักผ่อนประจำปี	134
4.7.6 ค่าจ้าง	134
4.7.7 สุขภาพและความปลอดภัยของลูกจ้าง	135
4.7.8 คัมครองแรงงานหญิงและเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	135
4.7.9 ประกันสังคมและสวัสดิการ	136
4.7.10 การระงับข้อพิพาทแรงงาน	137
4.7.11 การกำกับตรวจสอบ	138
4.7.12 บทกำหนดโทษ	138
4.7.13 ภาคผนวก	141
4.8 กฎหมายต่อต้านการผูกขาดและการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม	141
4.8.1 กฎหมายต่อต้านการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม	141
4.8.2 กฎหมายป้องกันการผูกขาด	144
4.9 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	148
4.10 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการระงับข้อพิพาทนอกศาล	150
4.10.1 ระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	150
4.10.2 ระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยคณะกรรมการไกล่เกลี่ยของประชาชน	150
4.10.3 ระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางศาล	152
4.10.4 ระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครอง	153
4.10.5 ระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยทางอนุญาโตตุลาการ	154
4.11 หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน	158
4.12 กรณศึกษา	165
4.12.1 ปัญหาข้อพิพาทที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	165
4.12.2 ปัญหาข้อพิพาทที่เกี่ยวกับสัญญา	166
4.12.3 ปัญหาข้อพิพาทที่เกี่ยวกับสัญญาโอนสิทธิในหุ้นส่วนของบริษัทจำกัดความรับผิดชอบ	167
4.12.4 ปัญหาข้อพิพาทที่เกี่ยวกับการลงทุน	168
4.12.5 ปัญหาการลงทุนในการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	171
4.12.6 ปัญหาข้อพิพาทที่เกี่ยวกับแรงงาน	172

บทที่ 5 การลงทุนโดยตรงของนักลงทุนไทยในประเทศจีน	174
5.1 สถานภาพการลงทุนโดยตรงของนักลงทุนไทยในประเทศจีน	174
5.2 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และความท้าทาย ของไทย-จีน	176
5.3 ปัญหาที่พบบ่อยสำหรับนักลงทุนในประเทศจีน	179
5.3.1 ปัญหาที่พบบ่อยสำหรับนักลงทุนในประเทศจีน	179
5.3.2 ข้อเสนอแนะ	180
5.4 อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสำหรับนักลงทุนไทยในประเทศจีน	180
บทที่ 6 นโยบายส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในจีน	201
6.1 นโยบายของประเทศไทยเกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงจาก ต่างประเทศ	201
6.1.1 นโยบายภาครัฐกิจ	201
6.1.2 นโยบายภาคพื้นที่	208
6.2 สถานภาพการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ	221
บทที่ 7 วิเคราะห์และบทสรุป	223
7.1 ประเทศไทยกับนโยบายคุณภาพควบคู่กับประสิทธิภาพ	223
7.2 ประเทศไทยกับการปรับปรุงการรับเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ให้เข้าสู่แนวทางที่ถูกต้อง	234
7.3 ประเทศไทยกับการสร้างสิ่งแวดล้อมทางกฎหมายที่ดี	225
7.4 ประเทศไทยต้องสร้างมาตรฐานการแข่งขันที่เป็นธรรม ระหว่างบริษัททุนจีนกับบริษัททุนต่างชาติ	226
7.5 การลงทุนจากต่างประเทศที่เหมาะสมกับจีนในศตวรรษที่ 21	228
7.6 ข้อเสนอแนะ	231
บทที่ 8 อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพของจีน	233
8.1 อุตสาหกรรมปัญญาประดิษฐ์ (AI)	233
8.2 อุตสาหกรรมปัญญาประดิษฐ์จีน	235
8.2.1 อุตสาหกรรมต้นน้ำ	235
8.2.2 อุตสาหกรรมกลางน้ำ	240
8.2.3 อุตสาหกรรมปลายน้ำ	243
บรรณานุกรม	253

บทที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานสาธารณรัฐประชาชนจีน

1.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ประเทศจีนหรือชื่อเต็มว่า สาธารณรัฐประชาชนจีน (the People's Republic of China: PRC) ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกของแผ่นดินใหญ่ยุโรป-เอเชีย อยู่บนฝั่งตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิก สถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1949 ภายหลังที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้รับชัยชนะ ดังนั้น ในวันที่ 1 ตุลาคมของทุกปีจึงเป็นวันชาติของประเทศจีน

สรุปข้อมูลพื้นฐานของจีน

ลำดับ	รายการ	ดัชนี
1	เนื้อที่	9.6 ล้านตารางกิโลเมตร
2	ประชากร	1,390.08 ล้านคน (ณ สิ้นปี 2017)
3	เมืองหลวง	ปักกิ่ง
4	GDP (Nominal)	12,723,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ปี 2017)
	GDP per Capita	9,481 ดอลลาร์สหรัฐฯ (ปี 2017)
5	เขตเวลา	เวลามาตรฐานจีน (UTC+8)
6	ธงชาติ	
7	ตราแผ่นดิน	
8	วันชาติ	วันที่ 1 ตุลาคม ของทุกปี

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

1.2.1 เนื้อที่

สาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งอยู่บนทวีปเอเชียตะวันออก (บริเวณซีกโลกเหนือในทวีปเอเชียตะวันออก และอยู่ทางฝั่งตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิก) พื้นที่ประเทศมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลก ด้วยพื้นที่ 9.6 ล้านตารางกิโลเมตร มีพรมแดนติดต่อกับ 15 ประเทศโดยรอบ มีชายฝั่งทะเลยาว 18,000 กิโลเมตร ครอบคลุมหมู่เกาะจำนวน 6,536 เกาะ โดยเกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุด คือ เกาะไต้หวัน รองลงมาคือ เกาะไห่หนาน

แผนที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ที่มา : <https://www.mapsofworld.com/china/>

1.2.2 อาณาเขต

ทิศเหนือ จรด คาซัคสถาน มองโกเลีย รัสเซีย

ทิศตะวันออก จรด เกาหลีเหนือ

ทิศตะวันตก จรด คีร์กีซสถาน ทาจิกิสถาน อัฟกานิสถาน ปากีสถาน

ทิศใต้ จรด อินเดีย รัฐสิกขิม เนปาล ภูฏาน พม่า ลาว เวียดนาม

ประเทศจีนมีสภาพภูมิประเทศค่อนข้างซับซ้อน พื้นที่ด้านตะวันตกยกตัวสูงและลาดต่ำลงมาทางตะวันออก มีสภาพภูมิประเทศที่มีภูเขาเป็นจำนวนมาก ซึ่งคิดเป็นเนื้อที่ประมาณ 2 ใน 3 ของพื้นที่ทั้งประเทศซึ่งประกอบด้วย ภูเขา เนินเขา และที่ราบสูง โดยที่ราบสูงที่มีชื่อเสียงของจีน ได้แก่ ที่ราบสูงชิงไห่ ที่ราบสูงกุ้ยโจว และมีที่ราบสูงที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลมากถึง 1,000 เมตร ได้แก่ ที่ราบสูงทิเบต ที่ราบสูงมองโกเลียใน ที่ราบสูงหวงถู่ และที่ราบสูงยูนนาน

ประเทศจีนยังมีแม่น้ำมากกว่า 50,000 สาย มีบริเวณลุ่มน้ำมากกว่า 1,000 ตารางกิโลเมตร มีแม่น้ำแยงซีเป็นแม่น้ำสายที่ยาวที่สุดอันดับสามของโลก โดยมีความยาวอยู่ที่ 6,380 กิโลเมตร ในขณะที่แม่น้ำสายสำคัญอื่นๆ ได้แก่ แม่น้ำหวงเหอหรือแม่น้ำเหลืองซึ่งมีความยาว 5,464 กิโลเมตร

แม่น้ำแยงซีเกียง

แม่น้ำแยงซีเกียงมีต้นน้ำมาจากยอดเขาหิมะเกอลาตันตง ซึ่งเป็นยอดที่สำคัญของภูเขาทั้งกุลาซาน บนที่ราบสูงชิงไห่-ทิเบต แม่น้ำแยงซีเกียงไหลผ่าน มณฑล นคร และเขตปกครองตนเองจำนวน 11 แห่ง ได้แก่ ชิงไห่ ทิเบต เสฉวน หยุนหนาน ฉงชิ่ง หูเป่ย์ หูหนาน เจียงซี อันฮุย เจียงซูและเซี่ยงไฮ้ และไหลลงสู่ทะเลจีนตะวันออก มีความยาวรวมกว่า 6,300 กิโลเมตร เป็นแม่น้ำที่ใหญ่ที่สุดของจีนและยาวเป็นอันดับที่ 3 ของโลก ในตอนต้นของแม่น้ำแยงซีนั้นมีน้ำไหลเชี่ยว สองฟากฝั่งเป็นภูเขาสูงชันจึงมีช่องแคบระหว่างเขาเป็นจำนวนมาก บริเวณตอนกลางแม่น้ำแยงซีเกียงมีโค้งน้ำและแควมากมาย มีทะเลสาบและหนองบึงหลากหลาย ในบริเวณตอนปลายแม่น้ำแยงซีเกียงมีลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีความอุดมสมบูรณ์จึงถือเป็นอู่ข้าวอู่น้ำที่สำคัญแห่งหนึ่ง นอกจากนี้ พื้นน้ำบริเวณนี้มีความกว้างใหญ่และลึก แม่น้ำแยงซีเกียงจึงถือเป็นแม่น้ำที่มีทรัพยากรพลังน้ำที่อุดมสมบูรณ์มาก

แม่น้ำหวงเหอ

แม่น้ำหวงเหอมีต้นน้ำมาจากเชิงเขาเยลาตาเจ้าของภูเขาบ้ายันฮาร์ในมณฑลชิงไห่ ไหลผ่านมณฑลชิงไห่ เสฉวน กานซู หนิงเซีย่ มองโกเลียใน ซานซี เหอหนาน และซานตง

รวม 9 มณฑล แล้วจึงไหลลงสู่ทะเลป๋อไห่ รวมความยาวของแม่น้ำได้กว่า 5,400 กิโลเมตร ถือเป็นแม่น้ำที่ยาวเป็นอันดับที่ 2 ของจีน

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ดินแดนของประเทศจีนส่วนมากอยู่ในเขตอบอุ่นตอนเหนือ มีภูมิอากาศโดยรวมที่ไม่ร้อนและไม่หนาว ในส่วนของฤดูกาลนั้นสามารถแยกออกเป็น 4 ฤดูได้อย่างชัดเจน

ฤดูกาลในประเทศจีน

ช่วงเวลา	ฤดูกาล	อุณหภูมิโดยเฉลี่ย
มีนาคม-มิถุนายน	ฤดูใบไม้ผลิ	12 ถึง 25 °C
กรกฎาคม-สิงหาคม	ฤดูร้อน	25 ถึง 36 °C
กันยายน-พฤศจิกายน	ฤดูใบไม้ร่วง	13 ถึง 25 °C
ธันวาคม-กุมภาพันธ์	ฤดูหนาว	-10 ถึง 12 °C

ปริมาณน้ำฝนในแต่ละภาคมีปริมาณที่แตกต่างกันมากเนื่องจากปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งติดทะเลมีปริมาณน้ำฝนอยู่ที่ 1,500 มิลลิเมตรต่อปี ส่วนในเขตภาคตะวันตกเฉียงเหนือมีปริมาณน้ำฝนไม่เกิน 200 มิลลิเมตร สาเหตุมาจากการที่ภูมิประเทศในภาคตะวันออกอยู่ติดทะเลจึงทำให้ได้รับผลกระทบจากลมมรสุมจากทะเลมากกว่าภูมิภาคอื่น ในภาคตะวันตกซึ่งตั้งห่างออกไปจากทะเลมากและมีภูเขาและที่ราบสูงปิดกั้นลมมรสุมจากภาคตะวันออกอีกด้วย

1.4 ประชากร ศาสนา และภาษา

1.4.1 ประชากร

ประเทศจีนมีประชากรทั้งสิ้น 1,390.08 ล้านคน (ณ สิ้นปี 2017) แบ่งเป็นประชากรเพศชายจำนวน 711.37 ล้านคน และเป็นประชากรเพศหญิงจำนวน 678.71 ล้านคน

ประเทศจีนเป็นประเทศเอกภาพที่ประกอบด้วยชนเผ่าต่างๆ ทั้งหมดจำนวน 56 ชนเผ่า มีชนเผ่าฮั่น ชนเผ่ามองโกล ชนเผ่าหุย ชนเผ่าทิเบต เป็นต้น ประเทศจีนใช้นโยบายที่ให้ทุกชนเผ่ามีความเสมอภาคกัน โดยชนเผ่าฮั่นมีประชากรมากที่สุด คิดเป็นประมาณร้อยละ 91.59 ของประชากร

ทั้งหมดของจีน นอกจากชนเผ่าฮั่นแล้ว 55 ชนเผ่าอื่นเรียกรวมว่า ชนเผ่าส่วนน้อย มีทั้งหมด 106.43 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 8.41 ของประชากรทั้งหมดของจีน หลายพันปีที่ผ่านมา ชนเผ่าต่างๆ ดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมและประวัติศาสตร์ทางสังคมที่แตกต่างกัน ก่อให้เกิดประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของตน

ตารางแสดงประชากรโดยแยกตามชนเผ่าของประเทศจีน

ลำดับ	ชนเผ่า	จำนวนคน (ล้าน)	พื้นที่
1	จ้วง	16.92	เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ฯลฯ
2	แมนจู	10.38	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปักกิ่ง ฯลฯ
3	หุย	10.58	เขตปกครองตนเองหนิงเซี่ยหุย ฯลฯ
4	ม้ง	9.42	มณฑลกุ้ยโจว มณฑลยูนนาน ฯลฯ
5	อุยกูร์	10.06	เขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ ฯลฯ
6	อี	8.71	มณฑลยูนนาน ฯลฯ
7	ตูเจีย	8.35	หูหนาน เสฉวน ฯลฯ
8	มองโกล	5.98	เขตปกครองตนเองมองโกเลียใน ฯลฯ
9	ทิเบต	6.28	เขตปกครองตนเองทิเบต ฯลฯ
10	ปู้ยี่	2.87	มณฑลกุ้ยโจว ฯลฯ

ที่มา : <https://baike.baidu.com/item/Aladdin> (ข้อมูล ณ ปี 2017)

1.4.2 ศาสนา ลัทธิ และปรัชญา

ประเทศจีน นับถือลัทธิเหลาจื๊อ ลัทธิขงจื๊อ ศาสนาเต๋า ศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ โดยเฉพาะลัทธิขงจื๊อและศาสนาเต๋า มีอิทธิพลหยั่งรากลึกในภาษาและวัฒนธรรมของจีนมานับพันปี

1) ลัทธิเหลาจื๊อกับปรัชญาศาสนาลัทธิเต๋า

เหลาจื๊อ คือผู้ก่อตั้งลัทธิเต๋าของจีนในช่วงปลายยุครุนขิว (ก่อน ค.ศ. 551 - 479) เหลาจื๊อ แซ่หลี่ ชื่อเอ๋อร์ เคยรับราชการเป็นขุนนางดูแลหอสมุดของราชวงศ์โจว ผลงานของเหลาจื๊อ คือ “เต๋าเต๋อจิง” เหลาจื๊อเน้นในหลักสรรพสิ่งต่างๆ กับตัวตนของเราให้เกิดความสมดุลกัน ต่อมา จวงจื๊อได้สืบทอดและเผยแพร่หลักปรัชญาของเหลาจื๊อ จวงจื๊อ ชื่อโจว เคยรับราชการในรัฐซ่ง ผลงานที่มีความโดดเด่นได้แก่ตำรา “จวงจื๊อ” ซึ่งได้สืบทอดและพัฒนาจากหลักแนวคิดในเรื่องของเหลาจื๊อ

เนื่องจากแนวคิดปรัชญาของเหลาจื๋อและจวงจื๋อมีส่วนคล้ายกันมาก จึงทำให้คนรุ่นหลังเรียกทั้งสองรวมกันว่า “เหลาจวง”

2) ลัทธิขงจื๋อ

ขงจื๋อ (ก่อน ค.ศ. 551-479) ชื่อจริง สมณนามจิ้งหนี่ เป็นคนรัฐหลู่ อยู่ในยุคอนชิว เป็นนักปรัชญา นักการศึกษาที่ยิ่งใหญ่ของจีนและเป็นผู้ก่อตั้งสำนักปรัชญาขงจื๋อ (หลู่เจีย)

บรรพบุรุษของขงจื๋อเป็นชนชั้นสูงศักดิ์ในรัฐซ่ง บิดาของขงจื๋อได้เสียชีวิตลงขณะที่เขายังเยาว์วัย ต่อมาฐานะทางครอบครัวเริ่มซบดสนลงเรื่อยมา แต่ขงจื๋อก็ได้ตั้งปณิธานที่จะร่ำเรียนวิชาความรู้ให้สำเร็จ ต่อมาขงจื๋อก็ได้เริ่มรับนักเรียนและถ่ายทอดวิชาความรู้ที่ตนมี ศิษย์ของขงจื๋อมีไม่น้อยที่เป็นคนยากจน จุดนี้เองทำให้ระบบการศึกษาของจีนในสมัยโบราณที่ลูกหลานขุนนางและชนชั้นสูงศักดิ์เท่านั้นที่จะได้เรียนหนังสือเปลี่ยนไป ช่วงปลายชีวิตขงจื๋อได้รวบรวมหนังสือโบราณมากมาย ซึ่งเป็นการรักษาหนังสือเหล่านั้นให้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

คำสอนของขงจื๋อได้ถูกรวบรวมโดยลูกศิษย์และเรียบเรียงเป็นหนังสือ ที่มีชื่อว่า “หลุน หยุ่” แนวคิดของขงจื๋อได้รับการศึกษาและเผยแพร่อย่างกว้างขวาง กลายเป็นลัทธิที่ยิ่งใหญ่และมีอิทธิพลต่อคนส่วนมากของจีน

นอกจากนี้ลัทธิขงจื๋อยังเป็นมรดกล้ำค่าของโลก ดังที่องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือองค์การยูเนสโกได้ยกย่องให้ขงจื๋อเป็นหนึ่งในสิบบุคคลที่มีชื่อเสียงด้านวัฒนธรรมของโลก

3) ศาสนาพุทธ

ศาสนาพุทธ ซึ่งมีต้นกำเนิดจากประเทศอินเดียได้เริ่มเผยแพร่เข้ามาในประเทศไทยในสมัยราชวงศ์อู่ ราชวงศ์ซุ่ยและราชวงศ์ถัง ซึ่งถือเป็นยุครุ่งเรืองของพุทธศาสนาแบบจีน ในเวลานั้นได้มีการรวมประเทศจึงมีการแลกเปลี่ยนด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรมภายในจีนเพิ่มขึ้น พุทธศาสนาจึงได้มีการพัฒนามากขึ้น กษัตริย์ในสมัยราชวงศ์ถังได้ยึดหลักปรัชญาทั้งของขงจื๋อ พุทธศาสนา และเต๋า มาใช้ในการปกครองประเทศ พุทธศาสนาที่ผ่านการหลอมรวมจากวัฒนธรรมจีนนั้นได้นำเอาปรัชญาของขงจื๋อและเต๋ารวมเข้าด้วยกัน กลายเป็นพุทธศาสนานิกายต่างๆ ในแบบวัฒนธรรมจีน โดยพุทธศาสนานิกายเซนถือเป็นนิกายที่รุ่งเรืองที่สุด

1.4.3 ภาษา

ภาษาจีนเป็นภาษาที่ชนชาวฮั่น (จีน) ใช้กัน ซึ่งมีประวัติศาสตร์มายาวนาน เมื่อสามพันปีก่อนก็มีตัวอักษรที่ค่อนข้างสมบูรณ์เกิดขึ้นแล้ว ภาษามาตรฐานของภาษาจีนคือ ภาษาจีนกลาง ซึ่งในมณฑลไต้หวันเรียกว่า “กั๋ว หยุ่” (ภาษาของประเทศจีน) ในสิงคโปร์และมาเลเซีย เรียกว่า

“หัว หยู” (ภาษาของจีน) อาณาเขตของประเทศจีนกว้างใหญ่ไพศาล และมีประชากรมาก ถึงแม้ทุกคนจะใช้ภาษาจีน แต่ท้องถิ่นต่างๆ มีภาษาพูดที่ไม่เหมือนกัน เรียกว่า *ภาษาถิ่น*

คนจีนรู้จักใช้ภาษาเดียวกันในการติดต่อในสังคมมาเป็นเวลานานแล้ว หากเปรียบเทียบจากคำพูดที่ว่า *“ห่างกันลิบล้อสำเนียงก็ต่างกันแล้ว”* ผู้คนในทุกพื้นที่ต่างสามารถเข้าใจภาษาจีนกลางได้ การพูดภาษาจีนกลางทำให้ผู้คนทุกพื้นที่ทุกคนเผื่อสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมและข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันได้ ดังนั้นรัฐบาลจีนจึงให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ภาษาจีนกลาง โดยชักชวนให้ทุกคนหันมาเรียนภาษาจีนกลาง

ภาษาจีนกลาง เป็นภาษาราชการของประเทศจีน แต่ชาวจีนในมณฑลต่างๆ ก็ยังคงมีการใช้ภาษาพูดในท้องถิ่นที่แตกต่างกัน เช่น เสฉวน หูหนาน แต้จิ๋ว ไหหลำ กวางตุ้ง ฮกเกี้ยน อักกา และเซี่ยงไฮ้ เป็นต้น การออกเสียงภาษาจีนกลางจึงมีสำเนียงเพี้ยนไปตามท้องถิ่นนั้นๆ

1.5 ระบบการเมืองการปกครอง

1.5.1 สังคมนิยมที่มีเอกลักษณ์ของจีน

นับแต่การสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี ค.ศ. 1949 ประธานเหมา เจ๋อตง ได้ใช้แนวทางและทฤษฎีในการบริหารประเทศแบบสังคมนิยมอย่างเคร่งครัด โดยมีการวางแผนจากรัฐบาลส่วนกลางไม่ว่าจะเป็นในด้านการผลิตภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตร ตลอดจนการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรรมสิทธิ์ที่ดิน และปัจจัยการผลิตล้วนแต่ตกเป็นของรัฐ จนกระทั่งประธานเหมาถึงแก่อสัญกรรม เมื่อปี ค.ศ. 1976 และเติ้ง เสี่ยวผิง ได้มาบริหารประเทศเมื่อปี ค.ศ. 1978 ได้ดำเนินนโยบายเปิดประเทศและปฏิรูปเศรษฐกิจ โดยที่เติ้ง เสี่ยวผิง ได้ยึดแนวคิดและทฤษฎีที่ว่า

“ความแตกต่างระหว่างสังคมนิยมกับทุนนิยมไม่ได้อยู่ที่การวางแผนจากส่วนกลางหรือระบบเศรษฐกิจกลไกการตลาด สังคมนิยมก็สามารถที่จะใช้กลไกการตลาดได้ ในขณะเดียวกัน ทุนนิยมก็มีการควบคุมวางแผนจากส่วนกลางได้ ความยากจนไม่ใช่เอกลักษณ์ของสังคมนิยม ทำอย่างไรให้ประชาชนอยู่ดีกินดีได้ย่อมถือว่าเป็นระบบที่ดี ดังนั้น ไม่ว่าแมวขาวหรือแมวดำ จับหนูได้ก็ย่อมเป็นแมวที่ดี”

1.5.2 รัฐธรรมนูญของประเทศจีน

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายพื้นฐานของรัฐ โดยทั่วไปจะระบุถึงระบอบสังคมของรัฐใดรัฐหนึ่งและหลักการมูลฐานเกี่ยวกับระบอบของรัฐ หลักการมูลฐานเกี่ยวกับการจัดตั้งและกิจกรรมของหน่วยงานรัฐบาล สิทธิและหน้าที่มูลฐานของพลเมือง ตลอดจนเรื่องสำคัญอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐ รัฐธรรมนูญบางฉบับยังได้ระบุเกี่ยวกับธงชาติ เพลงชาติ ตราชาติและเมืองหลวง ตลอดจนระบอบอื่นๆ ซึ่งชนชั้นปกครองเห็นว่า เป็นเรื่องสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐ รัฐธรรมนูญมีอำนาจเป็นกฎหมายสูงสุด เป็นข้ออ้างอิงในการบัญญัติกฎหมายอื่นๆ กฎหมายหรือกฎข้อบังคับทุกฉบับล้วนมีเนื้อหาที่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญไม่ได้

หลักการนโยบายร่วมกันของสภาปรึกษาการเมืองแห่งประชาชนจีน ซึ่งได้ประกาศก่อนที่สาธารณรัฐประชาชนจีนจะทำการสถาปนาขึ้นนั้นไม่เพียงแต่เป็นหลักนโยบายของแนวร่วมประชาธิปไตยประชาชนจีนเท่านั้น หากยังได้ขยายบทบาทเป็นรัฐธรรมนูญชั่วคราวด้วย หลักนโยบายร่วมกันได้รับการลงมติในที่ประชุมเต็มคณะครั้งแรกของสภาที่ปรึกษาการเมืองแห่งประชาชนจีน และเมื่อวันที่ 29 กันยายน ค.ศ. 1949 ได้ขยายบทบาทเป็นรัฐธรรมนูญชั่วคราว ก่อนการประกาศรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อปี ค.ศ. 1954

ก่อนที่สาธารณรัฐประชาชนจีนจะได้รับการสถาปนาขึ้นในวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1949 นั้น ได้มีการบัญญัติและประกาศ รัฐธรรมนูญแห่งประชาชนจีนจำนวน 4 ฉบับในปี ค.ศ. 1954, 1975, 1978 และ 1982 ตามลำดับ

รัฐธรรมนูญฉบับที่ 4 หรือ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้รับการลงมติประกาศให้ใช้ในที่ประชุมของสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติของจีนชุดที่ 5 ครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม ค.ศ. 1982 รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้สืบทอดและพัฒนาหลักการมูลฐานของรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1954 โดยได้สรุปประสบการณ์ของจีนในการพัฒนาสังคมนิยม ทั้งได้รับเอาประสบการณ์ของประเทศต่างๆ ในโลก จึงนับว่าเป็นกฎหมายมูลฐานที่มีเอกลักษณ์ของจีนและสอดคล้องกับความต้องการของจีนในการสร้างสรรค์สังคมนิยมที่ทันสมัย ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนถึงระบอบการเมือง เศรษฐกิจ สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง การจัดตั้ง และขอบเขตอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานรัฐบาล ตลอดจนหน้าที่มูลฐานของสาธารณรัฐประชาชนจีนในอนาคต

ภาพ : China's National People's Congress at the Great Hall of the People in Beijing

ที่มา : <https://www.telegraph.co.uk/news/picturegalleries/worldnews/7360920/In-pictures-Chinas-National-Peoples-Congress-at-the-Great-Hall-of-the-People-in-Beijing.html>

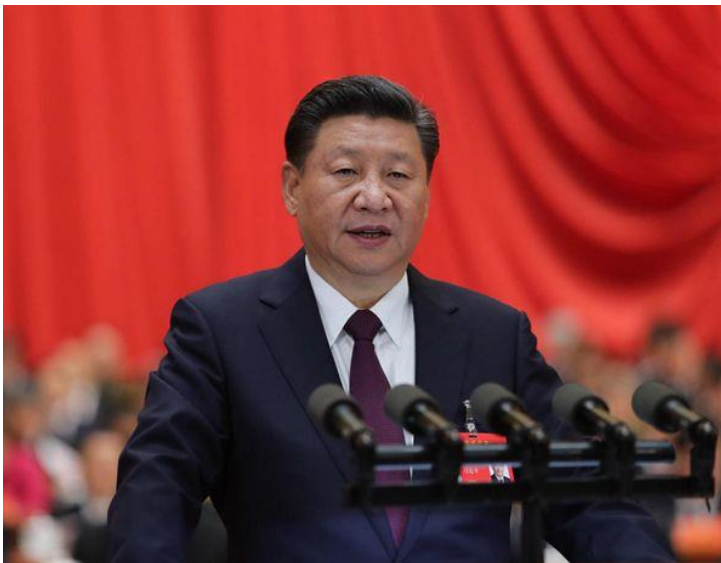
ลักษณะพิเศษของรัฐธรรมนูญฉบับนี้คือ ได้ระบุขอบเขตและหน้าที่มูลฐานของจีน กำหนดหลักการพื้นฐาน 4 ประการและหลักนโยบายมูลฐานว่าด้วยการปฏิรูปและเปิดประเทศ โดยกำหนดว่าประชาชนชนชาติต่างๆ และองค์กรทุกองค์กรทั่วประเทศล้วนต้องยึดถือรัฐธรรมนูญเป็นบรรทัดฐาน ไม่ว่าจะเป็นองค์กรหรือบุคคลใดๆ ล้วนจะถืออำนาจพิเศษเหนือรัฐธรรมนูญไม่ได้

รัฐธรรมนูญฉบับนี้แบ่งเป็น 5 หมวด ได้แก่ คำนำ บททั่วไป สิทธิและหน้าที่มูลฐานของพลเมือง องค์กรของรัฐ ธงชาติ เพลงชาติ ตราชาติ และเมืองหลวง รวม 4 บท 138 มาตรา หลังจากได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้วจีนได้แก้ไขรัฐธรรมนูญเพิ่มเติม 4 ครั้ง เพื่อทำให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.5.3 พรรคการเมือง

1) พรรคคอมมิวนิสต์จีน

พรรคคอมมิวนิสต์จีนก่อตั้งขึ้นเมื่อ เดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1921 ปัจจุบันพรรคคอมมิวนิสต์จีนมีสมาชิกร่วม 89.44 ล้านคน (ณ 31 ธันวาคม 2017)

นายสี จิ้นผิง
เลขาธิการพรรค
คอมมิวนิสต์จีน
คนปัจจุบัน

ที่มา: <https://www.baidu.com/s?ie=utf-8&wd=%E4%B9%A0%E8%BF%91%E5%B9%B3>

พรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นหน้าตาของชนชั้นกรรมาชีพของจีน ขณะเดียวกันก็เป็นหน้าตาของประชาชนและประชาชาติจีน เป็นศูนย์กลางการกำหนดภารกิจสังคมนิยมที่มีเอกลักษณ์ของจีน เป็นตัวแทนความต้องการในการพัฒนา กำลังการผลิตที่ทันสมัย เป็นตัวแทนทิศทางความก้าวหน้าของวัฒนธรรมจีนที่ทันสมัยและเป็นตัวแทนผลประโยชน์ขั้นมูลฐานของประชาชนจีนทุกคน

อุดมการณ์สูงสุดและเป้าหมายของพรรคคอมมิวนิสต์จีน คือ บรรลุซึ่งลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยธรรมนูญพรรคฯ กำหนดว่า พรรคคอมมิวนิสต์จีนยึดถือลัทธิมาร์กซ์ เลนิน ความคิดเหมาเจ๋อตง ทฤษฎีเติ้งเสี่ยวผิง และความคิดอันสำคัญว่าด้วย 3 ตัวแทน เป็นเครื่องชี้นำทิศทางแนวนโยบายปฏิบัติการของพรรค

พรรคคอมมิวนิสต์จีนก่อตั้งขึ้นเมื่อ เดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1921 นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1921 ถึงปี ค.ศ. 1949 พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้เป็นแกนนำประชาชนจีนในการต่อสู้โค่นล้มระบอบการปกครองแบบจักรวรรดินิยม ศักดินานิยม และลัทธิทุนขุนนางได้ และได้สถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้น หลังจากนั้น พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้นำประชาชนชนชาติต่างๆ ทั่วประเทศ รักษาเอกราชและความมั่นคงของชาติ และได้บรรลุการเปลี่ยนแปลงของสังคมจีนจากลัทธิประชาธิปไตยใหม่สู่สังคมนิยมเป็นผลสำเร็จ ได้ดำเนินการสร้างสรรค์สังคมนิยมขนาดใหญ่ และมีโครงการที่จะทำให้เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของจีนได้รับการพัฒนาอย่างไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์

พรรคคอมมิวนิสต์จีนแสดงเจตนารมณ์ในการพัฒนาความสัมพันธ์กับต่างประเทศอย่างแข็งขัน โดยพยายามกระตุ่นบรรยากาศระหว่างประเทศที่เป็นผลดีต่อการปฏิรูปเปิดประเทศ

และการสร้างสรรค์กิจกรรมระหว่างประเทศที่ทันสมัยของจีน พรรคคอมมิวนิสต์จีนยืนหยัดดำเนินนโยบายต่างประเทศที่สันติและอิสระ เป็นตัวของตัวเอง รักษาเอกราชและอธิปไตยของจีน คัดค้านลัทธิครองความเป็นเจ้า และการเมืองที่วางอำนาจบาตรใหญ่ รักษาสันติภาพของโลก ส่งเสริมความก้าวหน้าของมนุษยชาติ พัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ ทั่วโลกบนพื้นฐานหลัก 5 ประการ อันได้แก่ เคารพอธิปไตยและบูรณภาพของกันและกัน ไม่รุกรานซึ่งกันและกัน ไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน เสมอภาคและอำนวยประโยชน์แก่กัน ตลอดจนอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

พรรคคอมมิวนิสต์จีนสถาปนาและพัฒนาความสัมพันธ์ฉันมิตรกับพรรคการเมืองประเทศต่างๆ ทั่วโลกบนพื้นฐานหลัก 4 ประการ อันได้แก่ ความอิสระและการเป็นตัวของตัวเอง มีความเสมอภาคทุกประการ เคารพซึ่งกันและกัน และไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน ปัจจุบันพรรคคอมมิวนิสต์จีนได้รักษาความสัมพันธ์ฉันมิตรกับพรรคการเมือง 300 กว่าพรรคในประเทศต่างๆ กว่า 120 ประเทศทั่วโลก

พรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นองค์กรที่มีเอกภาพซึ่งก่อตั้งขึ้นตามหลักนโยบายและธรรมนูญของตนตลอดจนหลักการประชาธิปไตยรวมศูนย์ ธรรมนูญพรรคคอมมิวนิสต์จีนกำหนดว่า พรรคกร ชาวนา ทหาร ปัญญาชนและบุคคลที่ก้าวหน้าในชนชั้นอื่นๆ ทางสังคมที่มีอายุครบ 18 ปีแล้ว ยอมรับหลักนโยบายและธรรมนูญของพรรคฯ และยินดีที่จะเข้าร่วมองค์การของพรรค ทั้งทำงานอย่างแข็งขันในองค์การดังกล่าว ปฏิบัติตามข้อตกลงของพรรคและยอมเสียค่าบำรุงพรรคตามกำหนดเวลา ผู้นั้นสามารถแสดงความจำนงขอเข้าเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จีนได้

องค์กรส่วนกลางของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ประกอบด้วย การประชุมสมัชชาผู้แทนทั่วประเทศของพรรคฯ คณะกรรมการกลาง กรมการเมือง คณะกรรมการประจำกรมการเมือง สำนักเลขาธิการ คณะกรรมการทหารและคณะกรรมการตรวจสอบวินัยของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน การประชุมสมัชชาผู้แทนทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีนเปิดประชุม 5 ปีต่อครั้ง ในช่วงที่ การประชุมสมัชชาผู้แทนทั่วประเทศปิดประชุมคณะกรรมการกลางถือเป็นองค์กรนำสูงสุดของพรรคคอมมิวนิสต์จีน

พรรคคอมมิวนิสต์จีน ได้เผยแพร่ชื่อคณะกรรมการประจำกรมการเมืองชุดใหม่ ซึ่งจะเข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศตลอดระยะเวลา 5 ปี ที่ดำรงตำแหน่ง โดยรายชื่อผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์จีนปี 2018 ได้แก่

รายชื่อผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์จีนปี 2018

ตำแหน่ง	รายชื่อ
ประธานาธิบดี	นายสี จิ้นผิง (习近平)
รองประธานาธิบดี	นายหลี่ หยวนเฉา (李源潮) นายหวัง ฉีซาน (王岐山)
นายกรัฐมนตรีจีน	นายหลี่ เค่อเฉียง (李克强)
รองนายกรัฐมนตรีจีน	นายหาน เจิ้ง (韩正) นางซุน ชุนหลาน (孙春兰) นายหู ชุนหว่า (胡春华) นายหลิว เฮ่อ (刘鹤)
มนตรีแห่งชาติ	นายเว่ย์ เฟิงเหอ (魏凤和) นายหวัง หย่ง (王勇) นายหวัง อี้ (王毅) นายเซียว เจี๋ย (肖捷) นายเจ้า เค่อจื้อ (赵克志)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรีจีน	นายเซียว เจี๋ย (肖捷)
ประธานสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ	นายจาง เต๋อเจียง (张德江)
อดีตประธานาธิบดีคนก่อนหน้าหู จิ่นเทา	นายเจียง เจ๋อหมิน (江泽民)
อดีตประธานาธิบดีคนก่อนหน้าสี จิ้นผิง	นายหู จิ่นเทา (胡景涛)

(ข้อมูล ณ ปี 2018)

ในประเทศจีนนอกจากพรรคคอมมิวนิสต์จีนแล้วยังมีพรรคการเมืองอื่นๆ อีกจำนวน 8 พรรค ที่มีชื่อรวมว่า พรรคและกลุ่มประชาธิปไตย ได้แก่

1. คณะกรรมการปฏิวัติพรรคก๊กมินตั๋งแห่งประเทศจีน

คณะกรรมการปฏิวัติพรรคก๊กมินตั๋งแห่งประเทศจีน (The Revolutionary Committee Of The Chinese Kuomintang) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1948 คณะผู้ก่อตั้งประกอบด้วย หลี่จี้เชิน (李济深) ช่งซิงหลิง (宋庆龄) จนกระทั่งถึงปลายปี ค.ศ. 2016 มีสมาชิกพรรคทั้งหมดราว 102,000 คน

ในการก่อตั้งคณะปฏิวัติ นำโดย ช่งซิงหลิง (宋庆龄) ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่ง ประธานกิตติมศักดิ์ หลี่จี้เชิน (李济深) ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธาน เหอเซียงหนิง (何香凝) เฟิงยู่เสียง (冯玉祥) หลี่จางต้า (李章达) จางผิงซาน (谭平山) ดำรงตำแหน่งเป็น

คณะกรรมการประจำ พร้อมทั้งประกาศการก่อตั้งอย่างเป็นทางการ โดยมีเป้าหมายโค่นล้มระบบเผด็จการของพรรคก๊กมินตั๋ง ผลักดันให้เกิดเอกราช ประชาธิปไตย และความสงบสุขในประเทศจีน ร่วมกันต่อสู้เพื่อให้ได้รับชัยชนะ

ในเดือนมกราคม ปีค.ศ. 1949 ผู้นำคณะปฏิวัติ พร้อมด้วยผู้นำพรรคประชาธิปไตยอื่นๆ และกลุ่มผู้สนับสนุนประชาธิปไตยที่มีได้สังกัดพรรคใดได้ร่วมกันลงนามและเผยแพร่เอกสาร **“ความคิดของพวกเราต่อการเมืองในปัจจุบัน”** เพื่อประกาศว่า ภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์ พร้อมยินยอมที่จะดำเนินการปฏิวัติให้ถึงที่สุด เข้าร่วมการประชุมอย่างเต็มรูปแบบครั้งแรกของสภาที่ปรึกษาการเมืองแห่งประชาชนจีน เข้าร่วมการร่าง “แนวทางความร่วมมือในการประชุมสภาที่ปรึกษาการเมืองแห่งประเทศจีน” เลือกตั้งรัฐบาลกลางของประชาชน ในช่วงการปฏิวัติประชาธิปไตยทั้งนี้ คณะปฏิวัติได้สร้างความปรองดองระหว่างพรรคก๊กมินตั๋งสายประชาธิปไตย กลุ่มชาตินิยมอื่นๆ ของพรรคก๊กมินตั๋ง และสานต่อจิตวิญญาณแห่งการปฏิวัติเพื่อความก้าวหน้าของ ดร.ซุนยัตเซ็น ที่สร้างคุณูปการที่ยิ่งใหญ่ในการเข้าร่วมการปฏิวัติประชาธิปไตยของผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน เพื่อสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน

สำหรับหน้าที่ทั่วไปคณะกรรมการปฏิวัติพรรคก๊กมินตั๋งแห่งประเทศจีน คือ การเผยแพร่แนวทางขั้นพื้นฐานของการขับเคลื่อนระบอบสังคมนิยม รวมไปถึงนโยบายการสื่อสารที่เปิดเผย และการดำเนินการกิจที่ได้รับมอบหมายจากผู้นำระดับสูง กระตุ้นให้สมาชิกพรรคเกิดความกระตือรือร้นและความคิดสร้างสรรค์ อุทิศตนเพื่อการปฏิรูปเปิดประเทศ ผลักดันและจัดตั้งการศึกษาหลักการมาร์กซิสม์และเลนิน แนวคิดของเหมาเจ๋อตุง ทฤษฎีของเติ้งเสี่ยวผิง ซึ่งเป็นตัวแทนหลักการและแนวคิดการพัฒนาทางวิทยาการที่สำคัญทั้ง 3 ประการ รวมถึงตรวจสอบการรักษาระเบียบวินัยของสมาชิกพรรค ความโปร่งใสและเที่ยงตรง สะท้อนข้อคิดเห็นและความต้องการของประชาชน ต่อสู้กับการกระทำที่ผิดกฎหมายและการกระทำที่ส่งผลกระทบในทางลบต่อความสามัคคีและความสงบสุขของประชาชน

2. สันนิบาตประชาธิปไตย แห่งประเทศจีน

สันนิบาตประชาธิปไตยแห่งประเทศจีน มีชื่อย่อว่า หมินเหมิง (民盟) เป็นส่วนหนึ่งของแนวร่วมแห่งความรักชาติภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน เป็นพรรคประชาธิปไตยที่ประเทศจีนมีอยู่ในปัจจุบัน และเป็นพรรคการเมืองร่วมที่ทำงานร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน สมาชิกหลักจะเป็นกลุ่มปัญญาชนระดับกลางและระดับสูงที่ทำงานในด้านการศึกษาและวัฒนธรรมและด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 19 มีนาคม ค.ศ.1941 แนวทางการเมืองของสันนิบาตประชาธิปไตยแห่งประเทศจีนนั้นแตกต่างกันไปตามยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ การประชุมตัวแทนสันนิบาตประชาธิปไตยทั่วประเทศครั้งที่ 10 ซึ่งจัดขึ้นในเดือนธันวาคม ค.ศ.2007 ทางพรรคยังคง

เชิดชูความยิ่งใหญ่ต่อแนวคิดสังคมนิยมที่มีลักษณะพิเศษของประเทศจีน ยึดทฤษฎีของเหมาเจ๋อตุง และแนวคิดสำคัญของ “สามตัวแทน” เป็นแนวทาง นำแนวคิดการพัฒนาวิทยาศาสตร์มาใช้และปฏิบัติจริง เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปเปิดและแข็งแกร่งในทุกๆ ด้าน ตลอดจนเป็นประเทศที่มีแนวคิดสังคมนิยมสมัยใหม่ที่สงบสุขและมีความเจริญ

ในปี ค.ศ. 2007 สันนิบาตประชาธิปไตยมีสมาชิกราว 188,000 คน ในจำนวนนี้มีสมาชิกประมาณ 17,000 คนดำรงตำแหน่งเป็นผู้แทนในระดับต่างๆ และคณะกรรมการที่ปรึกษาการเมือง มี 800 คนดำรงตำแหน่งระดับหัวหน้าของกระทรวงต่างๆ ในรัฐบาลของระดับเขตขึ้นไป และยังมีสมาชิกบางคนเป็นผู้ตรวจการพิเศษ ผู้ตรวจการแผ่นดิน หัวหน้างานด้านการศึกษา ในบรรดาสมาชิกของสันนิบาตประชาธิปไตย ยังมีอีกหลายคนที่สามารถสร้างผลงานที่โดดเด่นในตำแหน่งงานของตน และได้รับการยกย่องในระดับประเทศหรือระดับนานาชาติ

3. สมาคมสร้างชาติประชาธิปไตยแห่งประเทศไทย

สมาคมสร้างชาติประชาธิปไตยแห่งประเทศไทย (ชื่อย่อคือ หมินเจี้ยน 民建) ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ.1945 ณ เมืองฉงชิ่ง จากการรวมตัวกันของกลุ่มนักอุตสาหกรรม นักธุรกิจ และกลุ่มปัญญาชนที่รักชาติ กล่าวคือเป็นการรวมตัวกันของคนในแวดวงธุรกิจ เป็นพรรคการเมืองที่มีกลุ่มพันธมิตรทางการเมืองที่มีลักษณะพิเศษ มุ่งสร้างพรรคการเมืองในระบอบสังคมนิยมที่มีลักษณะพิเศษของประเทศจีน เป็น 1 ใน 8 พรรคการเมืองประชาธิปไตยที่ยังมีอยู่ในระบบการเมืองของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และได้รับการยอมรับจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

ในปลายเดือนธันวาคม ค.ศ. 2011 สมาคมสร้างชาติประชาธิปไตยมีมากถึง 372 แห่งทั่วประเทศ มีสมาชิกกว่า 130,000 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบุคคลสำคัญในแวดวงเศรษฐกิจและแวดวงอื่นๆ สำหรับแนวทางทางการเมืองในปัจจุบันของสมาคมสร้างชาติประชาธิปไตย คือ เชิดชูความยิ่งใหญ่ของแนวคิดสังคมนิยมที่มีลักษณะพิเศษของประเทศจีน มุ่งเน้นการพัฒนา กำลังการผลิตของสังคม ผลักดันและสนับสนุนการสร้างเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และสังคมในระบอบสังคมนิยม ทางพรรคได้พัฒนาการศึกษาวิจัย ในการแก้ไขปัญหาสังคมรูปแบบต่างๆ อาทิ แผนการในการสร้างโมเดลเพื่อประหยัดการใช้ทรัพยากรและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การกระตุ้นและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจภาคเอกชน การพัฒนาทั้งในเมืองและชนบท การผลักดันการสร้างชนบทรูปแบบใหม่ของสังคมนิยม การปฏิรูประบบภาษีการคลังอย่างเข้มข้น เป็นต้น ฉะนั้น คำแนะนำและข้อคิดเห็นในการศึกษาวิจัยจะเป็นแนวทางในการร่างนโยบาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นส่วนในการผลักดันและสนับสนุนให้เกิดการปฏิรูปเปิดประเทศและสร้างประเทศที่ทันสมัย

4. สมาคมส่งเสริมประชาธิปไตยแห่งประเทศจีน

China Association for Promoting Democracy : CAPD หรือ สมาคมส่งเสริมประชาธิปไตยแห่งประเทศจีน (ชื่อย่อคือ หมินจิ้น 民进) ก่อตั้งเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม ค.ศ.1945 ณ มหานครเซี่ยงไฮ้ เป็นพรรคการเมืองที่สมาชิกส่วนใหญ่เป็นปัญญาชนชั้นกลางและชั้นสูง ที่ทำงานด้านการศึกษา วัฒนธรรม และสิ่งพิมพ์ เป็นพรรคการเมืองที่มีลักษณะเป็นพรรคพันธมิตร เน้นการพัฒนาระบอบสังคมนิยมให้เป็นระบอบสังคมนิยมที่มีลักษณะเฉพาะของจีน โดยนำแนวคิด ทฤษฎีเติ้งเสี่ยวผิง ทฤษฎีสามตัวแทนสามประการของ เจียง เจ๋อหมินและแนวทางการพัฒนาทาง วิทยาศาสตร์มาใช้แนวทาง มุ่งดำเนินการโดยยึดด้านเศรษฐกิจเป็นศูนย์กลาง ยึดหลักการพัฒนาทาง พื้นฐานสี่ประการ ยึดหลักในการปฏิรูปและเปิดประเทศ เน้นระบอบสังคมนิยม เพื่อให้ประชาชนมี ฐานะพอกุ้ยพอกินอย่างทั่วถึง ผลักดันให้ประเทศจีนเป็นประเทศสังคมนิยมสมัยใหม่ที่มีความสมบูรณ์ ทั้งในด้านประชาธิปไตยและวัฒนธรรม

ปลายปีค.ศ. 2014 สมาคมส่งเสริมประชาธิปไตยแห่งประเทศจีน มีองค์กรจัดตั้งอยู่ ใน 29 มณฑล เขตปกครองตนเองและเทศบาลนคร มีองค์กรในเขตเมืองและมณฑล 326 องค์กร องค์กรสาธารณะระดับรากหญ้า 7,484 องค์กร สมาชิกองค์กร 145,000 คน มีสมาชิกอยู่ในหน่วยงาน ต่างๆ ของประเทศจีน เช่น สมาชิกสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติทั้งหมด 2,210 คน สมาชิกการ ประชุมปรึกษาหารือทางการเมืองของประชาชนแห่งประเทศจีนทั้งหมด 12,226 คน สมาชิกที่เป็น ผู้แทนในสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ 55 คน อธิการบดีมหาวิทยาลัยระดับสูงในวงการการศึกษาราว 90 คน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยแห่งชาติราว 10 คน เป็นต้น

5. พรรคประชาธิปไตยกรรมกรชาวนาแห่งประเทศจีน

พรรคประชาธิปไตยกรรมกรชาวนาแห่งประเทศจีน (ชื่อย่อ คือ พรรคกรรมกรชาวนา หรือหนงกง 农工) ก่อตั้งเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม ค.ศ. 1930 ณ มหานครเซี่ยงไฮ้ เป็นพรรคการเมืองที่ ประกอบด้วยปัญญาชนทั้งระดับสูงและระดับกลางในวงการด้านการแพทย์สาธารณสุข กรรมกร ชาวนา โดดเด่นในด้านพันธมิตรทางการเมือง และมุ่งสร้างระบอบสังคมนิยมที่มีลักษณะเฉพาะของจีน ทั้งยังเป็นพรรคการเมืองที่สนับสนุนและให้ความร่วมมือกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน และ สร้างสังคมที่มีความเข้มแข็งในทุกๆ ด้านของจีน เร่งผลักดันแผนพัฒนาแบบใหม่เพื่อเปลี่ยนแปลง ระบบสังคมนิยมให้ทันสมัย ยึดติดต่อแนวทางสังคมนิยมแบบจีนและระบบทฤษฎีทางสังคมนิยมแบบ จีน การเปิดกว้างทางความคิด แสวงหาความจริงจากข้อเท็จจริง การพัฒนาประเทศให้ทันกับยุคสมัย การสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ การรักษาไว้ซึ่งความสงบสุขและความมั่นคง

ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2014 พรรคกรรมกรชาวนาได้ก่อตั้งองค์กรขึ้นใน 30 มณฑล เขตปกครองตนเอง และเมืองที่ขึ้นตรงต่อรัฐบาล มีสมาชิกพรรคทั้งหมด 144,000 คน

6. พรรคจื่อกงตั้งแห่งประเทศจีน

พรรคจื่อกงตั้งแห่งประเทศจีนเป็นหนึ่งในพรรคประชาธิปไตยของจีน มีชื่อย่อว่า จื่อกงตั้ง (致公党) ก่อตั้งโดยสมาคมชาวจีนแห่งอเมริกา เมื่อเดือนตุลาคม ปีค.ศ.1925 ณ รัฐซานฟรานซิสโก ประเทศสหรัฐอเมริกา

พรรคจื่อกงตั้งเป็นพรรคการเมืองที่ประกอบด้วยชาวจีนโพ้นทะเล ชาวจีนโพ้นทะเลที่กลับสู่มาตุภูมิ บุคคลสำคัญ ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการชาวต่างชาติ เป็นพรรคการเมืองที่มีจุดเด่นในด้านพันธมิตทางการเมืองและรับใช้ระบอบสังคมนิยม ทั้งยังเป็นพรรคการเมืองร่วมที่ให้ความร่วมมือกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน

พรรคจื่อกงตั้งยึดรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นกฎข้อบังคับพื้นฐานและดำเนินกิจกรรมของตนโดยอิสระ ภารกิจสำคัญคือการมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเพื่อเร่งการปฏิรูปเปิดประเทศและทำให้ประเทศมีความทันสมัย มุ่งเน้นที่จะสร้างและปรับปรุงระบบเศรษฐกิจในตลาดสังคมนิยม รักษาสิทธิทางกฎหมายและผลประโยชน์ของชาวจีนโพ้นทะเลและชาวจีนที่กลับสู่แผ่นดินใหญ่ ดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์กับชาวจีนโพ้นทะเลและชาวจีนที่อาศัยในฮ่องกงและมาเก๊า เร่งผลักดันให้เกิดความสงบสุขและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในแผ่นดินแม่ ในขณะเดียวกัน ดำเนินงานด้านการแลกเปลี่ยนและนำนวัตกรรมใหม่ๆ ในด้านต่างๆ อาทิ เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การศึกษา วัฒนธรรม เป็นต้น เข้ามาประยุกต์ใช้ ขยายและพัฒนาการแลกเปลี่ยนและการทำความร่วมมือทางด้านวิชาการกับนานาประเทศแบบฉันทามติ เพื่อผลักดันการสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ฉันทามติระหว่างประชาชนชาวจีนและประชาชนของประเทศอื่นๆ

ในปลายปี ค.ศ.1990 พรรคจื่อกงตั้งได้จัดตั้งองค์กรท้องถิ่นขึ้นใน 15 มณฑล เขตปกครองตนเองและเขตเทศบาลภายใต้รัฐบาลกลางซึ่งมีชาวจีนที่กลับสู่มาตุภูมิและชาวจีนโพ้นทะเลอาศัยอยู่จำนวนมาก พรรคจื่อกงตั้งมีสมาชิกกว่า 10,000 ราย และในจำนวนนี้มี 504 คน ได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนของสภาผู้แทนราษฎรในหลายระดับ และดำรงตำแหน่งต่างๆ หลายระดับ

7. สมาคมจีวซาน

สมาคมจีวซาน คือพรรคการเมืองที่ประกอบไปด้วยปัญญาชนระดับกลางและระดับสูงในวงการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และมีความโดดเด่นในด้านของพันธมิตทางการเมือง อีกทั้งยังมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน และเป็นพรรคการเมืองร่วมในระบอบสังคมนิยมที่ลักษณะเฉพาะของประเทศจีน

หลังชนะสงครามต่อต้านญี่ปุ่นและสงครามต่อต้านลัทธิฟาสซิสต์ของโลก วันที่ 3 กันยายน ค.ศ. 1946 สภาวิทยาศาสตร์เพื่อประชาธิปไตยได้จัดการประชุมใหญ่ขึ้นและได้เปลี่ยนชื่อ

ใหม่เป็นสภาจิวซาน ต่อมาในวันที่ 4 พฤษภาคม ค.ศ.1946 ก็ได้ก่อตั้งเป็นสมาคมจิวซาน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความทันสมัยให้แก่ระบบสังคมนิยม เปิดโลกทัศน์ใหม่อย่างต่อเนื่อง และดำเนินการตามแนวทางขั้นพื้นฐานที่ว่า “ยึดการสร้างเศรษฐกิจเป็นหัวใจสำคัญ ยืนหยัดในหลักการพื้นฐานทั้ง 4 ประการ ยืนหยัดในการปฏิรูปเปิดประเทศ” ให้ความร่วมมือกับพรรคการเมืองภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์ และมีส่วนร่วมในกำหนดทิศทาง นโยบาย กฎหมายและข้อบังคับของประเทศ

เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน ค.ศ.2017 สมาคมจิวซานมีหน่วยงานท้องถิ่นทั้งหมด 339 แห่ง ในจำนวนนี้เป็นองค์กรระดับมณฑลจำนวน 30 แห่ง เมืองในปกครองของมณฑลจำนวน 280 แห่ง ในระดับเมืองจำนวน 29 แห่ง จำนวนสมาชิกทั้งหมดคือ 167,218 คน ในจำนวนนี้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ที่สำคัญ เช่น เป็นผู้แทนสภาประชาชนจำนวน 2,381 คน ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการที่ปรึกษาทางการเมืองในระดับต่างๆ จำนวน 11,885 คน เป็นต้น

8. สันนิบาตปกครองตนเองประชาธิปไตยไต้หวัน

สันนิบาตปกครองตนเองประชาธิปไตยไต้หวัน มีชื่อย่อว่า ไถเหมิง 台盟 ก่อตั้งเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน ค.ศ. 2490 ที่เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นหนึ่งในพรรคประชาธิปไตยทั้ง 8 ที่มีอยู่ในสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งสมาชิกพรรคประกอบไปด้วยผู้ใช้งานแรงงานในระบอบสังคมนิยม ซึ่งเป็นชาวจีนไต้หวันและกลุ่มผู้รักชาติที่ปกป้องรักษาระบอบสังคมนิยมเป็นหนึ่งในพรรคการเมืองที่รับใช้ลัทธิสังคมนิยม

แนวทางการดำเนินงานของพรรค คือสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในแผ่นดินแม่ต่อต้านการแยกดินแดนของไต้หวันและการรุกรานจากทุกประเทศ และมุ่งสร้างความเป็นเอกภาพระหว่างไต้หวันและจีนแผ่นดินใหญ่ด้วยสันติวิธีตามหลักการของ “หนึ่งประเทศสองระบบ” โดยให้ไต้หวันเป็นเขตปกครองพิเศษ ได้รับสิทธิในการปกครองตนเองโดยสูงสุด

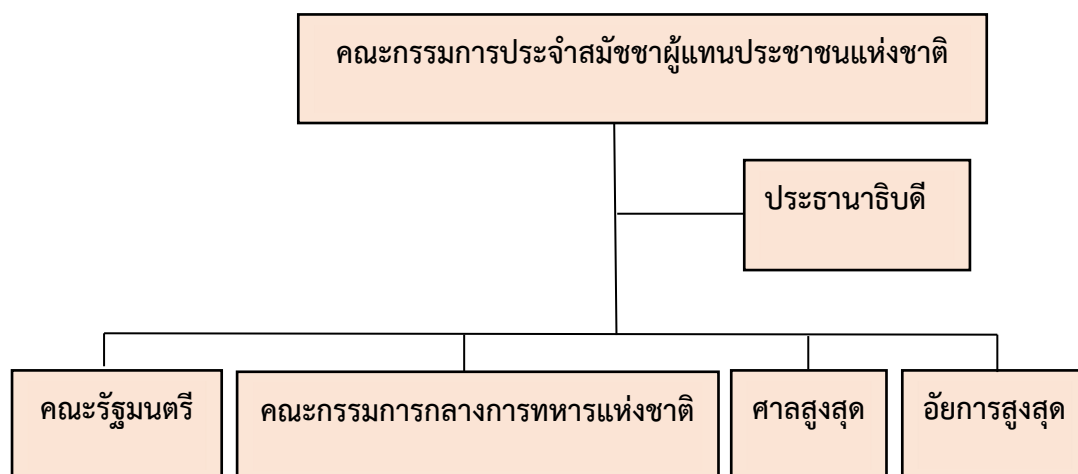
ปลายปีค.ศ. 1990 ไถเหมิงมีองค์กร 13 แห่งกระจายในเมืองต่างๆ ของไต้หวัน มีสมาชิกกว่า 1,200 คน โดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มปัญญาชนชาวจีนไต้หวัน ในจำนวนนี้มี 424 คนได้รับเลือกให้เป็นผู้แทนประชาชนในระดับมณฑล เมือง และเป็นสมาชิกในคณะกรรมการที่ปรึกษาทางการเมือง นอกจากนี้ยังมีสมาชิกบางคนดำรงตำแหน่งในรัฐบาลท้องถิ่นระดับต่างๆ

รายชื่อผู้นำพรรค 8 พรรคแห่งประเทศจีน

รายชื่อ	สังกัดพรรค
Mr. Wang Xiang	คณะกรรมการปฏิวัติพรรคก๊กมินตั๋งแห่งประเทศจีน 民革
Mr. Ding Zhogli	สันนิบาตประชาธิปไตยแห่งประเทศจีน 民盟
Mr. Hao Mingjin	สมาคมสร้างชาติประชาธิปไตยแห่งประเทศจีน 民建
Mr. Cai Dafeng	สมาคมส่งเสริมประชาธิปไตยแห่งประเทศจีน 民进
Mr. Chen Zhu	พรรคประชาธิปไตยกรรมกรชาวนาแห่งประเทศจีน 农工党
Mr. Wang Gang	พรรคจื่อกงตั๋งแห่งประเทศจีน 致公党
Mr. Wu Weihua	สมาคมจิ่วซาน 九三学社
Ms. Su Hui	สันนิบาตปกครองตนเองประชาธิปไตยไต้หวัน 台盟

1.5.4 สถาผู้แทนประชาชน

1) โครงสร้างการปกครอง

ระบอบการประชุมสภาผู้แทนประชาชน เป็นระบอบการเมืองขั้นมูลฐานของจีน การประชุมสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติเป็นองค์กรอำนาจสูงสุดของจีน ประกอบด้วยผู้แทนที่เลือกตั้งขึ้นโดยมณฑล เขตปกครองตนเอง นครที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง เขตบริหารพิเศษและกองทหารจีน คณะกรรมการประจำสมัชชาผู้แทนประชาชนเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติและตกลงปัญหาสำคัญในวิถีทางการเมืองของรัฐ

อำนาจนิติบัญญัติ ได้แก่ อำนาจนิติบัญญัติของการประชุมสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ คณะกรรมการประจำสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ อำนาจนิติบัญญัติของคณะรัฐมนตรีตลอดจน หน่วยงานของคณะรัฐมนตรี อำนาจนิติบัญญัติในท้องถิ่นทั่วไป อำนาจนิติบัญญัติของเขตปกครองตนเอง เขตเศรษฐกิจพิเศษ และเขตบริหารพิเศษด้วย

การประชุมสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติมีวาระ 5 ปี โดยจัดการประชุมปีละครั้ง เมื่อการประชุมสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติปิดประชุม จะกำหนดให้คณะกรรมการประจำซึ่งเป็นองค์กรประจำของการประชุมสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติเป็นผู้ใช้อำนาจสูงสุดของรัฐ คณะกรรมการประจำสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติประกอบด้วย ประธาน รองประธาน และกรรมการ

สิทธิและอำนาจหน้าที่สำคัญของการประชุมสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ คือ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ควบคุมตรวจสอบตราการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ บัญญัติและแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง กฎหมายขององค์กรรัฐบาล และกฎหมายขั้นมูลฐานอื่นๆ พิจารณาตรวจสอบและอนุมัติรายงานเกี่ยวกับโครงการพัฒนาเศรษฐกิจประชาชาติและสังคม และปฏิบัติตามโครงการดังกล่าว ตลอดจนรายงานเกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดินและการปฏิบัติตามงบประมาณแผ่นดิน การอนุมัติการตั้งมณฑล เขตปกครองตนเองและนครที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง การตั้งเขตบริหารพิเศษและระบอบการบริหารเขตดังกล่าว การตกลงปัญหาสันติภาพหรือสงคราม การเลือกตั้งผู้นำองค์กรอำนาจสูงสุดของรัฐ เช่น เลือกตั้งหรือกำหนดตัวสมาชิกคณะกรรมการประจำสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ เลือกตั้งประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี การกำหนดตัวนายกรัฐมนตรีและสมาชิกคนอื่นๆของคณะรัฐมนตรี การเลือกตั้งประธานคณะกรรมการทหารกลางและสมาชิกคนอื่นๆของ คณะกรรมการทหาร การเลือกตั้งประธานศาลประชาชนสูงสุด หัวหน้าสำนักอัยการประชาชนสูงสุด นอกจากนี้การประชุมสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติของจีนยังมีสิทธิและอำนาจในการปลดบุคคลเหล่านี้ออกจากตำแหน่งได้อีกด้วย

ปี 2018 ที่ประชุมสภาประชาชนแห่งชาติจีน เห็นชอบยกเลิกข้อจำกัดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีออกไปโดยไม่มีกำหนด จากเดิมที่กำหนดให้ดำรงตำแหน่งไม่เกิน 2 วาระ (10 ปี)

รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน มาตรา 79 วรรคสาม บัญญัติไว้ว่า “วาระการดำรงตำแหน่งแต่ละสมัยของประธานาธิบดีประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนและรองประธานาธิบดีมีระยะเวลาเหมือนกับวาระการดำรงตำแหน่งของสภาผู้แทนประชาชนทั่วประเทศ ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองสมัยไม่ได้” แก้ไขเป็น “วาระการดำรงตำแหน่งแต่ละสมัยของประธานาธิบดีประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนและรองประธานาธิบดีมีระยะเวลาเหมือนกับวาระการดำรงตำแหน่งของสภาผู้แทนประชาชนทั่วประเทศ”

ที่มา : http://www.tibet.cn/cn/politics/tnull_5222251.html

1.5.5 รัฐบาล

คณะรัฐมนตรีจีน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีกระทรวงต่างๆ ประธานคณะกรรมการต่างๆ ประธานสำนักงานตรวจบัญชี และเลขาธิการ

นายหลี่ เค่อเฉียง
นายกรัฐมนตรีจีน
คนปัจจุบัน

ที่มา : <http://www.workercn.cn/>

รายชื่อคณะรัฐมนตรีจีนปี 2018 ได้แก่

ลำดับ	รายชื่อ	สังกัด/ตำแหน่ง
1.	นายหวัง อี้ (Wang Yi : 王毅)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (Min. of Foreign Affairs)
2.	นายเว่ย เฟิ่งเหอ (Wei Fenghe : 魏凤和)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจีน (Min. of National Defense)
3.	นายเหอ ลี่เฟิง (He Lifeng : 何立峰)	ผู้อำนวยการคณะกรรมการการพัฒนาและปฏิรูป แห่งชาติจีน
4.	นายเฉิน เป่าเซิง (Chen Baosheng : 陈宝生)	รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการจีน (Min. of Education)
5.	นายหวัง จื้อกั๊ง (Wang Zhigang : 王志刚)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จีน (Min. of Science and Technology)
6.	นายเหมียว ซู (Miao Xu : 苗圩)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและสารสนเทศ (Min. of Information Industry)
7.	นายปา เต่ออ้อ (Ba Teer : 巴特尔)	รัฐมนตรีว่าการคณะกรรมการกิจการชนชาติ (Min. in Charge of State Ethnic Affairs Commission)
8.	นายจ้าว เค่อจื้อ (Zhao Kezhi : 赵克志)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงตำรวจ (Min. of Public Security)
9.	นายเฉิน เหวินชิง (Chen Wenqing : 陈文清)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความมั่นคงแห่งชาติ (Min. of State Security)
10.	นายหวาง ชู่เซียน (Huang Shuxian : 黄树贤)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกิจการพลเรือน (Min. of Civil Affairs)
11.	นายฟู่ เจิ้งหัว (Fu Zhenghua : 傅政华)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (Min. of Justice)
12.	นายหลิว कुณ (Liu Kun : 刘昆)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (Min. of Finance)
13.	นายจาง จีหนาน (Zhang Jinan : 张纪南)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (Min. of Labor and Public Security)
14.	นายหลู่ ฮ่าว (Lu Hao : 陆昊)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและที่ดิน แห่งชาติ (Min. of Land and Natural Resources)
15.	นายหลี่ กานเจีย (Li Ganjie : 李干杰)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อม

16. นายหวัง เหมิงหุย (Wang Menghui : 王蒙徽)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาที่อยู่อาศัยและการพัฒนาเมือง-ชนบท (Min. of Housing and Urban-Rural Development)
17. นายหลี่ เสี่ยวผิง (Li Xiaopeng : 李小平)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม (Min. of Communications)
18. นายอู๋ จิ่งผิง (E Jingping : 鄂竞平)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงชลประทาน (Min. of Water Resources)
19. นายหาน ฉางปิน (Han Changbin : 韩长斌)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร (Min. of Agriculture)
20. นายจง ซาน (Zhong Shan : 钟山)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (Min. of Commerce)
21. นายโล่ว ชู่กang (Luo Shugang : 雒树刚)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม (Min. of Culture)
22. นายหม่า เสี่ยวเว่ย (Ma Xiaowei : 马晓伟)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (Min. of Public Health)
23. นายซุน ส้าปิน (Sun Shaopin : 孙绍聘)	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทหารผ่านศึกจีน (Min. of Veterans Affairs)
24. นายหวัง ยู่ผู้ (Wang Yupu : 王玉普)	รัฐมนตรีว่าการ Min. of Emergement Management
25. นายอี้ กาง (Yi Gang : 易纲)	ผู้ว่าการธนาคารชาติ (Governor of the People's Bank of China)
26. นางหู เจ้อจุน (Hu Zejun 胡泽君)	The Auditor- General of the National Audit Administration

คณะรัฐมนตรีจีน คือ รัฐบาลประชาชนส่วนกลาง เป็นองค์การบริหารสูงสุดของรัฐ คณะรัฐมนตรีจีนมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายที่บัญญัติขึ้นโดยการประชุมสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ และคณะกรรมการประจำสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ ตลอดจนรับผิดชอบในการประชุมสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติและคณะกรรมการประจำสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ รับผิดชอบและรายงานกิจการงาน ต่อการประชุมสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติและคณะกรรมการประจำสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ คณะรัฐมนตรีจีนมีสิทธิและอำนาจที่จะกำหนดมาตรการบริหารภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน กำหนดกฎข้อบังคับทางการบริหาร ประกาศการตกลงและคำสั่ง

1.5.6 สถาปนาที่ปรึกษาการเมือง

สถาปนาที่ปรึกษาการเมืองแห่งประชาชนจีน เป็นองค์การแนวร่วมผู้รักชาติของประชาชนจีน เป็นองค์การสำคัญแห่งความร่วมมือกันประกอบด้วยหลายพรรคการเมืองและเป็นสภาที่ใช้ในการปรึกษาหารือกันทางการเมืองซึ่งนำโดยพรรคคอมมิวนิสต์จีน โดยมีรูปแบบที่สำคัญในการเชิญประชาธิปไตยแห่งสังคมนิยมทางการเมืองของจีนอันมีประเด็นสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ ความสามัคคี และประชาธิปไตย

จีนเป็นประเทศที่มีพรรคการเมืองจำนวนหลายพรรค นอกจากพรรคคอมมิวนิสต์จีนซึ่งเป็นพรรครัฐบาลแล้ว ยังมีพรรคการเมืองและกลุ่มประชาธิปไตยอื่นๆ อีก 8 พรรค กลุ่มประชาธิปไตยต่างๆ ของจีนไม่ใช่พรรคคนองรัฐบาลและไม่ใช่พรรคฝ่ายค้าน หากแต่เป็นพรรคที่มีส่วนร่วมในการบริหาร กล่าวคือ มีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือหลักนโยบายสำคัญของรัฐ และการเลือกตั้งผู้นำของรัฐ มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการบ้านเมือง และมีส่วนร่วมในการตกลง หรือปฏิบัติตามหลักนโยบาย กฎหมาย และกฎข้อบังคับของรัฐ

1.5.7 องค์การยุติธรรม

ศาลประชาชน เป็นองค์กรตุลาการของสาธารณรัฐประชาชนจีน อันประกอบด้วย ศาลประชาชนสูงสุด ศาลประชาชนระดับมณฑล ระดับเขตปกครองตนเอง และระดับนคร ซึ่งขึ้นตรงต่อส่วนกลาง ในส่วนของการลำดับศักดิ์ของศาลนั้นสามารถลำดับได้เป็น ศาลประชาชนชั้นสูงสุด ศาลประชาชนชั้นกลาง และศาลประชาชนชั้นล่าง

ศาลประชาชนสูงสุด เป็นองค์กรตุลาการสูงสุดของรัฐ มีอำนาจหน้าที่พิพากษาคดีความอย่างอิสระและเป็นองค์กรที่คอยควบคุมตรวจสอบศาลประชาชนในระดับต่างๆ รวมไปถึงงานพิพากษาของศาลประชาชนพิเศษ ศาลประชาชนสูงสุดมีหน้าที่รับผิดชอบการรายงานกิจการงานต่างๆ ต่อการประชุมสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติและคณะกรรมการประจำสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ โดยการประชุมสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติเป็นผู้กำหนดการแต่งตั้งประธาน รองประธาน และกรรมการ คณะกรรมการพิพากษาของศาลประชาชนสูงสุด

อำนาจหน้าที่ของศาลประชาชนสูงสุด คือ การดำเนินการพิพากษาต่อ คดียื่นอุทธรณ์คดีที่จำเลยไม่ยอมปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลท้องถิ่น หรือคดีที่จำเลยไม่ยอมปฏิบัติตามคำพิพากษาที่เสนอขึ้นโดยสำนักอัยการประชาชนสูงสุดตามระเบียบวาระการพิพากษา การพิจารณาตรวจสอบและอนุมัติโทษประหารชีวิตจากคำพิพากษาและการตัดสินของศาลประชาชนระดับต่างๆ ที่เกิดผลบังคับใช้แล้วทางกฎหมาย หากศาลประชาชนสูงสุดพบว่ามีกรกระทำผิดจริงก็ย่อมมีอำนาจที่จะนำคดีดังกล่าวมาพิพากษา หรือสั่งให้ศาลชั้นล่างดำเนินการพิพากษาใหม่ได้ มีอำนาจอนุมนในการเปรียบเทียบหรือเทียบเคียงข้อกฎหมายต่อคดีที่มีการกระทำผิดกฎหมายอาญาแต่ในข้อ

กฎหมายไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจน มีอำนาจดำเนินการพิจารณาตรวจสอบและอนุมัติหรือดำเนินการตีความในรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในกระบวนการสอบสวน เป็นต้น

สำนักอัยการประชาชน เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ควบคุมตรวจสอบในด้านกฎหมายของรัฐ ซึ่งคอยปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบสำนวนคดีซึ่งมีการกระทำความผิดในฐานต่างๆ อันได้แก่ ความผิดฐานทรยศต่อประเทศชาติ ความผิดฐานแบ่งแยกดินแดน และคดีที่มีความสำคัญอื่นๆ นอกจากนี้ สำนักอัยการประชาชนยังดำเนินการพิจารณาตรวจสอบสำนวนคดีที่ต้องมีการออกคำสั่งจับกุม การสั่งฟ้องศาล การเข้ายื่นคำฟ้องแทนรัฐ สนับสนุนคำฟ้องของรัฐต่อคดีอาญาแผ่นดิน ดำเนินการควบคุมตรวจการปฏิบัติหน้าที่ของ องค์กรตำรวจ ศาลประชาชน เรือนจำ สถานคุมขังให้ถูกต้องตามกฎหมาย

1.5.8 การแบ่งเขตบริหาร

เขตการปกครองของจีน แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ มณฑล อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ประเทศจีนมีเขตการปกครองระดับมณฑลจำนวน 23 มณฑล (รวมไต้หวัน) จำนวน 5 เขตปกครองตนเอง 4 เทศบาลนคร และ 2 เขตบริหารพิเศษ

สาธารณรัฐประชาชนจีนประกอบด้วย 23 มณฑล ได้แก่

ชื่อ	จีนตัวย่อ	เมืองเอก	พื้นที่ (km ²)	ประชากร (2017)
กวางตุ้ง	广东	กวางโจว	177,900	111,690,000
กุ้ยโจว	贵州	กุ้ยหยาง	176,100	44,528,000
กานซู	甘肃	หลานโจว	454,000	26,099,500
จีหลิน	吉林	ฉางชุน	187,400	27,330,300
เจียงซู	江苏	หนานจิง	102,600	79,986,000
เจียงซี	江西	หนานฉาง	166,900	45,923,000
เจ้อเจียง	浙江	หังโจว	101,800	56,570,000
ส่านซี	陕西	ซีอาน	205,800	38,354,400
ซานซี	山西	ไท่หยวน	156,800	37,023,500
ซานตง	山东	จี่หนาน	156,700	100,058,300

ชื่อ	จีนตัวย่อ	เมืองเอก	พื้นที่ (km ²)	ประชากร (2017)
ชิงไห่	青海	ซีหนิง	721,000	5,983,800
เสฉวน	四川	เฉิงตู	485,000	83,020,000
ฝูเจี้ยน (ฮกเกี้ยน)	福建	ฝูโจว	121,400	39,110,000
ยูนนาน	云南	คุนหมิง	394,100	45,966,800
หูเป่ย์	湖北	อู่ฮั่น	185,900	59,020,000
หูหนาน	湖南	ฉางซา	211,800	68,602,000
เหอเป่ย์	河北	ซีอเจียจวง	187,700	75,195,200
เหอหนาน	河南	เจิ้งโจว	167,000	95,591,300
เหลียวหนิง	辽宁	เสิ่นหยาง	145,900	43,689,000
ไห่หนาน (ไหหลำ)	海南	ไหโข่ว	33,920	9,257,600
อานฮุย	安徽	เหอเฟย	139,400	62,548,000
เฮยหลงเจียง	黑龙江	ฮาร์บิน	460,000	38,314,000
ไต้หวัน	台湾	ไทเป	35,882	23,556,100

เขตปกครองตนเอง เป็นเขตการปกครองระดับมณฑล ซึ่งปกครองด้วยชนกลุ่มน้อย ในปัจจุบันมีทั้งหมด 5 เขต ได้แก่

ชื่อ	จีนตัวย่อ	เมืองเอก	พื้นที่ (km ²)	ประชากร (2017)
กว่างซีจ้วง	广西壮族自治区	หนานหนิง	236,000	48,850,000
มองโกเลียใน	内蒙古自治区	โฮฮอต	1,183,000	25,286,000
หนิงเซีย่หุย	宁夏回族自治区	หยินชวน	66,400	6,817,900
ซินเจียง อุยกูร์	新疆维吾尔自治区	อูรุมชี	1,660,000	24,446,700
ทิเบต	西藏自治区	ลาซา	1,183,000	3,002,200

เทศบาลนคร คือเมืองที่มีขนาดใหญ่และมีการปกครองเทียบเท่ามณฑล ในปัจจุบัน มี 4 เมือง ได้แก่

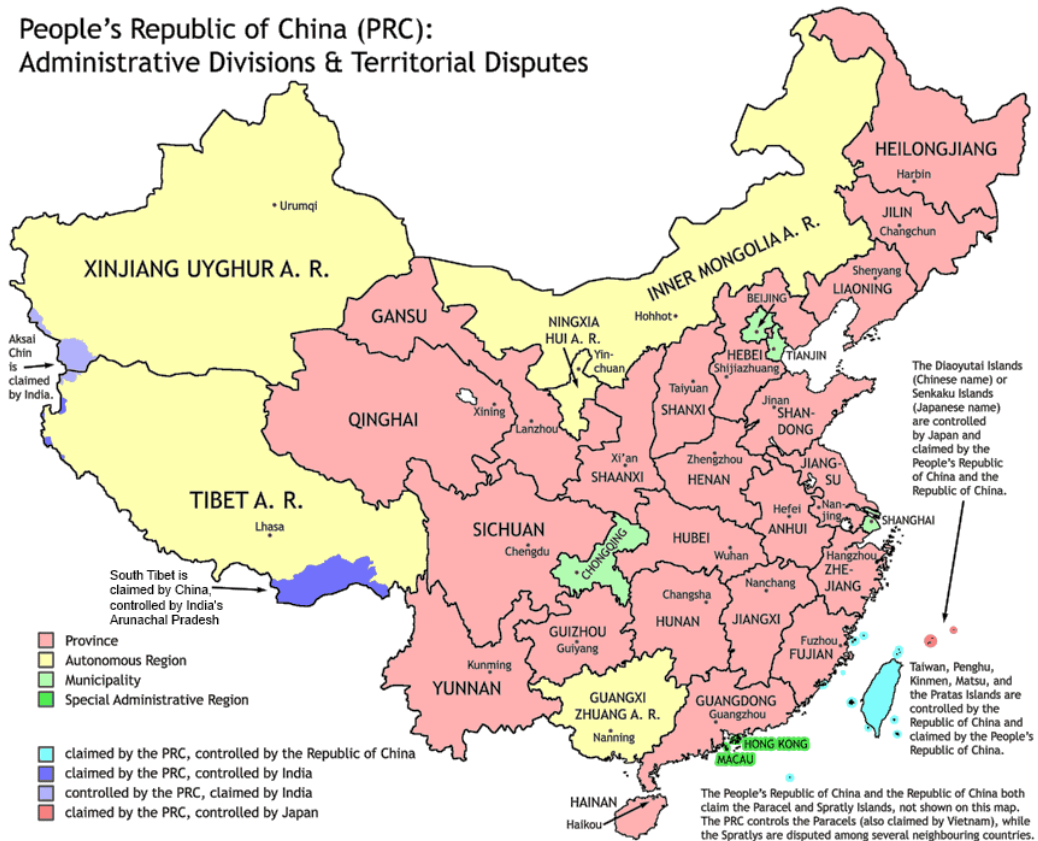
ชื่อ	จีนตัวย่อ	พื้นที่ (km ²)	ประชากร (2017)
ปักกิ่ง	北京	16,808	21,707,000
ฉงชิ่ง	重庆	82,300	30,751,600
เซี่ยงไฮ้	上海	6,340.5	24,183,300
เทียนจิน	天津	11,920	15,568,700

เขตบริหารพิเศษ ปัจจุบันจีนมีเขตบริหารพิเศษ 2 แห่ง ซึ่งอดีตเคยเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก ได้แก่

ชื่อ	จีนตัวเต็ม	พื้นที่ (km ²)	ประชากร (2017)	อดีตอาณานิคม
ฮ่องกง	香港	1,104	7,409,800	อังกฤษ
มาเก๊า	澳门	32.8	622,500	โปรตุเกส

แผนที่แสดงเขตการปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจีน

People's Republic of China (PRC): Administrative Divisions & Territorial Disputes

ที่มา: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c9/China_administrative.png

1.6 การศึกษา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

1.6.1 การศึกษา

ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีประชากรประมาณ 1,390.08 ล้านคน อยู่ในระบบการศึกษาทั้งประเทศกว่า 320 ล้านคน มีโรงเรียนจำนวน 680,000 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาว่า 16 ล้านคน ถือเป็นจำนวนที่สูงติดอันดับต้นๆ ของโลก ดังนั้น รัฐบาลจีนจึงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศเป็นอย่างยิ่ง ระบบการศึกษาของจีนถูกวางแผนโดยรัฐบาลกลาง โดยมีกระทรวงศึกษาธิการจีนเป็นหน่วยงานหลักในการควบคุมดูแลและมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการบัญญัติกฎหมายอันเกี่ยวกับการศึกษา กำหนดนโยบายวางแผนงานการศึกษา และวางแผนการพัฒนาระบบการศึกษาจีน

สรุปจำนวนนักศึกษาของประเทศจีนในปี ค.ศ. 2017 (หน่วย: หมื่นคน)

ระดับการศึกษา	รับนักศึกษาใหม่	นักศึกษาที่เรียนอยู่	สำเร็จการศึกษา
ระดับปริญญาโท/เอก	80.5	263.9	57.8
ปริญญาตรี	761.5	2,753.6	735.8
อาชีวศึกษา	593.3	1599.1	533.7
มัธยมศึกษาปลาย	802.9	2,366.6	792.4
มัธยมศึกษาต้น	1,547.2	4,442.1	1,397.5
ประถม	1,766.6	10,093.7	1,565.9
อนุบาล	-	4,725	-

การศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาในระดับประถมศึกษาซึ่งมีระยะเวลา 6 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี รวมเป็น 12 ปี นอกจากนี้รัฐบาลจีนยังสนับสนุนค่าเล่าเรียนให้นักเรียนที่มีฐานะยากจนในระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น อันเป็นการศึกษาภาคบังคับรวมระยะเวลา 9 ปีการศึกษา

การศึกษาด้านวิชาชีพ

การศึกษาด้านวิชาชีพ หมายถึง โรงเรียนด้านวิชาชีพรวมถึงหลักสูตรอบรมวิชาชีพระยะสั้น ปัจจุบันสถานการณ์การเติบโตของการศึกษาด้านวิชาชีพมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ การศึกษาในหมวดเศรษฐกิจ การคลัง พลศึกษา ศิลปกรรม มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่วนการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลับมีแนวโน้มลดลง

การศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาระดับอุดมศึกษา หมายถึง การศึกษาระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก การศึกษาระดับอุดมศึกษาของจีนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1981 เป็นต้นมาจีนได้เริ่มปรับปรุงระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้เป็นไปตามแบบสากล ปัจจุบันมหาวิทยาลัยในจีนมีจำนวนประมาณ 3,000 แห่ง โดย 2 ใน 3 เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ และ 1 ใน 3 เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน การเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของจีนจำเป็นต้องผ่านการสอบ

เข้าศึกษา โดยวัดจากระดับคะแนนในการสอบ มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในจีนส่วนใหญ่จะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ

การศึกษาผู้ใหญ่

จากข้อมูลของสถาบันวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมแห่งประเทศจีน (The Chinese Academy of Industry Economy Research) ในหัวข้อเรื่อง รายงานการวิเคราะห์การศึกษาผู้ใหญ่ของจีนในปี ค.ศ. 2016 ระบุว่า ในปี ค.ศ. 2012 มีสถาบันการศึกษาและการฝึกอบรมสำหรับผู้ใหญ่จำนวน 124,000 แห่ง มีผู้จบการฝึกอบรมจำนวน 4.823 ล้านคน และจากข้อมูลสถิติของกรมอาชีวศึกษาและการศึกษาผู้ใหญ่กระทรวงศึกษาธิการจีนที่สำรวจในพื้นที่ 28 มณฑล (เขต/ เมือง) และ 6 พื้นที่อุตสาหกรรมนำร่องพบว่า ในปี ค.ศ. 2011 จากการสำรวจกลุ่มคนงานจำนวน 52,791 ล้านคนพบว่า มีผู้ที่เข้าศึกษาด้านวิชาการจำนวน 3.329 ล้านคน และผู้ที่เข้าฝึกอบรมประเภทต่างๆ จำนวน 24.137 ล้านคน มีสถาบันการศึกษาและการฝึกอบรมพนักงานจำนวน 55,000 แห่ง และจากการสำรวจเขตทดลองการศึกษาชุมชนบางส่วนทั่วประเทศจีนพบว่า มีโรงเรียนชุมชนและพื้นที่สำหรับกิจกรรมจำนวน 84,700 แห่ง มีผู้เข้าร่วมศึกษาและฝึกอบรมรายปีจำนวน 51.438 ล้านคน ทั้งนี้จากข้อมูลสถิติดังกล่าวข้างต้นทำให้ทราบว่า สถาบันฝึกอบรมประเภทต่างๆ ทั่วประเทศจีนมีจำนวนทั้งสิ้น 263,600 แห่ง และมีผู้เข้าร่วมศึกษาและฝึกอบรมรายปีจำนวนทั้งสิ้น 127.14 ล้านคน

1.6.2 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

นับแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นคอมมิวนิสต์ในปี ค.ศ. 1949 นั้น การพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของจีนได้ถูกปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรและการบริหารงาน ตามแบบอย่างสหภาพโซเวียต และใช้โครงสร้างดังกล่าวจนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 1972 โดยกำหนดให้หน่วยงานการวิจัยแยกออกจากการผลิตอุตสาหกรรม โดยสั่งการตามสายบังคับบัญชาที่จัดตั้งขึ้นตามแบบคอมมิวนิสต์ หรือการตัดสินใจจากส่วนกลาง (Central Plan)

ในอดีตประเทศจีนได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยในภาคอุตสาหกรรม และการวิจัยประยุกต์ โดยมีการจัดตั้งหน่วยงานวิจัยเทคโนโลยีทางทหารเป็นอันดับแรก ในปี ค.ศ. 2017 งบประมาณสำหรับการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของจีนอยู่ที่ 1.75 ล้านล้านหยวนต่อปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.6 เมื่อเทียบกับงบประมาณในปี ค.ศ. 2016 และคิดเป็นร้อยละ 2.12 ของ GDP จนถึงสิ้นปี ค.ศ. 2017

ประเทศจีนมีศูนย์วิจัยสำหรับโครงการของรัฐจำนวน 131 แห่ง มีห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ 217 แห่ง มีศูนย์เทคโนโลยีของเอกชนที่ได้รับมาตรฐานที่รัฐกำหนด 1,276 แห่ง รัฐบาลได้อุดหนุนการก่อตั้งบริษัท New Start Up กว่า 1,233 บริษัท คิดเป็นเงินอุดหนุนจำนวนกว่า 55,700 มีผู้ทำการยื่นขอจดสิทธิบัตร 3.7 ล้านราย และจำนวนผู้ได้รับสิทธิบัตรแล้ว 1.84 ล้านราย จนถึงปี ค.ศ. 2017 มีผู้ถือครองสิทธิบัตรทั้งสิ้น 7.15 ล้านราย ในจำนวนนี้เป็นสิทธิบัตรของ

ประชาชนชาวจีนที่จดทะเบียนในประเทศจีนจำนวน 1.36 ล้านราย เฉลี่ยแล้วในประชากรชาวจีนทุกๆ หนึ่งหมื่นคน จะมีผู้ได้รับสิทธิบัตรจำนวน 9.8 ราย

1.7 ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค

1.7.1 ที่ดิน

กรรมสิทธิ์ในที่ดินของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นของรัฐ แต่เอกชนสามารถเช่าที่ดินจากรัฐเพื่อลงทุนทำประโยชน์ต่างๆ ได้โดยมีข้อกำหนดดังต่อไปนี้

ข้อ 1 บริษัทได้รับสิทธิจากการใช้ประโยชน์ในที่ดินบนพื้นฐานและราคาเดียวกัน และเป็นไปตามผลการพิจารณาตามที่คณะกรรมการนิคมอุตสาหกรรมได้พิจารณา โดยสามารถมีการพิจารณาเป็นกรณีพิเศษได้

ข้อ 2 ถ้าเป็นบริษัทที่ประกอบธุรกิจประเภทการผลิตอุตสาหกรรมที่มียอดการลงทุนจำนวน 10 ล้านหยวนขึ้นไป สามารถที่จะยื่นคำร้องขอเช่าที่ดินจากการนิคมอุตสาหกรรมในราคามาตรฐานได้ หากมีการเช่าที่ดินน้อยกว่า 5 ปี ราคาในการเช่าที่ดินจะมีอัตราอยู่ที่ 600 หยวนต่อ 1 ไร่ (1 ไร่เท่ากับ 2.4 ไร่) หรือ 667 ตารางเมตรต่อปี ถ้ามีระยะเวลาการเช่า 5 ปีขึ้นไปราคาการเช่าที่ดินจะอยู่ที่ 1,000 หยวนต่อไร่ต่อปี ในการทำสัญญาเช่าที่ดินนั้น ระยะเวลาในการเช่าที่ดินจะต้องไม่เกิน 15 ปี โดยต้องชำระค่าเช่าภายในงวดเดียว

ข้อ 3 ถ้าเป็นบริษัทต่างชาติที่มีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานหรือโครงสร้างการคมนาคม สามารถที่จะขอรับสิทธิประโยชน์แห่งการใช้ที่ดินได้ตามแนวเส้นทางโครงสร้างพื้นฐานในราคาพิเศษ

ข้อ 4 บริษัทต่างชาติที่ดำเนินธุรกิจในรูปแบบของการร่วมลงทุนกับบริษัทจีนและมีการลงทุนในระบบสาธารณูปโภค สามารถขอรับสิทธิประโยชน์ในราคาเช่าที่ดินในอัตราที่ลดลงร้อยละ 15 จากราคาปกติ

ข้อ 5 ถ้าบริษัทต่างชาติมีการลงทุนที่มียอดเงินของโครงการลงทุนอยู่ที่ 4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขึ้นไปภายในการลงทุนเพียงครั้งเดียว ก็จะสามารถขอรับสิทธิประโยชน์ในการลดราคาการเช่าที่ดินลงในอัตราร้อยละ 50 จากราคาประเมินที่ดินของรัฐบาลท้องถิ่น และถ้าหากชำระค่าเช่าที่ดินเสร็จสิ้นภายในงวดเดียวก็สามารถขอรับสิทธิประโยชน์ในการลดอัตราค่าเช่าที่ดินลงร้อยละ 5 อีกด้วย

ส่วนบริษัทสัญชาติจีนหากมียอดการลงทุน 10 ล้านหยวนขึ้นไปก็สามารถที่จะขอรับสิทธิประโยชน์พิเศษต่างๆ ได้เช่นเดียวกับบริษัทต่างชาติ

ตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิการใช้ที่ดินและสิทธิในการโอนที่ดินของรัฐในมาตราที่ 12 ได้กำหนดว่าสิทธิในการใช้ที่ดินหรือโอนประโยชน์ในการใช้ที่ดินโดยมีระยะเวลากำหนดดังต่อไปนี้

- ที่ดินที่อยู่อาศัย มีอายุการเช่าที่ดินไม่เกิน 70 ปี
- ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมการผลิต มีอายุการเช่าที่ดินไม่เกิน 50 ปี
- ที่ดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วัฒนธรรม สาธารณสุข การกีฬา มีอายุการเช่าที่ดินไม่เกิน 50 ปี
- ที่ดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยว การพาณิชย์ และการบันเทิง มีอายุการเช่าที่ดินไม่เกิน 40 ปี
- ที่ดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อสร้างเป็นโกดังเก็บของ มีอายุการเช่าที่ดินไม่เกิน 50 ปี
- ที่ดินเพื่อการใช้ประโยชน์อื่นๆ มีอายุการเช่าที่ดินไม่เกิน 50 ปี

สรุป ประเภทการใช้ที่ดินและอายุการเช่าที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน	อายุการเช่าที่ดิน
ที่อยู่อาศัย	70 ปี
อุตสาหกรรมการผลิต	50 ปี
การศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วัฒนธรรม สาธารณสุข การกีฬา	50 ปี
การท่องเที่ยว การพาณิชย์ และการบันเทิง	40 ปี
สร้างเป็นโกดังเก็บของ	50 ปี
การใช้ประโยชน์อื่นๆ	50 ปี

1.7.2 ไฟฟ้า

ประเทศจีนในแต่ละเมืองจะมีอัตราค่าไฟที่แตกต่างกันไม่มากนัก : *กรณีศึกษาอัตราค่าไฟของมณฑลเหอหนาน*

อัตราค่าไฟสำหรับพลเมืองในมณฑลเหอหนาน					
ประเภท	ขั้นบันได	KWH/Y/House	ค่าไฟ หยวน / KWH		
			เวลาปกติ	ช่วงเวลา	
ครัวเรือน	ขั้นที่1	0-3120	0.617	Peak	0.617
				Valley	0.307
	ขั้นที่2	3120-4800	0.667	Peak	0.677
				Valley	0.337
	ขั้นที่3	4800ขึ้นไป	0.917	Peak	0.977
				Valley	0.487
หน่วยงานอื่นๆ (โรงเรียน สถาน สงเคราะห์ สาธารณประโยชน์)	น้อยกว่า 1 KW		0.641	*	
	10 KW		0.636		

1.7.3 น้ำประปา

ในแต่ละเมืองของจีนจะมีอัตราค่าน้ำประปาที่แตกต่างกันไม่มากนัก : *กรณีศึกษาของมณฑลเหอหนาน*

อัตราค่าน้ำประปาสำหรับพลเมืองในมณฑลเหอหนาน (สำหรับพลเมืองค่าน้ำประปาคิดในอัตราก้าวหน้า)				
ขั้นบันได	ลูกบาศก์เมตร	หยวน /ลูกบาศก์เมตร	บำบัดน้ำเสีย (หยวน/ลูกบาศก์เมตร)	รวม (หยวน/ ลูกบาศก์เมตร)
ขั้นที่1	0-220	1.92	1.70	3.45
ขั้นที่2	220-300	3.30	1.70	4.83
ขั้นที่3	300 ขึ้นไป	4.30	1.70	5.83

1.7.4 พลังงาน

ในระยะเวลา 30 ปีที่ผ่านมาประเทศจีนพยายามพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศอย่างรวดเร็วโดยการเร่งรัดการลงทุนและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลือง ทำให้ประเทศจีนประสบปัญหาสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมอย่างหนักในหลายพื้นที่ รัฐบาลจีนมิได้นิ่งนอนใจและให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมดังกล่าว ตลอดจนพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ในปัจจุบันประเทศจีนได้ให้ความสำคัญกับการมีบทบาทที่สร้างสรรค์ในเวทีระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนซึ่งเป็นประเด็นที่นานาประเทศรวมทั้งจีนให้ความสนใจและพยายามที่จะเข้ามามีบทบาท จึงไม่เป็นที่น่าแปลกใจที่จีนทำการส่งเสริมอุตสาหกรรมพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกซึ่งเป็นนโยบายที่รัฐบาลจีนให้ความสนใจเป็นลำดับต้นๆ

(1) ความท้าทายของการพัฒนาพลังงานของจีน

1.1) มีการพึ่งพิงพลังงานต่างประเทศค่อนข้างสูง

ปี ค.ศ. 2017 ประเทศจีนมีการนำเข้าน้ำมันดิบอยู่ที่ 419.96 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.2 มีการนำเข้าน้ำมันปิโตรเลียมอยู่ที่ 418.8 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.7 คิดเป็นสัดส่วนการพึ่งพิงน้ำมันดิบจากต่างประเทศอยู่ที่ร้อยละ 68 และสัดส่วนการพึ่งพิงน้ำมันปิโตรเลียมจากต่างประเทศอยู่ที่ร้อยละ 72.3 ทั้งนี้ งบประมาณในการนำเข้าน้ำมันดิบจากต่างประเทศอยู่ที่ 162,300 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2016 อัตราค่าใช้จ่ายงบประมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 39

1.2) โครงสร้างการบริโภคทรัพยากรพลังงานยึดถ่านหินเป็นหลัก

ในปี ค.ศ. 2017 การบริโภคทรัพยากรพลังงานทั้งหมดของจีนอยู่ที่ 4,490 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 2.9 ทั้งนี้ การบริโภคทรัพยากรพลังงานจากถ่านหินลดลงร้อยละ 1.7 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60.4 ของการบริโภคทรัพยากรพลังงานทั้งหมดของจีน โดยลดลงจากเดิมร้อยละ 1.6

(2) มาตรการเพิ่มความสามารถในการจัดหาพลังงานของประเทศจีน

2.1) การพัฒนาถ่านหินอย่างมีระบบ

ถ่านหินถือเป็นทรัพยากรพื้นฐานของประเทศจีน ประเทศจีนจึงเพิ่มขีดความสามารถในการจัดหาและเพิ่มคุณภาพในการให้พลังงานจากทรัพยากรที่มีจำกัด มีการปรับปรุง

โครงสร้างการผลิตพลังงานจากทรัพยากรถ่านหินให้มีความปลอดภัย ลดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร พัฒนาอุตสาหกรรมถ่านหินให้มีความทันสมัยเพื่อตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ

2.2) เร่งการพัฒนาพลังงานไฟฟ้า

ไฟฟ้าเป็นพลังงานสะอาดที่มีประสิทธิภาพสูง ประเทศจีนจึงมีนโยบายเร่งพัฒนาและสร้างระบบกระแสไฟฟ้าที่มีต้นทุนต่ำแต่มีประสิทธิภาพสูงและมีเสถียรภาพ เพื่อเป็นหลักประกันในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมขั้นพื้นฐาน

2.3) เร่งพัฒนาคุณภาพพลังงานที่ได้จากปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ

ประเทศจีนมีการเน้นนโยบายการพัฒนาการใช้ประโยชน์จากปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติควบคู่กันไป มีการส่งเสริมการผลิตน้ำมันดิบอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันก็เพิ่มการผลิตก๊าซธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง

2.4) เร่งพัฒนาพลังงานทดแทนและทรัพยากรหมุนเวียน

ทรัพยากรทดแทนถือเป็นสาขาอุตสาหกรรมที่ประเทศจีนให้ความสำคัญและเร่งการพัฒนาในลำดับต้นๆ การวิจัยและการพัฒนาทรัพยากรพลังงานทดแทนมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการเพิ่มความมั่นคงด้านทรัพยากรพลังงานของจีน การปรับปรุงโครงสร้างพลังงาน และการส่งเสริมพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสร้างหลักประกันในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ประเทศจีนได้ประกาศกฎหมายว่าด้วยพลังงานทดแทนซึ่งกำหนดมาตรฐานและมาตรการในการรับซื้อพลังงานในราคาเต็มและมีการให้การอุดหนุน เป็นต้น จีนได้มีการตั้งกองทุนเฉพาะในการทำวิจัยและการนำพลังงานทดแทนมาใช้ประโยชน์เพื่อเป็นการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน และจีนได้ประกาศการวางแผนระยะยาวของการพัฒนาพลังงานทดแทนในแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 12 เสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนประชาชน ในปี ค.ศ. 2010 สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนอยู่ที่ร้อยละ 10 ของการใช้พลังงานทั้งหมด จนถึงปี ค.ศ. 2020 การใช้พลังงานทดแทนอยู่ที่ร้อยละ 15 ของการใช้พลังงานทั้งหมด

2.5) การพัฒนาพลังงานแสงอาทิตย์

ประเทศจีนมีการพัฒนาพลังงานแสงอาทิตย์อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านเทคโนโลยีต่างๆ และขนาดของอุตสาหกรรมการผลิตพลังงานจากแสงอาทิตย์ที่ถือว่าอยู่ในลำดับต้นๆ ของโลก ในหลายปีที่ผ่านมาจีนมีการศึกษาวิจัยและนำเข้าแบตเตอรี่พลังงานแสงอาทิตย์

จากต่างประเทศเพื่อทำการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้การผลิตแบตเตอรี่พลังงานแสงอาทิตย์ มีความคืบหน้าเป็นที่น่าสนใจจนกลายเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพอีกอุตสาหกรรมหนึ่งในอนาคต ของจีน คณะกรรมการพลังงานแห่งชาติจีนได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่า ในปี ค.ศ. 2020 จะสามารถผลิต ไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์ 110 ล้านกิโลวัตต์ อย่างไรก็ดี อุตสาหกรรมนี้ยังคงต้องอาศัยเงินสนับสนุน จากทางรัฐบาล ถึงแม้จะมีการลดต้นทุนแล้วก็ตาม (ในระยะเวลาไม่กี่ปี จาก 20 หยวน/ วัตต์ ลดลง เหลือ 7 หยวน/ วัตต์) ค่าใช้จ่ายในการผลิตไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ยังคงสูง (0.8 หยวน/ หน่วย)

1.7.5 การคมนาคม

รัฐบาลจีนมีโครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งมายาวนาน และต่อเนื่อง ในปัจจุบันสามารถพัฒนาระบบโครงข่ายการขนส่งได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการขนส่งทางบก การขนส่งทางน้ำ การขนส่งทางอากาศ ตลอดจนการวางระบบการขนส่ง ในรูปแบบอื่นๆ สำหรับการขนส่งสินค้าและพลังงาน อาทิ โครงการวางท่อก๊าซระหว่างจีนและ สหภาพพม่า เป็นต้น ด้วยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 13 (ค.ศ. 2016 - 2020) กระทรวง คมนาคมของจีนวางแผนที่จะใช้จ่ายงบประมาณจำนวน 4 ล้านล้านหยวน เพื่อยกระดับ สาธารณูปโภคด้านการขนส่ง โดยวางแผนในการก่อสร้างทางหลวงเพิ่มระยะทางเป็น 120,000 กิโลเมตร ก่อสร้างรางรถไฟความเร็วสูงเพิ่มระยะทางเป็น 12,000 กิโลเมตร และก่อสร้างเชื่อมโยงทาง ด่วนพิเศษเพิ่มระยะทางเป็น 83,000 กิโลเมตร

1) การคมนาคมขนส่งทางบก

การคมนาคมขนส่งทางบกเป็นรูปแบบการขนส่งภายในประเทศของจีนที่ใช้ในการ ขนส่งสินค้า รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการขนส่งทางบกเป็นอย่างมาก มีการดำเนินการก่อสร้าง สะพานขนาดใหญ่หลายแห่ง อาทิ สะพานข้ามอ่าวทางโจวเชื่อมต่อนครเซี่ยงไฮ้และเมืองหนิงโป เพื่อช่วยย่นระยะเวลาการเดินทางระหว่างท่าเรือที่สำคัญทั้งสองแห่งของจีน โดยในปี ค.ศ. 2017 ประเทศจีนมีเส้นทางคมนาคมทางบก รวมทั้งสิ้น 4,773,500 กิโลเมตร เพิ่มขึ้นจากปี ค.ศ. 2016 ถึง 78,200 กิโลเมตร มีสะพาน 832,500 แห่ง เพิ่มขึ้นจากปี ค.ศ. 2016 ถึง 27,200 แห่ง

2) การคมนาคมขนส่งทางน้ำ

รัฐบาลจีนได้มีการพัฒนาการคมนาคมทางน้ำและดำเนินการก่อสร้างท่าเรือขนส่ง น้ำมันและถ่านหิน และช่องทางเดินเรือน้ำลึกหลายแห่ง โดยในปี ค.ศ. 2017 ประเทศจีนมีเส้นทาง คมนาคมทางน้ำกว่า 127,000 กิโลเมตร ลดลงจากปี ค.ศ. 2016 ร้อยละ 0.1 อย่างไรก็ดีตามแม้ว่า รัฐบาลจีนจะมีนโยบายระหว่างประเทศเกี่ยวกับเส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ 21

ซึ่งเน้นแผนพัฒนาครอบคลุมนโยบายด้านการติดต่อสื่อสาร การค้า การเงิน การลงทุน และการเชื่อมโยงของประชาชนทางทะเล

3) การคมนาคมขนส่งทางราง

การคมนาคมขนส่งทางรางหรือทางรถไฟเป็นรูปแบบการขนส่งที่สำคัญและประหยัดอีกรูปแบบหนึ่งของประเทศจีน เนื่องจากจีนเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่ มีปริมาณการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าเป็นจำนวนมาก ในปี ค.ศ. 2017 ประเทศจีนมีเส้นทางรถไฟยาวถึง 127,000 กิโลเมตร เพิ่มขึ้นจากปี ค.ศ. 2016 ถึงร้อยละ 2.4

ประเทศจีนรถไฟความเร็วสูงเชื่อมโยงร้อยละ 80 ของเมืองใหญ่ และมีระยะทางรถไฟกว่า 1.27 แสนกิโลเมตร ประกอบด้วยทางสำหรับรถไฟความเร็วสูงระยะทาง 2.5 หมื่นกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 66.3 ของระยะทางของเส้นทางรถไฟทั่วโลก (ณ สิ้นปี ค.ศ. 2017) จีนสร้างเพิ่มขึ้นอีก 1.2 หมื่นกิโลเมตร ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 13 ของจีน (ปี ค.ศ. 2016-2020)

การให้บริการในระบบรางที่รัฐบาลจีนได้ดำเนินการสนับสนุนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คือ รถไฟความเร็วสูงซึ่งสามารถทำความเร็วได้สูงถึง 380 กิโลเมตรต่อชั่วโมง สามารถเชื่อมโยงพื้นที่ต่างๆ ให้เดินทางถึงกันได้ภายในระยะเวลาอันสั้น โดยรัฐบาลจีนมีแผนในการขยายเส้นทางรถไฟความเร็วสูงให้ครอบคลุมพื้นที่สำคัญทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ขยายเส้นทางเดินรถไฟความเร็วสูงระหว่างประเทศ (Cross-Border Services) ไปหลายจุดหมาย เช่น ฮองกง คาซัคสถาน เวียดนาม เกาหลีเหนือ รัสเซีย มองโกเลีย และโปแลนด์

4) การคมนาคมขนส่งทางอากาศ

การคมนาคมขนส่งทางอากาศ เป็นเส้นทางที่ชาวจีนเลือกใช้ในการขนส่งสินค้าน้อยที่สุดในบรรดาการขนส่งรูปแบบอื่น แต่มีบทบาทต่อการพัฒนาความเจริญของประเทศและการเดินทางของประชากรและนักท่องเที่ยวในจีน รัฐบาลจีนจึงเร่งการลงทุนสร้างท่าอากาศยานทั่วประเทศเพื่อเร่งกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่นต่างๆ และสอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ เพื่รองรับปริมาณการสัญจรทางอากาศที่เพิ่มขึ้น โดยมีเป้าหมายในการสร้างสนามบินแห่งใหม่ 45 แห่ง ซึ่งทำให้จีนมีสนามบินพลเรือนจำนวน 229 แห่ง ในปี ค.ศ. 2017 เพิ่มขึ้นจำนวน 11 แห่ง เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

1.7.6 โทรคมนาคมและการสื่อสาร

ปัจจุบันประเทศจีนมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยโดยมีการขยายตัวอย่างมากในตลาดการให้บริการเครือข่าย 3G/ 4G และบริการบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ตได้รับความนิยมในจีนมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้พบว่าจีนเป็นตลาดที่มีผู้ใช้อุปกรณ์ประเภทสมาร์ทโฟน เป็นอันดับ 1 ของโลก โดยอุปสงค์ในสมาร์ทโฟนเพิ่มขึ้นตามจำนวนชนชั้นกลางที่มีมากขึ้น ปัจจุบัน China Mobile มีมูลค่าทางตลาดสูงขึ้นไปอีกในลักษณะต่อปีถึง 2.8 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งมีมูลค่าสูงกว่าบริษัท AT&T และ Verizon อุปสงค์ในสมาร์ทโฟนที่เพิ่มสูงขึ้นในอนาคต ประกอบกับการที่ประเทศจีนได้เริ่มเปิดให้บริการสัญญาณ 4G ในปี 2014 จึงส่งผลให้เทคโนโลยีการสื่อสารของประเทศจีนพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ในปี ค.ศ. 2017 รายได้ของธุรกิจโทรคมนาคมอยู่ที่ 1.262 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4 เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2016 ความครอบคลุมของอินเทอร์เน็ตในพื้นที่ทั้งหมดของจีนคิดเป็นอัตราร้อยละ 55.8 มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 772 ล้านคน จำนวนเพิ่มขึ้น 40.74 ล้านคน มียอดค่าปลีกสินค้าออนไลน์เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.2 เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2016 มีการเติบโตเร็วกว่ายอดค่าปลีกสินค้าอุปโภคบริโภคทางสังคมร้อยละ 20 (มียอดค่าปลีกสินค้าอุปโภคบริโภคทางสังคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.2)

ตารางแสดงมูลค่าอุตสาหกรรมด้านโทรคมนาคมและการสื่อสาร

1	ธุรกรรมโทรคมนาคม	27,557,000,000,000 หยวน
2	ธุรกรรมไปรษณีย์	9,764,000,000,000 หยวน
3	ธุรกรรมการสื่อสาร	3,549,800,000,000 หยวน
4	จำนวนโทรศัพท์	1,611,250,000 เลขหมาย
5	จำนวนโทรศัพท์เคลื่อนที่	1,417,490,000 เครื่อง
6	Broadband คงที่	293,920,000 เลขหมาย
7	Broadband เคลื่อนที่	1,131,520,000 เลขหมาย
8	ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต	772,000,000 คน
9	ผู้ใช้มือถือเข้าถึงอินเทอร์เน็ต	753,000,000 คน
10	รายได้จากการให้บริการ ICT	5,503,700,000,000 หยวน

1.8 แรงงาน

จนถึงสิ้นปี 2017 ผู้ที่มีงานทำมีจำนวน 776.4 ล้านคนในทั่วประเทศจีน เพิ่มขึ้นจากสิ้นปีที่ผ่านมา 370,000 คน โดยมีผู้ที่มีงานทำในเมืองและตำบลจำนวน 424.46 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากสิ้นปีที่ผ่านมา 10.34 ล้านคน ในบรรดาผู้ที่มีงานทำในทั่วประเทศจีน สัดส่วนของผู้ที่มีงานทำในอุตสาหกรรมการผลิตขั้นปฐมภูมิอยู่ที่ร้อยละ 27.0 อุตสาหกรรมการผลิตขั้นทุติยภูมิอยู่ที่ร้อยละ 28.1 และอุตสาหกรรมการผลิตขั้นตติยภูมิอยู่ที่ร้อยละ 44.9 มี migrant worker จำนวนทั้งสิ้น 286.52 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 4.81 ล้านคน โดยมีแรงงานอพยพไปยังต่างประเทศจำนวน 171.85 ล้านคน

ปี 2017 ตำแหน่งงานที่เพิ่มขึ้นใหม่ในเมืองและตำบลมีแนวโน้มในการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น และตำแหน่งงานที่เพิ่มขึ้นใหม่ในเมืองและตำบลมีจำนวน 13.51 ล้านตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 370,000 ตำแหน่ง เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา และได้สร้างสถิติใหม่ในการพัฒนา จากสถิติข้อมูลของตำแหน่งงานที่เพิ่มขึ้นใหม่ในเมืองและตำบลของทั่วประเทศจีนตั้งแต่ปี 2556-2560 ตำแหน่งงานที่เพิ่มขึ้นใหม่มีการพัฒนาและความมั่นคงในช่วงห้าปีที่ผ่านมา จากปี 2013 ตำแหน่งงานที่เพิ่มขึ้นใหม่ในเมืองและตำบล 13.1 ล้านตำแหน่ง ภายในปี 2017 ตำแหน่งงานที่เพิ่มขึ้นใหม่ในเมืองและตำบลเพิ่มขึ้น 410,000 ตำแหน่ง เมื่อเทียบกับปี 2013 รัฐบาลจีนให้ความสำคัญกับตำแหน่งงาน และการสร้างตำแหน่งอาชีพ

จนถึงสิ้นปี 2017 ผู้ตกงานในเมืองและตำบลในทั่วประเทศจีนกลับมามีงานทำจำนวน 5.58 ล้านคน มีการเพิ่มขึ้น 5.54 ล้านคนเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี 2013 ผู้ตกงานในเมืองและตำบลในทั่วประเทศจีนกลับมามีงานทำยังคงรักษาไปในแนวโน้มอย่างมั่นคง และมีตำแหน่งว่างงานลดลง 80,000 ตำแหน่งในช่วงห้าปีที่ผ่านมา

ปี 2017 ผู้ที่มีปัญหาการว่างงานกลับมามีงานทำในทั่วประเทศจีนมีจำนวน 1.77 ล้านคน เพิ่มขึ้น 80,000 คนจาก 1.69 ล้านคนของปี 2016

บทที่ 2 สถานภาพทางเศรษฐกิจของประเทศจีน

2.1 ประวัติการพัฒนาเศรษฐกิจ

ก่อนปี ค.ศ. 1978 จีนเป็นประเทศที่ยากจน ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบทและมีรายได้ต่ำ ในปี ค.ศ. 1960 มีผู้คนอดอยากและล้มตายเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรมนำโดย เหมา เจ๋อตง ซึ่งเน้นการใช้ระบบคอมมิวนิสต์พัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรและชนบท แต่ปรากฏว่าไม่สามารถผลิตสินค้าเกษตรเพื่อสนองตอบความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศได้ จึงทำให้เกิดภาวะความอดอยากกระจายไปทั่ว ในช่วงนี้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนอยู่ในระดับต่ำมากเพียงแค่ร้อยละ 3-4 ต่อปี

หลังปี ค.ศ. 1978 ภายหลังจากการถึงแก่อสัญกรรมของเหมา เจ๋อตง เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ของจีน คือ ท่านเติ้ง เสี่ยวผิง ได้ผลักดันแนวนโยบายนำไปสู่ความทันสมัย โดยใช้แนวทางของนโยบายทุนนิยมควบคู่ไปกับสังคมนิยมหรือการวางแผนสู่ส่วนกลางไปด้วย นโยบายที่สำคัญของการนำประเทศไปสู่ความทันสมัย ได้แก่ การอนุญาตให้มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษรอบชายฝั่งเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเริ่มจาก 14 เมืองบริเวณชายฝั่งและพื้นที่ 3 มณฑลรอบชายฝั่ง เพื่อให้เป็นพื้นที่เปิดรับการลงทุนจากต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เช่น ถนนหนทาง สาธารณูปโภค เพื่อรองรับการลงทุน รวมทั้งสนับสนุนให้มีการปรับปรุงระบบกฎหมาย โดยเฉพาะภาษีและแรงจูงใจต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้มีการขยายตัวของการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม

การเติบโตของเศรษฐกิจจีนอย่างต่อเนื่องเกิดจากหลายปัจจัยสำคัญ อาทิ บทบาทของภาคการค้า การเข้าเป็นสมาชิกในองค์การการค้าโลก (WTO) ของจีน รวมทั้งพัฒนาศักยภาพทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ เนื่องจากจีนเป็นประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบผสม กล่าวคือ ทั้งวางแผนจากส่วนกลาง (โดยเฉพาะการควบคุมการใช้ที่ดินซึ่งห้ามซื้อขายกันโดยเอกชน แต่สามารถเช่าระยะยาว) และระบบทุนนิยมที่ใช้ระบบกลไกราคา ตลอดจนการมีบทบาทสำคัญในรัฐวิสาหกิจหรือบริษัทที่เป็นของรัฐเพื่อการพัฒนาประเทศ

เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เศรษฐกิจของจีนได้ก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมอย่างก้าวกระโดด ในปัจจุบันเศรษฐกิจจีนมีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 2 ของโลกรองจากสหรัฐฯ จีนยังเป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้าเป็นอันดับหนึ่งของโลก และเป็นประเทศผู้นำเข้าสินค้าเป็นอันดับสองของโลกอีกด้วย

ตัวเลข GDP ของจีนตลอดปี ค.ศ. 2017 มีมูลค่า 82.71 ล้านล้านหยวน ซึ่งขยายตัวสูงขึ้นร้อยละ 6.9 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยแบ่งเป็นไตรมาสที่ 1 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.9 ไตรมาสที่ 2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.9 ไตรมาสที่ 3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.8 ไตรมาสที่ 4 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.8 และอุตสาหกรรมปฐมนิคมขยายตัวเพิ่มขึ้นโดยมีมูลค่า 6.55 ล้านล้านหยวน เติบโตร้อยละ 3.9 เมื่อเทียบกับปีก่อน อุตสาหกรรมทอผ้าขยายตัวเพิ่มขึ้นโดยมีมูลค่า 33.46 ล้านล้านหยวน เติบโตขึ้นร้อยละ 6.1 เมื่อเทียบกับปีก่อน อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยมีมูลค่า 42.7 ล้านล้านหยวน เติบโตขึ้นร้อยละ 8.0 เมื่อเทียบกับปีก่อน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2561) ¹

ในปลายปี ค.ศ. 2017 ประเทศจีนมีเงินทุนสำรองระหว่างประเทศ 3.14 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้น 1.29 แสนดอลลาร์สหรัฐฯ อัตราแลกเปลี่ยนเงินหยวนตลอดทั้งปีที่อยู่ที่ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อ 6.53 หยวน แข็งค่าขึ้น ร้อยละ 5.8 เมื่อเทียบกับปีก่อน (ข้อมูล ณ วันที่ 19 มกราคม 2561) ²

2.2 เศรษฐกิจภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ

2.2.1 ภาคเกษตรกรรม

ประเทศจีนให้ความสำคัญกับสินทรัพย์ทางการเกษตร (Farm asset) และเทคโนโลยีด้านอาหาร (Food technologies) เพื่อรองรับความต้องการด้านอาหารของประชากรในประเทศจีน โดยผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรที่จีนให้ความสนใจ ได้แก่ สินค้าประเภทธัญพืช เช่น ข้าว ข้าวสาลี ถั่วเหลือง มันสำปะหลัง ข้าวโพด ถั่วลิสง ชา ข้าวฟ่าง ข้าวบาร์เลย์ เป็นต้น ตลอดจนสินค้าอื่น เช่น แอปเปิ้ล ฝ้าย น้ำมัน เนื้อหมู ปลา เป็นต้น

รัฐบาลจีนให้การสนับสนุนและให้ความสำคัญกับการวางแผนพัฒนาการเกษตรอย่างเป็นระบบโดยเฉพาะมณฑลเจียงซี รัฐบาลจีนมีการวางแผนพัฒนาระบบการเกษตรอย่างเป็นขั้นตอน และมีการพัฒนาจากการเกษตรแบบดั้งเดิมให้กลายเป็นการเกษตรแบบพึ่งพาเทคโนโลยีเพื่อผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพสูงขึ้นและในปริมาณที่มากขึ้น มณฑลไห่หนานซึ่งเป็นมณฑลที่ได้รับแนวคิดในการพัฒนาเกษตรกรรมและเศรษฐกิจชนบทแนวใหม่ ทั้งยังมีเกษตรกรรมเขตร้อนที่มีประสิทธิภาพสูงทำให้ไห่หนานกลายเป็นฐานการผลิตพืชผลเขตร้อน การเพาะเลี้ยงพืชพันธุ์ และการเพาะปลูกพืชผักนอกฤดูกลางของจีน นอกจากนี้ เนื่องจากจีนเป็นประเทศขนาดใหญ่และมีความ

¹ <https://baijiahao.baidu.com/s?id=1589914236343558141&wfr=spider&for=pc>

² <http://www.scio.gov.cn/>

หลากหลายทั้งทางด้านภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ศักยภาพด้านการเกษตรของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน ดังนี้

- (1) **ภาคเหนือและตะวันตก** มีศักยภาพด้านปศุสัตว์ เนื่องจากมีพื้นที่เป็นทุ่งหญ้าที่มีพื้นที่กว้างขวาง โดยเฉพาะแถบมองโกเลียใน ส่วนซี หิงเซีย เป็นต้น
- (2) **ภาคใต้และภาคกลาง** มีศักยภาพด้านการเพาะปลูกพืชผักผลไม้และข้าว โดยเฉพาะใน หูหนาน หูเป่ย์ กวางตุ้ง เสฉวน กว่างซีจ้วง
- (3) **ภาคตะวันตกเฉียงใต้** มีศักยภาพในด้านการทำการเกษตรสมัยใหม่ ด้านเทคโนโลยีชีวภาพ สมุนไพร พืชพรรณดอกไม้ และยาสูบ เนื่องจากภาคตะวันตกเฉียงใต้ยังเป็นพื้นที่ป่าเขาจึงมีความอุดมสมบูรณ์ด้านป่าไม้ พืชพรรณ และสัตว์ป่า
- (4) **ภาคกลางและภาคใต้** มีศักยภาพด้านประมงน้ำจืด และได้มีการพัฒนาประมงน้ำจืดอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความนิยมรับประทานปลาน้ำจืดของชาวจีน รวมถึงภาคกลางและใต้ของจีนมีแม่น้ำลำคลองมากมาย อันได้แก่ ลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียง จูเจียง รวมทั้งทะเลสาบอื่นๆ เช่น ทะเลสาบไท่หู ต่ง ถึงหู เป็นต้น นอกจากนี้ด้านตะวันออกยังมีชายฝั่งทะเลยาวจากเหนือจรดใต้ประมาณ 18,000 กิโลเมตร (รวมได้หวัน) อาชีพที่สำคัญของประชาชนในพื้นที่จึงเป็นการประมงทั้งในชายฝั่งทะเลและนอกชายฝั่งทะเล
- (5) **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** มีภูมิอากาศค่อนข้างหนาว เช่น เฮยหลงเจียง จีหลิน เหลียวหนิง เป็นต้น มณฑลเหล่านี้มีความอุดมสมบูรณ์มายาวนาน และเป็นต้นน้ำของแม่น้ำหลายสายจึงทำให้มีดินที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูกข้าว และเป็นแหล่งปลูกป่าที่สำคัญของประเทศจีน
- (6) **พื้นที่ระหว่างเส้น 30 องศา - 40 องศา** จากภาคตะวันออกเรื่อยไปถึงภาคกลางของจีน ได้แก่ เซียงไฮ้ เหอเป่ย์ ซานซี เหอหนาน ส่วนซี มีภูมิอากาศและภูมิประเทศที่เหมาะสมกับการปลูกผลไม้เมืองหนาว เช่น แอปเปิล สาลี่ องุ่น ลูกพลับ ลูกพรุน เป็นต้น

ในประเทศจีนมีพื้นที่ที่สามารถเพาะปลูกธัญพืชได้ตลอดปีจำนวน 708 ล้านไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ปลูกฝ้ายจำนวน 23.75 ล้านไร่ พื้นที่ปลูกพืชน้ำมัน 87.87 ล้านไร่ พื้นที่ปลูกพืชน้ำตาล 10.87 ล้านไร่

ปริมาณการผลิตธัญพืชตลอดทั้งปีมีจำนวน 651,440,000 ตัน โดยมีปริมาณการผลิตธัญพืชฤดูร้อน 141,120,000 ตัน ปริมาณการผลิตข้าวเบา 33,690,000 ตัน และปริมาณการผลิตธัญพืชฤดูใบไม้ร่วง 446,620,000 ตัน

นอกจากนี้ มีปริมาณการผลิตข้าวตลอดทั้งปี 572,250,000 ตัน โดยปริมาณการผลิตข้าว 208,250,000 ตัน ปริมาณการผลิตข้าวโอ๊ต 130,190,000 ตัน และปริมาณการผลิตข้าวโพด 224,580,000 ตัน ปริมาณการผลิตฝ้ายตลอดปีมีจำนวน 5,610,000 ตัน ปริมาณการผลิตพืชน้ำมัน จำนวน 35,470,000 ตัน ปริมาณการผลิตพืชให้น้ำตาลจำนวน 125,290,000 ตัน ปริมาณการผลิตใบชาจำนวน 2,240,000 ตัน

ปริมาณการผลิตเนื้อสัตว์รวมตลอดทั้งปีมีจำนวน 86,250,000 ตัน โดยมีปริมาณการผลิตเนื้อหมู 54,870,000 ตัน ปริมาณการผลิตเนื้อวัว 7,000,000 ตัน ปริมาณการผลิตเนื้อแพะ 4,410,000 ตัน ปริมาณการผลิตสัตว์ปีก 18,260,000 ตัน ปริมาณการผลิตไข่ 29,990,000 ตัน ปริมาณการผลิตนมวัว 37,550,000 ตัน ในปลายปียังมีหมูจำนวน 451,130,000 ตัว และมีหมูเกิดใหม่จำนวน 708,250,000 ตัว

ปริมาณการผลิตอาหารทะเลตลอดทั้งปีมีจำนวน 66,900,000 ตัน โดยมีปริมาณการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจำนวน 49,420,000 ตัน ปริมาณการจับสัตว์น้ำ 17,480,000 ตัน และปริมาณการผลิตไม้ตลอดทั้งปีเท่ากับ 68,320,000 ลูกบาศก์เมตร

2.2.2 ภาคอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมที่จีนให้ความสำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมด้านเหมืองแร่ (ถ่านหิน แร่เหล็ก ปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ ปอท ดีบุก ทังสแตน) อุตสาหกรรมเครื่องจักร อาวุธยุทโธปกรณ์ และอุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นต้น นอกจากนี้จีนยังให้ความสำคัญมากในอุตสาหกรรมด้านการประหยัดพลังงานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยมลพิษ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศอย่างยั่งยืน ตลอดจนอุตสาหกรรมภาคพื้นทะเล (อุตสาหกรรมการประมง อุตสาหกรรมน้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ อุตสาหกรรมพลังงานทดแทน)

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDP) ของจีนในปี ค.ศ. 2017 เท่ากับ 82.71 ล้านล้าน หยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.9 อัตราการเติบโตลดลงร้อยละ 0.2 และรายได้ประชากรรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 7 มีอัตราเติบโตร้อยละ 0.1 รัฐบาลจีนเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจในด้านการอยู่ดีกินดีของประชากร อัตราเงินเฟ้อ อัตราการจ้างงาน และการเพิ่มตำแหน่งงานจากการคำนึงถึงการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติมากขึ้น และมีการใช้นโยบายการเงินที่ระมัดระวังมากขึ้น ทั้งยังมีการลดอัตราดอกเบี้ย การลดเป้าหมายการขาดดุลการค้า โดยเน้นพึ่งพาสินค้าในประเทศและลดการนำเข้าตามยุทธศาสตร์ Made in China 2025

มูลค่ารวมภาคอุตสาหกรรมจีน ปี 2017

ภาคอุตสาหกรรม ปี 2017	รายละเอียด
มูลค่ารวมของอุตสาหกรรมตลอดทั้งปี 2017	- เท่ากับ 27.8 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4 เมื่อเทียบกับปีก่อน - อุตสาหกรรมมีผลกำไรตลอดทั้งปี 7.5187 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 21 เมื่อเทียบกับปีก่อน
พิจารณาตามประเภทของเศรษฐกิจ	- รัฐวิสาหกิจมีผลกำไร 1.665 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 45.1 - วิสาหกิจชุมชนมีผลกำไร 3.999 หมื่นล้านหยวน ลดลงร้อยละ 8.5 - วิสาหกิจหุ้นส่วนมีผลกำไร 5.24 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.5 - วิสาหกิจของนักลงทุนฮ่องกง มาเก๊า ไต้หวันมีผลกำไร 1.875 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.8 - ธุรกิจเอกชนมีผลกำไร 2.375 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.7
พิจารณาตามประเภทธุรกิจ	- อุตสาหกรรมเหมืองแร่มีผลกำไร 4.587 แสนล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 - อุตสาหกรรมภาคการผลิตมีผลกำไร 6.65 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.2 - ไฟฟ้า ความร้อน ก๊าซธรรมชาติ การผลิตน้ำประปา และอุปทานของอุตสาหกรรม 4.089 แสนล้านหยวน ลดลงร้อยละ 10.7 - มูลค่าการก่อสร้างในสังคมตลอดทั้งปี ค.ศ. 2017 เท่ากับ 5,569 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3 เมื่อเทียบกับปีก่อน - จีนมีวิศวกรผู้รับเหมาที่มีคุณภาพและมีบริษัทรับเหมาก่อสร้างที่มีความเป็นมืออาชีพจึงสามารถสร้างกำไรได้กว่า 766,100 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.7 เมื่อเทียบกับปีก่อน - รัฐเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ซึ่งมีมูลค่ากว่า 231,300 ล้านหยวน
การลงทุนด้านอุตสาหกรรม	- การลงทุนในอุตสาหกรรมปฏุนภูมิ 2,089,200 ล้านหยวน - การลงทุนในอุตสาหกรรมทุติยภูมิ 23,575,100 ล้านหยวน - การลงทุนในอุตสาหกรรมตติยภูมิ 37,504,000 ล้านหยวน

	- การลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน 14,000,500 ล้านดอลลาร์ - การลงทุนสินทรัพย์ถาวรในภาคเอกชน 38,151,000 ล้านดอลลาร์ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนของการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรร้อยละ 60.4 - การลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิตเทคโนโลยีระดับสูง 6,443,000 ล้านดอลลาร์ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนของการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรร้อยละ 10.2
--	---

(ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2561)³

2.2.3 ภาคบริการ

จีนให้ความสำคัญกับภาคบริการอย่างชัดเจนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เพื่อส่งเสริมการบริโภคและการพัฒนาภายในประเทศ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และตั้งเป้าหมายว่าภาคบริการจะมีมูลค่าเป็นร้อยละ 51.6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติภายในปี ค.ศ. 2017 โดยภาคบริการของจีนมีแนวโน้มเติบโตขึ้นโดยเฉพาะในเมืองสำคัญ เช่น ปักกิ่ง เทียนจิน เซี่ยงไฮ้ เจ้อเจียง เจียงซี และกวางตุ้ง เป็นต้น ธุรกิจบริการที่จีนให้ความสำคัญ ได้แก่ บริการโลจิสติกส์ บริการทางการเงิน บริการประกันภัยและกฎหมาย บริการเพื่อสุขภาพและการแพทย์ เป็นต้น

ภาพรวมภาคบริการ ปี 2017

ภาคบริการ ปี 2017 (เทียบกับ ปี 2016)	รายละเอียด
รถยนต์	- ปี ค.ศ. 2017 ประชาชนจีนเป็นเจ้าของรถยนต์จำนวน 217.4 ล้านคัน (ประกอบด้วยรถยนต์สามล้อและรถบรรทุกของที่ขับเคลื่อนด้วยความเร็วต่ำจำนวน 8.2 ล้านคัน) เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.8 - ประชาชนจีนที่เป็นเจ้าของรถยนต์ส่วนบุคคลมีจำนวน 186.95 ล้านคัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.9 - รถที่เป็นกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลจำนวน 121.85 ล้านคัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.0 - รถที่เป็นกรรมสิทธิ์ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนจำนวน 114.16 ล้านคัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.5
ทรัพยากรน้ำ	- ปริมาณรวมของทรัพยากรน้ำตลอดปี 2017 มีจำนวน 2.8675 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร

³ <https://baijiahao.baidu.com/s?id=1593656271082733578&wfr=spider&for=pc>

	- ปริมาณการใช้น้ำตลอดปี 6.09 แสนล้านลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 - มีน้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 - น้ำที่ใช้ในอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 - น้ำที่ใช้ในการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 - ทุกๆ GDP หนึ่งหมื่นหยวนจะมีการใช้ปริมาณน้ำ 78 ลูกบาศก์เมตร ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 5.6 - ปริมาณการใช้น้ำเฉลี่ยต่อคน 439 ลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3
การผลิตไฟฟ้า	- ในปีปลายปี 2017 กำลังการผลิตไฟฟ้าของจีน 1,777.03 ล้านกิโลวัตต์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.6 - มีกำลังการผลิตไฟ 1,106.04 ล้านกิโลวัตต์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3 - กำลังการผลิตพลังงานน้ำ 341.19 ล้านกิโลวัตต์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 - กำลังการผลิตพลังงานนิวเคลียร์ 35.82 ล้านกิโลวัตต์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5 - กำลังการผลิตพลังงานลม 163.67 ล้านกิโลวัตต์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.5 - กำลังการผลิตพลังงานแสงอาทิตย์ 130.25 ล้านกิโลวัตต์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 68.7
การลงทุนในสินทรัพย์ถาวรของจีน (ตามภาคต่างๆ ของจีน)	- การลงทุนในสินทรัพย์ถาวรของจีนตลอดปี 2017 คือ 64.12 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.0 - ภาคตะวันออกมีการลงทุน 26.58 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.3 - ภาคกลางมีการลงทุน 16.34 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.9 - ภาคตะวันตกมีการลงทุน 16.66 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.5 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการลงทุน 3.07 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8
การลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์	- การลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์ตลอดปี ค.ศ. 2017 มีมูลค่า 10.98 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.0 - การลงทุนด้านที่พักอาศัยจำนวน 7.51 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.4

	- การลงทุนอาคารสำนักงาน 6.76 แสนล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.5 - การลงทุนที่พักรักษาตัวสำหรับทำธุรกิจเชิงพาณิชย์ 1.56 ล้านล้านบาท ลดลงร้อยละ 1.2 - โครงการสนับสนุนที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยหรือขาดแคลนที่อยู่อาศัยในเขตเมือง ซึ่งสร้างเป็นบ้านพักจำนวน 1.53 ล้านหลัง เริ่มสร้างใหม่จำนวน 6.09 ล้านหลัง - ปรับปรุงบ้านพักในพื้นที่สลัมจำนวน 6.04 ล้านหลัง
--	--

(ข้อมูล ณ มกราคม 2561)

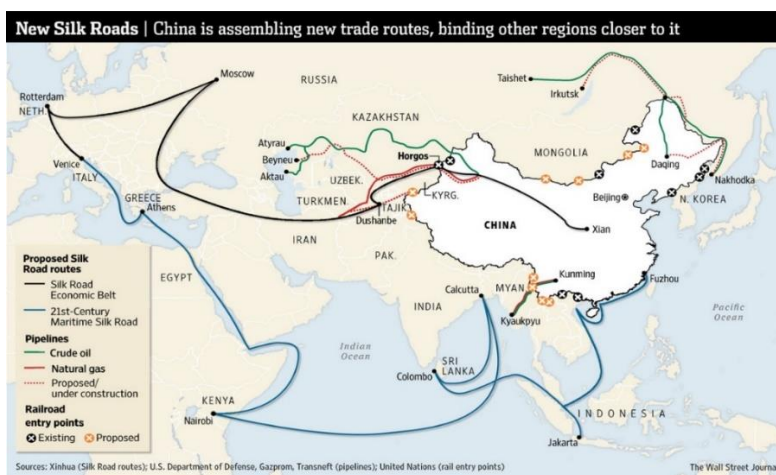
2.3 สถานภาพการค้าระหว่างประเทศ

ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศของจีน ปี 2017

การค้าระหว่างประเทศ (ปี 2017 เทียบกับปี 2016)	รายละเอียด
การนำเข้าและส่งออกสินค้าโดยรวม	- การนำเข้าและส่งออกสินค้าตลอดทั้งปี ค.ศ. 2017 มีมูลค่า 27.79 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.2 - ภาคการส่งออกมีมูลค่า 15.33 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.8 - ภาคการนำเข้า มีมูลค่า 12.46 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.7 - ความแตกต่างของมูลค่าการนำเข้าและส่งออกสินค้า 2.87 ล้านล้านบาท ลดลง 4.73 แสนล้านบาท
การนำเข้าและส่งออกภาคบริการ	- มูลค่าการนำเข้าและส่งออกภาคบริการตลอดทั้งปี ค.ศ. 2017 มีมูลค่า 4.70 ล้านล้านบาท ซึ่งขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.8 - การส่งออกภาคบริการนั้น มีมูลค่า 1.54 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 10.6 - การนำเข้าในภาคบริการ มีมูลค่า 3.16 ล้านล้านบาท ซึ่งขยายตัวร้อยละ 5.1 - การนำเข้าและส่งออกภาคบริการขาดดุล 1.62 ล้านล้านบาท
การส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ	- การตั้งบริษัทใหม่จำนวน 35,652 บริษัท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.0 27.8 ตามลำดับ

(ไม่รวมธนาคาร หลักทรัพย์ ประกัน)	- การใช้เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีมูลค่าตามจริง 877,600 ล้านหยวน (131,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.9 - ส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากประเทศที่อยู่ตามเส้นทาง “The Belt and Road” และจัดตั้งบริษัทใหม่จำนวน 3,857 บริษัท เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.8 - การใช้เงินลงทุนโดยตรงจากประเทศที่อยู่ตามเส้นทาง “The Belt and Road” มีมูลค่าตามจริง 37,400 ล้านหยวน (5,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
การลงทุนในต่างประเทศ ตลอดปี ค.ศ. 2017 (ไม่รวม ธนาคาร หลักทรัพย์ ประกัน)	- มีมูลค่า 8.12 แสนล้านหยวน คำนวณตามค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นเงิน 120,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งลดลงร้อยละ 29.4 - จีนได้ลงทุนกับประเทศต่างๆ ตามเส้นทาง “The Belt and Road” ถึง 14,400 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
ผลประกอบการธุรกิจการ รับเหมาโครงการใน ต่างประเทศตลอดปี ค.ศ. 2017	- มีมูลค่า 1.14 ล้านล้านหยวน ซึ่งคำนวณตามค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นเงินจำนวน 168,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.8 - ส่วนความร่วมมือด้านแรงงานนั้นมีการส่งแรงงานทุกประเภทไปต่างประเทศจำนวน 520,000 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.7

New Silk Roads

ที่มา : <https://jsis.washington.edu/ellisoncenter/news/panel-sino-russian-cooperation-the-asia-pacific-dream/>

บทที่ 3 นโยบายสำคัญด้านเศรษฐกิจ

3.1 ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติระยะ 5 ปี ฉบับที่ 13

มติข้อเสนอการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะ 5 ปี (2016-2020) ของพรรคคอมมิวนิสต์จีน

ตั้งแต่วันที่ 14 เดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ. 2014 รัฐบาลจีนมีการประเมินแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 12 และในขณะเดียวกันก็มีการตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 25 คณะ เพื่อทำการศึกษาและเสนอแนะแนวคิดเพื่อจัดทำแผนฉบับที่ 13

ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2015 มีการประชุมครั้งที่ 5 ของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน ชุดที่ 18 ในที่ประชุมได้สรุปเป็นข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 แนวคิดที่ชี้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13

เพื่อบรรลุเป้าหมายการสร้างสังคมพอกินพอใช้อย่างทั่วถึงในปี ค.ศ. 2020 และผลักดันให้เศรษฐกิจสังคมพัฒนาไปอย่างเข้มแข็ง แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ต้องยึดถือเป้าหมายนี้เป็นศูนย์กลาง และปฏิบัติตามหลักการดังต่อไปนี้

- (1) **ยึดให้ประชาชนมีบทบาทสำคัญ** ประชาชนคือพลังพื้นฐานในการผลักดันการพัฒนา เป้าหมายพื้นฐานในการพัฒนาคือการบรรลุ ปกป้อง และพัฒนาผลประโยชน์พื้นฐานของประชาชน
- (2) **ยึดในการพัฒนาอย่างเป็นวิทยาศาสตร์** วางแผนการพัฒนามบนพื้นฐานที่ว่าจีนยังคงอยู่ในช่วงสังคมนิยมขั้นต้น และจะอยู่ในช่วงนี้ไปอีกราว 30 ปี สถานการณ์พื้นฐานภายในประเทศและความขัดแย้งหลักในสังคมยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง อนึ่ง เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม ค.ศ. 2003 นาย หู จิ่นเทา เลขาธิการพรรคฯ ได้ให้ความหมายของการพัฒนาอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ไว้ว่า

“ยืนหยัดแนวทางการพัฒนาอย่างเป็นวิทยาศาสตร์
กล่าวคือยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ส่งเสริม
การพัฒนาอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน”

- (3) **ยืนหยัดในการปฏิรูปเชิงลึก** โดยปรับปรุงระบบสังคมที่มีอัตลักษณ์จีนให้สมบูรณ์ พัฒนาระบบและความสามารถในการบริหารประเทศให้ทันสมัย กลไกตลาดมีบทบาทในการจัดสรรทรัพยากร โดยรัฐบาลแสดงบทบาทได้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนเร่งปรับปรุงระบบต่างๆ โดยยึดการปฏิรูประบบเศรษฐกิจเป็นหลัก
- (4) **ยืนหยัดในการปกครองประเทศด้วยหลักนิติรัฐ** ตามวิถีทางของระบบกฎหมายสังคมที่มีอัตลักษณ์จีน ส่งเสริมการบัญญัติกฎหมายอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ บังคับใช้อย่างเข้มงวดและเที่ยงธรรม (ส่งเสริมการบัญญัติกฎหมายอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ หมายถึง ในกระบวนการบัญญัติกฎหมายนั้นต้องเคารพและยึดถือตามกฎหมาย) (科学立法：科学立法是指在立法过程中要尊重和体现规律)
- (5) **ยืนหยัดในการวางแผนภาพรวมทั้งในและนอกประเทศ** โดยเปิดเสรีแก่ต่างชาติในทุกด้าน ส่งเสริมการพัฒนาที่เป็นประโยชน์และคำนึงถึงผลประโยชน์ที่มีร่วมกัน
- (6) **ยืนหยัดในการนำของพรรค** โดยเข้มงวดวินัยพรรค และยกระดับความสามารถในการปกครองพรรคอย่างต่อเนื่อง
- (7) **ยกระดับจิตใจของประชาชนและความมีอารยะของสังคมให้เด่นชัด** โดยปลูกฝังความฝันของจีน ค่านิยมหลักของสังคมนิยม ระบบคุณธรรม วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และสำนึกในการปกครองด้วยหลักนิติรัฐเข้าสู่จิตใจของผู้คนให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น
- (8) **ปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยรวม** โดยเน้นวิธีการผลิตและการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมยิ่งขึ้น ลดการปล่อยสารคาร์บอน ลดปริมาณมลพิษ ตลอดจนใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- (9) **ปรับปรุงระบบและความสามารถในการบริหารประเทศให้ทันสมัยยิ่งขึ้น** โดยปรับปรุงระบบพื้นฐานทุกด้านให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น พัฒนาประชาธิปไตยภาคประชาชนให้สมบูรณ์ ระบบตุลาการมีความน่าเชื่อถือ สิทธิมนุษยชนและสิทธิในทรัพย์สินต้องได้รับการคุ้มครอง
- (10) **ปรับปรุงแนวคิดในการพัฒนาให้สมบูรณ์** โดยปลูกฝังให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของแนวคิดในการพัฒนาด้วยนวัตกรรม ความปรองดอง ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเปิดกว้าง และการร่วมแบ่งปัน

ห้าแนวคิดใหม่ในการพัฒนา นำเศรษฐกิจจีนสู่จุดสมดุลใหม่

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีนว่าด้วยการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ในที่ประชุมเต็มคณะครั้งที่ 5 ของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีนชุดที่ 18 เน้นย้ำว่า “การยับยั้งพัฒนาคือภารกิจสำคัญอันดับหนึ่ง” โดย

จีนต้อง “ยับยั้งพัฒนา” ต่อไป เพราะเศรษฐกิจโลกภายหลังวิกฤตการเงินของนานาชาติยังไม่ฟื้นตัว และเศรษฐกิจโลกต้องการเศรษฐกิจจีนที่เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ

จีนต้อง “ยับยั้งพัฒนา” ต่อไป เพราะจีนเป็นประเทศกำลังพัฒนาที่ใหญ่ที่สุดในโลกที่ติด “กับดักรายได้ปานกลาง” การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมมีปัญหามากมายที่ไม่สมดุล ไม่สอดคล้อง และไม่ยั่งยืน

จีนต้อง “ยับยั้งพัฒนา” ต่อไป เพื่อให้ปี ค.ศ. 2020 บรรลุเป้าหมายการสร้างสังคมพอกินพอใช้อย่างทั่วถึง ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และรายได้ต่อหัวของประชากรในเขตเมืองและชนบทเพิ่มขึ้นหนึ่งเท่าจากปี ค.ศ. 2010 โดยรักษ้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจในระดับความเร็วปานกลางถึงสูง และยกระดับอุตสาหกรรมสู่ระดับปานกลางถึงสูง

ในที่ประชุมได้เสนอแนวคิดใหม่ในการพัฒนาไว้ 5 ประการ ได้แก่ “นวัตกรรม ประองคองความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเปิดกว้าง และการร่วมแบ่งปัน” การพัฒนาทั้งห้าประการนี้เน้นความเป็นระบบ เป็นองค์รวม และการประสานงานร่วมกัน ก่อให้เกิดการพัฒนาที่มีคุณภาพสูงขึ้น ประสิทธิภาพดีขึ้น เน้นการรักษาความสมดุลระหว่างการเติบโตกับการอนุรักษ์ การพัฒนาเพื่อการผลิตที่ก้าวหน้า ความเป็นอยู่และระบบนิเวศที่ดี สังคมเดินไปสู่วิถีแห่งความเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน และแบ่งปันผลสำเร็จจากการพัฒนาไปสู่ประชาชนจำนวนมากยิ่งขึ้น

“แนวคิดใหม่ในการพัฒนา” จะนำพาเศรษฐกิจจีนไปสู่จุดสมดุลใหม่ (New Normal) จนบรรลุภารกิจตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 รวมทั้งเป็นพื้นฐานที่สนับสนุนการบรรลุสังคมพอกินพอใช้อย่างทั่วถึง อีกทั้งยังบรรลุเป้าหมายแห่งการ “ครบรอบ 100 ปี สองวาระ (ครบรอบ 100 ปีของการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีนในปี ค.ศ. 2021 และครบรอบ 100 ปีของการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี ค.ศ. 2049)” และบรรลุความฝันของจีนสู่การฟื้นฟูความเจริญรุ่งเรืองแห่งประชาชาติจีน

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติระยะ 5 ปีฉบับที่ 13 ประเทศจีนจะดำเนินโครงการที่หลากหลายกว่า 100 โครงการซึ่งทำให้จีนเกิดการพัฒนาอีกครั้ง เช่น

ภาพที่ 1 โครงข่ายรถไฟความเร็วสูงในอนาคตของประเทศไทย

ที่มา http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/interesting-facts/detail.php?SECTION_ID=532&ID=6160

รถไฟความเร็วสูงเชื่อมโยงร้อยละ 80 ของเมืองใหญ่ของประเทศไทย มีระยะทาง 121,000 กิโลเมตร ซึ่งถือเป็นระยะทางรถไฟความเร็วสูง 19,000 กิโลเมตร และคิดเป็นร้อยละ 60 ของระยะทางโลก (ณ วันที่ 16 มีนาคม ค.ศ. 2016) โดยประเทศจีนจะสร้างเส้นทางสำหรับรถไฟความเร็วสูงเพิ่มอีก 12,000 กิโลเมตรในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (ปี ค.ศ. 2016-2020)

ภาพที่ 2 รถไฟความเร็วสูงของจีน

ที่มา : <http://dailymailnews.com/2017/08/21/chinas-high-speed-trains-to-reach-350-kmh-in-september/>

ภาพที่ 3 แผนผังการก่อสร้างสนามบินเพื่อการขนส่งสินค้าในอนาคต

ที่มา : http://www.cq.xinhuanet.com/2016-03/18/c_1118368847.html

ขณะนี้ประเทศจีนมีสนามบินที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง 28 แห่ง และจะเพิ่มขึ้นอีก 163 แห่ง
ขณะที่สนามบินขนส่งสินค้ามีจำนวน 11 แห่ง

ที่มา <http://www.shobserver.com/news/detail?id=60386>

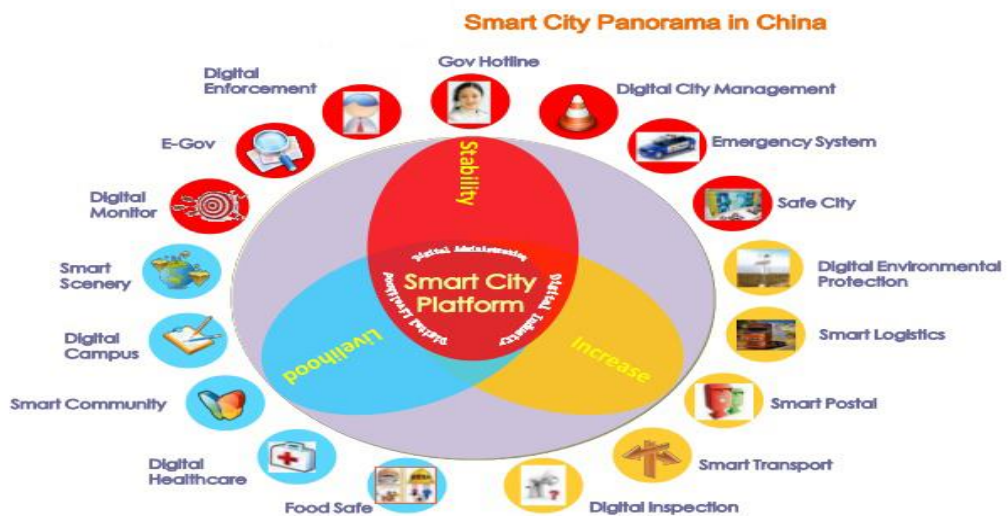
ภาพที่ 4 ผังการพัฒนากลุ่มเมืองใหม่ในอนาคต

图 3 城市群空间分布示意图

ที่มา : <http://www.hxdctz.com/a/20160329/29915.html>

การพัฒนาความเป็นเมืองรูปแบบใหม่ โดยร้อยละ 98 ของพื้นที่ในประเทศจีนมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 5G ซึ่งใช้ในเชิงพาณิชย์ Big Data

ที่มา : <http://www.chinatelecom-h.com/en/global/home.php>

ภาพที่ 5 ผังแบ่งประเภทการใช้พื้นที่ในอนาคต

ที่มา : <http://internal.dbw.cn/system/2016/03/18/057141367.shtml>

อัตราการใช้น้ำต่อหน่วยการผลิตจะลดลงร้อยละ 23 การใช้พลังงานต่อหน่วยผลิตจะลดลงร้อยละ 15 และการปล่อย Carbon dioxide จะลดลงร้อยละ 18 ขณะที่อัตราพื้นที่ป่ามีร้อยละ 23.04 อัตราวันพิชลดลงร้อยละ 25 จำนวนวันที่มีคุณภาพอากาศได้มาตรฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนวันในรอบปี

ความเร็วในการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะเข้าสู่ระดับกลางถึงสูง และเริ่มเข้าสู่ภาวะปกติใหม่ (New Normal) เป็นปีแรก โดยจะรักษาอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ร้อยละ 6.5 จนถึงปี ค.ศ. 2020 ส่วนการอุปโภคบริโภค ถือเป็นแรงขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจเติบโตไปอีกขั้น โดยปัจจุบันปริมาณการอุปโภคบริโภคกระตุ้นเศรษฐกิจได้ถึงร้อยละ 59 โดยเฉพาะการอุปโภคบริโภคเกิดใหม่ อาทิ ด้านวัฒนธรรม สาธารณสุข บริการผู้สูงอายุ สุขภาพ และการท่องเที่ยว กำลังกลายเป็นปัจจัยใหม่ในการกระตุ้นเศรษฐกิจ

ขณะที่ภาคการลงทุนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank: ADB) คาดการณ์ว่าอีก 10 ปีข้างหน้า กองทุนเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกจะขาดเงินทุนราว 8 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อีกทั้ง การดำเนินยุทธศาสตร์ “The Belt and Road” เขตเศรษฐกิจแม่น้ำแยงซี และแผนประสานการพัฒนาปักกิ่ง-เทียนจิน-เหอเป่ย์ ทำให้อุตสาหกรรมย้ายฐานการผลิตไปยังเมืองที่เป็นจุดเชื่อมต่อของเขตเศรษฐกิจใหญ่ทั้งสาม ทำให้เกิดโอกาสใหม่ๆ ในการพัฒนาเศรษฐกิจและส่งผลให้อัตรา

ความเป็นเมืองเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยจะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 55 ในปัจจุบันเป็นร้อยละ 60 ในอีก 5 ปีข้างหน้า จนกลายเป็นร้อยละ 65 และร้อยละ 70 ในปี ค.ศ. 2025 และ ค.ศ. 2030 ตามลำดับ

3.1.2 แผนยุทธศาสตร์ Made in China 2025

ในห่วงโซ่มูลค่าและห่วงโซ่อุตสาหกรรมทั่วโลก โครงสร้างเศรษฐกิจจีนก้าวเข้าสู่ระดับ Mid-High End ปัจจุบันประเทศจีนกำลังดำเนินนโยบาย “Made in China 2025” โดยตั้งเป้าเป็นมหาอำนาจอุตสาหกรรมการผลิตในอีก 10 ปีข้างหน้า และยุทธศาสตร์ “Made in China 2025” ถือเป็นแผนดำเนินงานที่ 1 ระยะ 10 ปี ที่รัฐบาลจีนใช้เป็นยุทธศาสตร์เพื่อบรรลุการเป็นผู้นำการผลิตที่แข็งแกร่ง และสร้างอุตสาหกรรมการผลิตให้มีความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ เพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งโดยรวมของประเทศ เป็นหลักประกันความมั่นคงของชาติ และสร้างประเทศชาติให้เป็นประเทศมหาอำนาจของโลก พร้อมทั้งชี้้นำให้อุตสาหกรรมการผลิตก้าวสู่เส้นทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน

รัฐบาลจีนจึงประกาศแผนยุทธศาสตร์ Made in China 2025 (MiC 2025) ในเดือนพฤษภาคม ปี 2558 ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศจีนจากการเป็นประเทศผู้รับจ้างผลิตสินค้ารายใหญ่ที่เน้นการผลิตเชิงปริมาณไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำของโลกที่เน้นคุณภาพของสินค้าและบริการ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างการผลิต ของจีนที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคตดังกล่าว อาจนำมาซึ่งการเปลี่ยนโฉมหน้าของการค้า การลงทุน และห่วงโซ่อุปทานภายในภูมิภาคได้ แผนยุทธศาสตร์ Made in China 2025 ภายใต้อุตสาหกรรมแห่งอนาคตของจีนที่ต้องติดตาม ยุทธศาสตร์ Made in China 2025 ที่ได้ประกาศออกมาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีนฉบับที่ 13 ได้แบ่งช่วงเวลาการปฏิรูปด้านการผลิตและอุตสาหกรรมของประเทศออกเป็น 3 ระดับขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 (ปี 2559 - 2568) มุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการผลิตในภาคอุตสาหกรรมและยกระดับผลิตภาพแรงงาน รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของภาคอุตสาหกรรมการผลิต โดยมีเป้าหมายเพิ่มผลิตภาพแรงงาน ลดต้นทุนการผลิตและลดอัตราการปล่อยของเสียร้อยละ 50 จากปัจจุบัน ทั้งนี้ ภายใต้อุตสาหกรรมในขั้นนี้ ทางจีนยังมีความพยายามในการสนับสนุนให้ผู้ประกอบ การจีนสามารถริเริ่มการพัฒนาตราสินค้าผ่านการวิจัยและพัฒนาด้วยตนเองจนก่อให้เกิดสินค้าหรือบริการ ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในจีน หรือที่เรียกว่า Created in China

ขั้นที่ 2 (ปี 2569 - 2578) มุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการสร้างนวัตกรรมให้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ อันจะมีส่วนช่วยยกระดับศักยภาพโดยรวมของอุตสาหกรรมการผลิตจีนให้เทียบเท่าประเทศ มหาอำนาจของโลกภายในปี 2578

ขั้นที่ 3 (ปี 2579 - 2592) มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพความแข็งแกร่งของอุตสาหกรรมการผลิตจีน ขึ้นสู่ระดับประเทศมหาอำนาจด้านการผลิตชั้นนำของโลกในปี 2592 ซึ่งเป็นปีเดียวกันกับการเฉลิมฉลอง ครบรอบ 100 ปีของการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน

ทั้งนี้สามารถแบ่งเป้าหมายการพัฒนาออกเป็น 3 ช่วงย่อย ได้แก่ ช่วงปี 2559-2561 เป็นช่วงที่ทางการเงินวางรากฐานสำหรับการพัฒนาตราสินค้าและคุณภาพของสินค้าจีน ส่วนช่วงปี 2562-2564 เป็นช่วงที่วางเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนทางการตลาดของตราสินค้าจีนในประเทศ และช่วงปี 2565-2567 เป็นช่วงที่ขยายตลาดตราสินค้าของจีนให้เป็นที่รู้จักและยอมรับมากขึ้นในเวทีโลก

สำหรับแผนยุทธศาสตร์ Made in China 2025 ข้างต้น อยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ ในการต่อยอดในอนาคตมากที่สุด 10 อุตสาหกรรมด้วยกัน ผ่านการให้ความสำคัญต่อการพัฒนานวัตกรรมด้านอุตสาหกรรมการผลิต การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การประสานเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับภาคอุตสาหกรรม รวมไปถึงการสร้างเชื่อมั่นให้กับตราสินค้าของจีนในตลาดต่างประเทศ โดยแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวไม่เพียงช่วย เพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศ หากยังเป็นการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชน โดยเฉพาะกลุ่ม Start-up เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น และยังสามารถต่อยอดการพัฒนาไปยังอุตสาหกรรม บริการที่มีความเกี่ยวข้องกับภาคการผลิตได้อีกด้วย โดย 10 อุตสาหกรรมแห่งอนาคตของจีนมีดังนี้

- (1) อุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ
- (2) อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการผลิตที่ควบคุมด้วยระบบ Numerical Control (NC) และหุ่นยนต์
- (3) อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์อากาศยานและอวกาศ
- (4) อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือด้านวิศวกรรมทางทะเลและเรือที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง
- (5) อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ขนส่งทางรถไฟที่ทันสมัย
- (6) อุตสาหกรรมยานยนต์ประหยัดพลังงานและยานยนต์พลังงานใหม่
- (7) อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ด้านพลังงานไฟฟ้า
- (8) อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือทางการเกษตร
- (9) อุตสาหกรรมการผลิตวัสดุชนิดใหม่
- (10) อุตสาหกรรมการผลิตยาชีวภาพและอุปกรณ์การแพทย์ประสิทธิภาพสูง

การที่ทางการเงินจะขับเคลื่อน 10 อุตสาหกรรมแห่งอนาคตและอุตสาหกรรมสนับสนุนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้นั้น จุดเริ่มต้นที่สำคัญคงอยู่ที่ยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการและการเตรียมความพร้อม ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งทรัพยากรมนุษย์และบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมนั้นๆ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างการผลิตสินค้าแห่งอนาคต ซึ่งทางการเงิน

หรือภาครัฐจะเน้นการเป็น Facilitator ให้กับผู้ประกอบการจีนใน ภาคเอกชนให้สามารถก้าวเข้าสู่อุตสาหกรรมแห่งอนาคตได้อย่างเต็มรูปแบบ อาทิ การริเริ่มโครงการนำร่องด้านการผลิตอัจฉริยะ ซึ่งให้ผลลัพธ์ในช่วงที่ผ่านมาเป็นที่น่าพึงพอใจ

ดังนั้น แผนยุทธศาสตร์ Made in China 2025 ภายใต้ 10 อุตสาหกรรมแห่งอนาคตของจีนนั้นนับ เป็นกลยุทธ์การพัฒนานวัตกรรมด้านอุตสาหกรรมการผลิต การประสานเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับภาคอุตสาหกรรม รวมไปถึงการสร้างเชื่อมั่นให้กับตราสินค้าของจีนในตลาดต่างประเทศ โดยมีแนวคิดที่จะปรับใช้กลยุทธ์การรวมกันในแนวดิ่ง (Vertical integration) ด้วยการสร้างห่วงโซ่การผลิต ทั้งในแง่ของการจัดหาวัตถุดิบหรือการผลิตสินค้าขั้นกลางในประเทศควบคู่ไปกับการพัฒนาสินค้าหรือบริการแห่งอนาคต อันจะมีส่วนช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน (Supporting industry) ภายในประเทศจีนเองมากขึ้น

3.1.3 ครบรอบ 100 ปี ใน 2 วาระสำคัญ

นับตั้งแต่ประเทศจีนดำเนินนโยบายเปิดประเทศและปฏิรูปเมื่อ ค.ศ. 1978 จนทุกวันนี้ ครบรอบ 40 ปีในปี 2018 เศรษฐกิจ สังคมของจีนได้รับการพัฒนาอย่างมาก จนกลายเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับ 2 ของโลก รองจากสหรัฐอเมริกาเท่านั้น

ประธานาธิบดี สี จิ้นผิงได้บริหารประเทศสมัยแรกเมื่อปลายปี 2012 และได้ตั้งเป้าหมายการสร้างสังคมกินดีอยู่ดีถ้วนหน้าในปี ค.ศ. 2020 ซึ่งเป็นวาระครบรอบ 100 ปีแห่งการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีน (ปี ค.ศ.1921) นี่คือ “100 ปีวาระแรก” จีนได้ปึกหมุดชัยชนะที่เด็ดขาดของการสร้างชาติจีน อยู่ที่มีความสำเร็จในการสร้างสังคมกินดีอยู่ดีถ้วนหน้า ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสู่การบรรลุ “100 ปีวาระที่สอง” คือการสร้างชาติสังคมนิยมสมัยใหม่ (Modern Socialist China) ภายในกลางศตวรรษที่ 21 ซึ่งตรงกับวาระครบรอบ 100 ปีแห่งการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน (เมื่อปี ค.ศ. 1949) ในปี ค.ศ. 2049

การพัฒนาประเทศเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผน 100 ปี เพื่อฟื้นฟูความยิ่งใหญ่ของจีน โดยแผน 100 ปี ดังกล่าวมีสองฉบับ กล่าวคือ ฉบับที่หนึ่ง ในปี ค.ศ.2021 (พ.ศ. 2564) ซึ่งเป็นการครบรอบ 100 ปี แห่งการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีน (1 กรกฎาคม ค.ศ. 1921 หรือ พ.ศ. 2464) จะประสบความสำเร็จในการสร้างสรรค์สังคมที่มีศรีสุขอย่างรอบด้าน และฉบับสอง ในปี ค.ศ. 2049 (พ.ศ. 2592) ซึ่งเป็นการครบรอบ 100 ปี แห่งการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน (1 ตุลาคม ค.ศ.1949 หรือ พ.ศ. 2492) บรรลุเป้าหมายให้ประเทศจีนเป็นประเทศสังคมนิยมที่ทันสมัย เจริญรุ่งเรืองเป็นประชาธิปไตยมีอารยธรรมและความปรองดอง

(1) วาระที่ 1 ครบรอบ 100 ปี การก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์

จีนจะเป็น “Moderately Well-off Society” สังคมที่ชาวจีนมีความกินดีอยู่ดีถ้วนหน้าและรอบด้าน

ในปี ค.ศ. 2021 (พ.ศ. 2564) ซึ่งเป็นการครบรอบ 100 ปี แห่งการสถาปนาพรรคคอมมิวนิสต์จีนนั้น จีนจะประสบความสำเร็จในการสร้างสรรค์สังคมที่มั่งมีศรีสุขอย่างรอบด้าน อันเป็นผลมาจากการประชุมเต็มคณะครั้งที่ 5 ของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน (สมัยที่ 8) กล่าวคือ ได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนและปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของจีน โดยการพิจารณาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (ค.ศ. 2016 - ค.ศ. 2020 หรือ พ.ศ. 2559 – 2563) เป็นแนวทางการพัฒนาประเทศจีนในช่วงระยะเวลา 5 ปี พร้อมกับตั้งเป้าหมายภายในปี ค.ศ. 2020 จีนจะมี GDP และรายได้ต่อหัว เพิ่มขึ้น 1 เท่าตัวเมื่อเทียบกับปีค.ศ. 2010 ด้วยการปรับโครงสร้างวิสาหกิจ พัฒนาเทคโนโลยี ส่งเสริมงานวิจัย พัฒนาการเกษตร อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้เศรษฐกิจจีนเติบโตเชิงคุณภาพ สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยการพึ่งพิงการบริโภคภายในประเทศและประชาชนมี คุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้น เป้าหมายเศรษฐกิจในภาพรวมของจีนต่อจากนี้ จึงเน้นการขยายอุปสงค์ภายในประเทศ หรือกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศควบคู่ไปกับลดการพึ่งพาการส่งออก นับเป็นแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจจีนในระยะยาว และเตรียมพร้อมรับมือกับการส่งออกที่ชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่อง

(2) วาระที่ 2 ครบรอบ 100 ปี ของสาธารณรัฐประชาชนจีน

จีนจะเป็น “A Fully Developed Nation ” ประเทศพัฒนาแล้วอย่างแท้จริง

ในปี ค.ศ. 2049 (พ.ศ. 2592) ซึ่งเป็นปีที่ครบรอบ 100 ปีของการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยจีนจะกลายเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีชนชั้นกลางเกินครึ่งของประชากรทั้งหมด และจีนเป็นประเทศที่เจริญรุ่งเรืองตามแนวทางของสังคมนิยมที่มีลักษณะเฉพาะของจีน ทั้งนี้ ปัญหาหลักที่ทำนาย คือ การทำให้ประชาชน อยู่ดีกินดี ปรียบคอรุปชั่น ทำให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างต่อเนื่อง และแก้ไขปัญหาภาวะสิ่งแวดล้อมด้วย ถือเป็นความชอบธรรมของพรรคคอมมิวนิสต์จีน

ดังนั้น การพัฒนาประเทศเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผน 100 ปี เพื่อฟื้นฟูความรุ่งโรจน์อันยิ่งใหญ่ของจีน และเป็นไปตามความฝันจีน (Chinese Dream หรือ 中国梦 โดยตัวเต็มในภาษาจีนเขียนว่า 中國夢 พินอินเขียนว่า Zhongguó mèng อ่านออกเสียงว่า จงกั๋วเมิ่ง) ของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง คือการบรรลุ “เป้าหมายในวาระครบรอบ 100 ปี สองวาระ” (Two 100s) โดยเป้าหมายแรกคือ เป้าหมายทางวัตถุในการสร้างจีนเป็นสังคมมีกินมีใช้ (Moderately Well-off Society) ในปี ค.ศ. 2021 (พ.ศ. 2564) ซึ่งเป็นปีที่ครบรอบ 100 ปี ของการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีน และเป้าหมายที่สองคือ การสร้างความทันสมัย ผลักดันให้จีนกลายเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว อย่างเต็มพิกัด ในราวปี ค.ศ. 2049 (พ.ศ. 2592) ซึ่งเป็นปีที่ครบรอบ 100 ปี ของการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยแบ่งออกเป็นแผน 100 ปี ฉบับที่หนึ่ง ตั้งเป้าหมายให้ประชาชนของจีนหลุดพ้นจาก

ความยากจน อย่างน้อยที่สุดต้องมีอยู่มีกิน ส่วนแผน 100 ปี ฉบับที่สอง ที่ตั้งเป้าหมายให้จีนเป็นสังคมที่อุดมสมบูรณ์ มั่งคั่ง และกลายเป็นประเทศที่มีการพัฒนาเจริญรุดหน้าไม่แพ้ชาติตะวันตก

3.2 นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจตามพื้นที่

หลังจากประเทศจีนดำเนินนโยบายเปิดประเทศ การปฏิรูปเศรษฐกิจในระยะแรกจึงเน้นการลงทุนจากต่างประเทศโดยให้สิทธิพิเศษแก่นักลงทุนต่างชาติที่เข้าไปลงทุนในประเทศจีนเรียกว่า “เชิญเข้ามา”

นโยบายเชิญเข้ามาแบ่งเป็น 2 มาตรการ ได้แก่ 1) มาตรการการส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ในภาคธุรกิจ และ 2) มาตรการการส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ในภาคพื้นที่ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 การยกระดับเศรษฐกิจชายฝั่งตะวันออก

เมืองเปิดเมืองท่าชายฝั่งทะเล (Open Coastal City) หมายถึง เมืองท่าชายฝั่งทะเลทางตะวันออกที่ติดต่อกับต่างประเทศและดำเนินนโยบายพิเศษบางประการ เช่นเดียวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดย 14 เมืองแรกที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้เป็นเมืองเปิดเลียบชายฝั่งทะเลในปี 1984 ได้แก่ ด้าเหลียน ฉินหวงเต่า เทียนจิน เยียนไถ ซิงเต่า เหลียนอวี่นกัง หนานทง เซี่ยงไฮ้ หนิงโป เวินโจว ฝูโจว กว่างโจว จ้านเจียง และเป่ย์ไห่

(1) ลำดับการดำเนินนโยบายเปิดประเทศ

1) เขตเศรษฐกิจพิเศษ เริ่มขึ้นในปี ค.ศ. 1980 โดยรัฐบาลจีนได้จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้น 7 แห่ง ได้แก่ เซินเจิ้น จูไห่ ซานโถว เซี่ยเหมิน ไทหล่า คอร์กาส (Khorgas) และคาซการ์ (Kashgar)

2) เมืองเปิดเมืองท่าชายฝั่งทะเล เริ่มต้นปี ค.ศ. 1984 โดยรัฐบาลจีนประกาศเปิด 14 เมืองท่าและเกาะไหหลำ ซึ่งแบ่งเป็นเขตเมืองเก่าและเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี

3) เขตเศรษฐกิจชายฝั่งทะเล ได้แก่ เขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแยงซี เขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียง เขตสามเหลี่ยมเมืองเซี่ยเหมิน-จางโจว-เฉวียนโจว โดยในปี ค.ศ. 1985 ได้เปิดเขตคาบสมุทรเหลียวตงและในปี ค.ศ. 1988 จึงเปิดเขตคาบสมุทรซานตง

(2) นโยบายขยายขอบเขตอำนาจและสิทธิพิเศษในการเปิดเมืองท่าชายฝั่งทะเล

“ขยายอำนาจรัฐบาลท้องถิ่นในการตรวจสอบอนุมัติโครงการที่ใช้เงินลงทุนต่างชาติ”

“ส่งเสริมการใช้เงินตราต่างประเทศและเงินกู้สกุลเงินต่างประเทศในการนำเข้าอุปกรณ์สำคัญและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า”

“ให้การสนับสนุนการชำระดุลเงินตราต่างประเทศและภาษีต่างๆ ของโครงการที่ใช้เงินลงทุนต่างชาติและโครงการที่ใช้เทคโนโลยีก้าวหน้ามาปรับปรุงกิจการเก่า”

นโยบายข้างต้นมุ่งส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมการผลิตที่มีเงินลงทุนจากต่างชาติและตั้งอยู่ในเขตเมืองเก่า รวมทั้งโครงการที่ใช้เทคโนโลยีและความรู้ขั้นสูง โครงการที่ใช้เงินลงทุนต่างชาติเกิน 30 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือโครงการด้านพลังงาน คมนาคม และการสร้างท่าเรือ โดยได้รับการลดหย่อนภาษีดังนี้

ชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราพิเศษร้อยละ 15 ในจำนวนนี้กิจการที่ใช้เทคโนโลยีก้าวหน้าหรือเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์ ชำระภาษีเพียงร้อยละ 10 ส่วนกิจการเงินลงทุนต่างชาติประเภทผู้ผลิตที่ตั้งอยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ชำระภาษีร้อยละ 15 โดยกิจการที่ใช้เทคโนโลยีก้าวหน้าหรือเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์ ชำระภาษีร้อยละ 10 และหากจดทะเบียนประกอบธุรกิจ 10 ปีขึ้นไปนับตั้งแต่ปีที่เริ่มได้กำไร จะได้รับการยกเว้นภาษีปีแรกถึงปีที่ 2 และเสียภาษีทั้งหนึ่งในปีที่ 3 - 5

(3) เป้าหมายพื้นฐานของเมืองท่าชายฝั่งทะเล

ข้อได้เปรียบของเมืองเหล่านี้ คือ เป็นพื้นที่ที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจที่สุดในประเทศจีน ซึ่งมีขีดความสามารถในการบริหารกิจการสูง และมีบุคลากรที่โดดเด่นทั้งด้านเทคโนโลยี และการบริหารการคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำ อีกทั้ง ยังเป็นเมืองที่เชื่อมโยงเศรษฐกิจและเทคโนโลยีระหว่างประเทศจีนกับต่างประเทศ

นอกจากนี้เมืองเปิดเลียบชายฝั่งทะเลยังมีข้อได้เปรียบทางทรัพยากร และสามารถนำระบบเศรษฐกิจของเมืองเหล่านี้มาพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยดึงดูดเงินลงทุนต่างชาติและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าเข้ามาในประเทศ อีกทั้งขยายการส่งออก การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และการสร้างสังคมนิยมที่ทันสมัย

(4) คุณค่าของเมืองท่าชายฝั่งทะเล

1) การเพิ่มพื้นที่และทางเลือกในการลงทุนให้ต่างประเทศ เป็นการดึงดูดเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและเงินทุนมาปรับปรุงกิจการเก่า รวมทั้งสร้างกิจการใหม่บนพื้นฐานของเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า

2) การพัฒนาเศรษฐกิจโดยมุ่งเน้นการส่งออก แปรรูปสินค้าและการท่องเที่ยวของเมืองเหล่านี้ ช่วยให้ประเทศจีนดึงดูดเงินตราต่างประเทศได้มากขึ้น และเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ในประเทศ

3) เทคโนโลยีและวิธีบริหารที่ก้าวหน้าของต่างประเทศ ช่วยยกระดับคุณภาพของแรงงานให้สูงขึ้น ทำให้ประชาชนร่ำรวยขึ้น

4) ความสามารถเรียนรู้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและสร้างนวัตกรรมเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของทั้งประเทศ

5) เศรษฐกิจที่พัฒนาอย่างรวดเร็วส่งผลให้รัฐบาลจีนสามารถเก็บภาษีได้มากขึ้น และมีสินค้าที่มีคุณภาพออกสู่ตลาดในประเทศเพิ่มขึ้น

6) การปฏิรูประบบเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับการเปิดเมืองเหล่านี้ เป็นตัวอย่างให้เมืองอื่นใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

3.2.2 การพัฒนาภาคกลาง

แผนพัฒนาภาคกลางของจีน (Rise of Central China) นโยบายสนับสนุนของรัฐบาลจีนส่งผลให้พื้นที่ภาคตะวันออกเริ่มพัฒนาก่อนพื้นที่อื่น จากนั้นจึงกำหนดยุทธศาสตร์ “พัฒนาภาคตะวันตก” (China Western Development) ทำให้ภาคกลางกลายเป็นพื้นที่ที่พัฒนาเศรษฐกิจล้ำหลังกว่าภูมิภาคอื่น เพื่อแก้ปัญหาที่นายกรัฐมนตรีเวินเจียเป่าจึงเสนอแผนพัฒนาภาคกลางขึ้นเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 2004

จุดประสงค์ของยุทธศาสตร์ “พัฒนาภาคตะวันตก” (China Western Development) คือการใช้กำลังการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เหลื่อมอยู่ของพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก เพื่อยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของภูมิภาคตะวันตก และรวมการป้องกันประเทศด้วย เป้าหมาย คือ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคตะวันตกให้ดียิ่งขึ้น ยกย่องความสามารถในการดำเนินชีวิตของประชาชน และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมทางนิเวศ พื้นที่และอุตสาหกรรมที่สำคัญได้พัฒนาให้ดีขึ้น และบริการสาธารณะพื้นฐาน เช่น การศึกษาและสุขภาพได้รับการยกระดับให้ดีขึ้น และการสร้างสังคมที่ปรองดอง มีความเป็นประชาธิปไตย

แผนพัฒนาภาคกลางเริ่มดำเนินการในช่วง 5 ปีของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (ปี ค.ศ. 2006-2010) เน้นการพัฒนาโดยยึดจากพื้นฐานที่มีอยู่ ส่งเสริมการก้าวสู่ภาคอุตสาหกรรมและความเป็นเมือง เพิ่มการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในภาคการเกษตร สร้างเขตพื้นที่ผลิตธัญพืช ตลอดจนเพิ่มกำลังการผลิตสินค้าเกษตรและแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า

(1) สถานการณ์เศรษฐกิจปัจจุบัน

1) **มณฑลหูเป่ย์** มีเมืองอู่ฮั่น ซึ่งเป็นเมืองหลวง ถือเป็นศูนย์กลางของภาคกลาง อุตสาหกรรมหลักของมณฑล คือ รถยนต์และเหล็กกล้า การมีทรัพยากรน้ำที่อุดมสมบูรณ์จึงส่งผลให้โรงงานไฟฟ้าพลังน้ำพัฒนาอย่างรวดเร็ว อุตสาหกรรมสิ่งทอจากผ้าฝ้ายและการก่อสร้างมีความเจริญก้าวหน้า รัฐบาลตั้งเป้าให้เป็นเขตแปรรูปสินค้าเกษตร เขตอุตสาหกรรมการผลิตที่ทันสมัย เขตพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง และศูนย์กลางโลจิสติกส์

2) **มณฑลเหอหนาน** ตั้งเดิมเป็นมณฑลเกษตรแต่ปัจจุบันอุตสาหกรรมเติบโตอย่างรวดเร็ว อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ อาหาร อลูมิเนียม ถ่านหิน รัฐบาลตั้งเป้าเป็นมณฑลท่องเที่ยว มณฑลเกษตรและปศุสัตว์แบบทันสมัย

3) **มณฑลหูหนาน** อุตสาหกรรมหลัก คือ ก่อสร้าง ผลิตเครื่องมืออุปกรณ์ เหล็กกล้า และโลหะอื่นๆ บุหรี่ และสื่อบันเทิง

4) **มณฑลอานฮุย** อุตสาหกรรมหลักคือ รถยนต์ ผลิตเครื่องมืออุปกรณ์วัสดุโลหะ แปรรูปสินค้าและผลพลอยได้จากการเกษตร

5) **มณฑลเจียงซี** อุตสาหกรรมหลักคือ วัสดุโลหะและโลหะการ ยา อาหาร วัสดุ ก่อสร้าง และพลังงานใหม่

6) **มณฑลชานซี** อุตสาหกรรมหลักคือถ่านหิน มุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมโลหะและการผลิตเครื่องมืออุปกรณ์

7) **มณฑลหจีหลิน** อุตสาหกรรมหลักคือ การท่องเที่ยว ก่อสร้าง และอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

8) **มณฑลเสฉวน** อุตสาหกรรมหลักคือ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โลหะ อวกาศ นิวเคลียร์ วัสดุก่อสร้าง และอาหาร เป็นต้น

9) **มณฑลกานซู** อุตสาหกรรมหลักคือ อาหาร ไฟฟ้า โลหะ ถ่านหิน และผลิตเครื่องมืออุปกรณ์ เป็นต้น

10) **มณฑลชิงไห่** อุตสาหกรรมหลักคือ โลหะ ถ่านหิน

11) **มณฑลยูนนาน** อุตสาหกรรมหลักคือ ก่อสร้าง ปูนซีเมนต์ และโลหะ เป็นต้น

12) **มณฑลกุ้ยโจว** อุตสาหกรรมหลักคือ ไฟฟ้า โลหะ ถ่านหิน รถยนต์ ยา เป็นต้น

13) **มณฑลฉงชิ่ง** อุตสาหกรรมหลักคือ รถยนต์ การผลิตเครื่องมืออุปกรณ์วัสดุ การผลิตพลังงาน และสินค้าอุปโภคบริโภค เป็นต้น

14) **เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง** อุตสาหกรรมหลักคือ เหมืองแร่ ไฟฟ้า การผลิตพลังงาน เป็นต้น

15) **เขตปกครองตนเองมองโกเลียใน** อุตสาหกรรมหลักคือ ไฟฟ้า ถ่านหิน พลังงานลม และอลูมิเนียม เป็นต้น

16) **เขตปกครองตนเองทิเบต** อุตสาหกรรมหลักคือ เหมืองแร่ ก๊าซธรรมชาติ ไฟฟ้า อาหาร และยา เป็นต้น

17) **เขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์** อุตสาหกรรมหลักคือ ถ่านหิน ไฟฟ้าสิ่งทอ โลหะ วัสดุก่อสร้าง และยา เป็นต้น

18) **เขตปกครองตนเองหนิงเซี่ยหุย** อุตสาหกรรมหลักคือ เหมืองแร่ ก๊าซธรรมชาติ ไฟฟ้า และถ่านหิน เป็นต้น

3.2.3 การฟื้นฟูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แผนฟื้นฟูภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน (Northeast Revitalization Plan)
เพื่อให้เศรษฐกิจระดับภูมิภาคพัฒนาสอดคล้องกัน รัฐบาลจึงกำหนดแผนเร่งรัดการฟื้นฟูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่มณฑลเหลียวหนิง มณฑลจี๋หลิน มณฑลเฮยหลงเจียง และเขตเหิงตง (หมายถึง 5 เมืองในเขตปกครองตนเองมองโกเลียใน ได้แก่ Hulunbuir City, Hinggan League, Tongliao City, Chifeng City, XilinGol League) โดยเน้นการฟื้นฟูในช่วง 5 ปีของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 11

(1) สถานการณ์ที่เผชิญ

สามปีของยุทธศาสตร์ฟื้นฟูฐานอุตสาหกรรมเก่า เป็นช่วงที่อัตราการเติบโตโดยรวมทางเศรษฐกิจของ 3 มณฑลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยกระดับขึ้นอย่างเด่นชัด ประชากรทั้งในเมืองและชนบทได้รับประโยชน์สูงสุด โดยอีก 5-10 ปีต่อจากนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการฟื้นฟูอย่างรอบด้านของภูมิภาคนี้

ส่วนเงื่อนไขที่เอื้อต่อการพัฒนา ได้แก่ เศรษฐกิจจีนที่พัฒนาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ชีตความสามารถโดยรวมของประเทศที่สูงขึ้นเรื่อยๆ กลไกการประสานงานกับภูมิภาคอื่นสมบูรณ์ขึ้น และการเข้าสู่ตลาดโลกของจีน ส่วนปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนา ได้แก่ กิจกรรมเอกชนยังพัฒนาไม่เต็มที่ ระบบเศรษฐกิจไม่เป็นไปตามกลไกตลาด อุตสาหกรรมไฮเทคโนโลยีและการบริการสมัยใหม่มีสัดส่วนที่ต่ำ การจ้างงาน และระบบประกันสังคมยังมีแรงกดดันสูง ความสามารถในการป้อนทรัพยากรบางประเภทลดลง บางพื้นที่ประสบปัญหาหมอกภาวะรุนแรง เป็นต้น

(2) การยกระดับโครงสร้างอุตสาหกรรม

1) **สร้างฐานการผลิตอุปกรณ์ที่ก้าวหน้า** โดยเร่งผลักดันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ยกระดับความสามารถในการสร้างนวัตกรรมและสร้าง System Integration ของกิจการเพื่อสร้างภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้กลายเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์ขนาดใหญ่และเครื่องจักรกลหนักที่มีความสามารถในการแข่งขันระดับสากล อาทิ เครื่อง CNC อุปกรณ์ผลิตและส่งกระแสไฟฟ้า อุปกรณ์เกี่ยวกับการขนส่งระบบราง เป็นฐานการผลิตและส่งออกรถยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ ตลอดจนเป็นฐานการต่อเรือที่มีมาตรฐานระดับโลก

2) **เร่งพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง** โดยตั้งมั่นบนนวัตกรรมของตนเอง ส่งเสริมการรวมกลุ่มอุตสาหกรรม เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ดำเนินโครงการเพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง และสร้างห่วงโซ่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง ได้แก่ อุตสาหกรรมสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมวัสดุใหม่ อุตสาหกรรมการบิน และอุตสาหกรรมเกิดใหม่ทางทะเล

3) **พัฒนาอุตสาหกรรมพลังงานอย่างเหมาะสม** โดยยึดมั่นในการพัฒนาถ่านหิน และน้ำมันควบคู่กับการใช้อย่างประหยัดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความร่วมมือทางพลังงานในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ พัฒนาแหล่งถ่านหินอย่างเป็นขั้นตอน รักษาเสถียรภาพ กำลังการผลิตน้ำมันดิบ ขยายการผลิตก๊าซธรรมชาติ สร้างเครือข่ายท่อส่งก๊าซและน้ำมัน พัฒนาสถานีผลิตไฟฟ้าและเครือข่ายการจ่ายไฟฟ้า สนับสนุนอุตสาหกรรมพลังงานใหม่ พลังงานทดแทน และโครงการประหยัดพลังงาน

4) **ยกระดับอุตสาหกรรมวัตถุดิบพื้นฐาน** โดยกำจัดการละเมิดการผลิตที่ล้ำหลัง ปรับโครงสร้างภายในอุตสาหกรรมให้ดีขึ้น ควบคุมปริมาณการผลิต ยกระดับคุณภาพการแปรรูป สร้างฐานอุตสาหกรรมปิโตรเคมีรูปแบบใหม่และกลายเป็นฐานการผลิตเอทิลินระดับโลก พัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปถ่านหินเคมีอย่างเป็นขั้นตอน และสร้างฐานการผลิตเหล็กกล้าคุณภาพสูงของภาคเหนือ

5) **เร่งพัฒนาอุตสาหกรรมเบาที่มีลักษณะเด่น** โดยใช้ข้อได้เปรียบทางทรัพยากร สร้างแบรนด์และขยายห่วงโซ่อุตสาหกรรมให้กลายเป็นอุตสาหกรรมใหม่ที่ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจและการจ้างงาน การพัฒนาอุตสาหกรรมเบาที่เน้น ได้แก่ การผลิตยาจีนและยาพื้นบ้าน การแปรรูปสินค้าเกษตร อาหาร เนื้อสัตว์ สัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์นม สิ่งทอ เสื้อผ้า การผลิตกระดาษ ผลิตภัณฑ์พลาสติก เครื่องเรือนและการแปรรูปไม้

6) **การพัฒนาการเกษตรสมัยใหม่อย่างจริงจัง** โดยใช้อุปกรณ์ เทคโนโลยี และระบบสมัยใหม่ ยกระดับปริมาณ คุณภาพ และความปลอดภัยของสินค้าเกษตร ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน รักษาสถานภาพการเป็นฐานการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ประเภทธัญพืชที่สำคัญของชาติ ส่งเสริมการพัฒนาอย่างมีเสถียรภาพและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

(3) การพัฒนาการเกษตรสมัยใหม่ ได้แก่

1) การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ฐานการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ประเภทธัญพืช โดยจัดตั้งเขตส่งเสริมการผลิตข้าวโพด ถั่วเหลือง และข้าว ด้วยการลงทุนด้านการชลประทาน การปรับปรุงพันธุ์ และอุปกรณ์เครื่องจักรทางการเกษตร

2) การส่งเสริมการพัฒนาสินค้าปศุสัตว์คุณภาพสูง และจัดตั้งเขตเพาะพันธุ์วัว แพะ และฟาร์มโคนมขนาดใหญ่ที่ทันสมัย

3) การสร้างฐานการผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรคุณภาพสูงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาแบรนด์ของผลิตภัณฑ์จากป่า อาทิ เห็ดและโสม สร้างเขตสาธิตการเพาะพันธุ์แปรรูปและส่งออกอาหารทะเล

4) การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในการพัฒนาเกษตรกรรม

5) การเสริมสร้างความสามารถอย่างรอบด้านให้พื้นที่เกษตรกรรมที่ให้ผลผลิตค่อนข้างต่ำ อาทิ การปรับปรุงดินและพันธุ์พืช การชลประทานแบบประหยัดน้ำ ปรับปรุงวิธีทำ

การเกษตรแบบดั้งเดิมให้เป็นการเกษตรแบบหมุนเวียนได้มาตรฐาน ลดการใช้ปุ๋ยเคมี และมีความสามารถในการรับมือกับภัยธรรมชาติได้ดียิ่งขึ้น

6) การปรับปรุงระบบสนับสนุนการเกษตร อาทิ เร่งสร้างระบบบริการด้านเกษตร พัฒนาระบบตลาดของสินค้าเกษตร จัดตั้งเขตสาธิตเทคโนโลยีทางการเกษตร ปรับปรุงกลไกโดยผสมผสาน ประโยชน์ระหว่างผู้ประกอบการกับเกษตรกร สร้างโมเดลความร่วมมือรูปแบบใหม่ระหว่างภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และพาณิชย์

(4) การเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมบริการเพื่อเพิ่มอัตราการจ้างงาน การพัฒนาอุตสาหกรรมบริการที่เกี่ยวข้องกับภาคการผลิต ได้แก่

1) การมุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมโลจิสติกส์สมัยใหม่ โดยเร่งสร้างศูนย์โลจิสติกส์ระดับสากลที่เมืองต้าเหลียน และศูนย์โลจิสติกส์ระดับภูมิภาคที่เมืองเสิ่นหยาง ฉางชุน ฮาร์บินและทงเหลียว

2) พัฒนาอุตสาหกรรมการเงิน โดยผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างธนาคารพาณิชย์ในเขตเมือง ปฏิรูปสหกรณ์เครดิตยูเนียนในชนบท และพัฒนาสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร ให้มีมาตรฐาน ขยายเงินกู้ให้แก่กิจการ SME ส่งเสริมนวัตกรรมด้านการบริการและประเภทย่อยผลิตภัณฑ์ของธุรกิจประกันภัย

3) การส่งเสริมบริการทางธุรกิจ อาทิ บริการด้านการลงทุนและบริหารสินทรัพย์ การบัญชีและภาษีอากร การประเมินมูลค่าสินทรัพย์ บริการให้คำปรึกษาด้านต่างๆ และบริการด้านกฎหมาย

4) สนับสนุนอุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์เชิงวัฒนธรรม อาทิ การออกแบบเชิงอุตสาหกรรม (Industrial Design) อุตสาหกรรมบันเทิง กีฬา สิ่งพิมพ์ และโฆษณา

5) ยกกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมบริการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตบริการด้านการค้า ส่งเสริมความหลากหลายในการดำเนินธุรกิจและการถือกรรมสิทธิ์ของกิจการ อาทิ ธุรกิจค้าปลีกและร้านอาหาร

6) พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีข้อได้เปรียบ อาทิ การท่องเที่ยวหิมะ ป่าไม้ ทุ่งหญ้า พื้นที่ชุ่มน้ำ ชายแดน การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและเชิงอุตสาหกรรม รวมทั้งพัฒนาสินค้าท่องเที่ยวให้มีความสามารถในการแข่งขันระดับสากล

3.2.4 นโยบายมุ่งตะวันตก (Go-West Policy)

(1) นโยบายการพัฒนาประเทศแบบ 2 ช่วง คือ ช่วงแรกพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออกให้รุ่งเรือง จากนั้นจึงเข้าสู่ช่วงที่สองคือ พัฒนาภาคตะวันตกที่สภาพเศรษฐกิจยังล้าหลังอยู่ ให้มีความเจริญก้าวหน้า

ภาคตะวันตกของจีนประกอบด้วย 1 มหานคร 7 มณฑลและ 4 เขตปกครองตนเอง มีเนื้อที่ร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ มีประชากร 1 ใน 3 ของประชากรทั้งประเทศ และยังเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ มีปริมาณถ่านหินร้อยละ 35 น้ำมันร้อยละ 12 และก๊าซธรรมชาติ ร้อยละ 53 ของปริมาณทั้งหมดของประเทศ ทั้งยังเป็นแหล่งที่มีโลหะหายากเป็นอันดับ 1 ของประเทศ จึงถือเป็นแหล่งผลิตไฟฟ้าสำคัญที่ส่งให้ภาคตะวันออก เนื่องจากสามารถผลิตไฟฟ้าได้สูงถึงร้อยละ 50 ของพลังไฟฟ้ารวมที่ภาคตะวันออกใช้อยู่ในปัจจุบัน และยังเป็นแหล่งวัตถุดิบถึงร้อยละ 60 ของปริมาณวัตถุดิบทั้งหมดที่ภาคตะวันออกใช้

นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งผลิตอุตสาหกรรมด้านเทคโนโลยี อุตสาหกรรมอาวุธ ปิโตรเคมี อิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอ อุตสาหกรรมนิวเคลียร์ เทคนิคการสื่อสาร เลเซอร์และการส่งสัญญาณด้วยเคเบิล เป็นต้น โดยมีเมืองซีอาน เมืองเฉิงตู และเมืองหลันโจวเป็นศูนย์กลางการศึกษารองจากกรุงปักกิ่ง

อย่างไรก็ตาม ประชากรในภาคตะวันตกของประเทศจีนยังมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่ปีต่ำกว่าประชากรในภาคอื่นๆ เนื่องจากเป็นพื้นที่ทุรกันดารและขาดแคลนระบบโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ ทำให้นักลงทุนต่างชาติไม่สนใจเข้าไปลงทุน

(2) รัฐบาลจีนประกาศ “นโยบายดำเนินการมุ่งตะวันตก” (Implementation Measures of the Go-West Policy) เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม ค.ศ. 2001 เพื่อกระจายความเจริญและยกระดับการพัฒนาพื้นที่ทางภาคตะวันตกให้ทัดเทียมกับภาคอื่นๆของประเทศ โดยรัฐบาลจีนจะเข้าไปลงทุนโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น การขนส่ง พลังงาน เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการศึกษา เพื่อจูงใจนักลงทุน นอกจากนี้ยังมอบสิทธิประโยชน์ด้านภาษีเพื่อกระตุ้นให้เข้ามาลงทุนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax) 2 ปีนับจากปีแรกที่มีกำไร และในช่วง 3 ปีถัดไปจะได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลลงจากร้อยละ 15 เหลือเพียงร้อยละ 7.5 ของเงินภาษีนำเข้า (Import Duty) นอกจากนี้ยังได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในกิจการ รวมทั้งได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าและภาษีมูลค่าเพิ่มอีกด้วย

(3) การนำผลกำไรที่ได้รับจากการลงทุนกลับไปลงทุนใหม่(Reinvestment)
นักลงทุนต่างชาติที่นำผลกำไรจากการลงทุนกลับไปเพิ่มทุนจดทะเบียนในโครงการลงทุนเดิม หรือนำไปลงทุนในกิจการใหม่ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างน้อย 5 ปี สามารถขอคืนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 40 ของทั้งหมด และหากนำไปลงทุนในโครงการลงทุนด้านการผลิตเพื่อส่งออกหรือโครงการลงทุนที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงสามารถขอคืนภาษีได้เต็มจำนวน

อย่างไรก็ตาม นักลงทุนต่างชาติต้องจ่ายภาษีไปก่อน จึงสามารถขอรับเงินภาษีดังกล่าวคืนภายหลัง ซึ่งเป็นไปตามหลัก "Pay First, Refund Later"

3.2.5 ปากแม่น้ำจูเจียง

โมเดลเขตเศรษฐกิจสามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียง (Pearl River Delta Model) หมายถึง ภาพรวมการพัฒนาสู่เศรษฐกิจโลกเปิด ภายใต้การปฏิรูปเปิดประเทศของพื้นที่ลุ่มแม่น้ำจูเจียง มณฑลกว่างตง โดยมี 14 อำเภอ โดยมี กว่างโจว และเซินเจิ้นเป็นศูนย์กลาง

(1) จุดเด่นพื้นฐาน

1) รัฐบาลท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ และมีผลประโยชน์ที่ค่อนข้างเป็นเอกเทศ

นโยบายกระจายอำนาจบริหารและความรับผิดชอบด้านการคลัง (Fiscal Responsibility) ทำให้รัฐบาลท้องถิ่นทุกระดับในเขตนี้มีอำนาจในการควบคุมรายรับ-รายจ่าย และจัดสรรผลประโยชน์ได้อย่างอิสระ สามารถพัฒนาและปฏิรูปเศรษฐกิจของตนโดยมีคู่แข่ง คือ เมืองอื่นๆ ในเขตเศรษฐกิจนี้เมื่อผลการแข่งขันเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของท้องถิ่นนั้น ๆ ต้องเลือกรูปแบบการพัฒนาและการจัดสรรทรัพยากรที่สอดคล้องกับโครงสร้างทรัพยากรในพื้นที่ ทำให้เกิดโมเดลการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีเอกลักษณ์

รัฐบาลท้องถิ่นไม่เพียงลงทุนโดยตรงหรือค้ำประกันเงินกู้ให้แก่วิสาหกิจชุมชน แต่ยังมีนโยบายให้สิทธิประโยชน์แก่กิจการของเอกชน จึงทำให้เกิดการเติบโตอย่างรวดเร็ว

2) ความได้เปรียบทางด้านนโยบายและที่ตั้ง ส่งเสริมการพัฒนาของเศรษฐกิจแบบมุ่งเน้นการส่งออก (Export-oriented Economy)

หลังการปฏิรูปเปิดประเทศ มณฑลกว่างตงดำเนินนโยบายพิเศษเพื่อดึงดูดเงินทุน เทคโนโลยี การบริหาร และอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลักของฮ่องกงและมาเก๋ามายังเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียง จึงส่งผลให้แรงงานภาคเกษตรในท้องถิ่นและต่างถิ่นไหลเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม

การลงทุนของฮ่องกง มาเก๋ากับต่างชาติอยู่ในรูปแบบกิจการร่วมค้าแบบร่วมทุนระหว่างประเทศจีนกับต่างชาติ กิจการร่วมค้าแบบตามสัญญาระหว่างประเทศจีนกับต่างชาติ และกิจการที่ต่างชาติเป็นเจ้าของทั้งหมด ทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมของเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียงมีลักษณะเป็นตลาดระหว่างประเทศตั้งแต่แรกเริ่มและค่อยๆ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจีนไปสู่การมุ่งเน้นการส่งออก

3) การสร้างนวัตกรรมของวิสาหกิจชุมชนและองค์กรธุรกิจ

วิสาหกิจชุมชนในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียงผิ่้นตัวจากภาคการเกษตรมาสู่ภาคอุตสาหกรรม โดยอาศัยทรัพยากรและระบบองค์กรของกิจการเงินลงทุนต่างชาติทั้งสามรูปแบบ

ผลักดันการแปลงสภาพและสร้างนวัตกรรม โดยการแปลงสภาพสู่อุตสาหกรรมเช่นนี้ ไม่เพียงแต่ไม่ละเมิดผลประโยชน์ของเกษตรกร แต่ยังเพิ่มผลประโยชน์ให้อีกด้วย

4) ระบบตลาดที่เชื่อมโยงจีนกับต่างประเทศ

เขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียงไม่เพียงส่งออกสินค้าจำนวนมากสู่ตลาดต่างประเทศ โดยตรงหรือผ่านทางฮ่องกงและมาเก๊า แต่ยังกระจายสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศไปทั่วประเทศจีน สินค้าอุตสาหกรรมการค้าเพื่อการแปรรูป (Processing Trade) ของที่นี่ นอกจากส่งออกแล้ว ยังกระตุ้นอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าด้วย โดยผลิตสินค้าอุปโภคและบริโภคชนิดใหม่ที่ จีนขาดแคลน และกระจายสู่ตลาดภายในประเทศอย่างรวดเร็ว

(2) ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

1) มีที่ตั้งติดกับฮ่องกง

โมเดลนี้อาศัยเขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้นเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนา เนื่องจากรัฐบาล กลางกำหนดให้เซินเจิ้นเป็นหน้าต่างในการเปิดประเทศ เป็นสถานที่ทดลองการปฏิรูประบบ และเป็น สะพานเชื่อมกับฮ่องกง การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น และการขยายตัวของห่วงโซ่อุตสาหกรรม ทำให้เขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียงกลายเป็นฐานการผลิต ของฮ่องกงและเซินเจิ้น

2) มีเซินเจิ้นเป็นพลังขับเคลื่อนพื้นฐาน

20 ปีที่ผ่านมา เขตเศรษฐกิจพิเศษของเซินเจิ้นทำหน้าที่รองรับเงินทุน เทคโนโลยี และการบริหารจากพื้นที่ที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงอย่างฮ่องกง อีกทั้งยังดูดซับเงินทุน เทคโนโลยี และบุคลากรจากพื้นที่อื่นที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจต่ำในจีนแล้วกระจายต่อไปยังเมืองอื่นในเขต สามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียง ซึ่งส่งผลให้พื้นที่ในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียงเจริญเติบโต อย่างรวดเร็ว

3) มีการวางยุทธศาสตร์พื้นฐานที่มุ่งเน้นการส่งออก

เขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียงอาศัยข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์มาพัฒนาเศรษฐกิจ แบบมุ่งเน้นการส่งออก ใช้เงินลงทุนโดยตรงจากภายนอกและตลาดต่างประเทศ ทำให้เขตสามเหลี่ยม ปากแม่น้ำจูเจียงกลายเป็นพื้นที่ที่มีการเปิดการค้าเสรีมากที่สุดในจีน

3.2.6 แหลมเหลียวหนิงกับแหลมซานตง

(1) โครงการโดยสังเขป

1) แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจสีฟ้าคาบสมุทรซานตง (Shandong Peninsula Blue Economic Zone) เป็นยุทธศาสตร์ที่ได้รับอนุมัติในปี ค.ศ. 2011 (ปีแรกของแผนพัฒนา

ฉบับที่ 12) ถือเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภูมิภาคที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจทางทะเลเป็นครั้งแรกของประเทศจีน โดยบูรณาการการพัฒนาทั้งทางบกและทะเลเข้าด้วยกัน และใช้ข้อได้เปรียบของพื้นที่เลียบชายฝั่งกับทรัพยากรทางทะเลมาพัฒนาอุตสาหกรรมทางทะเล

2) **ขอบเขต** ทางทะเลครอบคลุมน่านน้ำทั้งหมดของมณฑลซานตง ทางบกครอบคลุม 6 เมือง ได้แก่ ชิงเต่า ตงอิ่ง เยียนไถ เหวยฟาง เว่ยไห่ รื่อเจ้า และ 2 อำเภอเลียบชายฝั่งของเมืองปินโจว ได้แก่ อำเภออู่ตี้และอำเภอจางฮว่า

3) **เป้าหมาย** สร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรมทางทะเลสมัยใหม่ที่มีความสามารถในการแข่งขันระดับสากล สร้างศูนย์ศึกษาเทคโนโลยีทางทะเลระดับโลก เป็นเขตนารองปฏิรูปเปิดเสรีเศรษฐกิจทางทะเลระดับชาติ และเขตสาธิตระบบนิเวศทางทะเลที่สำคัญของจีน

4) **คุณค่า** ช่วยขยายพื้นที่การพัฒนาเศรษฐกิจและปกป้องยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติ กระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจครั้งใหม่ สร้างระบบนิเวศทางทะเลที่ดี ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนของเศรษฐกิจทางทะเล และเพิ่มระดับความร่วมมือระหว่างประเทศด้านเศรษฐกิจทางทะเล

(2) ยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการพัฒนา

1) การยกระดับ “หนึ่งพื้นที่หลัก”

การพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมทางทะเลขั้นสูงในคาบสมุทรเจียวตง (ชิงเต่า เยียนไถ เหวยฟาง และเว่ยไห่) โดยการเร่งยกระดับความสามารถเชิงนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีทางทะเล การพัฒนาขนาดอุตสาหกรรมเกิดใหม่เชิงกลยุทธ์ เช่น ชีวะเภสัชทางทะเล พลังงานใหม่ทางทะเล และการผลิตอุปกรณ์ขั้นสูงทางทะเล เป็นต้น รวมทั้งการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมที่มีข้อได้เปรียบ อาทิ การประมงสมัยใหม่ วิศวกรรมทางทะเล การอนุรักษ์ระบบนิเวศทางทะเล การท่องเที่ยวทะเลเชิงวัฒนธรรม และโลจิสติกส์ทางทะเล เป็นต้น

2) การขยาย “สองขั้วความเจริญเติบโต” (Growth Pole)

การพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมทางทะเลในเขตนิเวศสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเหลือง โดยสร้างเขตเพาะพันธุ์สัตว์น้ำเชิงนิเวศ การมุ่งพัฒนาการประมงสมัยใหม่ การบุกเบิกสำรวจก๊าซน้ำมัน และแร่ธาตุ การพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการท่องเที่ยว เป็นต้น

การพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมท่าเรือทางตอนใต้ของมณฑลซานตง การสร้างฐานผลิตภัณฑ์เหล็กคุณภาพสูง การเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมโลจิสติกส์สมัยใหม่และการพัฒนาศูนย์โลจิสติกส์สินค้าที่ท่าเรือรื่อเจ้า เป็นต้น

3) การสร้างสามเขตเพื่อการพัฒนาและการอนุรักษ์

3.1) เขตพัฒนาและอนุรักษ์ชายฝั่ง หมายถึงแถบพื้นที่น่านน้ำภายใน (Internal Water) ซึ่งเป็นเขตสำคัญที่ต้องพัฒนาเป็นลำดับแรก โดยบูรณาการการพัฒนาบนบกกับทะเล และขยายการเติบโตของเศรษฐกิจทางทะเล

3.2) เขตพัฒนาและอนุรักษ์ทะเลระยะใกล้ หมายถึงแถบพื้นที่ทะเลอาณาเขต (Territorial Sea) มุ่งสำรวจและพัฒนาทรัพยากร ตลอดจนพลังงานทางทะเล เข้มงวดพื้นที่ประมง ต้องห้าม โดยปิดช่วงฤดูกาลประมง และเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.3) เขตพัฒนาและอนุรักษ์ทะเลระยะไกล หมายถึงแถบพื้นที่ถัดจากทะเลอาณาเขตจนถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone) ถือเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่มีศักยภาพมากที่สุดในการพัฒนาเศรษฐกิจทางทะเล โดยเน้นการสำรวจพัฒนาทรัพยากรและพลังงานทางทะเล การรักษาสมดุลเชิงนิเวศ และการปกป้องผลประโยชน์ทางทะเลของชาติ

4) การสร้างสามกลุ่มเมือง

4.1) กลุ่มเมืองชิงเต่า-เหว่ยฟาง-รื่อเจ้า พัฒนาให้กลายเป็นกลุ่มเมืองสมัยใหม่ที่มีชิงเต่าเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางน้ำของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ เมืองท่องเที่ยวและฐานกีฬาทางทะเล ขณะที่เหว่ยฟางเน้นพัฒนาอุตสาหกรรมทางทะเลระดับสูง ส่วนรื่อเจ้าเน้นอุตสาหกรรมท่าเรือสมัยใหม่

4.2) กลุ่มเมืองเยียนไถ-เว่ยไห่ พัฒนาให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวและฐานอุตสาหกรรมทางทะเลระดับชาติ และเน้นส่งออกไปยังญี่ปุ่นและเกาหลี

4.3) กลุ่มเมืองตงอิ่ง-ปินโจว พัฒนาให้กลายเป็นพื้นที่เติบโตใหม่ของวงกลมเศรษฐกิจรอบอ่าวป๋อไห่และเมืองนาอยู่เชิงนิเวศ

5) การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการศึกษา

การบูรณาการนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางทะเลที่สำคัญ เช่น ศูนย์วิจัยระดับชาติ การแลกเปลี่ยนความร่วมมือกับนานาชาติ การสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ สถาบันอุดมศึกษา และศูนย์วิจัยตั้งองค์การความร่วมมือด้านการผลิต การศึกษา และการวิจัย การออกนโยบายทางการเงินและภาษีสนับสนุนการคิดค้นนวัตกรรมของผู้ประกอบการ ตลอดจนการเร่งสร้างฐานการทดลองและนำผลการวิจัยด้านเทคโนโลยีทางทะเลที่ประสบความสำเร็จมาใช้งานจริง รวมทั้งสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยโอเชียน (Ocean University of China) พัฒนาสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจทางทะเล จนกลายเป็นมหาวิทยาลัยทางทะเลครบวงจรชั้นนำของโลก พร้อมทั้งเผยแพร่ความรู้ทางทะเลในโรงเรียนประถมและมัธยม รวมทั้งการสร้างฐานอบรมและรวบรวมบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง

6) การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

6.1) ท่าเรือ การขยายขนาดท่าเรือ และกำหนดหน้าที่ของแต่ละท่าเรือให้ชัดเจน โดยให้ชิงเต่าเป็นท่าเรือศูนย์กลางการขนส่งทางน้ำในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ ขณะที่เยียนไถเป็นท่าเรือใหญ่ของวงกลมเศรษฐกิจรอบอ่าวป๋อไห่ ด้านเรือเจ้าเป็นท่าเรือขนถ่ายตู้สินค้า และกระจายสินค้าประเภทเทกองและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ส่วนเว่ยไห่เป็นท่าเรือสู่ญี่ปุ่นและเกาหลี และให้ท่าเรือตงอิง เหวยฟาง ปินโจว และไห่โจวเป็นท่าเรือสนับสนุน

6.2) ทางรถไฟ การขยายขอบเขตเส้นทางรถไฟของมณฑลซานตง การเชื่อมต่อเส้นทางระหว่างมณฑล และการเร่งสร้างทางรถไฟความเร็วสูงเสียบชายฝั่ง

6.3) ทางหลวง การเร่งสร้างทางหลวงระดับสูงและยกระดับทางหลวงทั่วไป การเชื่อมต่อเครือข่ายทางหลวงให้สะดวกรวดเร็ว

6.4) สนามบิน การเร่งสร้างสนามบินนานาชาติชิงเต่าแห่งใหม่ การเพิ่มจำนวน และเปิดเส้นทางบินใหม่ทั้งในและนอกประเทศ

6.5) ศูนย์กลางการขนส่งครบวงจร การบูรณาการทรัพยากรด้านคมนาคมขนส่ง ที่มีอยู่ในปัจจุบัน เชื่อมต่อการขนส่งรูปแบบต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ การเร่งสร้างศูนย์กลางการขนส่งครบวงจร และการศึกษาโครงการเส้นทางข้ามทะเลป๋อไห่

7) การมุ่งสร้างหลักประกันด้านพลังงานที่สะอาดปลอดภัย และยกระดับหลักประกันในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสีฟ้าในคาบสมุทรซานตง โดยพัฒนาโรงไฟฟ้าพลังลม 7 แห่งในเมืองชายทะเลและอีก 6 แห่งในทะเล รวมทั้งการสร้างโรงไฟฟ้าชีวมวลและการพัฒนาเชื้อเพลิงเอทานอลที่ไม่ใช่ธัญพืช การพัฒนาอุตสาหกรรมโซลาร์เซลล์และการสร้างเมืองที่ใช้พลังงานสะอาดเป็นหลัก ตลอดจนการวางแผนโครงการการผลิตไฟฟ้าจากพลังคลื่นและปรากฏการณ์น้ำขึ้นน้ำลง การส่งเสริมการพัฒนาและการใช้พลังงานความร้อนใต้พิภพ การสร้างฐานโรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์จำนวน 2 โรงให้เสร็จภายในปี ค.ศ. 2020 และการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมขนาดหกแสนกิโลวัตต์และหนึ่งล้านกิโลวัตต์

8) พัฒนาด้านอุตสาหกรรม

การมุ่งส่งเสริมอุตสาหกรรมเกิดใหม่เชิงกลยุทธ์ อาทิ อุตสาหกรรมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสมัยใหม่ อุตสาหกรรมขยายพันธุ์สัตว์น้ำ การประมงสมัยใหม่ในทะเลระยะไกล และอุตสาหกรรมเกษตรชายฝั่ง เป็นต้น โดยเน้นพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมทางทะเลที่มีข้อได้เปรียบ อาทิ อุตสาหกรรมชีวภาพ การผลิตอุปกรณ์ พลังงานและแร่ธาตุ วิศวกรรมก่อสร้าง เคมี และแปรรูปสัตว์น้ำ ตลอดจนผลักดันการพัฒนาที่สอดคล้องกันของอุตสาหกรรมทางทะเลทั้งชั้นปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ

นอกจากนี้ยังยกระดับการบริการของอุตสาหกรรมทางทะเลขั้นตติยภูมิ อาทิ อุตสาหกรรมขนส่งและโลจิสติกส์ทางทะเล การท่องเที่ยวทะเลเชิงวัฒนธรรมและกีฬา การบริการทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับทะเล การบริการทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับทะเล (ด้านซอฟต์แวร์ สารสนเทศ ครีเอทีฟดีไซน์ สำนักงานตัวแทน)

9) พัฒนาการใช้ประโยชน์ทางทะเล

การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากร โดยกำกับดูแลอย่างเข้มงวดและคุ้มครองแนวชายฝั่งที่สำคัญ การพัฒนาเทคโนโลยี สิ่งปลูกสร้างลอยน้ำและเทคโนโลยีการใช้พื้นที่ใต้สมุทร เพื่อสร้างลานจอดเครื่องบินสะเทินน้ำสะเทินบก (Amphibian) บนทะเล และการศึกษาโครงการสร้างคลังขนาดใหญ่ใต้ทะเล รวมทั้งการบริหารเกาะต่างๆ โดยแบ่งตามพื้นที่และประเภท การพัฒนาเกาะที่ไม่มีผู้อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม การสำรวจทางธรณีวิทยาในเขตทะเลลึกเพื่อแสวงหาทรัพยากรใหม่และทรัพยากรสำรอง

การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเข้มงวด โดยส่งเสริมการสร้างสังคมประหยัดน้ำ การจำกัดการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สิ้นเปลืองน้ำ การพัฒนาการเกษตรและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแบบประหยัดน้ำ การส่งเสริมให้เขตที่พักอาศัย กิจการ และภาคอุตสาหกรรมใช้น้ำจืดจากน้ำทะเล

การจัดตั้งเขตอนุรักษ์ธรรมชาติทางทะเล เขตอนุรักษ์พิเศษทางทะเล และเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ ในปี ค.ศ. 2015 มีเขตอนุรักษ์ประเภทต่างๆ ราว 80 แห่ง และภายในปี ค.ศ. 2020 ได้ตั้งเป้าให้เพิ่มขึ้นอีก 50 แห่ง

การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลที่สำคัญ อาทิ การอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเลและแหล่งหญ้าทะเล การจัดตั้งธนาคารพันธุ์กรรมสิ่งมีชีวิตทางทะเล รวมทั้งตั้งการเครือข่ายตรวจตราคุ้มครองสิ่งมีชีวิตหายากและใกล้สูญพันธุ์ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลและความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเล

การบริหารจัดการแนวชายฝั่งแบบครบวงจร โดยการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชายฝั่งควบคู่ไปกับการรักษาความเป็นธรรมชาติ การดำเนินโครงการฟื้นฟูแนวชายฝั่งที่เสื่อมโทรมและถูกกัดเซาะ

การออกกฎหมายพิทักษ์เกาะ กฎหมายคุ้มครองสัตว์ป่าบนเกาะและสิ่งมีชีวิตในทะเลที่หายาก การห้ามทำกิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกับหน้าที่ของเกาะ การรักษาระบบนิเวศของเกาะและทะเลโดยรอบ กำหนดให้เกาะบริเวณเส้นฐาน (Baselines) เป็นเขตคุ้มครอง และห้ามทำกิจกรรมใดๆ ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงภูมิประเทศและธรณีสัณฐาน เช่น กำหนดให้เขตซีไห่อาน เมืองชิงเต่า เขตปินไห่ เมืองเหวยฟาง และเขตหนานไห่ เมืองเว่ยไห่ เป็นเขตเศรษฐกิจทางทะเลใหม่ การส่งเสริมให้ธุรกิจขนาดกลางและใหญ่ปรับโครงสร้างหรือควมรวมกิจการแบบ Cross-regional Cross-industry และ Cross-ownership สร้างกลไกการวางแผนและการบริหารจัดการเมือง-ชนบทอย่างเป็นเอกภาพ และการวางแผนพัฒนาภายในเขตเศรษฐกิจสีฟ้าให้สอดคล้องกัน

การเน้นความร่วมมือด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ อาทิ คมนาคม ชลประทาน พลังงาน และสารสนเทศ เป็นต้น การเร่งปรับโครงสร้างการนำเข้าส่งออก การเร่งรัดโครงการความร่วมมือกับต่างชาติ อาทิ Sino-German Ecopark ที่เมืองชิงเต่า International Ocean City ที่เมืองรื่อเจ้า และสวนอุตสาหกรรมที่เขตปินไห่เมืองเหว่ยฟาง โดยใช้เขตเศรษฐกิจสีฟ้าเป็นเขตทดลองความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคระหว่างประเทศจีน ประเทศญี่ปุ่น และประเทศเกาหลี ตลอดจนเร่งผลักดันการเชื่อมต่อเส้นทางคมนาคมกับปักกิ่ง-เทียนจิน-เหอเป่ย์และเขตเศรษฐกิจแม่น้ำแยงซี รวมทั้งแผนการสร้างทางด่วนสายฉางชุน-เฉินเจิ้นในเขตมณฑลชานตง

3.2.7 แถบเศรษฐกิจแม่น้ำฉางเจียง (แม่น้ำแยงซี)

ระเบียบการขนส่งแบบสามมิติในเขตเศรษฐกิจแม่น้ำแยงซี (ปี ค.ศ. 2014-2020)
(Three-dimensional Transport Corridor in Yangtze River Economic Belt)

(1) แนวคิดโดยรวม

การเร่งผลักดันโครงการ Yangtze golden waterway โดยการขยายโครงข่ายคมนาคม การปรับโครงสร้างการขนส่ง เน้นเชื่อมโยงคมนาคมขนส่งรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการสร้างระเบียบการขนส่งแบบสามมิติที่มีการเชื่อมโยงเครือข่ายด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะ และมีมาตรฐาน เพื่อสนองนโยบายการสร้างสังคมพออยู่พอกินอย่างทั่วถึงและส่งเสริมการพัฒนาของเขตเศรษฐกิจแม่น้ำแยงซี

(2) หลักการพื้นฐาน

การวางแผนผังและโครงสร้างอย่างเหมาะสมโดยกำหนดให้การคมนาคมระหว่างภูมิภาค เมือง และหมู่บ้านเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็ว และเพิ่มขีดความสามารถของช่องทางการขนส่งหลัก บูรณาการการพัฒนาทางน้ำ เส้นทางรถไฟ ถนนหลวง เส้นทางการบิน และท่อส่งใต้ดิน โดยพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและอุปสงค์ด้านการขนส่งมวลชนและสินค้า การยกระดับความปลอดภัย การประหยัดทรัพยากรและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

(3) เป้าหมายการพัฒนา

การสร้างระเบียบการขนส่งแบบสามมิติที่เชื่อมโยงกันได้ในทุกทิศทางเช่น พัฒนาการเชื่อมต่อแม่น้ำกับทะเลให้มีความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูงโดยกำหนดให้เสร็จสิ้นภายในปี ค.ศ. 2020

ส่วนโครงการ Yangtze Golden Waterway มีระยะทาง 12,000 กิโลเมตร โดยเชื่อมโยงเครือข่ายรถไฟความเร็วสูงและรถไฟธรรมดาสายหลัก อาทิ สายเซี่ยงไฮ้-คุนหมิง และสายเลียบแม่น้ำแยงซี การเชื่อมโยงเครือข่ายทางด่วนสายหลักและทางหลวงของทุกอำเภอเมือง

นอกจากนี้ยังสร้างถนนซีเมนต์สู่ทุกตำบลและหมู่บ้านที่เข้าเงื่อนไขการเชื่อมโยงศูนย์กลางการบินนานาชาติเซี่ยงไฮ้กับศูนย์กลางการบินระดับภูมิภาคอื่น อาทิ ฉงชิ่ง ฉิงตู กุ้ยหยาง ฉางชา อู่ฮั่น หนานจิง และหางโจว การเชื่อมโยงเครือข่ายท่อส่งก๊าซและน้ำมันระหว่างภูมิภาคโดยใช้แนวท่อเลียบแม่น้ำแยงซีเป็นแกนกลาง บูรณาการการพัฒนาเครือข่ายคมนาคมระหว่างเมือง โดยเน้นรถไฟความเร็วสูงและทางด่วน เพื่อให้การเดินทางระหว่างเมืองศูนย์กลางกับเมืองโดยรอบใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง

3.3 นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศ

หลังจากเศรษฐกิจจีนมีการพัฒนาและเจริญเติบโตมาเป็นเวลา 30 กว่าปี นับตั้งแต่ประเทศจีนดำเนินนโยบายเปิดประเทศ และปฏิรูปเศรษฐกิจในปี ค.ศ. 1978 เป็นต้นมาจนถึงปี ค.ศ. 2014 ประเทศจีนประสบปัญหาอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจลดลงจากร้อยละ 10 เหลือร้อยละ 7 และร้อยละ 6.9 ตามลำดับ ซึ่งนายกรัฐมนตรี หลีเค่อเฉียงเรียกสถานการณ์นี้ว่า “สภาวะปกติใหม่” หรือ “New Normal”

การที่จะทำให้เศรษฐกิจจีนเติบโตในอัตราที่เหมาะสมและมั่นคง และไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ประเทศจีนจำเป็นต้องปฏิรูปการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศ ซึ่งมาตรการที่ใช้มีความหลากหลาย แต่ 2 มาตรการที่มีความโดดเด่น คือ การปฏิรูปเชิงอุปทาน (Supply Side Economy) และ การปฏิรูปเชิงอุปสงค์ (Demand Side Economy)

3.3.1 การปฏิรูปเชิงอุปทาน

(1) มูลเหตุที่จีนต้องดำเนินการปฏิรูปเศรษฐกิจเชิงอุปทาน

ความท้าทายสำคัญที่เศรษฐกิจจีนกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้รัฐบาลจีนต้องดำเนินการปฏิรูปเชิงอุปทาน ซึ่งขณะนี้ประเทศจีนอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างพลังขับเคลื่อนเก่าสู่พลังใหม่ นอกจากนี้อุตสาหกรรมดั้งเดิมยังมีสัดส่วนมากกว่าอุตสาหกรรมเกิดใหม่ จึงทำให้อุตสาหกรรมใหม่ไม่สามารถที่จะรองรับเศรษฐกิจในภาพรวมทั้งหมดได้

1) ธนาคารโลกจัดให้ประเทศจีนอยู่ในกลุ่มประเทศรายได้ปานกลางถึงสูง ในปี ค.ศ. 2010 และคาดว่าจะใกล้เคียงกับกลุ่มประเทศรายได้สูงในปี ค.ศ. 2020 โดยรายได้ที่สูงขึ้นย่อมมีผลให้ความต้องการของประชาชนสูงขึ้นและหลากหลายขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องการความใส่ใจการบริการของรัฐและระบบนิเวศ เหล่านี้จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ประเทศจีนต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งในช่วง 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

2) ปัจจุบันเศรษฐกิจจีนอยู่ในช่วงการขยายตัวอย่างรวดเร็วสูงและลดลงสู่ระดับปานกลาง เนื่องจากตั้งแต่ประเทศจีนปฏิรูปโดยเปิดประเทศจึงมีผลให้เศรษฐกิจเกิดการขยายตัวเฉลี่ย

ร้อยละ 10 มาตลอดระยะเวลา 30 กว่าปี (บางปีเติบโตทะลุเลขสองหลัก) ทว่าข้อจำกัดของอุปทานกับอุปสงค์ที่มียอดสูงติดต่อกันมาเป็นเวลานานส่งผลให้ความเร็วในการขยายตัวลดลงจากอัตราร้อยละ 14.2 ในปี ค.ศ. 2007 เหลือร้อยละ 6.9 และร้อยละ 6.7 ในปี ค.ศ. 2017 และค.ศ. 2018 ตามลำดับ

ดังนั้น หากเศรษฐกิจจีนในช่วง 5 ปีของแผนพัฒนาฉบับที่ 13 ยังรักษาอัตราการเติบโตที่ค่อนข้างสูงไว้จะต้องเผชิญกับความท้าทายมากมาย ขณะเดียวกันการขยายตัวที่ลดลงอาจเพิ่มความเสี่ยงทางการเงิน การคลัง และแรงกดดันด้านการจ้างงานด้วย

บทเรียนจากต่างประเทศล้วนบ่งชี้ว่าการลดลงของอัตราการการขยายตัวของเศรษฐกิจเป็นปรากฏการณ์ที่จะต้องเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ประเทศญี่ปุ่นเคยเติบโตในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 9.4 ในปี ค.ศ. 1946-1973 จากนั้นอัตราการเจริญเติบโตลดเหลือเพียงร้อยละ 3.2 ในปี ค.ศ. 1973-1983 เป็นต้น

3) ในปี ค.ศ. 2013 ถือเป็นครั้งแรกที่สัดส่วนของมูลค่าในภาคบริการสูงกว่าภาคการผลิต ซึ่งบ่งชี้ว่าประเทศจีนเริ่มเข้าสู่ช่วงท้ายของเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ดังนั้น การพึ่งพาการขยายตัวของภาคการผลิตเป็นหลักยิ่งทำให้กำลังการผลิตมากเกินไป อัตราความต้องการ ซึ่งส่งผลให้ประสิทธิภาพการลงทุนต่ำลง

ฉะนั้นในช่วง 5 ปีของแผนพัฒนาฉบับที่ 13 ประเทศจีนต้องเร่งผลักดันการแปลงสภาพอุตสาหกรรมจากขั้นทุติยภูมิสู่ขั้นตติยภูมิ และปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมให้ดียิ่งขึ้น

4) นับตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 21 จำนวนประชากรจีนเข้าสู่ช่วง “อัตราการเกิดต่ำ อัตราการตายต่ำ อัตราการเติบโตต่ำ” ซึ่งเป็นผลให้กำลังแรงงานรวม (Total Labor Force) ขยายตัวช้าและเข้าขั้นลดลง ประกอบกับประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้น ทำให้ค่าแรงที่สูงขึ้นตามไปด้วย และในช่วง 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จะมีแนวโน้มที่ทวีความรุนแรงขึ้น ซึ่งบั่นทอนข้อได้เปรียบด้านจำนวนแรงงานและต้นทุนแรงงานที่ต่ำของจีน รัฐบาลจีนจึงจำเป็นต้องสร้างข้อได้เปรียบใหม่ในการแข่งขันเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน

5) ก่อนวิกฤติการเงินโลก ประเทศจีนพึ่งพาการส่งออกสินค้าและบริการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเป็นสัดส่วนมากถึงร้อยละ 30 ของ GDP แต่หลังวิกฤติการเงินโลกการส่งออกของประเทศจีนเติบโตลดลงเหลือร้อยละ 20 หรือน้อยกว่า ซึ่งต่ำกว่าการขยายตัวของ GDP หากในช่วง 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เศรษฐกิจโลกยังคงเติบโตอย่างเชื่องช้า ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นและการแข็งค่าของอัตราแลกเปลี่ยน จะส่งผลให้สินค้าส่งออกของประเทศจีนสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน จึงจำเป็นต้องพึ่งอุปสงค์ในประเทศมาขับเคลื่อนเศรษฐกิจแทน

6) อุตสาหกรรมดั้งเดิม อาทิ เหล็กกล้า ซีเมนต์ โลหะที่ไม่ใช่เหล็ก และกระจกแผ่น ล้วนมีกำลังการผลิตที่มากเกินไปเกินความต้องการอย่างรุนแรง รวมทั้งอุตสาหกรรมที่เพิ่งเกิดใหม่อย่างอุตสาหกรรมโซลาร์เซลล์ก็มีกำลังการผลิตที่มากเกินไปเกินความต้องการด้วยเช่นกัน จึงเป็นปัญหาใน

ระยะยาวของระบบเศรษฐกิจจีน ซึ่งหมายความว่าอุปทานใกล้ถึงจุดสูงสุดแล้ว และในช่วง 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 การแก้ปัญหากำลังการผลิตที่มากเกินไปความต้องการยิ่งยากล้าบาบมาก เพราะการรักษาการขยายตัวของเศรษฐกิจในอัตราปานกลางถึงสูงได้นั้น ต้องเพิ่มการลงทุนในระดับหนึ่งด้วย

7) การพัฒนาของแต่ละภูมิภาคมีอัตราความแตกต่างที่ลดลงเรื่อยๆ ทว่าการไหลเวียนของแรงงาน เงินทุน และสินค้าระหว่างภูมิภาคยังมีอุปสรรคหลายด้าน ซึ่งทำให้การรวมตลาดแต่ละภูมิภาคให้เป็นหนึ่งเดียวยังคงเป็นเรื่องท้าทาย

8) การพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศจีนกำลังเผชิญปัญหาที่ท้าทายหลายด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรที่ซื้อขายได้ เช่น น้ำมันดิบ ถ่านหินดิบ ซึ่งมีอัตราการพึ่งพาจากต่างประเทศสูงขึ้นเรื่อยๆ ส่วนทรัพยากรที่ซื้อขายไม่ได้ เช่น ดินและทรัพยากรน้ำ ล้วนประสบปัญหามลพิษสูงจากการสำรวจของกระทรวงสิ่งแวดล้อม ดินทั่วประเทศจีนมีการปนเปื้อนเกินเกณฑ์ถึงร้อยละ 16.1 และคุณภาพอากาศในเมืองระดับจังหวัดขึ้นไปมีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพียงร้อยละ 60.7 เท่านั้น

(2) สาระสำคัญของการดำเนินการปฏิรูปเชิงอุปทาน

1) การปฏิรูปรอบใหม่จะทำให้เกิดประโยชน์ต่างๆ นับตั้งแต่ประเทศจีนปฏิรูปโดยเปิดประเทศ นโยบายที่ผ่านมามีผลผลักดันให้เศรษฐกิจจีนเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งสิ้น นโยบายปฏิรูปรอบด้านในเชิงลึกซึ่งผ่านมติที่ประชุมเต็มคณะครั้งที่ 3 ของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์ชุดที่ 18 นั้น มีหลายมาตรการที่ช่วยกระตุ้นการสร้างนวัตกรรม และยกระดับประสิทธิภาพการจัดสรรทรัพยากรในช่วง 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ได้อย่างแน่นอน

2) โครงสร้างอายุประชากรที่เปลี่ยนไปทำให้ประโยชน์เชิงปริมาณลดลง แต่การขยายการศึกษาที่ทั่วถึงทำให้บุคลากรมีคุณภาพมากขึ้น ปัจจุบันมีบัณฑิตสำเร็จการศึกษามากกว่า 6 ล้านคนต่อปี การผลิตทรัพยากรบุคคลได้อย่างรวดเร็วจะช่วยยกระดับโครงสร้างอุตสาหกรรมจีน และทำให้เกิดประโยชน์เชิงคุณภาพ

3) โอกาสจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ 3 ด้านเทคโนโลยีใหม่ อาทิ Digital Manufacturing, Robotics และ Distributed Generation (DG) นั้น ประเทศจีนมีศักยภาพใกล้เคียงกับประเทศที่พัฒนา และบางสาขาอยู่ในระดับแนวหน้าของโลก จึงมีโอกาสสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในสาขาเหล่านี้ได้ ซึ่งจะช่วยสร้างแรงขับเคลื่อนใหม่ให้เศรษฐกิจจีน และผลักดันเศรษฐกิจจีนไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

3.3.2 การปฏิรูปเศรษฐกิจเชิงอุปสงค์

(1) สาเหตุที่ประเทศจีนต้องปฏิรูปเชิงอุปสงค์

1) การขยายตัวของเมือง (Urbanization) ในปี ค.ศ. 2017 ประเทศจีนมีอัตราความเป็นเมืองเพียงร้อยละ 58 ดังนั้น ประเทศจีนจึงยังมีพื้นที่ให้เติบโตอีกมากผ่านการลงทุนในกิจการรถไฟความเร็วสูงที่เชื่อมต่อเมืองต่างๆ เช่นเดียวกับรถไฟใต้ดินซึ่งทำหน้าที่เป็นเสาหลักในการคมนาคมภายในเมือง

2) การขยายตัวของประชากรที่มีรายได้ปานกลาง ซึ่งอาจมีมากถึง 400 ล้านคนในปี ค.ศ. 2020 ปัจจุบันประเทศจีนกลายเป็นตลาดใหญ่ที่สุดของ iPhone ซึ่งแซงหน้าประเทศอเมริกา ขณะเดียวกันในปี ค.ศ. 2017 ยังใช้จ่ายมากเป็น ร้อยละ 73 ของนักท่องเที่ยวที่ไปเยือนประเทศญี่ปุ่น แต่จีนจำเป็นต้องยกระดับคุณภาพสินค้าและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการกำลังซื้อส่วนนี้กลับมาพยุงเศรษฐกิจในประเทศได้

3) เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตและสารสนเทศช่วยผลักดันการเติบโตของการบริโภครูปแบบใหม่ ในปี ค.ศ. 2014 ยอดขายออนไลน์ภายในวันเดียว (11 พฤศจิกายน) ของเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์ TMall และ TaoBao สูงกว่าร้อยละ 50 ของยอดขายปลีกสินค้าอุปโภค-บริโภคตลอดทั้งปีจากทั่วประเทศ

4) ช่วง 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ประเทศจีนจะมีประชากรอายุเกิน 65 ปีเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 6 ล้านคนต่อปี ซึ่งจะกระตุ้นการพัฒนาอุตสาหกรรมสำหรับผู้สูงอายุ อาทิ การตรวจสุขภาพ คนดูแลผู้สูงอายุ การรักษาพยาบาล และการปรับปรุงที่อยู่อาศัย

5) การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมสะอาด จะกระตุ้นให้อุตสาหกรรมพลังงานใหม่กับอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว

6) การดำเนินยุทธศาสตร์ “The Belt and Road” จะทำให้จีนมีโอกาสเป็นฝ่ายรุกมากขึ้นในตลาดโลก ซึ่งไม่เพียงช่วยขยายตลาดต่างประเทศ แต่ยังช่วยรักษาเสถียรภาพการเติบโตของอุปสงค์ในตลาดต่างประเทศอีกด้วย

(2) สาระสำคัญของการดำเนินการปฏิรูปเชิงอุปสงค์

การปฏิรูปเชิงอุปสงค์มีสาระสำคัญที่น่าสนใจอยู่เป็นจำนวนมาก แต่มาตรการที่เป็นรูปธรรมและส่งผลโดยตรงต่อการปฏิรูปอย่างโดดเด่นมี 2 มาตรการ ได้แก่

1) การสร้างเมืองรูปแบบใหม่

การสร้างเมืองรูปแบบใหม่เป็นยุทธศาสตร์อันยิ่งใหญ่ของประเทศจีนที่มีอิทธิพลต่อโลกในศตวรรษที่ 21 แต่ด้วยสถานะปัจจุบันที่วงล้อเศรษฐกิจของจีนเริ่มชะลอตัว เนื่องจากได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกาและยุโรป ประเทศจีนไม่สามารถพึ่งพาการส่งออกเหมือนเช่นที่ผ่านมาได้ จึงมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจโดยยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือการสร้างเมืองรูปแบบใหม่ ซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่สำคัญแห่งทศวรรษเนื่องจากเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนหลายร้อยล้านคน

การสร้างเมืองรูปแบบใหม่คือการผลักดันการพัฒนาความเป็นเมืองอย่างมั่นคง โดยยกระดับคุณภาพของความเป็นเมือง ลดช่องว่างระหว่างคนในชนบทและคนเมือง และเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญที่สุดในการกระตุ้นอำนาจการซื้อภายในประเทศ ซึ่งทำให้เกิดการจ้างงานใหม่ เกิดอุปสงค์ และทำให้เกิดธุรกิจที่หลากหลาย ทั้งด้านการค้า อสังหาริมทรัพย์ การเกษตรกรรม การท่องเที่ยว เทคโนโลยี และการป้องกันประเทศ ซึ่งถือเป็นพลังผลักดันให้เศรษฐกิจจีนพัฒนาการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนนับจากนี้เป็นต้นไป

ส่วนปัญหาที่เคยพบในการสร้างเมืองใหม่ในอดีตย่อมเป็นบทเรียนที่ดีต่อประเทศจีนในเวลานี้ ดังนั้น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ประเทศจีนจึงไม่เร่งอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจในเชิงตัวเลข แต่เน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนแทน โดยเน้นการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างทั่วถึงเป็นสำคัญ เพื่อนำไปสู่สังคม “เสี่ยวคัง” หรือ “สังคมที่กินดีอยู่ดีอย่างทั่วหน้า” ดังนั้น การเปลี่ยนทิศทางการมุ่งเน้นการสร้างเมืองใหญ่มาสู่การสร้างเมืองรูปแบบใหม่ คือ พัฒนาเมืองในชนบทมากขึ้น จึงเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่มากและจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในอีก 20 ปีข้างหน้าด้วย

เมืองในรูปแบบใหม่ยังคงดำรงอารยธรรมของสังคมเกษตรกรรม การพัฒนาสู่ความเป็นเมืองในรูปแบบใหม่ต้องไม่ทำลายนโยบาย “3 เกษตร” (ชุมชนเกษตร การเกษตร และเกษตรกร) และต้องมีผลต่อการแก้ไขปัญหา “3 เกษตร” เพื่อให้ประชาชนจีนที่เป็นเกษตรกรกว่า 700-800 ล้านคนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและพัฒนาภาคเกษตรให้ทันสมัยขึ้น โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การจัดการสมัยใหม่ รวมถึงการแก้ปัญหากฎหมายที่ดิน เพื่อนำพื้นที่ทำการเกษตรเข้ามารวมเป็นพื้นที่ผืนใหญ่ เพื่อทำเกษตรกรรมสมัยใหม่

“เครือข่ายริ้วรอย” เข้ามามีบทบาทในการร่วมกับภาครัฐของประเทศจีน โดยดำเนินโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมที่ทันสมัยหลายแห่ง ซึ่งผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่ที่ประเทศจีนต้องการ (นอกเหนือจากการพึ่งพาการส่งออก การบริโภคภายในประเทศ การลงทุนต่างประเทศแล้ว จะต้องเลือกลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ หรือเมกะโปรเจกต์เท่านั้น) คือ เพื่อความอยู่รอดของประเทศชาติ และการกระตุ้นเศรษฐกิจให้เติบโต

2) ปรับภูมิทัศน์แหล่งชุมชนแออัด

การพัฒนาเศรษฐกิจของจีนทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคมระหว่างเมืองกับชนบท ซึ่งต้องแก้ไขโดยการสร้างเมืองใหม่ระหว่างเมืองหลวงกับชนบท ส่วนความเหลื่อมล้ำระหว่างภูมิภาค นั้นต้องใช้นโยบายมุ่งตะวันตก (Go-west Policy) ในการแก้ไขความเหลื่อมล้ำระหว่างคนในเมืองที่มี ทั้งคนรวยและคนจน ในขณะที่คนรวยอยู่คอนโดมิเนียมหรูแต่คนจนอยู่ชุมชนแออัด รัฐบาลจีนจึงต้องใช้มาตรการปรับภูมิทัศน์แหล่งชุมชนแออัด

สถิติจากกระทรวงที่อยู่อาศัยและการพัฒนาเมือง-ชนบท (Ministry of Housing and Urban-rural Development) ระบุว่า ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2005 เป็นต้นมา ประเทศจีนได้ดำเนินการ ปรับปรุงพื้นที่ชุมชนแออัดแล้วราว 50 ล้านตารางเมตร และปรับปรุงที่พักอาศัยกว่า 1 ล้านหลัง รัฐบาลจีน ได้เปลี่ยนนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจจีน และปฏิรูปเชิงอุปสงค์ โดยมีการขยายและสร้างเมืองรูปแบบ ใหม่ ทำให้เกิดความต้องการในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนความต้องการโรงเรียน โรงพยาบาล และห้างสรรพสินค้า ซึ่งหมายถึงโอกาสทางธุรกิจของผู้ที่อยู่ในแวดวงธุรกิจ บ้านจัดสรรและธุรกิจโรงพยาบาล ธุรกิจสถานศึกษา ดังนั้นผู้ประกอบการไทยควรฉวยโอกาสนี้ ศึกษา ความเป็นไปได้ในการลงทุนในเมืองที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

เมื่อรัฐบาลจีนดำเนินการปฏิรูปเชิงอุปทานทำให้ประชาชนจีนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น และความต้องการสินค้าที่มีคุณภาพก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเห็นได้จากปรากฏการณ์ที่นักท่องเที่ยวจีน แย่งกันซื้อสินค้าที่ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลี และประเทศไทย ซึ่งสินค้าไทยที่ทำจากวัตถุดิบ ธรรมชาติเป็นที่นิยมของคนจีน เช่น หมอนยางพารา อาหารไทย ข้าวหอมมะลิ เครื่องปรุงต่างๆ และผลไม้อบแห้ง เป็นต้น

3.4 นโยบายส่งเสริมการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ

3.4.1 นโยบาย Attracting foreign investment

นโยบายเปิดประเทศและปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศจีนในระยะแรกเน้นการลงทุนจาก ต่างประเทศ โดยให้สิทธิประโยชน์พิเศษแก่นักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศจีนที่เรียกว่า “การเชิญเข้ามา” โดยแบ่งเป็น 2 มาตรการ คือ มาตรการการส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ ในภาคธุรกิจ และมาตรการการส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ในภาคพื้นที่

(1) มาตรการการส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ในภาคธุรกิจ

เพื่อให้เงินทุนจากต่างชาติสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ รัฐบาลจีนจึงได้ประกาศใช้ “บทบัญญัติชั่วคราวแนะแนวทิศทางการลงทุนของต่างชาติ” และ “บัญชี รายชื่ออุตสาหกรรมแนะแนวการลงทุนของต่างชาติ” บทบัญญัติและบัญชีรายชื่อนี้แบ่งโครงการด้าน อุตสาหกรรมออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ได้แก่ ประเภทได้รับการส่งเสริม ได้รับอนุญาต มีข้อจำกัด

และต้องห้าม ซึ่งเป็นหน้าที่ของนักลงทุนที่จะต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนที่จะมาลงทุนในประเทศจีน

(2) โครงการที่ส่งเสริมให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน

โครงการหลักๆ ที่ส่งเสริมให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน ได้แก่ โครงการเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ทางการเกษตรและการพัฒนาการเกษตรอย่างรอบด้าน โครงการอุตสาหกรรมพลังงาน คมนาคม และวัตถุดิบสำคัญ โครงการเกี่ยวกับเทคโนโลยีขั้นสูง โครงการส่งออกที่ก่อให้เกิดรายได้จากอัตราแลกเปลี่ยน โครงการที่ผสมผสานการใช้ทรัพยากร ทรัพยากรทดแทน และป้องกันการก่อมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม โครงการที่แสดงศักยภาพข้อได้เปรียบของพื้นที่ภาคกลางและตะวันตก การชักชวนให้นักลงทุนต่างชาติหันไปลงทุนในการปรับปรุงเทคโนโลยีให้แก่อุตสาหกรรมดั้งเดิมและเขตอุตสาหกรรมเก่า ตลอดจนการพัฒนาโครงการที่สอดคล้องกับนโยบายด้านอุตสาหกรรมและด้านการใช้แรงงาน

ในปัจจุบันประเทศจีนได้เปิดเสรีให้แก่ต่างชาติในด้านต่างๆ เช่น การพาณิชย์ การค้าระหว่างประเทศ การเงิน ประกันภัย การขนส่ง ตัวแทนรับจัดส่งสินค้าระหว่างประเทศ บริการทางกฎหมาย การท่องเที่ยว การโฆษณา การแพทย์และสาธารณสุข การบัญชี การประเมินสินทรัพย์ การศึกษา ธุรกิจการให้เช่าซื้อ วิศวกรรมออกแบบ การให้คำปรึกษา และอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

(3) นโยบายด้านภาษี

ในช่วงเปิดประเทศใหม่ๆ รัฐบาลจีนดึงดูดให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนโดยให้สิทธิประโยชน์พิเศษต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหลักเกณฑ์ในการใช้ที่ดินและภาษีต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมระหว่างบริษัทต่างชาติกับบริษัทสัญชาติจีน ดังนั้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 2008 เป็นต้นมา รัฐบาลจีนได้ประกาศกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้นิติบุคคลสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2013 และได้ยกเลิกสิทธิประโยชน์ทางภาษีของบริษัทต่างชาติเพื่อให้บริษัทต่างชาติเสียภาษีเท่าเทียมกับบริษัทสัญชาติจีน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นมี 2 กรณีที่เห็นได้ชัดเจน กล่าวคือ

ก่อนปี ค.ศ. 2013 ภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทสัญชาติจีนถูกจัดเก็บร้อยละ 33 ขณะที่บริษัทต่างชาติเสียอัตราภาษีเพียงร้อยละ 15 และร้อยละ 24 แล้วแต่กรณี นอกจากนี้ ยังยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทต่างชาติ เช่น ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 2 ปีแรก และ 3 ปี หลังลดภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งหนึ่ง หรือบางแห่งให้สิทธิประโยชน์พิเศษโดยการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 5 ปี และลดภาษีเงินได้นิติบุคคลอีก 5 ปี เป็นต้น

ต่อมารัฐบาลจีนได้ยกเลิกสิทธิประโยชน์ทางภาษีโดยมีการกำหนดว่า ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2013 เป็นต้นไปในระยะเวลา 5 ปี จะค่อยๆ ปรับภาษีเงินได้นิติบุคคลต่างชาติกับบริษัทสัญชาติจีนให้มีความเท่าเทียมกัน กล่าวคือ ในปี ค.ศ. 2008 หากบริษัทต่างชาติเคยได้รับ

สิทธิประโยชน์พิเศษหรือเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 15 จะจัดเก็บร้อยละ 18 และในปี ค.ศ. 2009 จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 20 ในปี ค.ศ. 2010 จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 22 ในปี ค.ศ. 2011 จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 24 และในปี ค.ศ. 2012 จะจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 25 และหากเป็นบริษัทต่างชาติที่เดิมที่ถูกจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 24 ตั้งแต่ปี ค.ศ.2013 เป็นต้นไปก็จะจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 25

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2013 จนถึงปัจจุบันกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลใหม่กำหนดอัตราร้อยละตามกฎหมายร้อยละ 25 และภาษีเงินได้นิติบุคคลต่างชาติกับบริษัทสัญชาติจีนให้มีความเท่าเทียมกัน

นอกจากนี้ ในแต่ละมณฑลและแต่ละเมืองอาจมีนโยบายส่งเสริมพิเศษตามประเภทธุรกิจและตามพื้นที่ สามารถสรุปเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางเปรียบเทียบภาษีระหว่างบริษัทสัญชาติจีนกับบริษัทต่างชาติ

	ภาษี รายได้ (ร้อยละ)	ภาษีมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)	การยกเว้นภาษีเงินได้ นิติบุคคล
ก่อนปี ค.ศ. 2013			
บริษัทสัญชาติจีน	33	0, 13 , 17	
บริษัทต่างชาติ	25	0, 13 , 17	ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 2 ปี และครึ่งหนึ่ง 3 ปี
หลังปี ค.ศ. 2013			
บริษัทสัญชาติจีน	25	0, 13 , 17	
บริษัทต่างชาติ	25	0, 13 , 17	รับคืนร้อยละ 30 ถึงร้อยละ 100 ของภาษีเงินได้ที่เสียแก่ รัฐบาลท้องถิ่น
บริษัทขนาดเล็กและขนาดกลาง (SME) (ทั้งบริษัทสัญชาติจีนและต่างชาติ)	20		
บริษัทเทคโนโลยีขั้นสูง (NEW HI-END) (ทั้งบริษัทสัญชาติจีนและต่างชาติ)	15		

(4) สิทธิประโยชน์การใช้ที่ดินสำหรับบริษัทต่างชาติ ค.ศ.2015

1) กรณีที่บริษัทต่างชาติได้รับสิทธิจากการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ตรงกับประเภทกิจการที่ทำ จะได้รับพิจารณาเป็นกรณีพิเศษจากคณะกรรมการนิคมอุตสาหกรรม

2) กรณีที่บริษัทต่างชาติประกอบธุรกิจด้านอุตสาหกรรมที่มียอดการลงทุน 10 ล้านหยวนขึ้นไป สามารถยื่นคำร้องขอเช่าที่ดินจากนิคมอุตสาหกรรมในราคามาตรฐาน แต่หากเช่าที่ดินน้อยกว่า 5 ปี จะเสียค่าเช่า 600 หยวนต่อหมู่ (1 ไร่เท่ากับ 2.4 หมู่) หรือ 667 ตารางเมตรต่อปีหากเช่าตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไปจะเสียค่าเช่า 1000 หยวนต่อหมู่ต่อปี โดยการทำสัญญาระยะเวลาเช่าต้องไม่เกิน 15 ปี และต้องชำระค่าเช่าภายในงวดเดียว

3) ถ้าบริษัทต่างชาติมีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานหรือโครงสร้างการคมนาคมสามารถขอรับสิทธิประโยชน์การใช้ที่ดินตามแนวเส้นทางโครงสร้างพื้นฐานในราคาพิเศษ

4) บริษัทต่างชาติที่ร่วมมือกับบริษัทสัญชาติจีน และลงทุนในระบบสาธารณูปโภคสามารถขอรับสิทธิประโยชน์พิเศษในการเช่าที่ดิน โดยได้รับส่วนลดร้อยละ 15 จากราคาปกติ

5) สำหรับบริษัทต่างชาติที่ลงทุนครั้งเดียว และลงทุนตั้งแต่ 4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขึ้นไปสามารถขอรับสิทธิประโยชน์พิเศษลดราคาเช่าที่ดินลงร้อยละ 50 จากราคาประเมินของรัฐบาลท้องถิ่น และหากชำระค่าเช่าภายในงวดเดียวก็สามารถขอรับสิทธิประโยชน์พิเศษลดค่าเช่าเพิ่มอีกร้อยละ 5

6) บริษัทสัญชาติจีนที่มียอดการลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านหยวนขึ้นไปสามารถขอรับสิทธิประโยชน์พิเศษเช่นเดียวกับบริษัทต่างชาติ

ระยะเวลาการใช้ที่ดิน

มาตราที่ 12 แห่งกฎหมายว่าด้วยสิทธิการใช้ที่ดินและสิทธิการโอนที่ดิน รัฐบาลจีนได้กำหนดให้สิทธิในการใช้ที่ดินหรือโอนประโยชน์ในการใช้ที่ดินดังต่อไปนี้

สรุประยะเวลาในการเช่าที่ดินโดยแบ่งตามประเภทการใช้สอย

ประเภทการใช้ที่ดิน	อายุการเช่าที่ดิน
ที่อยู่อาศัย	70 ปี
อุตสาหกรรมการผลิต	50 ปี
การศึกษาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีวัฒนธรรมสาธารณสุขการกีฬา	50 ปี
การท่องเที่ยว พาณิชยกรรม และการบันเทิง	40 ปี
การใช้ประโยชน์อื่นๆ	50 ปี

(5) การส่งเสริมการลงทุนในภาคกลางและตะวันตก

ปัจจุบันรัฐบาลจีนมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนของบริษัทต่างชาติ และพัฒนาภาคกลางและภาคตะวันตก ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีนโยบาย ดังนี้

1) การคัดสรรประเภทอุตสาหกรรมและโครงการที่มีศักยภาพสอดคล้องกับสภาพการณ์ของภาคกลางและภาคตะวันตกเพื่อขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อได้รับอนุมัติแล้วจะต้องทำคู่มือรายการอุตสาหกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน ตลอดจนกำหนดเงื่อนไขในการถือหุ้นและเงื่อนไขอื่น ๆ เพื่อเป็นการดึงดูดการลงทุนจากบริษัทต่างชาติที่ลงทุนในภาคตะวันออก

2) การเพิ่มมาตรการส่งเสริมบริษัทต่างชาติสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น ทั้งแหล่งเงินทุนต่างชาติ และแหล่งเงินทุนภายในประเทศ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการสร้างโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ และการทำโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาคกลางและภาคตะวันตก และหากบริษัทต่างชาติลงทุนอยู่ในภาคตะวันออกแล้วมาลงทุนเพิ่มในภาคกลางหรือภาคตะวันตกโดยที่ถือหุ้นร้อยละ 25 ย่อมได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ และได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจประเภท Outsourcing

นอกจากนี้ยังอนุญาตให้เมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ในภาคกลางและภาคตะวันตกของแต่ละมณฑลเลือกสถานที่เพื่อพัฒนาเป็นนิคมอุตสาหกรรม และยื่นขอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อตั้งเป็นนิคมอุตสาหกรรมหรือนิคมไฮเทคเทคโนโลยีระดับชาติ โดยรัฐบาลจีนจะส่งเสริมในด้านการเกษตร ชลประทาน การคมนาคม พลังงาน และโครงการด้านสิ่งแวดล้อมในภาคกลางและภาคตะวันตก รวมทั้งมาตรการส่งเสริมการลงทุนของบริษัทต่างชาติและมาตรการส่งเสริมแหล่งเงินทุน

3.4.2 นโยบาย Going global

ประเทศจีนได้ดำเนินนโยบายเปิดประเทศ และปฏิรูปเศรษฐกิจโดยส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศซึ่งให้สิทธิประโยชน์ที่เรียกว่า *เชียวเข้ามานับ* แต่ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 เป็นต้นมา นอกจากนี้ยังได้ประกาศ “นโยบายการก้าวออกไปของจีน (Going global policy)” และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจีน ฉบับที่ 12 (ในปี ค.ศ. 2010 – ค.ศ. 2015) ยังส่งเสริมการลงทุนของวิสาหกิจจีนในต่างประเทศทั้งในภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจ โดยลดมาตรการที่ยุ้งยากสำหรับนักลงทุน และเสนอมาตรการที่จูงใจการลงทุนต่างๆ เช่น การสนับสนุนด้านงบประมาณจาก Export-Import Bank of China การให้ทุนกู้ยืมและการลดมาตรการทางภาษี อีกทั้งมีการออกกฎเกณฑ์เพื่อส่งเสริมการกระจายตัวการลงทุนสาขาต่างๆ เพื่อลดการแข่งขันระหว่างวิสาหกิจต่างๆ ของจีนในสาขาที่มีการแข่งขันสูง และการส่งเสริมจากรัฐบาลกลางในการจัดทำบันทึกความเข้าใจฯ เพื่อส่งเสริมการลงทุนกับต่างประเทศในระดับทวิภาคี

รัฐวิสาหกิจจีน (Chinese State-Owned Enterprise: SOEs) ถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจจีน เนื่องจากรัฐวิสาหกิจจีนมีปริมาณการลงทุนร้อยละ 70 ของการลงทุนในต่างประเทศทั้งหมดของจีน โดยในปี ค.ศ.2007 รัฐบาลจีนได้จัดตั้ง China Investment Corporation (CIC) เพื่อเป็นหัวหอกในการจัดการกองทุนความมั่งคั่งแห่งชาติ (Sovereign Wealth Fund – SWFs) ซึ่งมีมูลค่าการลงทุนแรกเริ่ม 200,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และปัจจุบันมีทรัพย์สินมูลค่าถึง 941.400 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (Bloomberg 2013) (ปี ค.ศ. 2017)

3.4.3 ข้อเสนอ The Belt and Road

ตั้งแต่ข้อเสนอ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (The Belt and Road)” ถูกเสนอขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 2013 โดยนายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดีของจีน จนถึงปัจจุบันนับเป็นปีที่สี่แล้วและการสร้างสรรค์หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางประสบความสำเร็จอย่างงดงาม

หลังจากประเทศจีนริเริ่มความร่วมมือ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” และมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยได้ตั้งคณะทำงานเพื่อผลักดันความร่วมมือ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ขึ้น อีกทั้งได้ออกหนังสือชื่อ “วิสัยทัศน์และหลักปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการสร้างแถบเศรษฐกิจเส้นทางสายไหมทางบกและเส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ 21” นอกจากนี้ยังก่อตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank: AIIB) จัดตั้งกองทุน Silk Road Fund เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของความร่วมมือ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ในช่วงสี่ปีที่ผ่านมา กว่า 100 ประเทศและองค์การระหว่างประเทศได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในความร่วมมือ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” อย่างใกล้ชิด ความร่วมมือ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ถูกหลอมรวมเป็นหนึ่งในมิติที่สำคัญของสมัชชาแห่งสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติด้วย ประเทศจีนได้ลงนามในข้อตกลงความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศกว่า 40 องค์การ และมีความร่วมมือกับประเทศต่างๆ มากกว่า 30 ประเทศ เพื่อพัฒนาความร่วมมือเพิ่มขีดความสามารถเศรษฐกิจอุตสาหกรรมอย่างเป็นระบบ ในเดือนพฤษภาคมปีนี้ การประชุมสุดยอดความร่วมมือระหว่างประเทศที่จัดขึ้นในกรุงปักกิ่ง ยังเป็นการชี้ชัดถึงทิศทางของความร่วมมือในอนาคตและตอกย้ำถึงความร่วมมือและเส้นทางพัฒนาของช่วงเวลาต่อจากพฤษภาคมเกิดเป็นความสำเร็จ 5 ด้าน 76 รายการและ 270 กว่าโครงการ

การสร้างความร่วมมือ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ได้ค่อยๆ เปลี่ยนจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ จากวิสัยทัศน์สู่ความเป็นจริง การสร้างระเบียบเศรษฐกิจมีความคืบหน้าอย่างต่อเนื่องและมั่นคง การเชื่อมต่อเครือข่ายค่อยๆ หายยก่อตัวเป็นรูปเป็นร่างขึ้น มูลค่าการค้าการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ มีโครงการความร่วมมือจำนวนมากเกิดขึ้นใหม่ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2014 ถึงปี ค.ศ. 2016 การค้าระหว่างประเทศจีนกับประเทศตามแนว “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” มีมูลค่ากว่า 3 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 25 ของการค้าระหว่างประเทศทั้งหมดของจีน ในปี พ.ศ. 2017 ประเทศจีนมีมูลค่าการ

ลงทุนโดยตรงในประเทศ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ราว 8.55 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 12.6 ของการลงทุนในต่างประเทศทั้งหมด ภาคธุรกิจของจีนได้สร้างเขตความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าจำนวน 77 เขตใน 23 กว่าประเทศ คิดเป็นร้อยละ 73 ของจำนวนเขตความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งสร้างรายได้จากภาษีเกือบ 1.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และสร้างงานกว่า 180,000 ตำแหน่งให้แก่ประเทศเจ้าบ้าน ธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย (AIIB) ได้จัดหาเงินกู้ให้แก่โครงการในประเทศที่เกี่ยวข้องกว่า 24 โครงการ รวมมูลค่า 4.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ “กองทุนเส้นทางสายไหม (Silk Road Fund)” มีมูลค่าการลงทุน 7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ นอกจากนี้ รัฐบาลจีนยังได้จัดหาทุนการศึกษาให้แก่ประเทศที่เกี่ยวข้องปีละ 10,000 ทุน อีกทั้งจัดโครงการความร่วมมือด้านสังคมวัฒนธรรมเส้นทางสายไหมอีกมากมาย เช่น ปีวัฒนธรรมเส้นทางสายไหม ปีการท่องเที่ยวเส้นทางสายไหม เทศกาลศิลปะเส้นทางสายไหม เทศกาลภาพยนตร์และโทรทัศน์เส้นทางสายไหม การสัมมนาและเสวนาเกี่ยวกับเส้นทางสายไหม ฯลฯ เพื่อเป็นสะพานเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนของประเทศต่างๆ

กล่าวได้ว่า ตลอดสี่ปีมานี้ ความร่วมมือ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ประสบผลสำเร็จอย่างมาก แสดงให้เห็นว่าความร่วมมือ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” เป็นความร่วมมือที่สอดคล้องกับยุคสมัย สอดคล้องกับหลักแห่งการพัฒนา และสอดคล้องกับผลประโยชน์ของผู้คนในประเทศต่างๆ ดังนั้นจึงมีอนาคตที่สดใสแน่นอน ทั้งนี้ ต้องยอมรับว่า “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ย่อมมีปัญหาและความท้าทายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และในประเทศต่างๆ จะประสบกับปัญหาที่แตกต่างกันไป トラบใดที่ประเทศต่างๆ ยังยึดมั่นในเจตนารมณ์และวิสัยทัศน์ของ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ที่จะสร้างความร่วมมืออย่างสันติ หลอมรวมอย่างเปิดกว้าง เรียนรู้ซึ่งกันและกัน และรับผลประโยชน์ร่วมกัน ไม่ตีเตียนและกล่าวหาระหว่างกัน ไม่ละทิ้งความเชื่อมั่นของกันและกัน หากทำได้เช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆ เชื่อว่าจะสามารถเอาชนะอุปสรรคไปด้วยกันได้ และทำให้ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” สามารถขยายเติบโตได้อย่างราบรื่นมากขึ้นเรื่อยๆ

อาเซียนเป็นองค์การระดับภูมิภาคที่สำคัญ เป็นตัวแทนของการส่งเสริมการรวมกลุ่มในภูมิภาค และการรักษาสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค ในสายตาของจีน อาเซียนเป็นเพื่อนบ้านที่จีนให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ จีนสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียน สนับสนุนให้อาเซียนเป็นศูนย์กลางความร่วมมือในภูมิภาค สนับสนุนให้อาเซียนมีบทบาทในกิจการระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น และเสนอให้สร้างเส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21 ที่พาดผ่านอาเซียน เพื่อร่วมกันสร้างประชาคมจีน-อาเซียนให้มีความใกล้ชิดและแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น

ประธานาธิบดีสี จิ้น ผิง เคยกล่าวไว้ว่า พันธมิตรสำคัญอันดับแรกของการริเริ่มความร่วมมือ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” คือประเทศเพื่อนบ้าน และผู้ได้รับผลประโยชน์อันดับแรกก็เป็นประเทศเพื่อนบ้านเช่นเดียวกัน ประเทศอาเซียนเป็นพันธมิตรและผู้รับประโยชน์ที่สำคัญในความร่วมมือ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” มาโดยตลอด โดยประเทศจีนและประเทศอินโดนีเซียได้ร่วมกันผลักดันโครงการรถไฟความเร็วสูงสายจากกาทาร์-บันดุง ธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย (AIIB) ได้จัดหาเงินทุนสำหรับการพัฒนาพื้นที่สลัม การพัฒนาระบบเชื่อมชลประทานและการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานในอินโดนีเซีย รวมเป็นเงิน 440 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทำให้ประชาชนนับพันนับหมื่นชีวิตใน 200 เมืองของประเทศอินโดนีเซียได้รับประโยชน์จากความร่วมมือดังกล่าว

ประเทศจีนและประเทศมาเลเซียได้ร่วมกันสร้างรูปแบบกำลังการผลิตที่เรียกว่า “สองประเทศ สองนิคม” และร่วมกันผลักดันโครงการนิคมอุตสาหกรรมหลินไห่ โครงการทางรถไฟชายฝั่งทะเลตะวันออก โครงการท่อส่งก๊าซและน้ำมัน ฯลฯ รัฐวิสาหกิจจีนกำลังใช้ความพยายามในการยื่นของเสนอราคาโครงการรถไฟความเร็วสูงสายมาเลเซีย-สิงคโปร์

การริเริ่มความร่วมมือ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” มีการเชื่อมโยงเข้ากับยุทธศาสตร์ “สองระเบียงหนึ่งวงกลม” ของเวียดนาม จังหวัดทางภาคเหนือของเวียดนามและมณฑลทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีนได้ร่วมมือกันสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการอำนวยความสะดวกด้านการค้าจนมีความคืบหน้าอย่างมีนัยสำคัญ ในช่วงครึ่งปีแรกนี้ การส่งออกของเวียดนามไปยังจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.9 อีกทั้งโครงการการขนส่งระบบรางในตัวเมืองของฮานอย โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินหยงซิน โครงการนิคมอุตสาหกรรมหลงเจียง โครงการเขตความร่วมมือทางเศรษฐกิจเซินเจิ้น-ไฮฟอง ฯลฯ กำลังถูกขับเคลื่อนอย่างเข้มข้น

ประเทศจีนและประเทศเมียนมาร์ได้ร่วมกันสร้างระเบียงเศรษฐกิจจากนครคุนหมิงถึงเมืองย่างกุ้ง และจากเมืองรู่ลี่ถึงเมืองเจียวพิว (Kyaukpadaung) เพื่อการันตีความราบรื่นของโครงการท่อส่งก๊าซและน้ำมันระหว่างจีนกับเมียนมาร์ อีกทั้งร่วมกันสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษเจียวพิวและเขตความร่วมมือทางเศรษฐกิจชายแดน นอกจากนี้ ยังร่วมกันก่อสร้างระบบจัดการน้ำในแม่น้ำอิรวดีร่วมกันสร้างเมืองใหม่อย่างกุ้ง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวเมียนมาร์ให้ดียิ่งขึ้น

ประเทศจีนและห้าประเทศภูมิภาคลุ่มน้ำโขงร่วมกันสร้างกลไกความร่วมมือแห่งลุ่มน้ำโขงเพื่อสนับสนุนด้านการระดมทุนในอนุภูมิภาคดังกล่าว และจัดตั้งกองทุนเพื่อความร่วมมือแห่งแม่น้ำโขงมูลค่า 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อีกทั้งสนับสนุนโครงการความร่วมมือขนาดย่อมและขนาดกลางเพื่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่

ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ริเริ่มก่อตั้งประชาคมอาเซียนและมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับสองในอาเซียน อีกทั้งมีบทบาทเป็นผู้นำในการสร้างประชาคมอาเซียน ดังนั้น ย่อมสามารถสร้างบทบาทและผลประโยชน์ระยะยาวจากความร่วมมือ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ได้เช่นเดียวกัน ความร่วมมือ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” จะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนของภูมิภาคลุ่มน้ำโขงอย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศไทยมีการบูรณาการเศรษฐกิจในเชิงลึกกับประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ ลาว กัมพูชาและเมียนมาร์ ขณะเดียวกัน ยังมีการเชื่อมโยงโดยตรงกับตลาดขนาดใหญ่อย่างประเทศจีน ดังนั้น ประเทศไทยสามารถใช้ทรัพยากรทางภูมิศาสตร์ คือ แม่น้ำโขง ตลาดและแรงงาน เพื่อเพิ่มการลงทุนในประเทศจีน และดึงดูดเงินทุนจากภายนอกได้เป็นอย่างดี ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของโครงสร้างอุตสาหกรรมและยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้อีกด้วย จากการเชื่อมต่อเครือข่ายระหว่างเอเชียกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และความร่วมมือเชิงลึกภายในภูมิภาค ทำให้ข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ของไทยเด่นชัดยิ่งขึ้น โดยสามารถเชื่อมโยงกับเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ ศูนย์กลางการเดินเรือ ศูนย์กลางทางการเงิน และเป็นฐานอุตสาหกรรมระดับไฮเอนด์ในภูมิภาค

ประเทศไทยและประเทศจีนควรเพิ่มการสื่อสารด้านนโยบายอย่างใกล้ชิด ทั้งด้าน “ยุทธศาสตร์ไทยแลนด์ 4.0” “ยุทธศาสตร์ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก” หรือ “ยุทธศาสตร์ Digital Thailand” ล้วนแล้วแต่สอดคล้องกับความร่วมมือ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ทั้งนี้ ดังนั้น ทั้งสองฝ่ายควรเพิ่มการเชื่อมโยงในด้านนโยบายชาติและด้านกฎหมาย ผลักดันการเพิ่มความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ใช้นโยบายและกฎหมายเป็นเครื่องมือสนับสนุนการขยายความร่วมมือและการแก้ไขปัญหาต่างๆ

อาศัยการขับเคลื่อนโครงการความร่วมมือ ในด้านการเชื่อมโยงของสาธารณูปโภค ควรผลักดันความร่วมมือด้านรถไฟไทย-จีน ให้มีความสำคัญกับการใช้ทางรถไฟเพื่อขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจ ขับเคลื่อนความร่วมมือทางอุตสาหกรรม และยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของประชาชน แก้ไขปัญหาและความล่าช้าบนพื้นฐานของความจริงใจระหว่างกันและได้ประโยชน์ร่วมกัน เร่งผลักดันให้เริ่มก่อสร้างโครงการทางรถไฟโดยเร็วที่สุด ในด้านความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม ประเทศจีนและประเทศไทยได้มีข้อตกลงในที่ประชุมคณะกรรมการการเศรษฐกิจและการพาณิชย์ครั้งที่ 5 เมื่อเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. 2016 ที่ผ่านว่า ในอีก 5 ปีข้างหน้า จะมีเป้าหมายพัฒนาอุตสาหกรรมโครงสร้างพื้นฐาน กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ เศรษฐกิจดิจิทัล วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และพลังงานร่วมกัน ซึ่งเป็นการชี้ชัดถึงทิศทางการร่วมมือด้านโครงการในอนาคต ประเทศจีนยินดีส่งเสริมให้ภาคธุรกิจที่มีความแข็งแกร่งทั้งเงินทุนและเทคโนโลยีเข้าร่วมก่อสร้างระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกของไทย ในแง่ของการอำนวยความสะดวกด้านการค้าขาย ควรสร้างระบบการรับรองมาตรฐานระหว่างกัน แก้ไขปัญหาการเก็บค่าธรรมเนียมซ้ำซ้อน การตรวจสอบทางห้องปฏิบัติการและพิธีการศุลกากรที่ยากลำบาก เป็นต้น สนับสนุนให้วิสาหกิจขนาด

กลางและขนาดย่อมมีโอกาสเปิดตลาด ในด้านความร่วมมือทางการเงิน ทั้งสองฝ่ายควรสนับสนุนสถาบันการเงินเพื่อขยายธุรกิจ ส่งเสริมให้มีความร่วมมือเชิงลึกในด้านเทคโนโลยีทางการเงินและการชำระเงินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์แบบข้ามพรมแดน เป็นต้น

ส่งเสริมการเชื่อมต่อหัวใจของประชาชน บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ไทย – จีน ดังคำกล่าวที่ว่า “ไทยจีนครอบครัวเดียวกัน” นั้น ควรผลักดันความร่วมมือในมิติต่างๆ เพิ่มมากยิ่งขึ้น อาทิ ด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การท่องเที่ยว และสนับสนุนการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนการฝึกอบรมบุคลากรและช่างเทคนิค ความร่วมมือด้านสื่อ การแลกเปลี่ยนระหว่างเยาวชนและอาสาสมัคร ฯลฯ เพิ่มจำนวนการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมสำหรับสาธารณชนอย่างต่อเนื่องและอย่างมีแบบแผนมากขึ้น เพื่อสร้างปัจจัยพื้นฐานของความร่วมมือระหว่างสองฝ่ายที่ยั่งยืนถึงระดับประชาชน เพื่อนสมาชิกสภานิติบัญญัติทุกท่านที่นั่งอยู่ ณ ที่แห่งนี้ พวกท่านล้วนเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนและความไว้วางใจจากประชาชน และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อสังคม ผมหวังว่าท่านจะช่วยประชาสัมพันธความร่วมมือ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ให้กับประชาชนไทย เพื่อสร้างความเข้าใจและความมีส่วนร่วมในความร่วมมือ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ต่อไป

หากนโยบายเส้นทางสายไหมของประเทศจีนประสบความสำเร็จ โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจีนจะมีความมั่นคงทั้งในด้านเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน จนไม่มีชาติใดในโลกที่จะสร้างความแตกแยกได้อีก จีนจะผงาดขึ้นมาเป็นพญามังกรได้อย่างสง่างามในฐานะมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลกแทนที่สหรัฐอเมริกา

สถาบันการเงินของจีนเร่งการพัฒนาขยายกรอบความร่วมมือทางการเงินเพิ่มมากขึ้น โดยธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศจีน (China Development Bank) และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าจีน (The Export – Import Bank of China หรือ China EXIM bank) ได้ปล่อยวงเงินกู้มากกว่า 1.1 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ให้แก่ประเทศต่างๆ ตามเส้นทาง “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” (The Belt and Road) และบริษัทประกันสินเชื่อเพื่อการส่งออกของจีน (China Export & Credit Insurance Corporation) ได้ประกันสินเชื่อเป็นวงเงินจำนวนกว่า 3.2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ให้แก่ประเทศต่างๆ ตามเส้นทาง “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” (The Belt and Road) นอกจากนี้กองทุนเส้นทางสายไหม (Silk Road Fund) มีมูลค่าการลงทุนในต่างประเทศเกินกว่า 6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และจีนได้ลงนามสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกับ 22 ประเทศตามเส้นทาง “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” (The Belt and Road) รวมเป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ 1 ล้านล้านหยวน

นอกจากนี้ แต่ละมณฑลต่างตอบสนองนโยบายของประธานาธิบดีสี จิ้นผิงเป็นอย่างดี มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อประเทศไทยมากที่สุด 3 มณฑล ได้แก่

(1) มณฑลกว่างซี ประตูลู่อาเซียน

แผนงานร่วมสร้างเขตเศรษฐกิจเส้นทางสายไหมทางบกและเส้นทางสายไหมทางทะเล ในศตวรรษที่ 21 ของเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ซึ่งเป็นมณฑลที่เชื่อมต่อกับอาเซียนทางบก และเป็นเขตปกครองเดียวทางตะวันตกของประเทศจีนที่ติดทะเลซีจ้วงจึงเป็นจุดเชื่อมต่อสำคัญของยุทธศาสตร์ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” (The Belt and Road)

ตามแผนงานฯ รัฐบาลท้องถิ่นกว่างซีจะสร้างศูนย์การขนส่งครบวงจรระดับภูมิภาคที่เมืองหนานหนิง ศูนย์ขนส่งทางน้ำระดับภูมิภาคที่อ่าวเป่ย์ปู้ และ “ห้าเส้นทางใหญ่” ได้แก่เส้นทางเชื่อมต่ออาเซียนทางทะเล เส้นทางเชื่อมต่ออาเซียนทางบก เส้นทางเชื่อมต่อยุทธศาสตร์ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” (The Belt and Road) เส้นทางเชื่อมต่อภาคตะวันตกเฉียงใต้กับภาคกลางตอนใต้ และเส้นทางเชื่อมต่อมณฑลกว่างตุง ฮองกง และมาเก๊า โดยจะเริ่มดันที่ “สองเส้นทางใหญ่ทางเหนือและทางใต้” ทางเหนือคือ เส้นทางหลันโจว – หนานหนิง – เป่ย์ไห่ ส่วนทางใต้ คือ เส้นทางหนานหนิง – เวียดนาม – ลาว – ไทย – มาเลเซีย – สิงคโปร์

นอกจากนี้ รัฐบาลท้องถิ่นยังจัดตั้งเขตทดลองการค้าเสรีอ่าวเป่ย์ปู้เพื่อเพิ่มความสะดวกในการค้าและการลงทุน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับเมืองท่าของอาเซียน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมทางทะเลเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมและความมั่นคงทางทะเลกับอาเซียน รวมทั้งบูรณาการการพัฒนาทรัพยากรเลียบชายฝั่งทะเล การสร้างกลุ่มท่าเรือสมัยใหม่ การพัฒนาอุตสาหกรรมทางทะเล อาทิ การผลิตอุปกรณ์เครื่องกลการต่อเรือเดินสมุทร การทำประมง เกษตรกรรม การท่องเที่ยว และการบริการทางทะเล

ภายหลังความสำเร็จของนิคมอุตสาหกรรมชินโจวจิน-มาเลเซีย (China-Malaysia Qinzhou Industrial Park) ปัจจุบันรัฐบาลท้องถิ่นกว่างซีกำลังเร่งผลักดันโครงการเขตความร่วมมือเศรษฐกิจการค้าจีน – อินโดนีเซียกับประเพณีเศรษฐกิจจอร์โจน – กว่างซี

(2) มณฑลยูนนาน ประตูลู่ภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้

เมื่อประเทศจีนประกาศแนวคิด “The Belt and Road” รัฐบาลท้องถิ่นได้ชูวิสัยทัศน์ที่จะทำให้มณฑลยูนนานเป็นศูนย์กลางเชื่อมต่อภูมิภาคทั้ง 4 ทิศทาง ได้แก่

1) ทิศเหนือ เชื่อมเฉิงตูและซีอานสู่ Northern Silk Road

2) ทิศใต้ ออกด่านบ่อหาน ผ่านประเทศลาวแล้วมาเข้าประเทศไทยตามเส้นทาง R3A จากนั้นไปประเทศมาเลเซียและประเทศสิงคโปร์ สุดท้ายสู่มหาสมุทรแปซิฟิกเชื่อม Maritime Silk Road ทำให้มณฑลยูนนานเชื่อมกับ 10 ประเทศในอาเซียน

3) **ทิศตะวันออก** เชื่อมกับเขตเศรษฐกิจสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเพิร์ล หรือฟานจูชานเจียว (Pan-Pearl River Delta (Pan-PRD)) ซึ่งประกอบด้วยกวางตุ้ง ไห่หนาน ฝูเจี้ยน หูหนาน เจียงซี เสฉวน ยูนนาน กวางสี กุ้ยโจว ยोंงกง และมาเก๊า ครอบคลุมพื้นที่ราว 1 ใน 5 ของประเทศจีนสู่ มหาสมุทรแปซิฟิกและเชื่อมกับเส้นทางสายไหมทางทะเลที่มณฑลกวางตุ้งและมณฑลกวางสี

4) **ทิศตะวันตก** เชื่อมประเทศที่ติดกับมหาสมุทรอินเดีย อาทิ ประเทศเมียนมาร์ ประเทศอินเดีย และประเทศบังกลาเทศ โดยที่มณฑลยูนนานมีแผนรื้อฟื้นเส้นทางทางหลวงเก่าที่ยังคง ใช้การได้ (คุนหมิง-เป่าซาน-ด่านโหวเฉียว-มิตจีน่า (เมียนมาร์)-กัลกัตตา (อินเดีย)) หรือเส้นทางสายไหมทิศใต้ ซึ่งไปเชื่อมกับเส้นทางสายไหมทางทะเลที่กัลกัตตาอีกด้วย

แนวคิด “The Belt and Road” สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ “ป้อมหัวสะพาน” ของ มณฑลยูนนานที่มีอยู่เดิม ซึ่งกำหนดให้มณฑลยูนนานเป็นประตูการค้าทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของ ประเทศจีนที่เชื่อมมณฑลตอนในของจีนกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ การฟื้นฟูของ เส้นทางสายไหมจึงเท่ากับเป็นการตอกย้ำความเป็นมณฑลที่มีจุดเด่นด้านภูมิศาสตร์ของมณฑลยูนนาน มากยิ่งขึ้น

(3) มณฑลกวางตุ้ง มณฑลที่มีความร่วมมือกับต่างประเทศที่อยู่ตามเส้นทาง The Belt and Road

มณฑลกวางตุ้งเป็นมณฑลที่ตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลของจีน ซึ่งมีเมืองกวางโจวเป็นเมืองท่าแต่ โบราณ และเป็นเส้นทางสายไหมทางทะเลในสมัยโบราณ โดยคนจีนจะอพยพผ่านท่าเรือกวางโจวไป พำนักตามประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยด้วย

ปัจจุบันมณฑลกวางตุ้งเป็นมณฑลที่ตอบสนองข้อเสนอ The Belt and Road เป็นอย่างดี การตั้งกองทุนเส้นทางสายไหม เพื่อส่งเสริมความร่วมมือเศรษฐกิจการค้ากับต่างประเทศ ทำให้มณฑลกวางตุ้งกลายเป็นเมืองที่มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับประเทศต่างๆ มีการแลกเปลี่ยน และความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ สังคมกับประเทศตามเส้นทาง The Belt and Road มากที่สุด ของจีน

ในปี ค.ศ. 2017 มณฑลกวางตุ้งมีการลงทุนโดยตรงกับ 53 ประเทศที่อยู่ในเส้นทาง The Belt and Road อยู่ที่จำนวน 462,650 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 ซึ่งส่วนใหญ่ลงทุนในประเทศสิงคโปร์ อินโดนีเซีย อินเดีย ไทย มาเลเซีย เวียดนาม ลาว อิหร่าน และรัสเซีย เป็นต้น มณฑล กวางตุ้งมียอดเงินที่ได้จากการทำโครงการด้านวิศวกรรมกับต่างประเทศอยู่ที่จำนวน 18,164 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 8.6 เมื่อเทียบกับปีก่อน

บทที่ 4 กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนในประเทศจีน¹

สำหรับนักลงทุนที่จะไปลงทุนในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จะต้องทำความเข้าใจองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวกับการตรากฎหมาย ระบบกฎหมาย โครงสร้างกฎหมาย ประเภทและชนิดของกฎหมายของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจกับกฎหมายในแต่ละประเภท

องค์กรที่มีอำนาจสูงสุดของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน คือ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (共产党) ซึ่งเป็นผู้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ เมื่อพรรคกำหนดยุทธศาสตร์แล้ว สถาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ (中央人民代表大会) จะกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อให้บรรลุตามยุทธศาสตร์ที่พรรคได้กำหนดไว้ เมื่อแผนพัฒนา ได้ผ่านการเห็นชอบแล้ว รัฐบาลประชาชน (中央人民政府) จะกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อผลักดันให้การบริหารประเทศบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาฯ และยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ และเครื่องมือสำคัญในการบริหารประเทศ นั่นก็คือ กฎหมาย (法律)

องค์กรที่มีอำนาจหน้าที่บัญญัติกฎหมายของจีน มี 2 ระดับ

องค์กรที่มีอำนาจหน้าที่บัญญัติกฎหมายของจีน มี 2 ระดับ กล่าวคือ ระดับประเทศ (中央) และระดับท้องถิ่น (地方) การออกกฎหมายเพื่อผลักดันนโยบายระดับประเทศ จะออกโดยสถาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ และรัฐบาลประชาชน (สำนักนายกรัฐมนตรี และกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ) สถาผู้แทนประชาชนแห่งชาติเป็นองค์กรสูงสุดในการตรากฎหมาย (法律) ซึ่งได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญ (宪法) กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (民商法) กฎหมายปกครอง (行政法) กฎหมายเศรษฐกิจ (经济法) กฎหมายสังคม (社会法) กฎหมายอาญา (刑法) กฎหมายวิธีพิจารณาความ (诉讼法) รวม 7 หมวด ซึ่งถือเป็นกฎหมายระดับสูงสุดของประเทศ และมีผลบังคับใช้ทั่วประเทศ

¹ เนื้อหาบทที่ 4 เป็นการรวบรวมและสรุปจากกฎหมาย กฎระเบียบบริหาร กฎระเบียบท้องถิ่น และกฎระเบียบบริหารท้องถิ่นต่างๆ โดยจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อความเข้าใจง่ายสำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้ด้านพื้นฐานกฎหมายจีน

สำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงต่างๆ ซึ่งเป็นระดับบริหารมีอำนาจหน้าที่ในการตรากฎระเบียบบริหาร (行政法规) เพื่อใช้เป็นมาตรการในการบริหารนโยบายของแต่ละกระทรวง มีผลบังคับใช้ทั่วประเทศ กฎระเบียบบริหารจะตราโดยชัดหรือแย้งกับกฎหมายที่ออกโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติไม่ได้

การออกกฎหมายเพื่อผลักดันนโยบายระดับท้องถิ่นจะออกได้โดยสภาผู้แทนประชาชนระดับท้องถิ่น (地方各级人民代表大会) ประกอบด้วย 3 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 ระดับมณฑล เขตปกครองตนเอง มหานคร (省、自治区、直辖市)

ระดับที่ 2 เมือง แคว้นปกครองตนเอง และเขต (市、自治州、区)

ระดับที่ 3 ระดับอำเภอ (县) มีอำนาจหน้าที่ตรากฎระเบียบท้องถิ่น (地方法规) เพื่อบังคับใช้ในการผลักดันแผนพัฒนาฯ ของท้องถิ่นนั้นๆ มีผลบังคับใช้ภายในพื้นที่เขตปกครองของสภาประชาชนท้องถิ่นนั้นๆ เท่านั้น

รัฐบาลประชาชนระดับท้องถิ่น (地方各级人民政府) ประกอบด้วย 3 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 ระดับมณฑล เขตปกครองตนเอง และมหานคร (省、自治区、直辖市)

ระดับที่ 2 เมือง แคว้นปกครองตนเอง และเขตของมณฑล (市、自治州、区)

ระดับที่ 3 ระดับอำเภอ (县) มีอำนาจหน้าที่ตรากฎระเบียบบริหารท้องถิ่น (地方行政法规) เพื่อบังคับใช้ในการผลักดันนโยบายของรัฐบาลของท้องถิ่นนั้นๆ มีผลบังคับใช้ภายในพื้นที่เขตปกครองของรัฐบาลประชาชนท้องถิ่นนั้นๆ เท่านั้น

โครงสร้างและระบบกฎหมายจีนในปัจจุบัน แบ่งเป็นสองระดับ ได้แก่

(1) กฎหมายระดับประเทศ มีผลบังคับใช้ทั่วประเทศ ซึ่งตราโดย

- สภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ
- สำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงทบวงกรม
- คำวินิจฉัยข้อกฎหมายของศาลประชาชนสูงสุด (司法解释) ตามกฎหมายจีนให้ถือว่า มีผลบังคับเหมือนกับกฎหมาย ทั้งนี้ เป็นการนำเอาหลักกฎหมายของจารีตประเพณี (Common Law) มาอุดช่องว่างกฎหมายระบบลายลักษณ์อักษร (Civil Law) ของจีน ในกรณีที่กฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ตราออกมาแล้วไม่ครอบคลุมถึงสภาพเศรษฐกิจใหม่ๆ ที่แปรเปลี่ยนไป

- สนธิสัญญาระหว่างประเทศ (国际条约) เมื่อประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ทำสนธิสัญญา ไม่ว่าทวิภาคีหรือพหุภาคีกับต่างประเทศ และได้ผ่านความเห็นชอบจากสภาประชาชนแห่งชาติแล้ว ย่อมมีศักดิ์และสิทธิเหมือนกฎหมาย และสามารถบังคับใช้ได้ทั่วประเทศ

(2) กฎหมายระดับท้องถิ่น มีผลบังคับใช้ในเขตปกครองพื้นที่ของท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งตราโดย

- สภาผู้แทนประชาชนระดับท้องถิ่น
- รัฐบาลท้องถิ่น
- กฎระเบียบของเขตเศรษฐกิจพิเศษ (经济特区法规)
- กฎหมายของเขตบริหารพิเศษ (特别行政区的规范法律) ได้แก่ เขตบริหารพิเศษฮ่องกง และเขตบริหารพิเศษมาเก๊า

โครงสร้างระบบยุติธรรม

(1) ศาลประชาชนสูงสุด (最高人民法院) มีแห่งเดียว ตั้งอยู่ที่มหานครปักกิ่ง

(2) ศาลระดับท้องถิ่น (地方各级人民法院) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ

- ศาลประชาชนชั้นสูง (高级人民法院)
- ศาลประชาชนชั้นกลาง (中级人民法院)
- ศาลประชาชนพื้นฐาน (基层人民法院)

ศาลทั้ง 3 ระดับนี้ จะจัดตั้งขึ้นในทุกมณฑล (เขตปกครองตนเอง มหานคร) เมือง (แคว้นปกครองตนเอง เขตของมหานคร) ระดับอำเภอ

(3) ศาลประชาชนชำนาญเฉพาะด้าน (专门人民法院) ซึ่งได้แก่ ศาลทหาร (军事法院) ศาลคดีป่าไม้ (森林法院) ศาลพาณิชย์นาวี (海事法院) ศาลคดีขนส่งทางรถไฟ (铁路运输法院)

(4) ศาลยุติธรรมของเขตบริหารพิเศษ (特别行政区法院) ศาลยุติธรรมประจำเขตบริหารพิเศษฮ่องกงและเขตบริหารพิเศษมาเก๊า มีอิสระในการพิจารณาคดีตามระบบกฎหมายของตนเอง คำพิพากษาของศาลสูงสุดประจำเขตบริหารพิเศษถือว่าถึงที่สุด ซึ่งศาลประชาชนของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนไม่อาจที่จะมาทำการทบทวนได้

ระบบการระงับข้อพิพาท

(1) การเจรจาต่อรอง (谈判) เป็นรูปแบบพื้นฐานที่นิยมทั่วไปในวงการการทำธุรกิจของชาวจีน

(2) การไกล่เกลี่ย (调解) เป็นระบบที่นิยมแพร่หลายในประเทศจีน มีองค์กรไกล่เกลี่ยทุกระดับชั้นและหลายรูปแบบ สามารถระงับข้อพิพาทก่อนเป็นคดีขึ้นสู่ศาลได้ ประเทศจีนถือว่าเป็นประเทศที่มีระบบไกล่เกลี่ยที่มีประสิทธิภาพมาก

(3) การอนุญาโตตุลาการ (仲裁) ประเทศจีนมีสถาบันอนุญาโตตุลาการทุกมณฑล และกรุงเทพมหานคร คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการของทุกสถาบันในจีน คู่กรณีที่เป็นประเทศสมาชิกในข้อตกลงว่าด้วยการยอมรับบังคับปฏิบัติตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ สามารถร้องขอต่อศาลให้บังคับตามคำชี้ขาดได้ ซึ่งปัจจุบัน ไทยและจีนต่างก็เป็นสมาชิกในข้อตกลงดังกล่าว

(4) การฟ้องร้องคดีทางศาล (诉讼) ข้อพิพาทระหว่างคู่กรณี หากไม่อาจไกล่เกลี่ยกันได้ สามารถนำคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาลตามเขตอำนาจของแต่ละศาลที่บัญญัติไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความได้

กรณีที่เป็นคดีอุกฉกรรจ์ หรือเป็นที่สนใจของประชาชน ศาลประชาชนสูงสุดแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน สามารถนำขึ้นมาพิจารณาเป็นกรณีเฉพาะได้ นอกจากนี้ ศาลประชาชนสูงสุดยังมีอำนาจในการตีความข้อกฎหมายที่หน่วยงานต่างๆ เสนอขึ้นมาได้ คำวินิจฉัยชี้ขาดในการตีความกฎหมาย (司法解释) มีผลบังคับหน่วยงานต่างๆ ได้

4.1 กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรวิสาหกิจทุนต่างชาติในประเทศจีน (วิสาหกิจร่วมทุนวิสาหกิจร่วมประกอบการ วิสาหกิจทุนต่างชาติ) (三资企业)

นักลงทุนต่างชาติที่ประสงค์จะเข้าไปประกอบกิจการทางธุรกิจและการลงทุนในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน สามารถกระทำได้ทั้งในรูปบุคคล (个人) คณะบุคคล (合伙) และนิติบุคคล (法人) การกระทำในฐานะคณะบุคคลสามารถกระทำได้ในรูปสัญญาหุ้นส่วน (合伙合同) การประกอบกิจการในรูปนิติบุคคล จะต้องจดทะเบียนตามกฎหมายต่อสำนักงานบริหารและกำกับอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม (中华人民共和国工商行政管理局) การจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลของนักลงทุนต่างชาติสามารถทำได้ในสามรูปแบบ ได้แก่ วิสาหกิจประเภทร่วมทุน (合资经营企业) วิสาหกิจร่วมประกอบการ วิสาหกิจทุนต่างชาติ (外资企业) เมื่อวิสาหกิจสามรูปแบบนี้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลแล้ว จะมีลักษณะเป็นบริษัทจำกัดความรับผิด (有限责任公司) ซึ่งหมายความว่า ผู้ร่วมทุนแต่ละฝ่ายอยู่ในฐานะเป็นหุ้นส่วนกัน และจำกัดความรับผิดไม่เกินทุนที่จดทะเบียนไว้ (เว้นแต่หุ้นส่วนแต่ละฝ่ายจะไปทำการค้าประกันหนี้เป็นการส่วนตัว) บริษัทจำกัด

ความรับผิดชอบดังกล่าวนี้ มีลักษณะเป็นหุ้นส่วนจึงไม่มีจำนวนหุ้น (股份) แต่เป็นอัตราส่วนการลงทุน บริษัทจำกัดความรับผิดชอบจึงไม่สามารถจดทะเบียนเป็นบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ได้

4.1.1 กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจร่วมทุนระหว่างจีนกับต่างชาติของประเทศไทย ประชาชนจีน (中华人民共和国外资经营企业法)

การจดทะเบียนเป็นบริษัทร่วมทุน (合资经营公司) จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจร่วมทุนระหว่างจีนกับต่างชาติของประเทศไทยประชาชนจีน ซึ่งออกโดย สภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับทั่วประเทศ ประกาศใช้ครั้งแรกเมื่อ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 2009 (ปรับปรุงครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 3 กันยายน ปี ค.ศ. 2016)

การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทร่วมทุน มีเงื่อนไขสำคัญดังนี้

(1) ผู้ร่วมทุนต่างชาติและผู้ร่วมทุนชาวจีนจะต้องทำสัญญาร่วมทุน (合资合同) และข้อบังคับของบริษัทร่วมทุน (合资公司章程) พร้อมด้วยข้อเสนอโครงการ (立项) ต่อหน่วยงานที่มีอำนาจ (主管单位) เพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับหนังสืออนุมัติโครงการแล้ว จะต้องยื่นต่อสำนักงานบริหารและกำกับอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม ภายใน 30 วัน จากนั้น เมื่อจดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทร่วมทุนเรียบร้อยแล้ว บริษัทจะต้องยื่นขอเลขภาษีต่อกรมสรรพากร (ระดับมณฑล) แล้วจึงจะสามารถเปิดบัญชีกับธนาคารและดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ของกิจการได้ วิสาหกิจร่วมทุนที่ได้จดทะเบียนเป็นบริษัทร่วมทุนแล้ว จะมีคำต่อท้ายชื่อบริษัทว่าบริษัทจำกัดความรับผิดชอบ (有限责任公司)

(2) ผู้ร่วมทุนต่างชาติจะต้องมีส่วนการลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียนทั้งหมดของบริษัทร่วมทุน ผู้ร่วมทุนแต่ละฝ่ายมีสิทธิหน้าที่ อำนาจ และการแบ่งปันผลรวมทั้งความรับผิดชอบตามอัตราส่วนของทุนที่แต่ละฝ่ายได้จดทะเบียนไว้ ซึ่งผู้ร่วมลงทุนแต่ละฝ่ายจะจำกัดความรับผิดชอบไม่เกินอัตราส่วนของทุนจดทะเบียนที่ตนได้ลงทุนไว้

(3) ประธานกรรมการของบริษัทจะเป็นผู้แทนโดยชอบด้วยกฎหมายของบริษัทร่วมทุนสามารถกระทำการแทนบริษัทร่วมทุนได้

(4) บริษัทร่วมทุนสามารถจัดตั้งสาขาของบริษัทหรือสาขาย่อยของบริษัทนอกประเทศจีนได้

(5) การประกอบกิจการของบริษัทร่วมทุน จะมีระยะเวลาเท่ากับสัญญาร่วมทุน เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญาร่วมทุน หากผู้ร่วมทุนทุกฝ่ายประสงค์จะขยายระยะเวลาการร่วมทุนออกไป จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาร่วมทุนและข้อบังคับของบริษัทร่วมทุน พร้อมกับยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่มีอำนาจก่อนสัญญาร่วมทุนสิ้นสุดไม่น้อยกว่า 180 วัน ซึ่งหน่วยงานที่มีอำนาจจะทำการตรวจสอบและแจ้งผลให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายใน 30 วันนับจากวันที่ได้รับหนังสือคำขอ

4.1.2 กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจร่วมประกอบการระหว่างจีนกับต่างชาติของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (中华人民共和国中外合作经营企业法)

การจดทะเบียนเป็นบริษัทร่วมประกอบการ (合作经营公司) จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจร่วมประกอบการระหว่างจีนกับต่างชาติของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งออกโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับทั่วประเทศ ประกาศใช้ครั้งแรกเมื่อ 13 เมษายน ค.ศ. 1988 ปรับปรุงครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 3 กันยายน ปี ค.ศ. 2016

สำหรับวิสาหกิจร่วมประกอบการ สามารถทำได้สองรูปแบบ คือ วิสาหกิจร่วมประกอบการในรูปแบบสัญญาโดยไม่ต้องจดทะเบียนซึ่งมีสถานะเป็นคณะบุคคล กับ วิสาหกิจร่วมประกอบการที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ซึ่งเรียกว่า บริษัทร่วมประกอบการ

การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทร่วมประกอบการ มีเงื่อนไขสำคัญดังนี้

(1) ผู้ร่วมทุนต่างชาติและผู้ร่วมทุนชาวจีนจะต้องทำสัญญาร่วมประกอบการ (合作合同) และข้อบังคับของบริษัทร่วมประกอบการ (合作公司章程) พร้อมด้วยข้อเสนอโครงการ (立项) ต่อหน่วยงานที่มีอำนาจ (主管单位) เพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับหนังสืออนุมัติโครงการแล้ว จะต้องยื่นต่อสำนักงานบริหารและกำกับอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมภายใน 30 วัน จากนั้น เมื่อจดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทร่วมประกอบการเรียบร้อยแล้ว บริษัทจะต้องยื่นขอเลขภาษีต่อกรมสรรพากร (ระดับมณฑล) แล้วจึงจะสามารถเปิดบัญชีกับธนาคารและดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ของกิจการได้ วิสาหกิจร่วมประกอบกิจการที่ได้จดทะเบียนเป็นบริษัทร่วมประกอบกิจการแล้ว จะมีคำต่อท้ายชื่อบริษัทว่าบริษัทจำกัดความรับผิด (有限责任公司)

(2) ผู้ร่วมประกอบการแต่ละฝ่ายจะต้องกำหนดวิธีการลงทุน ขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ การแบ่งผลประโยชน์ไว้ชัดเจนในสัญญาร่วมประกอบการ ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเป็นไปตามอัตราส่วนของทุนที่ได้ลงทุนไป ความรับผิดชอบและการแบ่งผลประโยชน์ก็เช่นเดียวกัน จะแบ่งตามข้อกำหนดที่ได้ระบุไว้ในสัญญาซึ่งมิได้ยึดถืออัตราส่วนของทุนเป็นเกณฑ์

(3) ประธานกรรมการของบริษัทจะเป็นผู้แทนโดยชอบด้วยกฎหมายของบริษัทร่วมประกอบการ สามารถกระทำการแทนบริษัทร่วมประกอบการได้

(4) หากสัญญาร่วมประกอบการมีข้อกำหนดให้คู่สัญญาฝ่ายต่างชาติได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในทรัพย์สินถาวรก่อนการจ่ายภาษี ข้อกำหนดดังกล่าวจะต้องแจ้งแก่หน่วยงานที่กำกับดูแลด้านการเงินและภาษีเพื่อทำการตรวจสอบและอนุมัติก่อน

(5) การประกอบกิจการของบริษัทร่วมประกอบการ จะมีระยะเวลาเท่ากับสัญญาร่วมประกอบการ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญาร่วมประกอบการ หากผู้ร่วมประกอบการทุกฝ่าย

ประสงค์จะขยายระยะเวลาการร่วมประกอบการออกไป จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาร่วมประกอบการ และข้อบังคับของบริษัทร่วมประกอบการ พร้อมกับยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่มีอำนาจก่อนสัญญา ร่วมประกอบการสิ้นสุดไม่น้อยกว่า 180 วัน ซึ่งหน่วยงานที่มีอำนาจจะทำการตรวจสอบและแจ้งผล ให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายใน 30 วันนับจากวันที่ได้รับหนังสือคำขอ

4.1.3 กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจทุนต่างชาติของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (中华人民共和国外资企业法)

การจดทะเบียนเป็นบริษัททุนต่างชาติ (外资经营公司) โดยนักลงทุนต่างชาติเป็นผู้ลงทุน ทั้งหมด จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจทุนต่างชาติของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งออกโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับทั่วประเทศ ประกาศใช้ครั้งแรก เมื่อวันที่ 12 เมษายน ค.ศ. 1986 ปรับปรุงครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 3 กันยายนค.ศ. 2016

การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัททุนต่างชาติ มีเงื่อนไขสำคัญดังนี้

(1) นักลงทุนต่างชาติจะต้องเสนอข้อเสนอโครงการต่อหน่วยงานที่มีอำนาจ เพื่อพิจารณา อนุมัติ เมื่อได้รับหนังสืออนุมัติโครงการแล้ว จะต้องยื่นหนังสืออนุมัติต่อสำนักงานบริหารและกำกับ อุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมภายใน 30 วัน จากนั้น เมื่อจดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัททุนต่างชาติ เรียบร้อยแล้ว บริษัทจะต้องยื่นขอเลขภาษีต่อกรมสรรพากร (ระดับมณฑล) แล้วจึงจะสามารถเปิด บัญชีกับธนาคารและดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ของกิจการได้ วิสาหกิจทุนต่างชาติที่ได้ จดทะเบียนเป็นบริษัททุนต่างชาติแล้ว จะมีคำต่อท้ายชื่อบริษัทว่าบริษัทจำกัดความรับผิด (有限责任公司)

(2) ผู้ลงทุนต่างชาติจะเป็นผู้มีสิทธิ หน้าที่ อำนาจ ความรับผิด และแบ่งผลกำไรแต่เพียงผู้ เดียว แต่ความรับผิดจะไม่เกินจำนวนทุนที่ได้ลงทุนไปทั้งหมด

(3) ประธานกรรมการของบริษัทจะเป็นผู้แทนโดยชอบด้วยกฎหมายของบริษัททุนต่างชาติ สามารถกระทำการแทนบริษัททุนต่างชาติได้

(4) การประกอบกิจการของบริษัททุนต่างชาติ จะมีระยะเวลาเท่ากับโครงการ ที่ได้รับอนุมัติ เมื่อครบกำหนดตามโครงการ หากผู้ลงทุนต่างชาติ มีความจำเป็นจะต้องขยายระยะเวลา การประกอบกิจการของบริษัททุนต่างชาติออกไป จะต้องยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่มีอำนาจก่อน โครงการสิ้นสุดไม่น้อยกว่า 180 วัน ซึ่งหน่วยงานที่มีอำนาจจะทำการตรวจสอบและแจ้งผลให้ผู้ยื่นคำ ขอทราบภายใน 30 วันนับจากวันที่ได้รับหนังสือคำขอ

4.2 กฎหมายเกี่ยวกับบริษัทจำกัด

วิสาหกิจที่จัดตั้งในรูปบริษัทจำกัด (股份有限公司) มีความแตกต่างจากวิสาหกิจที่จัดตั้งในรูปบริษัทจำกัดความรับผิด (有限责任公司) การจัดตั้งบริษัทจำกัดจะต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทจำกัดของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (中华人民共和国公司法) ซึ่งตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม ค.ศ. 1993 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1994 และมีการปรับปรุงครั้งล่าสุดในวันที่ 28 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2013 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม ปี ค.ศ. 2014 ซึ่งบริษัทจำกัด (股份有限公司) และบริษัทจำกัดความรับผิด (有限责任公司) มีลักษณะบางส่วนที่เหมือนกันแต่มีบางส่วนที่แตกต่างกัน ส่วนที่เหมือนกันคือ ผู้ถือหุ้นของบริษัทจำกัดและบริษัทจำกัดความรับผิดต่างก็จำกัดความรับผิดภายในวงเงินที่ตนได้จดทะเบียนไว้

4.2.1 ความแตกต่างระหว่างบริษัทจำกัด (股份有限公司) และบริษัทจำกัดความรับผิด (有限责任公司)

(1) การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัดความรับผิดค่อนข้างจะไม่ซับซ้อนเป็นเพียงการตกลงระหว่างหุ้นส่วนด้วยกันเอง

(2) การระดมทุนของบริษัทจำกัด สามารถระดมทุนจากสาธารณชนได้

(3) จำนวนผู้ถือหุ้น บริษัทจำกัดความรับผิดจะประกอบด้วยผู้ถือหุ้นจำนวน 2 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 50 คน ส่วนบริษัทจำกัดจะไม่มีจำกัดจำนวนผู้ถือหุ้น

(4) การโอนหุ้น ผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดความรับผิดจะโอนหุ้น (อัตราส่วนการลงทุน) ของตนเองให้แก่บุคคลภายนอก มักจะถูกกำหนดเงื่อนไขอย่างเข้มงวดในข้อบังคับของบริษัทจำกัดความรับผิด เพราะเป็นการร่วมลงทุนเนื่องจากเชื่อใจกัน ส่วนการโอนหุ้นของผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดค่อนข้างจะมีความยืดหยุ่นเพราะเป็นการโอนระหว่างผู้ถือหุ้น ซึ่งอาจจะไม่รู้จักกันก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย

(5) หลักฐานการลงทุน สำหรับบริษัทจำกัดความรับผิดจะออกหลักฐานการลงทุนให้แก่ผู้ถือหุ้น ซึ่งไม่สามารถที่จะโอนเปลี่ยนมือกันได้ แต่หลักฐานการลงทุนของบริษัทจำกัดจะมีลักษณะเป็นใบหุ้น สามารถโอนเปลี่ยนมือกันได้คล่องกว่า

(6) คณะกรรมการของบริษัท บริษัทจำกัดความรับผิด ประกอบด้วยผู้ร่วมลงทุนมีจำนวนจำกัด ผู้ร่วมทุนมักจะดำรงตำแหน่งกรรมการของบริษัท อำนาจของกรรมการและอำนาจบริหารมักจะไม่แยกจากกัน ส่วนบริษัทจำกัดมีผู้ถือหุ้นจำนวนมากและไม่กระจุกตัว การเรียกประชุมกรรมการ การ

แต่งตั้งกรรมการของบริษัทอาจจะมีได้แต่งตั้งจากผู้ลงทุนมักจะแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกที่มีความสามารถ อำนาจการบริหารมักจะไม่กระจุกตัวอยู่ที่อำนาจของผู้ลงทุน

(7) งบการเงินของบริษัท งบการเงินของบริษัทจำกัดความรับผิดชอบ ซึ่งประกอบด้วยผู้ลงทุนมีจำนวนจำกัด เมื่อผ่านการตรวจสอบจากผู้ตรวจสอบบัญชีแล้ว ไม่จำเป็นต้องประกาศให้สาธารณชนทราบ สามารถยื่นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้โดยตรง ส่วนงบการเงินของบริษัทจำกัดซึ่งประกอบด้วยผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นสาธารณชนจำนวนมาก เมื่อผ่านการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบบัญชีแล้ว จะต้องประกาศให้สาธารณชนทราบ เมื่อไม่มีการโต้แย้งคัดค้านจึงจะสามารถยื่นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้

(8) วิสาหกิจทุนต่างชาติที่จดทะเบียนเป็นบริษัทร่วมทุน บริษัทร่วมประกอบการหรือบริษัททุนต่างชาติ โดยหลักการแล้วจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทจำกัดของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเว้นแต่กฎหมายของวิสาหกิจประเภทนั้นๆ จะกำหนดไว้เป็นเฉพาะที่แตกต่างไปจากกฎหมายว่าด้วยบริษัทจำกัดก็ให้บังคับตามกฎหมายวิสาหกิจนั้นๆ

4.2.2 การจัดตั้งบริษัทจำกัด

(1) ผู้เริ่มก่อการจะต้องมีอย่างน้อย 5 คน จำนวนเกินกึ่งหนึ่งจะต้องมีถิ่นที่อยู่ในประเทศจีน

(2) ข้อบังคับของบริษัท ผู้เริ่มก่อการจะต้องร่างข้อบังคับของบริษัทเสนอที่ประชุมใหญ่ของผู้ถือหุ้นเพื่ออนุมัติ

(3) ชื่อบริษัทจะต้องไม่ขัดกับข้อกำหนดและกฎระเบียบบริหาร

(4) บริษัทจะต้องมีทุนจดทะเบียนและมีสถานที่ประกอบการถาวรและมีเงื่อนไขที่สามารถประกอบกิจการได้ตามที่กฎหมายกำหนด

(5) หากการประกอบธุรกิจของบริษัทจำกัดมีกฎหมายหรือกฎระเบียบกำหนดเงื่อนไขต้องได้รับอนุญาตหรืออนุมัติจากหน่วยงานใดแล้ว ก่อนจัดตั้งบริษัท ผู้ก่อการจะต้องดำเนินการตามกฎระเบียบบริหารของหน่วยงานนั้นๆ ให้ได้รับใบอนุญาตก่อน

(6) เมื่อมีการชำระมูลค่าหุ้นครบตามจำนวนแล้ว ให้ยื่นจดทะเบียนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่การจัดตั้งบริษัทจำกัดที่ประสงค์จะระดมทุนจากบุคคลภายนอก จะต้องประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทและให้กรรมการที่ได้รับเลือกจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นยื่นจดทะเบียนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใน 30 วัน หลังจากได้มีการประชุมผู้ถือหุ้นแล้ว

(7) การลงทุนสามารถลงทุนด้วยเงิน ทรัพย์สิน สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา สิทธิในการใช้ที่ดินสำหรับการลงทุนด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิในการใช้ที่ดินจะต้องมีองค์กรที่

นำเชื่ถือเป็นผู้ประเมิน โดนเฉพาะการใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเป็นมูลค่าในการลงทุนนั้น จะต้องไม่เกินกว่าร้อยละ 20 ของทุนจดทะเบียนทั้งหมด (เว้นแต่กฎหมายและกฎระเบียบบริหารจะได้อำหนดสิทธิในเทคโนโลยีขั้นสูงไว้เป็นกรณีพิเศษ) การใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาลงทุนจะต้องจดทะเบียนโอนสิทธิให้เป็นของบริษัท ทำนองเดียวกันการใช้สิทธิในการใช้ที่ดินเป็นการลงทุนก็ต้องโอนสิทธิการใช้ที่ดินดังกล่าวเป็นของบริษัทด้วย

(8) เมื่อจัดตั้งบริษัทแล้ว บริษัทจะต้องออกใบหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้นทุกคนตามจำนวนหุ้นที่ถือ

(9) ข้อจำกัดในการโอนหุ้น ผู้เริ่มก่อการไม่สามารถที่จะโอนหุ้นที่ตนถืออยู่ให้แก่บุคคลภายนอกได้ ภายใน 3 ปี นับแต่วันก่อตั้งบริษัท กรรมการ ผู้กำกับและผู้จัดการก็ไม่สามารถโอนหุ้นของตนเองที่ถืออยู่ให้แก่บุคคลภายนอกได้ในระหว่างที่รับตำแหน่งหน้าที่ สำหรับผู้ถือหุ้นทั่วไปสามารถที่จะโอนหุ้นให้บุคคลภายนอกได้อย่างอิสระ

(10) บริษัทจำกัดความสามารถที่จะไปลงทุนในนิติบุคคลอื่นได้ และจะลงทุนเกินกว่าร้อยละ 50 ของสินทรัพย์สุทธิของบริษัทไม่ได้

(11) บริษัทจำกัดสามารถที่จะตั้งสาขาของบริษัทหรือจะจัดตั้งบริษัทลูกขึ้นมาใหม่ก็ได้ บริษัทจะต้องรับผิดชอบในการประกอบกิจการของสาขา แต่บริษัทจำกัดไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบต่อกิจการของบริษัทลูก เนื่องจากบริษัทลูกมีสถานภาพเป็นนิติบุคคลต่างหาก

(12) การจัดสรรกำไร เมื่อบริษัทได้กำไรสุทธิหลังหักภาษีแล้ว บริษัทจะต้องจัดสรรเงินจำนวนร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิเข้ากองทุนสำรองตามที่กฎหมายกำหนด (公积金) และจัดสรรจำนวนร้อยละ 5-10 ของกำไรสุทธิเข้ากองทุนสาธารณะประโยชน์ (公益金)

4.2.3 การจัดตั้งสาขาของบริษัทต่างประเทศในจีน

การจัดตั้งสาขาของบริษัทต่างประเทศในจีนจะต้องทำการยื่นขอจดทะเบียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้รับอนุมัติและทำการจดทะเบียนจนได้รับใบประกอบกิจการ (营业执照) จึงจะดำเนินการได้ สาขาของบริษัทต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการในประเทศจีนไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายจีน บริษัทต่างประเทศจะต้องรับผิดชอบต่อประกอบกิจการต่างๆ ของสาขาในประเทศจีน เมื่อบริษัทต่างประเทศจะยกเลิกสาขาของตน บริษัทต่างประเทศจะต้องรับผิดชอบต่อ ขดใช้ ขำระหนี้สินทั้งหมดที่สาขาได้ก่อให้เกิดขึ้น ก่อนการชำระหนี้เสร็จสิ้นบริษัทต่างประเทศไม้อาจที่จะจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์ใดๆ ของสาขาออกนอกประเทศจีนได้

4.3 กฎหมายว่าด้วยการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าและกักกันโรคพืช

4.3.1 กฎหมายตรวจสอบและกักกันโรคเพื่อการนำเข้าและส่งออกของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ในการลงทุนทำการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ใดๆ ในประเทศจีน รวมทั้งการนำเข้าส่งออกสินค้า ผลิตภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ใดๆ เข้าสู่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนหรือส่งออกจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายและกฎระเบียบบริหารดังต่อไปนี้

กฎหมายตรวจสอบและกักกันโรคเพื่อการนำเข้าและส่งออกของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (中华人民共和国进出口商品检验法) ซึ่งตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 1989 และข้อกำหนดว่าด้วยการบังคับใช้กฎหมายตรวจสอบและกักกันโรคเพื่อการนำเข้าและส่งออกซึ่งประกาศโดยสำนักนายกรัฐมนตรีและมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 1989 และมีการปรับปรุงครั้งล่าสุดในวันที่ 29 มิถุนายน ปี ค.ศ. 2013

กฎหมายคุณภาพผลิตภัณฑ์ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (中华人民共和国产品质量法) ตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติประกาศบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 กันยายน ค.ศ. 1993 และมีการปรับปรุงครั้งล่าสุดในวันที่ 27 สิงหาคม ปี ค.ศ. 2009

กฎหมายว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานของสาธารณรัฐประชาชนจีน (中华人民共和国标准化法) ตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติประกาศบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 1989 และมีการปรับปรุงครั้งล่าสุดในวันที่ 4 พฤศจิกายน ปี ค.ศ. 2017

(1) มาตรฐานสินค้าของประเทศไทย แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) มาตรฐานแห่งชาติ (National Standards) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ชนิด ได้แก่

1.1) มาตรฐานบังคับ ใช้สัญลักษณ์ GB (国家标准) ในกรณีผู้ที่จำหน่ายสินค้าประเภทมาตรฐานบังคับ (Compulsory Standards) จะต้องได้รับตราสัญลักษณ์ CCC (China Compulsory Certificate) จึงจะนำเข้าหรือส่งออกหรือจำหน่ายในประเทศได้

สินค้าที่ต้องมีเครื่องหมายบังคับ CCC มีทั้งสิ้น 21 กลุ่ม

- กลุ่มที่ 1 ลวดและเคเบิล
- กลุ่มที่ 2 สวิตช์ แผงวงจรไฟฟ้า
- กลุ่มที่ 3 อุปกรณ์เครื่องใช้แรงดันไฟฟ้าต่ำ
- กลุ่มที่ 4 เครื่องกำหนดไฟฟ้าขนาดเล็ก
- กลุ่มที่ 5 เครื่องมือไฟฟ้า

- กลุ่มที่ 6 เครื่องเชื่อมโลหะ
- กลุ่มที่ 7 เครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือนและที่คล้ายคลึงกัน
- กลุ่มที่ 8 อุปกรณ์เครื่องเสียงและวิดีโอ (แต่ไม่รวมอุปกรณ์ป้องกันเสียงสะท้อนที่ใช้เพื่อการบริการกระจายเสียงและที่ใช้ในยานยนต์)
- กลุ่มที่ 9 อุปกรณ์สารสนเทศ
- กลุ่มที่ 10 เครื่องอุปกรณ์สำหรับให้แสงสว่างที่ใช้ความดันไฟฟ้าเกิน 36 โวลต์
- กลุ่มที่ 11 เครื่องอุปกรณ์โทรคมนาคมรวม
- กลุ่มที่ 12 ยานพาหนะและอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัย
- กลุ่มที่ 13 ผลิตภัณฑ์ยางล้อรถ
- กลุ่มที่ 14 กระจกนิรภัย
- กลุ่มที่ 15 เครื่องจักรทางการเกษตร
- กลุ่มที่ 16 ของเล่น
- กลุ่มที่ 17 เครื่องมือทางการแพทย์
- กลุ่มที่ 18 อุปกรณ์ฉนวนเพลิง
- กลุ่มที่ 19 อุปกรณ์สัญญาณกันขโมย
- กลุ่มที่ 20 อุปกรณ์เครือข่ายสัญญาณไร้สาย
- กลุ่มที่ 21 วัสดุในการตกแต่งและออกแบบภายในอาคาร

1.2) มาตรฐานสมัครใจ ใช้สัญลักษณ์ GB/ T (推荐性国家标准) ในกรณีผู้ที่จำหน่ายสินค้าประเภทมาตรฐานสมัครใจ (Recommended Standards) จะสามารถใช้สัญลักษณ์ CQC ได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3) มาตรฐานชี้แนะ ใช้สัญลักษณ์ GB/ Z (指导性国家标准)

2) มาตรฐานอุตสาหกรรม (Professional Standards) ซึ่งแบ่งเป็นหลายชนิด ตัวอย่างเช่น

2.1) ใช้สัญลักษณ์ HG ใช้กับสินค้าในกลุ่มยางล้อพาหนะ

2.2) ใช้สัญลักษณ์ QC ใช้กับสินค้าในกลุ่มยานยนต์

3) มาตรฐานท้องถิ่น (Local Standards)

ในกรณีที่ไม่มีมาตรฐานแห่งชาติหรือมาตรฐานอุตสาหกรรมรองรับสินค้าประเภทใด สำนักร่วมกับด้านคุณภาพและเทคนิคในระดับมณฑลสามารถออกมาตรฐานท้องถิ่นเพื่อใช้กับสินค้าที่

นำเข้ามาจำหน่ายในท้องถิ่นนั้นๆ ได้ ซึ่งแบ่งออกเป็นมาตรฐานบังคับของท้องถิ่น และมาตรฐานสมัครใจท้องถิ่น

4) มาตรฐานวิสาหกิจ (Enterprise Standards)

ในกรณีที่ไม่มีมาตรฐานแห่งชาติมาตรฐานอุตสาหกรรมหรือมาตรฐานท้องถิ่นรองรับ สมาคมวิสาหกิจต่างๆ จะกำหนดมาตรฐานขึ้นใช้กับวิสาหกิจที่เป็นสมาชิกภายในหน่วยงานนั้นๆ ได้ เช่น สัญลักษณ์มาตรฐานวิสาหกิจ

(2) การตรวจสอบมาตรฐานของสินค้าในการนำเข้าหรือส่งออกหรือจำหน่ายในท้องตลาด

ในการทำสัญญาสั่งซื้อสินค้าหรือว่าจ้างผลิตสินค้าในประเทศจีนเพื่อส่งออก หรือการขายสินค้าหรือรับจ้างผลิตสินค้าเพื่อนำเข้าไปยังประเทศจีน ในสัญญาจะต้องระบุข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าให้ชัดเจน มิฉะนั้นอาจเกิดปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าจนเป็นอุปสรรคต่อการประกอบการค้าหรือผลิตสินค้าได้ ตามกฎหมายของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้วางหลักเกณฑ์การตรวจสอบมาตรฐานสินค้าไว้ดังนี้

1) สินค้าที่กฎหมายหรือกฎระเบียบบริหารได้กำหนดมาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานการตรวจสอบไว้ ให้ตรวจสอบตามที่กฎหมายหรือกฎระเบียบบริหารกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

2) สินค้าใดที่กฎหมายหรือกฎระเบียบบริหารมิได้กำหนดมาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานการตรวจสอบไว้ให้ตรวจสอบตามมาตรฐานที่ระบุในสัญญาการค้าระหว่างประเทศ กรณี มีการตกลงซื้อขายตามตัวอย่างสินค้าที่กำหนดให้ทำการตรวจสอบตามตัวอย่างสินค้านั้น

3) สินค้าใดที่กฎหมายหรือกฎระเบียบบริหารได้กำหนดมาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานการตรวจสอบอันพึงปฏิบัติไว้ แต่มาตรฐานดังกล่าวต่ำกว่ามาตรฐานที่ระบุไว้ในสัญญาการค้าระหว่างประเทศ ให้ตรวจสอบตามมาตรฐานที่ระบุในสัญญาการค้าระหว่างประเทศ กรณีมีการตกลงซื้อขายตามตัวอย่างสินค้าที่กำหนด ให้ทำการตรวจสอบตามตัวอย่างสินค้านั้น

4) สินค้าใดที่กฎหมายหรือกฎระเบียบบริหารมิได้กำหนดมาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานการตรวจสอบไว้และสัญญาการค้าระหว่างประเทศก็มิได้กำหนดมาตรฐานการตรวจสอบหรือกำหนดไว้แต่ไม่ชัดเจน ให้ตรวจสอบตามมาตรฐานของประเทศผู้ผลิตหรือตามมาตรฐานที่สำนักงานควบคุมการตรวจสอบสินค้าของหน่วยงานรัฐบาลจีนได้กำหนดไว้

(3) หน้าที่ของผู้ผลิตสินค้า

1) ผู้ผลิตจะต้องผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของผู้บริโภค และจะต้องได้มาตรฐานตามที่กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยของสุพลานามัย

และทรัพย์สินของประชาชนกำหนด จะต้องได้มาตรฐานตามที่ปรากฏในคำโฆษณาหรือคำแนะนำหรือตัวอย่างที่บ่งบอกถึงลักษณะสินค้า

2) สัญลักษณ์หรือข้อความบนหีบห่อผลิตภัณฑ์ จะต้องปรากฏหนังสือรับรองว่าผลิตภัณฑ์ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว จะต้องปรากฏชื่อผลิตภัณฑ์ ชื่อผู้ผลิตและสถานที่ผลิตที่เป็นภาษาจีน จะต้องปรากฏจำนวน ปริมาณและชื่อขององค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ที่ชัดเจนเป็นภาษาจีน นอกจากนี้จะต้องปรากฏวัน เวลาผลิตและวันหมดอายุ การใช้ผลิตภัณฑ์เป็นภาษาจีน จะต้องปรากฏข้อกำหนดหรือเงื่อนไขการใช้ผลิตภัณฑ์เป็นภาษาจีน จะต้องปรากฏคำเตือนเป็นภาษาจีนเกี่ยวกับภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการใช้ผลิตภัณฑ์

3) ผู้ผลิตจะต้องมีความรับผิดชอบตามกฎหมาย “สามรับผิดชอบต่อหนึ่งชดใช้” กล่าวคือ รับผิดชอบต่อซ่อมแซมถ้าผลิตภัณฑ์บกพร่อง รับผิดชอบต่อเปลี่ยนแปลงถ้าซ่อมแซมแล้วไม่สามารถใช้งานได้ ตามปกติ รับผิดชอบต่อรับคืนกรณีเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ใหม่แล้วผลิตภัณฑ์ก็ยังไม่สามารถใช้งานได้ตามปกติและหนึ่งชดใช้หมายถึง ชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้บริโภคอันเนื่องมาจากการใช้ผลิตภัณฑ์ตามปกติและเกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภค

4.3.2 กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ

กฎหมายการค้าระหว่างประเทศของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (中华人民共和国外贸法) ตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม ค.ศ. 1994 และบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1994 มีการปรับปรุงแก้ไขในวันที่ 6 เมษายน ค.ศ. 2004 และบังคับใช้ในวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 2004

(1) สาระของกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ

1) ผู้ที่จะประกอบการค้าระหว่างประเทศ (对外贸易经营者) จะเป็นบุคคลองค์กรหรือนิติบุคคลใดก็ได้ที่ได้จดทะเบียนไว้กับหน่วยงานของสำนักนายกรัฐมนตรี (กระทรวงพาณิชย์) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะประกอบการค้าระหว่างประเทศ เมื่อได้จดทะเบียนไว้แล้วจะต้องทำการจดทะเบียนเป็นหลักฐานไว้กับหน่วยงานกำกับการค้าระหว่างประเทศของสำนักนายกรัฐมนตรี (กรมศุลกากร) ผู้ประกอบการค้าระหว่างประเทศสามารถนำเข้าหรือส่งออกสินค้าได้ตามปกติ เว้นแต่จะมีกฎหมายหรือกฎระเบียบกำหนดให้สินค้าบางประเภทอยู่ภายใต้การควบคุมการค้าโดยรัฐวิสาหกิจซึ่งหน่วยงานภายใต้สังกัดนายกรัฐมนตรีจะประกาศ ให้สาธารณชนทราบและอาจมีการแก้ไขเป็นระยะๆ

2) การนำเข้าส่งออกสินค้าและการนำเข้าส่งออกเทคโนโลยี (货物进出口与技术进出口)

2.1) การนำเข้าส่งออกสินค้าหรือเทคโนโลยี

การนำเข้าส่งออกสินค้าหรือเทคโนโลยีสามารถกระทำได้อย่างเสรี เว้นแต่จะให้มีกฎหมายหรือกฎระเบียบบริหารได้บัญญัติไว้หรือกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ซึ่งภายใต้สถานการณ์ที่จำเป็นในกรณีที่ต้องมีการกำกับการประเมินการนำเข้าหรือส่งออก หน่วยงานภายใต้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี สามารถกำหนดหรือประกาศรายชื้อสินค้าที่สามารถนำเข้าส่งออกอย่างเสรีบางประเภทให้อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์การอนุญาตโดยอัตโนมัติได้ (自动许可) ในการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าที่อยู่ในรายชื้อการอนุญาตโดยอัตโนมัติ นั้น ผู้ส่งสินค้าและผู้รับสินค้าจะต้องยื่นคำร้องขอการอนุญาตโดยอัตโนมัติก่อนที่จะทำพิธีศุลกากรออกสินค้า

2.2) การนำเข้าหรือส่งออกเทคโนโลยี

การนำเข้าหรือส่งออกเทคโนโลยีสามารถกระทำได้อย่างเสรีเช่นกัน แต่ทุกครั้งที่จะทำการนำเข้าหรือส่งออกเทคโนโลยี ผู้เกี่ยวข้องจะต้องจัดแจ้งสัญญาที่เกี่ยวกับการถ่ายโอนเทคโนโลยีต่อหน่วยงานกำกับการค้าระหว่างประเทศของสำนักนายกรัฐมนตรีไว้เป็นหลักฐาน หากมิได้จัดแจ้งไว้เป็นหลักฐานแล้ว อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการโอนเงินเข้าออกระหว่างประเทศได้

2.3) ระบบใบอนุญาตหรือระบบโควตา

ภายใต้สถานการณ์ที่จำเป็นรัฐบาลสามารถจำกัดหรือสั่งห้ามการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสินค้าหรือเทคโนโลยีได้ ในการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าหรือเทคโนโลยีที่กฎระเบียบบริหารจำกัดหรือสั่งห้ามนั้น ผู้นำเข้าหรือส่งออกจะต้องได้รับใบอนุญาตหรือนำเข้าส่งออกภายใต้จำนวนโควตาที่ได้รับอนุมัติเท่านั้น

3) การค้าบริการระหว่างประเทศ

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจะปฏิบัติต่อภาคีหรือสมาชิกในสนธิสัญญาที่ประเทศจีนได้เข้าเป็นภาคีหรือสมาชิกไว้ในด้านการเข้าสู่ตลาดและในด้านการค้าบริการระหว่างประเทศบนหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) (国民待遇) ตามพันธะหรือคำรับรองที่จีนได้ให้ไว้ในสนธิสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

ภายใต้สถานการณ์ที่จำเป็น รัฐบาลสามารถจำกัดหรือสั่งห้ามกิจการที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการระหว่างประเทศได้ ซึ่งจะมีการประกาศข้อกำหนดหรือปรับปรุงแก้ไขข้อกำหนดรายการการเข้าสู่ตลาดและการค้าบริการระหว่างประเทศให้แก่สาธารณชนทราบเป็นระยะๆ

4) การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ

กรณีที่มีการนำเข้าสินค้าที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาและเป็นภัยต่อความเป็นระเบียบวินัยของการค้าระหว่างประเทศ หน่วยงานของสำนักนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการค้ากับการค้าระหว่างประเทศสามารถกำหนดมาตรการห้ามการนำเข้าสินค้าที่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาภายใต้ระยะเวลาใดเวลาหนึ่งได้

หากเกิดกรณีผู้ทรงสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญากำหนดเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้สิทธิด้วยการจำกัดข้อโต้แย้งความมีผลบังคับใช้ของสิทธิ หรือ กำหนดเงื่อนไขบังคับให้ผู้รับอนุญาตต้องรับการอนุญาตใช้สิทธิอย่างเบ็ดเสร็จโดยไม่มีเงื่อนไข หรือกำหนดเงื่อนไขสัญญาในลักษณะที่เป็นการบังคับให้ผู้รับอนุญาตต้องปฏิเสธการรับอนุญาตจากบุคคลอื่นในลักษณะที่เป็นการกีดกันทางการค้าอย่างหนึ่งอย่างใด และพฤติกรรมดังกล่าวเป็นภัยต่อความเป็นระเบียบวินัยของการแข่งขันอย่างเป็นธรรมทางการค้าระหว่างประเทศแล้ว หน่วยงานการค้าระหว่างประเทศของสำนักนายกรัฐมนตรีสามารถกำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อขัดหรือยับยั้งพฤติกรรมนั้นได้

หากประเทศหรือเขตเศรษฐกิจภูมิภาคใดมิได้ให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาแก่บุคคล องค์กรหรือนิติบุคคลใดๆ ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนตามหลักปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติหรือไม่สามารถให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้า เทคโนโลยีหรือบริการที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพแล้ว สำนักนายกรัฐมนตรีสามารถออกมาตรการที่จำเป็นเพื่อใช้บังคับกับการค้าของประเทศหรือเขตภูมิภาคนั้นๆ เป็นการตอบโต้ได้ นอกจากนี้หน่วยงานการค้าระหว่างประเทศของสำนักนายกรัฐมนตรียังสามารถอาศัยอำนาจตามกฎหมายนี้ กฎหมายอื่นหรือกฎระเบียบบริหารอื่น รวมทั้งข้อตกลงในสนธิสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นภาคีหรือสมาชิกอยู่ ด้วยทำการออกมาตรการที่จำเป็นเพื่อใช้บังคับกับการค้าของประเทศหรือเขตเศรษฐกิจภูมิภาคนั้นๆ ได้อีกด้วย

5) ความเป็นระเบียบวินัยของการค้าระหว่างประเทศ

การค้าระหว่างประเทศจะต้องไม่มีพฤติกรรมดังนี้

5.1) ห้ามมิให้มีพฤติกรรมอันเป็นการผูกขาดที่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายหรือข้อกำหนดของกฎระเบียบบริหาร

5.2) ห้ามมิให้มีพฤติกรรมอันเป็นการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม การกำหนดราคาสินค้าต่ำกว่าปกติโดยไม่มีเหตุผล หรือ การสมรู้ร่วมคิดในหารประมูล (ฮั้วประมูล) หรือ การโฆษณาด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือ การให้สินบนทางการค้า (การให้ประโยชน์ที่ผู้รับไม่ได้บันทึกในงบการเงินของตนเอง) เป็นต้น

5.3) ห้ามมิให้มีพฤติกรรมดังต่อไปนี้

- การปลอมหรือเลียนเครื่องหมายแหล่งกำเนิดสินค้า ปลอมเลียนหรือจำหน่ายจ่ายโอน ซึ่งใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า ใบอนุญาตนำเข้าส่งออก หนังสือรับรองโควตาหรือเอกสารรับรองอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าส่งออก
- หลอกลวงการค้าสินค้าส่งออก
- ลักลอบหนีภาษี
- หลบหลีกหรือหลีกเลี่ยงการตรวจโรค การทดสอบ การรับรองตาม บทบัญญัติของกฎหมายหรือข้อกำหนดของกฎระเบียบบริหาร
- พฤติกรรมอื่นใดอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายหรือข้อกำหนดของกฎระเบียบบริหาร

(2) สารของกฎหมายการค้าชายแดน

การค้าชายแดนของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน หมายถึง การทำการค้าของผู้ประกอบการของประเทศที่มีชายแดนติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (การค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนถือเป็นการค้าระหว่างประเทศมิใช่การค้าชายแดน เพราะประเทศไทยและประเทศจีนไม่มีเขตแดนที่ติดกัน) การค้าชายแดนของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนอยู่ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายการค้าระหว่างประเทศและประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการค้าชายแดนฉบับแก้ไขเพิ่มเติมลงวันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ. 2008 สารสำคัญของการค้าชายแดน

2.1) รูปแบบการค้าชายแดน

(1) ตลาดการค้าระหว่างคนพื้นที่ชายแดนสองฝั่ง เป็นตลาดการค้าที่ทางการจีนอนุญาตเปิดให้คนพื้นที่ชายแดนทั้งสองฝั่งเข้ามาทำการค้าขายในจุดหรือบริเวณที่กำหนดโดยปกติแล้วจะอยู่ห่างจากพรมแดนไม่เกิน 20 กิโลเมตร การซื้อขายในแต่ละคราวห้ามมิให้ซื้อขายเป็นจำนวนเงินหรือจำนวนสินค้าเกินกว่าที่กำหนด รัฐบาลมณฑลและเขตปกครองตนเองที่มีพื้นที่ชายแดนติดกับต่างประเทศจะเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมตลาดการค้าชายแดนให้ปฏิบัติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(2) การค้าชายแดนขนาดเล็ก ได้แก่ การค้าที่ทางการเปิดให้มีการค้าขายเล็กน้อยๆ ตามด่านชายแดนทางบก ซึ่งอยู่ในเขตปกครองตนเองของอำเภอชายแดนหรือเทศบาลชายแดน วิสาหกิจที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบการค้าชายแดนโดยผ่านด่านชายแดน สามารถเข้าไปติดต่อค้าขาย

กับผู้ประกอบการในเขตชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านได้ หน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้กำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์การควบคุมการค้าชายแดนขนาดย่อม

2.2) การเก็บภาษีนำเข้าและภาษีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน

(1) นับแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ. 2008 ใช้นโยบายเปลี่ยนจากเดิมที่เรียกเก็บภาษีนำเข้าครึ่งหนึ่งของอัตราภาษีการค้าปกติเป็นวิธีจ่ายเป็นรายการแทน

(2) นับแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ. 2008 รัฐบาลได้ปรับเพิ่มโควตานำสินค้าเข้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีให้กับประชาชนที่อยู่ชายแดน โดยปรับเพิ่มโควตาสำหรับเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนที่อาศัยอยู่ชายแดนให้เป็นวันละ 8,000 หยวนต่อคนต่อครั้ง

2.3) การควบคุมการเรียกเก็บภาษีนำเข้าและภาษีส่งออกในพื้นที่การค้าชายแดนขนาดย่อม

(1) วิสาหกิจใดที่ต้องการดำเนินการค้าในพื้นที่การค้าชายแดนขนาดย่อมจะต้องยื่นขอรับใบอนุญาตต่อหน่วยงานของมณฑลหรือเขตปกครองตนเองที่มีพื้นที่ชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

(2) รายชื่อวิสาหกิจที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบการค้าในเขตการค้าชายแดนขนาดย่อมที่ได้รับอนุมัติจากรัฐบาลท้องถิ่นนั้น จะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงพาณิชย์ก่อน จึงจะประกอบกิจการได้

4.4 กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการปริวรรตเงินตราต่างประเทศของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการปริวรรตเงินตราต่างประเทศของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ออกโดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 มกราคม ค.ศ. 1996 และได้มีการแก้ไขครั้งล่าสุดและบังคับใช้ในวันที่ 5 สิงหาคม ค.ศ. 2008

นักลงทุนที่ไปลงทุนหรือทำการค้ากับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความจำเป็นต้องโอนเงินลงทุนเข้าไปในประเทศจีนและในระหว่างการลงทุนอาจจะมีการสั่งซื้อสินค้า วัสดุอุปกรณ์จากต่างประเทศหรือส่งออกผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการลงทุนออกนอกประเทศจีน รวมทั้งเมื่อผลประกอบการได้กำไรจะต้องส่งปันผลกำไรกลับประเทศไทย ในกิจการดังกล่าวข้างต้นจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับการโอนเงินตราจากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศจีนและโอนเงิน RMB ของจีนออกนอกประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน รวมทั้งเกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ ซึ่งกิจการดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของกมว่าด้วยการควบคุมการปริวรรตเงินตราต่างประเทศของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 1996 รวมทั้ง “กฎระเบียบการควบคุม

ปรัวรตเงินตราต่างประเทศสำหรับวิสาหกิจทุนจีน วิสาหกิจทุนต่างชาติและวิสาหกิจร่วมทุน ร่วมประกอบกิจการระหว่างชาวจีนและชาวต่างชาติ” และ “ระเบียบการควบคุมการปรัวรตเงินตราต่างประเทศสำหรับองค์การต่างประเทศประจำประเทศจีนและคนต่างชาติในองค์การต่างประเทศประจำประเทศจีน”

ซึ่งสาระสำคัญของกฎหมายและกฎระเบียบบริหารดังกล่าวมีดังนี้

(1) นักลงทุนต่างชาติที่โอนเงินลงทุนเข้าประเทศจีนหรือวิสาหกิจทุนต่างชาติที่กู้ยืมเงินจากต่างประเทศเพื่อในกิจการลงทุนตามวัตถุประสงค์ของบริษัท จะต้องจัดแจ้งต่อสำนักงานควบคุมเงินตราต่างประเทศ

(2) หน่วยงาน (รัฐวิสาหกิจ) หรือองค์กรธุรกิจ (วิสาหกิจทุนจีน วิสาหกิจทุนต่างชาติ วิสาหกิจร่วมทุนหรือร่วมประกอบกิจการระหว่างชาวจีนกับคนต่างชาติ) ที่ประกอบกิจการภายในประเทศจีนจะต้องจัดแจ้งรายการเกี่ยวกับหนี้ต่างประเทศที่กู้ยืมเงินมาเพื่อประกอบกิจการในประเทศจีนต่อสำนักควบคุมเงินตราต่างประเทศ

(3) ผู้ส่งออกหรือผู้นำเข้าสินค้าระหว่างประเทศจีนกับต่างประเทศจะต้องแจ้งรายการเกี่ยวกับเงินที่ได้รับชำระเป็นค่าสินค้าที่ส่งออกหรือเงินที่ต้องชำระเป็นค่าสินค้าที่นำเข้าต่อสำนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

(4) ในกรณีวิสาหกิจทุนต่างชาติหรือวิสาหกิจร่วมทุนหรือร่วมประกอบกิจการระหว่างชาวจีนกับคนต่างชาติได้เลิกกิจการและได้ดำเนินการชำระการบัญชี พร้อมทั้งชำระภาษีและปฏิบัติตามกฎระเบียบบริหารที่เกี่ยวข้องครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว ผู้ลงทุนต่างชาติสามารถนำเงินตราสกุลเงินหยวนที่ได้จากการเลิกกิจการ (เงินลงทุนและปันผล) ขายให้แก่ธนาคารที่ได้รับมอบหมายจากสำนักควบคุมเงินตราต่างประเทศเพื่อขออนุมัตินำเงินตราต่างประเทศที่ได้จากการขายโอนกลับคืนไปยังต่างประเทศหรือนำออกนอกประเทศจีนได้

(5) วิสาหกิจทุนจีนหรือวิสาหกิจร่วมทุนร่วมประกอบกิจการระหว่างชาวจีนกับชาวต่างชาติหากมีความประสงค์ที่จะไปลงทุนยังต่างประเทศ จะต้องยื่นคำขอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรมพาณิชย์ของมณฑล) เพื่อขออนุญาตไปลงทุนโครงการในต่างประเทศ โดยจะต้องแนบวัตถุประสงค์และรายละเอียดของโครงการประกอบคำขอ เมื่อได้รับอนุมัติจากหน่วยงานดังกล่าวแล้วสามารถที่จะยื่นคำขอโอนเงินลงทุนไปยังต่างประเทศต่อสำนักงานควบคุมเงินตราต่างประเทศได้โดยสำนักงานเงินตราต่างประเทศจะมอบหมายให้ธนาคารผู้ยื่นคำขอเปิดบัญชีไว้เป็นผู้สอบถามรวบรวมหลักฐานประกอบการพิจารณาโดยผู้ยื่นคำขอจะต้องมีหลักฐานแสดงถึงรายละเอียดของโครงการที่ไปลงทุน รายละเอียดของการใช้เงินจำนวนที่โอนออกไปและแผนการดำเนินธุรกิจของโครงการที่ไปลงทุนให้แก่

ธนาคารเมื่อธนาคารได้รับข้อมูลครบถ้วนแล้วก็จะเสนอสำนักงานควบคุมปริวรรตเงินตราออกหนังสืออนุมัติให้โอนเงินออกนอกประเทศได้ต่อไป

(6) พฤติกรรมที่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการลักลอบค้าเงินตราต่างประเทศ

1) รัฐวิสาหกิจจีนที่นำเงินตราต่างประเทศไปเก็บไว้ในต่างประเทศ

2) ผู้ประกอบการในประเทศจีนเมื่อได้รับเงินตราต่างประเทศเป็นการชำระหนี้แล้ว ไม่นำเงินตราต่างประเทศที่ได้จากการทำธุรกิจขายให้แก่ธนาคารที่ได้รับมอบหมายให้ประกอบกิจการเงินตราต่างประเทศตามระเบียบที่กฎหมายกำหนด (เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้เปิดบัญชีเงินตราต่างประเทศ)

3) ผู้ประกอบการในประเทศจีนโอนหรือนำเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศหรือส่งธนาคารไปยังต่างประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต

(7) พฤติกรรมที่เป็นความผิดเกี่ยวกับการเก็งกำไรในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ

1) ผู้ประกอบการนำเงินสกุลหยวนไปชำระ (รวมทั้งวิธีการหักทอนด้วยของหรือสินค้า) กับเงินกู้ยืมจากต่างประเทศที่พึงชำระเป็นเงินตราต่างประเทศหรือนำไปชำระหนี้อื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน

2) ผู้ประกอบการในประเทศจีนใช้เงินสกุลหยวนชำระค่าใช้จ่ายหรือชำระหนี้ใดๆ ในประเทศแทนบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นใดแล้วให้บุคคลหรือนิติบุคคลนั้นจ่ายเงินตราต่างประเทศคืนให้กับตน

3) ผู้ลงทุนต่างชาติใช้เงินสกุลหยวนหรือทรัพย์สินที่ได้ในประเทศไปลงทุนในโครงการภายในประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต

4) บุคคลใดซื้อเงินตราต่างประเทศจากธนาคารที่ได้รับมอบหมายโดยแสดงหลักฐานสัญญาและเอกสารทางการค้าที่เป็นเท็จหรือไม่อาจมีผลบังคับตามกฎหมายได้ต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารที่ได้รับมอบหมาย

5) พฤติกรรมอื่นใดที่มีลักษณะเป็นการเก็งกำไรในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ

4.5 กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา

4.5.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทย

(1) กฎหมายแพ่งหลักทั่วไปของประเทศไทย (中华人民共和国民法通则) ซึ่งตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1987 ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายในวันที่ 15 มีนาคม ค.ศ. 2017 และบังคับใช้ในวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 2017

(2) กฎหมายเครื่องหมายการค้าของประเทศไทย (中华人民共和国商标法) ซึ่งตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 1983 และมีการปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายในวันที่ 30 สิงหาคม ค.ศ. 2013 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ. 2014

(3) กฎหมายสิทธิบัตรของประเทศไทย (中华人民共和国专利法) ซึ่งตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 1985 และปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายในวันที่ 30 ธันวาคม ค.ศ. 2009 และบังคับใช้ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2010

(4) กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทย (中华人民共和国著作权法) ซึ่งตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน ค.ศ. 1991 และปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายและบังคับใช้ในวันที่ 31 มีนาคม ค.ศ. 2012

(5) กฎหมายต่อต้านการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมของประเทศไทย (中华人民共和国反不正当竞争法) ซึ่งตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม ค.ศ. 1993 และปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายในวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 2017 และบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2018

(6) กฎหมายคุณภาพผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย (中华人民共和国产品质量法) ซึ่งตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 กันยายน ค.ศ. 1993 และปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายในวันที่ 8 กรกฎาคม ค.ศ. 2000 และบังคับใช้ในวันที่ 1 กันยายน ค.ศ. 2000

(7) ข้อกำหนดเกี่ยวกับศุลกากรว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทย (中华人民共和国知识产权海关保护条例) ซึ่งตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1995 และปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายในวันที่ 24 มีนาคม ค.ศ. 2010

(8) กฎหมายอาญาของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (中华人民共和国刑法) ซึ่งตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1997 และปรับปรุงแก้ไขครั้งล่าสุดและบังคับใช้ในวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 2017

(9) สนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นภาคีด้วย

(9.1) สนธิสัญญากรุงปารีส (巴黎公约) (Paris Convention)

(9.2) ข้อตกลงกรุงแมดริดที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนเครื่องหมายระหว่างประเทศ (商标国际注册马德里协定) (The Madrid Agreement Concerning The International Registration of Marks)

(9.3) สนธิสัญญากรุงเบอร์ลินเพื่อการคุ้มครองงานด้านวรรณกรรมและศิลปกรรม (保护文学艺术作品伯尔尼公约) (The Berne Conventional for the Protection of literary and Artistic Works)

(9.4) สนธิสัญญาลิขสิทธิ์โลก (世界版权公约) (The Universal Copyright Convention)

(9.5) สนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตร (专利合作条约) (The Patent Corporation Treaty)

(9.6) ข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับองค์การการค้าโลก (TRIPS Agreement of the WTO)

4.5.2 การขอคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาตามกฎหมาย

(1) การขอคุ้มครองเครื่องหมายการค้า

เจ้าของเครื่องหมายการค้า หากประสงค์ที่จะได้รับความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจะต้องมอบหมายให้สำนักงานตัวแทนที่มีสิทธิในการจดเครื่องหมายการค้าระหว่างประเทศของจีนเป็นผู้ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนต่อกรมเครื่องหมายการค้าของประเทศจีนหรือจะอาศัยข้อตกลงกรุงแมดริดฯ ด้วยการยื่นคำร้องขอจดทะเบียนระหว่างประเทศต่อแผนกระหว่างประเทศขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกเพื่อขยายการคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายการค้าของตนให้ครอบคลุมถึงประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

(2) การขอคุ้มครองสิทธิบัตร

เจ้าของหรือผู้คิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ หากประสงค์ที่จะได้รับความคุ้มครองสิทธิในสิทธิบัตรในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจะต้องมอบหมายให้สำนักงานตัวแทนที่มีสิทธิในการจดสิทธิบัตรระหว่างประเทศของจีนเป็นผู้ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนต่อกรมสิทธิบัตรของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนหรืออาศัยข้อกำหนดของสนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตรยื่นคำร้อง

ขอจดสิทธิบัตรต่อประเทศที่กำหนดพร้อมทั้งร้องขอให้มียุทธการจดสิทธิบัตรในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย

(3) การขอคุ้มครองลิขสิทธิ์

เจ้าของหรือผู้สร้างสรรค์งานที่มีสัญชาติหรือถิ่นที่อยู่ถาวร หรือสถานที่ที่มีการเผยแพร่ งานสู่สาธารณชนครั้งแรกของประเทศที่เป็นสมาชิกของ “สนธิสัญญากรุงเบอร์ลิน” หรือ “สนธิสัญญา ลิขสิทธิ์โลก” ย่อมได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ของตนในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนตาม “ข้อกำหนดว่าด้วยการปฏิบัติตามสนธิสัญญาลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ” ของจีน ซึ่งในขณะเดียวกัน เจ้าของหรือผู้สร้างสรรค์งานดังกล่าวจะจดทะเบียนต่อ “ศูนย์คุ้มครองลิขสิทธิ์” ของกรม ลิขสิทธิ์ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนก็ได้ตามแต่จะสมควรใจ

4.5.3 การปกป้องคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาตามกฎหมาย

(1) กรณีเครื่องหมายการค้าถูกละเมิด

เมื่อเจ้าของเครื่องหมายการค้าถูกละเมิดด้วยการปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของ ตนโดยไม่ได้รับอนุญาต เจ้าของเครื่องหมายการค้าสามารถแต่งตั้งให้สำนักผู้แทนที่มีสิทธิอำนาจจด ทะเบียนเครื่องหมายการค้าระหว่างประเทศของจีนเป็นผู้ทำการยื่นคำร้องต่อหน่วยงานบริหารการ พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม (工商局) ระดับอำเภอ (县级) ขึ้นไปได้ หรือเจ้าของ เครื่องหมายการค้าที่ถูกละเมิดจะยื่นฟ้องเป็นคดีต่อศาลประชาชนชั้นกลาง (中级法院) หรือศาล ประชาชนชั้นสูง (高级法院) (ขึ้นอยู่กับจำนวนมูลค่าที่ฟ้องร้อง) ได้โดยตรง

ในการยื่นคำร้องต่อฝ่ายบริหารหรือการยื่นฟ้องต่อศาล ผู้ที่มอบอำนาจหรือยื่นฟ้อง จะต้องเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนเท่านั้น ส่วนผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิใน เครื่องหมายการค้าตามสัญญา ย่อมไม่มีสิทธิยื่นคำร้องหรือยื่นฟ้องในประเด็นข้อพิพาทที่เกี่ยวกับการ ปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าแต่อย่างใด

ในกรณีที่เกิดการละเมิดเครื่องหมายการค้าขึ้น ในระหว่างที่มีการยื่นขอจดเครื่องหมาย การค้า ผู้ยื่นคำร้องหรือคำฟ้องจะต้องแสดงหลักฐานการรับคำร้องขอจดเครื่องหมายการค้ามาพร้อม กับคำร้องขอหรือคำฟ้องด้วย

(2) กรณีสิทธิบัตรถูกละเมิด

เมื่อเจ้าของสิทธิบัตรถูกบุคคลภายนอกละเมิดข้อถือสิทธิของสิทธิบัตรที่ตนได้จดทะเบียน ไว้ ผู้ทรงสิทธิสามารถแต่งตั้งให้สำนักงานตัวแทนที่มีสิทธิอำนาจในการจดสิทธิบัตรระหว่างประเทศ ของจีนทำการยื่นคำร้องต่อ “หน่วยควบคุมสิทธิบัตร” ของระดับมณฑล (省) หรือเขตปกครอง ตนเอง (自治区) มหานคร (直辖市) หรือเขตเศรษฐกิจพิเศษ (特区) ได้ หรือผู้ทรงสิทธิจะ

ยื่นฟ้องเป็นคดีต่อศาลประชาชนชั้นกลางของระดับมณฑล (省) หรือเขตปกครองตนเอง (自治区) มหานคร (直辖市) หรือเขตเศรษฐกิจพิเศษ (特区) ได้โดยตรง

ในกรณีที่ยื่นคำร้องต่อหน่วยควบคุมสิทธิบัตร หากคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่เห็นพ้องด้วยกับคำวินิจฉัยสามารถอุทธรณ์ต่อศาลประชาชนได้ ซึ่งหน่วยงานควบคุมสิทธิบัตรจะตกเป็นจำเลยในคดีดังกล่าว

ในการฟ้องร้องคดีเกี่ยวกับละเมิดสิทธิบัตรประเภทกรรมวิธี หากจำเลยกล่าวอ้างว่าการกระทำของตนไม่เป็นการละเมิดสิทธิบัตรกรรมวิธีของโจทก์ ภาระการพิสูจน์จะตกแก่จำเลย ในการยื่นฟ้องคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิบัตรประเภทแบบผลิตภัณฑ์ หากผู้ถูกกล่าวหาได้โต้แย้งว่าตนได้ยื่นคำร้องต่อกรมสิทธิบัตรขอให้เพิกถอนสิทธิบัตรที่พิพาทแล้ว ในกรณีเช่นนี้ หน่วยงานควบคุมสิทธิบัตรหรือศาลจะงดการพิจารณาข้อพิพาทไว้ชั่วคราวจนกว่ากรมสิทธิบัตรหรือคณะกรรมการอุทธรณ์สิทธิบัตรจะได้มีคำวินิจฉัยจนถึงที่สุดแล้ว คดีพิพาทจึงจะถูกยกขึ้นมาทำการพิจารณาคดีใหม่

การยื่นคำร้องหรือคำฟ้องทุกครั้ง ผู้ทรงสิทธิบัตรจะต้องแนบหลักฐานใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมการต่ออายุสิทธิบัตรด้วยทุกครั้ง หนังสือมอบอำนาจหรือหนังสือรับรองฐานะนิติบุคคลของผู้ทรงสิทธิบัตรจะต้องรับรองเอกสารจากราชการ (Notary Public) ให้ถูกต้อง คำร้องหรือคำฟ้องคดีเกี่ยวกับสิทธิบัตรจะต้องลงชื่อโดยผู้ทรงสิทธิบัตรเท่านั้น ผู้รับมอบอำนาจไม่สามารถที่จะลงชื่อในคำร้องหรือคำฟ้องแทนผู้ทรงสิทธิบัตรได้

(3) กรณีลิขสิทธิ์ถูกละเมิด

เมื่อเจ้าของลิขสิทธิ์ถูกบุคคลภายนอกละเมิดลิขสิทธิ์การทำซ้ำหรือเผยแพร่ลิขสิทธิ์โดยไม่ได้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถแต่งตั้งให้สำนักงานตัวแทนที่มีสิทธิอำนาจด้านลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศของจีนยื่นคำร้องต่อสำนักงานลิขสิทธิ์แห่งชาติ เมื่อสำนักงานลิขสิทธิ์แห่งชาติได้รับคำร้องจะทำการมอบหมายหรือร่วมกับหน่วยงานควบคุมลิขสิทธิ์ระดับท้องถิ่น (ตามแต่ข้อเท็จจริงและมูลค่าแห่งการละเมิดของข้อพิพาท) ทำการวินิจฉัยระงับข้อพิพาทได้

(4) การร้องขอฉุกเฉินและการขอคุ้มครองชั่วคราว

ในกรณีที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เมื่อผู้เป็นเจ้าของสิทธิได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลแล้ว หากเจ้าของสิทธิประสงค์จะคุ้มครองสิทธิของตนในระหว่างดำเนินคดี เจ้าของสิทธิสามารถอาศัยกฎหมายแพ่งทั่วไปของสาธารณรัฐประชาชนจีนยื่นคำร้องขอฉุกเฉินและคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษาต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งอายัดหรือยึดทรัพย์สินที่เกิดจากการทำละเมิดหรือที่ได้จากการทำละเมิดเพื่อป้องกันและเยียวยาความเสียหายที่อาจเกิดกับโจทก์ได้ เมื่อศาลมีคำสั่งเห็นชอบตามคำร้องขอของโจทก์ศาลจะกำหนดให้โจทก์วางประกันความเสียหายที่อาจเกิดกับจำเลยได้

(5) โทษทางอาญา

การละเมิดสิทธิบัตรหรือเครื่องหมายการค้าหรือลิขสิทธิ์ที่มีเหตุการณ์ (จำนวนค่าเสียหายที่เกิดจากการละเมิดมีจำนวนสูงหรือการละเมิดก่อให้เกิดความเสียหายแก่สาธารณะ) ถือเป็นความผิดทางอาญา ผู้เป็นเจ้าของสิทธิที่ได้รับ ความเสียหาย มีสิทธิร้องทุกข์ต่อสำนักงานตำรวจ เพื่อให้ทำการสอบสวนดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายได้

การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญานั้น หากทุนทรัพย์ค่าเสียหายจำนวนมาก หรือการละเมิดอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือก่อความเสียหายต่อความสงบเรียบร้อยต่อประชาชนหรือความมั่นคงของชาติ (เหตุการณ์) ผู้เสียหายสามารถฟ้องเรียกร้องความเสียหายทางแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาได้

(6) การยับยั้งการนำเข้าสินค้าที่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

เพื่อยับยั้งการนำเข้าสินค้าที่เกิดจากการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เจ้าของสิทธิที่ได้จดทะเบียนสิทธิบัตรแล้ว หรือได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว หรือได้ขึ้นทะเบียนลิขสิทธิ์ไว้กับหน่วยงานของจีนแล้ว เมื่อได้มีการนำหลักฐานการจดทะเบียนดังกล่าวจดทะเบียนหลักฐานไว้กับสำนักงานศุลกากรแห่งชาติแล้ว (海关总局) ผู้เป็นเจ้าของสิทธิสามารถอาศัย “ข้อบังคับศุลกากรว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา” ร้องขอให้ศุลกากรในท้องที่ที่มีการนำเข้าสินค้าอันเกิดจากการละเมิดสิทธิของตนทำการอายัดหรือยึดสินค้าดังกล่าวไว้ได้ โดยผู้ร้องขอจะต้องวางเงินประกันที่มีจำนวนเท่ากับมูลค่าของสินค้าที่ร้องขอให้อายัดหรือยึดต่อศุลกากรท้องที่นั้นๆ เมื่อศุลกากรได้ทำการอายัดหรือยึดสินค้านำเข้าดังกล่าวแล้ว คู่กรณีหากไม่เห็นด้วยกับวิธีการอายัดหรือยึดสินค้าของศุลกากรดังกล่าวสามารถอุทธรณ์ต่อหน่วยงานต้นสังกัดของศุลกากรหรือยื่นฟ้องร้องต่อศาลประชาชนได้

(7) การยับยั้งการกระทำที่เป็นการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

การเลียนแบบหรือปลอมชื่อสินค้า รูปแบบลวดลายหีบห่อของสินค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายอันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการที่เป็นการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมกับเจ้าของสินค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายนั้น เจ้าของสินค้าที่แพร่หลายนั้นมีได้จดทะเบียนสิทธิบัตรหรือจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า หรือขึ้นทะเบียนลิขสิทธิ์ในชื่อสินค้าหรือรูปแบบลวดลายหีบห่อของสินค้าของตนสามารถอาศัย “กฎหมายต่อต้านการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม” ทำการยื่นร้องขอต่อหน่วยงานบริหารการพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรม (工商局) เพื่อทำการสอบสวนการกระทำดังกล่าวได้หรือเจ้าของสินค้าจะนำคดีฟ้องร้องต่อศาลประชาชนก็ได้

การที่จะวินิจฉัยว่าสินค้าใดเป็น “สินค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลาย” หรือไม่นั้น หน่วยงานที่รับคำร้องและศาลที่รับคำฟ้องจะพิจารณาโดยอาศัยข้อเท็จจริงจากท้องที่ที่ถูกกล่าวอ้างว่ามีการ

แข่งขันที่ไม่เป็นธรรมเกิดขึ้นว่า สินค้าดังกล่าวเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลาย เป็นที่นิยมของผู้บริโภค ในท้องถิ่นนั้นหรือไม่เป็นเกณฑ์ในการวินิจฉัย ดังนั้นผลประกอบการ การโฆษณาต่างๆ จะเป็นหลักฐาน สำคัญในการพิสูจน์ว่าสินค้านั้นเป็น “สินค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลาย” ได้

4.6 กฎหมายภาษีอากร

กฎหมายภาษีอากร หมายถึง กฎหมายที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรจัดเก็บภาษีของรัฐ กับบุคคลที่มีภาระภาษีที่บัญญัติขึ้นโดยอำนาจของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมาย ที่บัญญัติโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติหรือสำนักนายกรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่ได้รับ มอบหมาย

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1993 เป็นต้นมา กฎหมายภาษีอากรของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ จัดหมวดหมู่ประเภทภาษีไว้เป็นระบบซึ่งมีทั้งหมด 5 หมวด ประกอบด้วยภาษี 25 ประเภท

ลักษณะของกฎหมายภาษีอากร สามารถแบ่งตามประเภทการบัญญัติกฎหมายได้ดังนี้

- 1) กฎหมายภาษีอากรที่บัญญัติโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ ได้แก่
 - (1.1) กฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
 - (1.2) กฎหมายภาษีเงินได้ของกิจการที่ลงทุนโดยชาวต่างชาติ (วิสาหกิจร่วมทุน วิสาหกิจ ร่วมประกอบการ วิสาหกิจทุนต่างชาติ) หรือกิจการของบริษัทต่างชาติที่มีรายได้ในประเทศจีน
 - (1.3) กฎหมายว่าด้วยการบริหารการจัดเก็บภาษี
- 2) กฎหมายภาษีอากรที่ออกโดยฝ่ายบริหาร (สำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงภายใต้สังกัด) หรือที่เรียกว่ากฎระเบียบบริหาร ได้แก่
 - (2.1) กฎระเบียบบริหารว่าด้วยภาษีมูลค่าเพิ่ม
 - (2.2) กฎระเบียบบริหารว่าด้วยภาษีบริโภค (ภาษีสรรพสามิต)
 - (2.3) กฎระเบียบบริหารว่าด้วยภาษีธุรกิจ
 - (2.4) กฎระเบียบบริหารว่าด้วยภาษีเงินได้ธุรกิจของนิติบุคคล

4.6.1 หมวดภาษีหมุนเวียน

ภาษีหมุนเวียน หมายถึง ภาษีที่เก็บจากยอดจำนวนหมุนเวียนของการขายสินค้าหรือการ ให้บริการ ซึ่งได้แก่ ยอดรายรับจากการขายสินค้าหรือการให้บริการลักษณะเฉพาะ เป็นภาระภาษีที่ เกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนมือของสินค้าหรือมีการให้บริการ และจะเก็บภาษีต่อเมื่อได้มีการขายสินค้า หรือให้บริการแล้ว การคำนวณภาษี คำนวณจากมาตรฐานของราคาสินค้าหรือค่าบริการ ค่าภาษี ถือเป็นส่วนหนึ่งของราคาสินค้าหรือค่าบริการ ซึ่งหมวดภาษีหมุนเวียน แบ่งออกเป็น 9 ประเภท ดังนี้

(1) ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึง ภาษีที่เก็บจากยอดจำนวนมูลค่าที่เพิ่มขึ้นจากต้นทุนเนื่องจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ

1) ผู้มีหน้าที่ต้องชำระภาษี

(1.1) บุคคลประกอบกิจการเกี่ยวกับการขายสินค้า การรับจ้างทำของ การรับจ้างแรงงานหรือผู้นำเข้าสินค้า ที่กิจการนั้นได้เกิดขึ้นในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

(1.2) บุคคลหรือผู้ประกอบการต่างประเทศที่มีกิจการเกี่ยวกับการขายสินค้า การรับจ้างทำของ การรับจ้างแรงงานหรือการนำเข้าสินค้าในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่ยังมีได้จัดตั้งองค์กรธุรกิจ (สาขา) ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ให้ตัวแทนผู้ประกอบการนั้นเป็นผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย หากไม่มีตัวแทนให้ผู้ซื้อหรือผู้ว่าจ้างมีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายก่อนชำระหนี้

2) จำนวนรายรับที่ต้องชำระภาษี ได้แก่ ยอดจำนวนมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการผลิต การขายส่ง การขายปลีกหรือการนำเข้าของผู้ประกอบการ

3) อัตราภาษีของภาษีมูลค่าเพิ่มมี 3 อัตราด้วยกัน คือ

(3.1) สินค้าส่งออก อัตราภาษีเท่ากับร้อยละ 0 (เว้นแต่สินค้าที่สำนักนายจะได้ออกประกาศเรียกเก็บในอัตราอื่น)

(3.2) การจำหน่ายสินค้าหรือการนำเข้าสินค้าบางชนิด (สินค้าเกษตร 19 จำพวก) อัตราภาษีเท่ากับร้อยละ 13

(3.3) การให้บริการและการจำหน่ายสินค้า (นอกเหนือจากสินค้าเกษตร 19 จำพวก) อัตราภาษีเท่ากับร้อยละ 17

นับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 2017 เป็นต้นมา จีนได้ปรับปรุงอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม และยกเลิกอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเท่ากับร้อยละ 13

4) กำหนดเวลาชำระภาษี

(4.1) กรณีการค้าการบริการตามปกติ หน่วยงานที่รับผิดชอบกับผู้เสียภาษีสามารถตกลงกำหนดระยะเวลาการชำระภาษีได้

(4.2) กรณีไม่อาจชำระภาษีตามวันเวลาที่กำหนดได้ ให้ชำระภาษีเป็นรายครั้งตามธุรกรรมที่เกิดขึ้น

(2) ภาษีมูลค่าเพิ่มของที่ดิน (อสังหาริมทรัพย์)

ภาษีมูลค่าเพิ่มของที่ดิน (อสังหาริมทรัพย์) หมายถึง ภาษีที่เรียกเก็บจากยอดจำนวนมูลค่าที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากการโอนสิทธิในการใช้ที่ดินพร้อมกรรมสิทธิ์ในสิ่งปลูกสร้างบนที่ดิน รวมทั้งส่วนควบของอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว ให้คำนวณภาษีในอัตราก้าวหน้าของยอดมูลค่าที่เพิ่มขึ้น

1) ผู้มีหน้าที่ต้องชำระภาษี

บุคคลที่ทำการโอนสิทธิในสิทธิการใช้ที่ดิน กรรมสิทธิ์ในสิ่งปลูกสร้างและส่วนควบของอสังหาริมทรัพย์ (ไม่รวมถึงการโอนโดยทางมรดกหรือการโอนให้โดยสเนหา) มีหน้าที่ต้องชำระภาษี

2) จำนวนรายรับที่ต้องชำระภาษี

ยอดจำนวนรายรับจากการโอนสิทธิหักด้วยจำนวนต้นทุนที่กฎหมายอนุญาตให้นำมาหักได้เป็นจำนวนที่ต้องชำระภาษี จำนวนต้นทุนที่กฎหมายอนุญาตให้นำมาหักได้นั้น ได้แก่

(2.1) ยอดชำระเงินที่ต้องชำระไปเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิในการใช้ที่ดินแปลงนั้น

(2.2) ต้นทุนที่เกิดจากการพัฒนาที่ดินดังกล่าว รวมทั้งต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างพร้อมส่วนควบบนที่ดินดังกล่าว

(2.3) ราคาประเมินหลังการหักค่าเสื่อมสำหรับสิ่งปลูกสร้างเก่า

(2.4) ภาษีหรือค่าธรรมเนียมที่เกิดขึ้นเนื่องจากการรับโอนสิทธิในที่ดินแปลงดังกล่าวมา

3) อัตราภาษี ให้คำนวณอัตราก้าวหน้า 4 ระดับด้วยกัน กล่าวคือ

(3.1) ยอดมูลค่าเพิ่มที่ไม่เกินร้อยละ 50 ของจำนวนต้นทุน (ที่กฎหมายอนุญาตให้นำมาหักได้) ต้องเสียภาษีร้อยละ 30

(3.2) ยอดมูลค่าส่วนที่เกินกว่าร้อยละ 50 แต่ไม่เกินร้อยละ 100 ของจำนวนต้นทุน (ที่กฎหมายอนุญาตให้นำมาหักได้) ต้องเสียภาษีร้อยละ 40

(3.3) ยอดมูลค่าส่วนที่เกินกว่าร้อยละ 100 แต่ไม่เกินร้อยละ 200 ของจำนวนต้นทุน (ที่กฎหมายอนุญาตให้นำมาหักได้) ต้องเสียภาษีร้อยละ 50

(3.4) ยอดมูลค่าส่วนที่เกินกว่าร้อยละ 200 ของจำนวนต้นทุน (ที่กฎหมายอนุญาตให้นำมาหักได้) ต้องเสียภาษีร้อยละ 60

4) กำหนดเวลาชำระภาษี

เมื่อมีการโอนสิทธิในสิทธิการใช้ที่ดิน กรรมสิทธิ์ในสิ่งปลูกสร้างและส่วนควบของอสังหาริมทรัพย์ทุกครั้งจะต้องชำระภาษีดังกล่าว

(3) ภาษีบริโภค (สรรพสามิต)

ภาษีสรรพสามิต หมายถึง ภาษีที่เรียกเก็บจากกิจการการผลิตหรือการรับจ้างทำของ หรือการนำเข้าซึ่งสินค้าฟุ่มเฟือยบางชนิด ซึ่งการกำหนดอัตราภาษีและจำนวนที่ต้องชำระภาษีแต่ละชนิด แตกต่างกันไป

ภาษีสรรพสามิตมีลักษณะการเรียกเก็บเฉพาะ ดังนี้

- 1) เรียกเก็บเฉพาะสินค้าบริโภคที่ฟุ่มเฟือย เช่น เหล้า บุหรี่ เครื่องสำอาง รถยนต์นั่งส่วนบุคคล รวมทั้งสิ้น 11 ประเภท
- 2) อัตราภาษีกำหนดตามมาตรฐานกำไรของสินค้าแต่ละประเภทและขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐในการคุ้มครองการผลิตภายในประเทศ
- 3) ผู้ผลิตหรือผู้รับจ้างทำของหรือนำเข้าเท่านั้นที่ต้องรับภาระภาษี ซึ่งเป็นการชำระครั้งเดียวในกระบวนการเปลี่ยนมือของสินค้า ผู้ขายส่งหรือขายปลีกไม่มีภาระที่จะต้องชำระภาษีสรรพสามิตอีก

1) ผู้มีหน้าที่ต้องชำระภาษี

(1.1) ผู้ประกอบการภายในประเทศที่มีกิจการเกี่ยวกับการผลิตหรือรับจ้างทำของ หรือนำเข้าสินค้าที่กฎหมายกำหนด

(1.2) กิจการลงทุนของชาวต่างชาติหรือกิจการของต่างประเทศที่ทำการผลิตหรือรับจ้างทำของหรือนำเข้าสินค้าที่กฎหมายกำหนดในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ผู้ประกอบการดังกล่าวข้างต้น มีหน้าที่ต้องชำระภาษีสรรพสามิตตามข้อกำหนดว่าด้วยการเรียกเก็บภาษีสรรพสามิต

2) สินค้าที่ต้องรับภาระภาษีบริโภค

สินค้าที่ต้องรับภาระภาษีบริโภค ได้แก่ สินค้า 11 จำพวก ดังนี้ บุหรี่ เหล้า เครื่องสำอาง เครื่องประติณผิว เครื่องประดับอัญมณี ประทัด แก๊สโซลีน น้ำมันดีเซล ยางรถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์ รถยนต์นั่งส่วนบุคคล

3) อัตราภาษี อัตราภาษีของสินค้า 11 จำพวกดังกล่าว จะคำนวณจากราคาของสินค้าหรือปริมาณ หรือขนาดของสินค้าในอัตราภาษีที่แตกต่างกัน

(3.1) สินค้าจำพวกที่กำหนดให้คำนวณภาษีจากราคาสินค้า ให้คิดจากยอดราคาจำหน่ายคูณด้วยอัตราภาษี

(3.2) สินค้าจำพวกที่กำหนดให้คำนวณจากปริมาณหรือขนาด ให้คิดจากจำนวนที่จำหน่ายคูณด้วยอัตราภาษีต่อหน่วย

4) กำหนดเวลาชำระภาษี

- (4.1) ผู้ที่ทำการผลิตมีหน้าที่ชำระภาษีเมื่อจำหน่ายสินค้า
- (4.2) ผู้รับจ้างทำของมีหน้าที่ชำระภาษีเมื่อส่งมอบของ
- (4.3) ผู้นำเข้าสินค้ามีหน้าที่ชำระภาษีเมื่อผ่านด่านศุลกากร

5) การงดเว้นหรือลดหย่อนภาษี

ผู้มีหน้าที่ต้องรับภาระภาษีสรรพสามิต หากเป็นการผลิตหรือรับจ้างทำของเพื่อการส่งออก จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องชำระภาษีสรรพสามิต

(4) ภาษีธุรกิจ

สำนักนายกรัฐมนตรีของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ออกกฎระเบียบบริหารให้ทดลองเปลี่ยนระบบการจัดเก็บภาษีธุรกิจเป็นภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยเริ่มทดลองครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2012 ให้มีผลบังคับใช้ครั้งแรกเฉพาะที่มหานครเซี่ยงไฮ้ และจำกัดเฉพาะธุรกิจที่เกี่ยวกับการขนส่งและธุรกิจบริการสมัยใหม่ ต่อมาในวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 2012 ขยายการบังคับใช้ออกไปยัง 8 มณฑล (มหานคร) ในวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 2013 ให้ทดลองใช้ระบบเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแทนภาษีธุรกิจทั่วประเทศและให้รวมถึงธุรกิจการทางด้านสื่อสารด้วย ในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2014 ได้เพิ่มขยายขอบเขตการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแทนภาษีธุรกิจให้ครอบคลุมถึงการขนส่งทางรางและการบริการทางด้านไปรษณีย์ ครั้นล่าสุดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีมติให้ใช้ระบบจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแทนภาษีธุรกิจทั่วประเทศ และนับแต่วันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ. 2016 เป็นต้นไปให้ทดลองใช้ระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแทนภาษีธุรกิจและให้ครอบคลุมธุรกิจประเภทการก่อสร้าง อสังหาริมทรัพย์ การเงินและการบริการที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นไปการจัดเก็บภาษีธุรกิจจะค่อยๆ ลดน้อยลงและจะเปลี่ยนเป็นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มขึ้นมาแทนที่เรื่อยๆ ซึ่งในที่สุดการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจะเข้ามาแทนที่การจัดเก็บภาษีธุรกิจอย่างทั่วถึงและอย่างถาวรในอนาคต

4.6.2 หมวดภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ หมายถึง ภาษีที่เรียกเก็บจากยอดรายรับสุทธิของบุคคลหรือยอดผลกำไรจากการประกอบการ ใช้ระบบอัตราภาษีก้าวหน้าและอัตราภาษีคงที่ โดยคิดภาษีจากยอดรายรับทั้งปี แต่แบ่งชำระเป็นงวดได้ ภาษีเงินได้ แบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

(1) ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้นิติบุคคล หมายถึง ภาษีที่เรียกเก็บจากผู้ประกอบการที่มีเงินได้จากการผลิตหรือการประกอบกิจการหรือเงินได้อื่นๆ ที่ได้จากการผลิตหรือการประกอบการภายในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

เมื่อประเทศจีนปฏิรูปและเปิดเสรีในปี ค.ศ. 1980 จีนต้องการส่งเสริมให้นักลงทุนต่างชาติเข้าลงทุนในประเทศจีน จึงกำหนดสิทธิพิเศษในการลดหย่อนภาษีเงินได้ประกอบการให้แก่นักลงทุนต่างชาติที่ประกอบการในพื้นที่ที่ส่งเสริม (เขตเศรษฐกิจพิเศษ นิคมพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี นิคมเทคโนโลยีขั้นสูงแห่งใหม่ (New Hi-tech) เมืองเอกของมณฑลตามชายฝั่ง ฯลฯ) หรือลงทุนในภาคธุรกิจเกี่ยวกับเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมสำหรับผู้ประกอบการทั้งชาวจีนและชาวต่างประเทศ สภาประชาชนแห่งชาติจึงได้ตรากฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (中华人民共和国企业所得税法) ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ 16 มีนาคม ค.ศ. 2007 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2008

1) สาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

- อัตราภาษีเงินได้ทั้งวิสาหกิจทุนจีนและวิสาหกิจทุนต่างชาติอยู่ในอัตราเดียวกัน
- การให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีสำหรับวิสาหกิจทุนจีนและวิสาหกิจทุนต่างชาติจะอยู่บนหลักการเดียวกันคือ “ส่งเสริมภาคธุรกิจเป็นหลัก” และ “ส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เป็นส่วนเสริม”
- อัตราภาษีใหม่จะต่ำกว่าอัตราภาษีเก่าที่เคยบังคับเรียกเก็บอยู่เดิม
- มาตรฐานและวิธีการคำนวณก่อนเสียภาษีใช้มาตรฐานเดียวกัน

2) สิทธิประโยชน์เฉพาะจากระบบภาษีเงินได้นิติบุคคลแบบใหม่

- วิสาหกิจที่มีขนาดเล็กเสียภาษีเงินได้ในอัตราร้อยละ 20 (ม.28)
- วิสาหกิจที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับเทคโนโลยีระดับสูงที่อยู่ในรายการที่รัฐบาลส่งเสริม เสียภาษีในอัตราร้อยละ 15 (ม.28)
- วิสาหกิจที่ลงทุนในกิจการที่รัฐส่งเสริมหรือสนับสนุน สามารถนำจำนวนเงินตามอัตราส่วนที่กฎหมายกำหนดของเงินลงทุนทั้งหมดมาหักเป็นค่าลดหย่อนได้ก่อนเสียภาษี (ม.31)
- วิสาหกิจที่มีทรัพย์สินที่ได้จากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสามารถหักค่าเสื่อมได้ในระยะเวลาที่สั้นขึ้น (ตามที่กฎระเบียบบริหารได้กำหนด) (ม.32)

- วิสาหกิจที่ผลิตผลิตภัณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในรายการ “ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามนโยบายของรัฐ” จะได้รับสิทธิลดหย่อนเมื่อมีการคำนวณเงินได้เสียภาษี (ม.33)
- วิสาหกิจที่ลงทุนในเครื่องจักรอุปกรณ์เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม การประหยัดพลังงานและการผลิตที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย สามารถนำเงินทุนบางส่วนมาหักจากรายได้ก่อนคำนวณเสียภาษีได้ (ม.34)

สิทธิประโยชน์ด้านภาษีตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สำนักงานกรมสรรพากรจะเป็นผู้ออกกฎระเบียบบริหารกำหนดหลักเกณฑ์ อัตราและวิธีปฏิบัติให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต่อไป (ม.35)

3) ผู้มีหน้าที่ต้องชำระภาษี

ผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลฉบับใหม่ได้ยกเลิกการเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลที่มีบุคคลหรือคณะบุคคลเป็นเจ้าของตามที่กฎหมายเดิมได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดสภาพการเก็บภาษีเงินได้ซ้ำซ้อน กฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลฉบับใหม่ บัญญัติให้วิสาหกิจที่มีสภาพเป็นนิติบุคคลเท่านั้นมีหน้าที่ต้องชำระภาษีเงินได้นิติบุคคล

นิติบุคคลที่มีภาระหน้าที่ต้องชำระภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้แก่

- นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายจีน
- นิติบุคคลที่มีได้จดทะเบียนในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่มีองค์กรหลักควบคุมการบริหารกิจการในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

4) จำนวนรายรับที่ต้องชำระภาษี

- นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศจีนให้นำรายได้ทั้งหมด (รายได้จากในและนอกประเทศจีน) มาคำนวณเสียภาษี
- นิติบุคคลที่มีได้จดทะเบียนในประเทศจีน ที่มีรายรับในประเทศจีน ซึ่งต้องเสียภาษีในจีน เนื่องจากมีองค์กรหลักควบคุมการบริหารกิจการอยู่ในประเทศจีนให้นำเงินได้ที่ได้ภายในประเทศจีนเท่านั้นมาคำนวณเสียภาษี

5) การคำนวณรายได้เพื่อชำระภาษี

รายได้ทั้งปีหลังจากหักด้วยรายได้ที่กฎหมายกำหนดให้ยกเว้นการเรียกเก็บภาษี (ม.26 และม.27) รายได้ที่กฎหมายกำหนดให้หักเป็นค่าใช้จ่ายได้ (ม.30) และจำนวนชดเชยขาดทุนในปีที่ผ่านมาตามที่กฎหมายกำหนด ถือเป็นยอดจำนวนเงินรายได้ที่ต้องนำมาคำนวณจำนวนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องชำระ

6) กฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลกับสนธิสัญญาที่จีนได้ทำไว้กับต่างประเทศ

กฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จีนประกาศบังคับใช้นี้ หากมีข้อความขัดแย้งหรือแย้งกับสนธิสัญญาที่รัฐบาลจีนได้ทำไว้กับนานาประเทศอันเกี่ยวกับภาษี ให้ยึดถือและยังคงบังคับใช้ข้อความที่ปรากฏในสนธิสัญญาที่จีนได้ทำไว้ทุกประการ

7) สิทธิพิเศษด้านภาษีอากรสำหรับการลงทุนในเขตส่งเสริมต่างๆ

เมื่อกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้นิติบุคคลฉบับใหม่เริ่มบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2008 แล้ว นักลงทุนที่ลงทุนโครงการในเขตหรือนิคมที่กฎหมายกำหนดให้เป็นพื้นที่ส่งเสริม เช่น เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี (Economic and Technological Development Zones (ETDZs)) เขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง (Hi-Tech Industrial Development Zones (HIDZs)) เขตสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Area) เขตแปรรูปเพื่อการส่งออก (Export Processing Zones) ให้วิสาหกิจนั้นยังคงได้รับสิทธิพิเศษด้านภาษีตามที่รัฐได้มีนโยบายส่งเสริมไว้เดิม เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาลดหย่อนภาษีแล้วให้เสียภาษีตามกฎหมายใหม่ต่อไป ซึ่งรายละเอียด สำนักงานกรุงรัตนตรียุคใหม่ได้ประกาศเป็นหลักเกณฑ์เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต่อไป

(2) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หมายถึง ภาษีที่เรียกเก็บจากบุคคลซึ่งมีถิ่นที่อยู่และมีเงินได้ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน รวมทั้งบุคคลที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่มีแหล่งเงินได้ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

1) ผู้มีหน้าที่ชำระภาษี

- ผู้มีถิ่นที่อยู่ภายในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่ว่าจะเป็นชาวจีนหรือชาวต่างชาติ เมื่อมีเงินได้หรือแหล่งเงินได้ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด มีหน้าที่ต้องชำระภาษีเงินได้บุคคล
- สำหรับผู้ที่มีถิ่นพำนักอยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนครบ 1 ปี มีหน้าที่ต้องเสียภาษีจากเงินได้ที่ได้จากภายในและภายนอกประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน
- สำหรับผู้ที่มีถิ่นพำนักอยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนไม่ครบ 1 ปี มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเฉพาะเงินได้ที่มิใช่แหล่งเงินได้ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเท่านั้น

บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้ในประเทศจีนจะต้องเสียภาษีตามกฎหมาย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลของสาธารณรัฐประชาชนจีน (中华人民共和国个人所得税法) ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 10 กันยายน ค.ศ. 1980 ได้ปรับปรุงครั้งล่าสุดและมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน ค.ศ. 2011

ร่างการตัดสินใจของการประชุมสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติจีนเกี่ยวกับการปรับแก้กฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ส่งไปยังการประชุมสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติจีนชุดที่ 13 ครั้งที่ 5 (The 5th session of the 13th National People's Congress) เพื่อพิจารณาในวันที่ 27 ตามการตัดสินใจของร่างมาตรฐาน การลดต้นทุนขั้นพื้นฐานจะกำหนดเป็น 60,000 หยวนต่อปี กล่าวคือ 5,000 หยวนต่อเดือน และอัตราภาษีร้อยละ 3 ถึงร้อยละ 45 จะไม่เปลี่ยนแปลง

2) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแบ่งเป็น 2 ประเภท

2.1) ภาษีเงินได้บุคคลกรณีรายได้จากเงินเดือนและค่าแรง มีจำนวนเงินได้และอัตราภาษีดังนี้

● ระดับที่ 1	รายได้ไม่เกิน 1,500 หยวน/ เดือน	อัตราภาษีย้อยละ 3
● ระดับที่ 2	รายได้ส่วนที่เกิน 1,500 - 4,500 หยวน/ เดือน	อัตราภาษีย้อยละ 10
● ระดับที่ 3	รายได้ส่วนที่เกิน 4,500 - 9,000 หยวน/ เดือน	อัตราภาษีย้อยละ 20
● ระดับที่ 4	รายได้ส่วนที่เกิน 9,000 - 35,000 หยวน/ เดือน	อัตราภาษีย้อยละ 25
● ระดับที่ 5	รายได้ส่วนที่เกิน 35,000 - 55,000 หยวน/ เดือน	อัตราภาษีย้อยละ 30
● ระดับที่ 6	รายได้ส่วนที่เกิน 55,000 - 80,000 หยวน/ เดือน	อัตราภาษีย้อยละ 35
● ระดับที่ 7	รายได้ส่วนที่เกิน 80,000 หยวนขึ้นไป/ เดือน	อัตราภาษีย้อยละ 45

2.2) ภาษีเงินได้บุคคลกรณีร้านค้าเอกชนที่มีรายได้จากการผลิต การค้า การทำธุรกิจจากการเช่าเหมากิจการ มีจำนวนเงินได้และอัตราภาษี ดังนี้

● ระดับที่ 1	รายได้ไม่เกิน 15,000 หยวน/ ปี	อัตราภาษีย้อยละ 5
● ระดับที่ 2	รายได้ส่วนที่เกิน 15,000-30,000 หยวน/ ปี	อัตราภาษีย้อยละ 10
● ระดับที่ 3	รายได้ส่วนที่เกิน 30,000-60,000 หยวน/ ปี	อัตราภาษีย้อยละ 20
● ระดับที่ 4	รายได้ส่วนที่เกิน 60,000-100,000 หยวน/ ปี	อัตราภาษีย้อยละ 30
● ระดับที่ 5	รายได้ส่วนที่เกิน 100,000-55,000 หยวน/ ปีขึ้นไป	อัตราภาษีย้อยละ 35

4.6.3 หมวดภาษีทรัพย์สิน

ภาษีทรัพย์สิน หมายถึง ภาษีที่เรียกเก็บจากเจ้าของทรัพย์สินที่กำหนดไว้โดยเฉพาะเจาะจงอันได้แก่ ภาษีโรงเรือน ภาษีการใช้ที่ดินในเมือง ซึ่งโดยปกติแล้วรัฐบาลท้องถิ่นจะเป็นผู้กำหนดและมีหน้าที่จัดเก็บภาษีดังกล่าว

(1) ภาษีโรงเรือน หมายถึง ภาษีที่เรียกเก็บจากเจ้าของโรงเรือนที่อยู่ในเขตกำหนด โดยคำนวณจากราคาของโรงเรือนหรือรายรับจากการนำออกให้เช่า

1) การคำนวณภาษี มี 2 ลักษณะดังนี้

(1.1) คำนวณจากยอดราคาโรงเรือนที่หักด้วย 10-30% (หากไม่มีราคาที่ชัดเจน ให้ใช้ราคาประเมินของการตามสภาพโรงเรือนในท้องที่เดียวกันเป็นเกณฑ์) โดยเสียภาษีในอัตราร้อยละ 1.2 ชำระปีละครั้ง

(1.2) โรงเรือนที่นำออกให้เช่า คำนวณจากเงินรายรับที่ได้จากการเช่า ชำระอัตราภาษีในอัตราร้อยละ 12 ของยอดรายรับจากการนำออกให้เช่า ชำระปีละครั้ง

2) โรงเรือนที่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษี

(2.1) โรงเรือนของหน่วยราชการ ชุมชนท้องถิ่นและกองทัพ

(2.2) โรงเรือนที่ใช้เองของหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณจากกระทรวงการคลัง

(2.3) โรงเรือนที่ใช้เองของวัดวาอาราม สวนสาธารณะ โบราณสถาน

(2.4) โรงเรือนที่อยู่อาศัยซึ่งไม่ได้ใช้ประกอบกิจการค้า

(2.5) โรงเรือนอื่นใดที่กระทรวงการคลังประกาศให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี

โรงเรือน

(2) ภาษีการใช้ที่ดินในเมือง หมายถึง ภาษีที่เรียกเก็บจากองค์กรหรือบุคคลที่ครอบครองใช้ประโยชน์ที่ดินในเมืองหรือเขตเมืองแร่ โดยคิดตามเนื้อที่ของที่ดินที่ครอบครองทำประโยชน์

1) ขอบเขตของการเก็บภาษี

การครองใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเมือง เขตอำเภอ เขตกิ่งอำเภอและเขตเมืองแร่ จะต้องเสียภาษีการใช้ที่ดินในเมือง สำหรับที่ดินที่อยู่ในระดับต่ำกว่ากิ่งอำเภอ ผู้ครอบครองไม่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีการใช้ที่ดินในเมือง

2) ผู้มีหน้าที่ต้องชำระภาษี ได้แก่ บุคคลที่ครอบครองที่ดินตามที่กฎหมายกำหนด ต้องเสียภาษีการใช้ที่ดิน

3) อัตราภาษี แบ่งเป็น 4 ระดับ โดยคำนวณเป็นตารางเมตร

- (3.1) เมืองขนาดใหญ่ ตารางเมตรละ 1.5-30 หยวน
- (3.2) เมืองขนาดกลาง ตารางเมตรละ 1.2-24 หยวน
- (3.3) เมืองขนาดเล็ก ตารางเมตรละ 0.9-18 หยวน
- (3.4) อำเภอ กิ่งอำเภอ เขตท่าเหมืองแร่ ตารางเมตรละ 0.6-12 หยวน

4.6.4 หมวดภาษีทรัพยากร

ภาษีทรัพยากร หมายถึง ภาษีที่เรียกเก็บจากผู้ประกอบกิจการทำเหมืองที่มีรายรับจากทรัพยากร

1) ผู้มีหน้าที่ต้องชำระภาษี คือ ผู้ที่ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับการทำเหมืองแร่ตามประเภทที่กฎหมายกำหนดหรือเกี่ยวกับการทำอุตสาหกรรมเกลือ

2) การคำนวณภาษี กล่าวคือ ภาษีทรัพยากรคำนวณจากยอดผลผลิตและวัตถุดิบเบื้องต้นที่ได้จากการทำเหมือง ได้แก่ น้ำมันปิโตรเลียม แก๊สธรรมชาติ ถ่านหิน แร่โลหะ โลหะและเกลือ เป็นต้น ทั้งนี้ไม่รวมถึงผลผลิตที่ได้มีการปรุงแต่งแปรรูปแล้ว

3) อัตราภาษี

- (3.1) น้ำมันปิโตรเลียม ร้อยละ 5-10 ของมูลค่าจำหน่าย
- (3.2) แก๊สธรรมชาติ ร้อยละ 5-10 ของมูลค่าจำหน่าย
- (3.3) ถ่านหิน 0.3-5 หยวนต่อตัน
- (3.4) โลหะ 0.5-20 หยวนต่อตันหรือลูกบาศก์เมตร
- (3.5) โลหะดำ 2-30 หยวนต่อตัน
- (3.6) โลหะ 0.4-30 หยวนต่อตัน
- (3.7) เกลือสภาพแข็ง 10-60 หยวนต่อตัน
- (3.8) เกลือสภาพเหลว 2-10 หยวนต่อตัน

4.6.5 หมวดภาษีพฤติกรรม

ภาษีพฤติกรรม หมายถึง ภาษีที่เรียกเก็บจากพฤติกรรมบางประเภทที่กฎหมายกำหนด อันได้แก่ ภาษีเฉพาะที่เกี่ยวกับอากรแสตมป์ ภาษีพาหนะ ภาษีน้ำหนักเรือ ภาษีโรงฆ่าสัตว์ ภาษีการกลั่นน้ำมัน ภาษีปรับแต่งสำหรับการลงทุนในทรัพย์สินบางประเภท

การเก็บภาษีพฤติกรรม ที่เก็บในรูปอากรแสตมป์ กำหนดเป็นอัตราดังนี้

- (1) สัญญาซื้อขาย คำนวณจากยอดซื้อขาย อัตราภาษีร้อยละ 0.03

- (2) สัญญารับเหมา คำนวณจากยอดรับเหมา อัตราภาษีร้อยละ 0.05
- (3) สัญญาก่อสร้างโครงการ การสำรวจ การออกแบบ คำนวณจากยอดเรียกเก็บ อัตราภาษีร้อยละ 0.05
- (4) สัญญาตกแต่งอาคาร คำนวณจากยอดรับเหมา อัตราภาษีร้อยละ 0.03
- (5) สัญญาเช่าทรัพย์สิน คำนวณจากค่าเช่า อัตราภาษีร้อยละ 0.1
- (6) สัญญาขนส่งสินค้า คำนวณจากค่ารถขน อัตราภาษีร้อยละ 0.05
- (7) สัญญารับฝาก คำนวณจากค่ารับฝาก อัตราภาษีร้อยละ 0.1
- (8) สัญญาเงินกู้ คำนวณจากยอดเงินกู้ อัตราภาษีร้อยละ 0.005
- (9) สัญญารับประกันภัยทรัพย์สิน คำนวณจากเบี้ยประกัน อัตราภาษีร้อยละ 0.1
- (10) สัญญาเกี่ยวกับเทคโนโลยี สัญญาให้คำปรึกษา สัญญาให้บริการต่างๆ คำนวณจากยอดค่าตอบแทนในสัญญา อัตราภาษีร้อยละ 0.03
- (11) สัญญาการจำหน่ายจ่ายโอนสิทธิในทรัพย์สิน คำนวณจากยอดราคาในสัญญา อัตราภาษีร้อยละ 0.05
- (12) สมุดบัญชีเกี่ยวกับการค้าหรือการผลิต คำนวณจากต้นทุนที่ระบุในบัญชี อัตราภาษีร้อยละ 0.05
- (13) หลักฐานการอนุญาตให้ใช้สิทธิหรือหนังสือยินยอม อัตราภาษีฉบับละ 5 หยวน

4.7 กฎหมายแรงงาน

กฎหมายแรงงานของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (中华人民共和国劳动法) ตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ ประกาศบังคับใช้ครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1995 และกฎหมายว่าด้วยสัญญาแรงงานของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (中华人民共和国劳动合同法) ตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ ประกาศบังคับใช้ครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 2008 ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานและสัญญาแรงงาน ซึ่งเนื้อหาส่วนใหญ่จะเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ใช้แรงงานและกำหนดสัญญาแรงงานที่ยุติธรรม มีสาระสำคัญดังนี้

4.7.1 บททั่วไป

- (1) เพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้ใช้แรงงาน และสร้างระบบแรงงานที่เหมาะสมกับเศรษฐกิจการตลาดแบบสังคมนิยม
- (2) สิทธิของผู้ใช้แรงงาน
 - มีสิทธิเสมอภาคในการทำงาน

- มีสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทน วันหยุดพักผ่อน หลักประกันในความปลอดภัยและสุขภาพพลานามัย
- มีสิทธิที่จะได้รับการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถ
- มีสิทธิที่จะได้รับสวัสดิการและการประกันชีวิตจากสังคม
- มีสิทธิที่จะ เสนอการระงับข้อพิพาท
- สิทธิอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด (ม.3.ว.แรก)

(3) หน้าที่ของผู้ใช้แรงงาน

- ต้องปฏิบัติหน้าที่ที่รับมอบหมายอย่างครบถ้วน
- ต้องพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง
- ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยความปลอดภัยและสุขภาพพลานามัย
- ต้องเคารพในกฎระเบียบแรงงานในศีลธรรมอันดีของการปฏิบัติหน้าที่

(4) หน้าที่ของนายจ้าง

- กำหนดข้อบังคับแรงงานให้สอดคล้องกับกฎหมาย
- ประกันสิทธิประโยชน์ของลูกจ้างและการปฏิบัติตามหน้าที่ของลูกจ้าง

(5) สหภาพแรงงาน

- ลูกจ้างมีสิทธิตามกฎหมายในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน
- สหภาพแรงงานเป็นผู้แทนและเป็นผู้ดูแลรักษาสิทธิประโยชน์ที่ชอบด้วยกฎหมายของลูกจ้าง
- สหภาพแรงงานมีอิสระตามกฎหมายที่จะกำหนดกิจกรรมของตนเอง

(6) อำนาจเจรจาต่อรองกับนายจ้าง

ลูกจ้างสามารถเข้าร่วมปรึกษาหารือกับนายจ้างในเรื่องการบริหารงานบุคลากร (อย่างประชาธิปไตย) หรือการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของลูกจ้าง โดยตัวแทนของผู้ใช้แรงงาน เมื่อสหภาพแรงงานมีมติภายใต้กฎหมายที่กำหนดไว้ (หมายเหตุ: การกำหนดข้อบังคับร่วมทุนต้องพึงระวังข้อนี้)

(7) องค์กรกำกับ

- กระทรวงบริหารแรงงาน ภายใต้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลกิจกรรมแรงงานทั่วประเทศ

- กรมบริหารแรงงานท้องถิ่นระดับอำเภอขึ้นไป มีอำนาจหน้าที่ กำกับดูแลกิจกรรมแรงงานภายในขอบเขตของตน

4.7.2 ความเสมอภาคในการทำงาน

- (1) ลูกจ้างจะต้องไม่ถูกแบ่งชั้นวรรณะในการทำงาน เพราะเหตุต่างศาสนา ต่างเผ่าพันธุ์ หรือต่างเพศ
- (2) ผู้หญิงย่อมมีสิทธิเสมอภาพเท่าเทียมผู้ชาย เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดไว้เฉพาะเกี่ยวกับงานหรือตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมกับผู้หญิง
- (3) ลูกจ้างที่เป็นคนพิการ ชนกลุ่มน้อย ทหารผ่านศึก ให้ปฏิบัติตามกฎหมายพิเศษเฉพาะเป็นกรณีไป
- (4) ห้ามการใช้แรงงานกับบุคคลผู้มีอายุต่ำกว่า 16 ปี หน่วยงานเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม การแสดงกายกรรม และการแสดงหัตถกรรมพิเศษเฉพาะ หากจำเป็นต้องใช้ผู้ใช้แรงงานที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี จะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ประกาศบังคับใช้โดยต้องยื่นขออนุมัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีหน้าที่ต้องประกันสิทธิในการศึกษาเล่าเรียนของเด็กเหล่านั้น

4.7.3 สัญญาจ้างแรงงาน และสัญญาข้อบังคับแรงงาน (สัญญาแรงงานกลุ่ม)

- (1) การว่าจ้างแรงงานจะต้องจัดทำสัญญาจ้างแรงงานเสมอ
- (2) สัญญาจ้างแรงงานที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ตกเป็นโมฆะ
 - สัญญาจ้างแรงงานที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือกฎหมาย
 - สัญญาจ้างแรงงานที่เกิดจากกลฉ้อฉล หรือข่มขู่บังคับ

สัญญาจ้างแรงงานที่ตกเป็นโมฆะ ย่อมไม่มีผลบังคับนับแต่วันที่ทำสัญญา หากส่วนหนึ่งส่วนใดของสัญญาตกเป็นโมฆะ แต่สามารถแยกออกจาก ส่วนอื่นได้โดยไม่กระทบกระเทือนถึงสาระสัญญาส่วนอื่น ให้ถือว่าสัญญาส่วนที่ไม่ตกเป็นโมฆะยังคงมีผลบังคับใช้ได้ต่อไป

ความเป็นโมฆะของสัญญา ให้ชี้ขาดโดยคณะอนุญาโตตุลาการว่าด้วยการระงับข้อพิพาทแรงงาน หรือโดยศาลประชาชน

- (3) สัญญาจ้างแรงงานจะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น และต้องมีสาระดังต่อไปนี้
 - กำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของสัญญา
 - ลักษณะสาระสำคัญของงาน
 - การคุ้มครองแรงงาน และเงื่อนไขแรงงาน (การว่าจ้าง)

- ผลประโยชน์ตอบแทนแรงงาน
- ข้อกำหนดสำหรับแรงงาน
- เงื่อนไขการบอกเลิกสัญญา
- ความรับผิดชอบในกรณีฝ่าฝืนสัญญา

นอกจากสาระสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างสามารถปรึกษาหารือกำหนดเนื้อหาอื่นเพิ่มเติมได้

(4) ประเภทของสัญญาจ้างแรงงานแบ่งได้ดังนี้

- สัญญาที่กำหนดเวลาสิ้นสุดแน่นอน
- สัญญาที่ไม่กำหนดเวลาสิ้นสุด
- สัญญาที่กำหนดเวลาสิ้นสุดตามความสำเร็จของงานใดงานหนึ่งโดยเฉพาะ ลูกจ้างที่ได้ทำงานกับนายจ้างติดต่อกันตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป เมื่อคู่สัญญาประสงค์จะต่อสัญญาว่าจ้าง หากลูกจ้างเรียกร้องให้ต่อสัญญาใหม่โดยไม่กำหนดเวลาสิ้นสุดแล้ว นายจ้างจะต้องกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวไว้ในสัญญาด้วย

(5) สัญญาจ้างทดลองงานจะต้องไม่เกิน 6 เดือน

(6) คู่สัญญาสามารถกำหนดเงื่อนไขด้วยการรักษาความลับทางการค้าของนายจ้างไว้ในสัญญาได้

(7) การยกเลิกสัญญาจ้างแรงงานกระทำได้โดยความยินยอมอย่างเอกฉันท์ของทั้งสองฝ่ายเท่านั้น

(8) เงื่อนไขที่นายจ้างฝ่ายเดียวสามารถยกเลิกสัญญาได้ (การเลิกจ้าง)

- ในระหว่างการทดลองงาน หากปรากฏว่าผู้รับจ้างไม่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานที่จ้าง
- ลูกจ้างฝ่าฝืนข้อบังคับแรงงานหรือฝ่าฝืนข้อกำหนดของผู้ว่าจ้างในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ
- ลูกจ้างขาดงาน ฉ้อฉล ยักยอก หรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงแก่ผลประโยชน์ของนายจ้าง
- เมื่อลูกจ้างถูกดำเนินคดีทางศาลในฐานความผิดทางอาญา (ม.25)

(9) กรณีดังต่อไปนี้ หากนายจ้างประสงค์จะยกเลิกสัญญา (เลิกจ้าง) นายจ้างจะต้องบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ลูกจ้างให้ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 30 วัน

- ลูกจ้างล้มป่วยเพราะไม่ใช่เหตุจากหน้าที่การงาน เมื่อหายป่วยแล้วไม่สามารถกลับเข้าทำงานในหน้าที่ตำแหน่งเดิมได้
- ลูกจ้างไม่สามารถทำงานในหน้าที่ได้ แม้ว่าจะได้รับการฝึกอบรมแล้วหรือแม้ว่าจะได้มีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่แล้ว ลูกจ้างก็ยังคงไม่สามารถทำงานในหน้าที่ได้
- เจ็บป่วยทางภาวะวิสัยในขณะทำสัญญาเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงจนไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ และเมื่อคู่สัญญาได้ปรึกษาหารือแล้วยังไม่อาจที่จะตกลงเปลี่ยนแปลงแก้ไขสัญญากันได้ (ม.26)

(10) การลดจำนวนพนักงาน

เมื่อนายจ้างตกอยู่ในสภาพใกล้ล้มละลายและอยู่ระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายหรือสภาพการผลิตของนายจ้างตกอยู่ในภาวะคับขันซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องลดจำนวนพนักงานแล้ว นายจ้างจะต้องบอกกล่าวแก่สหภาพแรงงานและลูกจ้างทั้งหมดทราบถึงสถานการณ์ต่างๆ อย่างน้อย 30 วัน เพื่อรับฟังความคิดเห็นของสหภาพแรงงานและลูกจ้าง เมื่อได้ผ่านการเห็นชอบจากหน่วยงานของราชการที่กำกับดูแลแรงงานแล้ว จึงจะสามารถลดจำนวนพนักงานได้ นายจ้างที่ได้มีการลดจำนวนพนักงานแล้ว หากว่าภายในกำหนด 6 เดือน มีการว่าจ้างใหม่ นายจ้างจะต้องว่าจ้างพนักงานที่ถูกปลดออกก่อน (ม. 27)

(11) นายจ้างที่ยกเลิกสัญญาตามมาตรา 24, มาตรา 26 และมาตรา 27 จะต้องจ่ายค่าชดเชยแก่ลูกจ้างตามที่กฎหมายกำหนด (หมายเหตุ: ข้อกำหนดว่าด้วยการจ่ายค่าชดเชยให้เป็นไปตามที่รัฐบาลท้องถิ่นประกาศ ซึ่งจะต้องได้รับอนุมัติจากสำนักงานกฤษฎีกาตรีก่อน)

(12) ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ นายจ้างไม่สามารถยกเลิกสัญญาโดยอ้างมาตรา 26 และมาตรา 27

- ลูกจ้างที่เจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บเพราะเหตุการณ์ปฏิบัติหน้าที่
- ลูกจ้างที่อยู่ระหว่างการรักษาตามระยะเวลาที่กำหนดเพราะเหตุเจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บ
- ลูกจ้างหญิงที่อยู่ระหว่างการตั้งครรภ์การคลอดและการให้นมลูก
- ลักษณะอื่นใดที่ได้มีกฎหมายหรือกฎระเบียบบริหารราชการแผ่นดินกำหนดไว้เฉพาะ

(13) เมื่อนายจ้างบอกเลิกสัญญา หากสภาพไม่เห็นพ้องด้วยย่อมมีสิทธิแสดงความ
คิดเห็นโต้แย้งได้ หากนายจ้างฝ่าฝืนกฎหมาย กฎระเบียบ หรือสัญญาจ้างแรงงานสภาพมีสิทธิที่จะ
โต้แย้งและเรียกร้องให้มีการทบทวนได้

หากลูกจ้างไม่เห็นพ้องด้วยการเลิกจ้าง ลูกจ้างมีสิทธิที่จะเสนอข้อพิพาทต่อคณะ
อนุญาโตตุลาการแรงงาน หรือฟ้องร้องดำเนินคดีทางศาลได้ ซึ่งสภาพจะต้องให้การสนับสนุนและ
ช่วยเหลือตามกฎหมาย

(14) หากลูกจ้างประสงค์จะยกเลิกสัญญาจ้างแรงงาน ต้องบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์
อักษรแก่นายจ้างให้ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 30 วัน

(15) ภายใต้เงื่อนไขต่อไปนี้ ลูกจ้างมีสิทธิบอกเลิกสัญญาจ้างได้ทันทีโดยมิพักต้องบอก
กล่าวให้นายจ้างทราบล่วงหน้า

- ในระหว่างการทดลองงาน
- เมื่อนายจ้างใช้กำลังประทุษร้าย ขู่เข็ญบังคับ หรือใช้วิธีการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
ในการหน่วงเหนี่ยวกักขังหรือทำให้เสื่อมเสียเสรีภาพเพื่อการใช้แรงงานนั้น
- เมื่อนายจ้างไม่จ่ายค่าตอบแทนตามที่กำหนดในสัญญา หรือไม่สนองเงื่อนไขตาม
สัญญาข้อบังคับแรงงานที่กำหนดไว้

(16) สัญญาข้อบังคับแรงงาน (สัญญาแรงงานกลุ่ม)

ลูกจ้างทั้งหมดกับนายจ้างผู้ประกอบการสามารถที่จะทำสัญญาข้อบังคับแรงงานว่าด้วย
เรื่อง ค่าตอบแทนแรงงาน เวลาทำงาน เวลาพักผ่อน ความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยในการทำงาน
การประกันภัยและสวัสดิการต่างๆได้ด้วยการลงนามในสัญญาข้อบังคับแรงงาน (สัญญาแรงงานกลุ่ม)
ซึ่งสัญญาข้อบังคับแรงงานนี้จะต้องเสนอที่ประชุมใหญ่ของตัวแทนลูกจ้างหรือที่ประชุมใหญ่ของ
ลูกจ้างทั้งหมดเพื่อพิจารณาอนุมัติ

(17) การมีผลบังคับใช้ของสัญญาบังคับแรงงาน

เมื่อได้มีการลงนามในสัญญาข้อบังคับแรงงานแล้ว ให้นำเสนอหน่วยงานของรัฐบาลที่
กำกับดูแลแรงงาน และเมื่อหน่วยงานดังกล่าวได้รับสัญญาข้อบังคับแรงงานโดยมิได้โต้แย้งภายใน
กำหนด 15 วัน ให้ถือว่าสัญญาข้อบังคับแรงงานนั้นมีผลบังคับทันที

(18) สัญญาจ้างแรงงานจะต้องกำหนดเงื่อนไขไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ในสัญญา
ข้อบังคับแรงงาน

4.7.4 เวลาทำงาน วันพักผ่อน และวันลา

- (1) เวลาทำงานวันละไม่เกิน 8 ชั่วโมง เฉลี่ยแล้วสัปดาห์ละไม่เกิน 44 ชั่วโมง
- (2) การกำหนดจำนวนแรงงานและมาตรฐานค่าตอบแทน นายจ้างจะต้องยึดมาตรา 36 เป็นเกณฑ์ในการคำนวณ
- (3) นายจ้างจะต้องให้หลักประกันแก่ลูกจ้างที่จะได้มีวันพักผ่อนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 วัน
- (4) กิจการใดหากมีสภาพการผลิตที่ไม่อาจปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรา 36 และมาตรา 38 ได้ เมื่อได้รับอนุมัติจากหน่วยงานของรัฐบาลที่กำกับดูแลแรงงานแล้ว สามารถกำหนดเวลาทำงาน และวันพักผ่อนในรูปแบบอื่นได้
- (5) นายจ้างจะต้องกำหนดให้วันต่อไปนี้เป็นวันพักผ่อนอย่างเป็นทางการ คือ
 - วันขึ้นปีใหม่
 - วันตรุษจีน
 - วันแรงงาน
 - วันชาติ
 - วันหยุดอื่นใดที่กฎหมายหรือกฎระเบียบบริหารราชการแผ่นดินประกาศให้เป็นวันหยุดพักผ่อน
- (6) การขยายระยะเวลาทำงาน
เมื่อการประกอบกิจการหรือการผลิตของผู้ว่าจ้างมีความจำเป็นให้นายจ้างปรึกษาหารือกับสหภาพและลูกจ้าง หากทุกฝ่ายเห็นชอบ ให้ขยายระยะเวลาทำงานได้ การขยายระยะเวลาทำงานในแต่ละวันจะต้องไม่เกิน 1 ชั่วโมง หากมีความจำเป็นพิเศษที่จะต้องขยายเวลาทำงานเกินกว่านี้ เมื่อนายจ้างมีหลักประกันเกี่ยวกับสุขภาพพลานามัยของลูกจ้างแล้ว ให้ขยายเวลาทำงานออกไปได้ แต่ต้องไม่เกิน 3 ชั่วโมง ทั้งนี้ต้องไม่เกินเดือนละ 36 ชั่วโมง (ม.41)
- (7) ภายใต้สถานการณ์ดังต่อไปนี้การขยายเวลาทำงานไม่ต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของมาตรา 41 กล่าวคือ
 - กรณีเกิดอุบัติเหตุ หรืออัคคีภัย หรือภัยอื่นใดที่กระทบกระเทือนถึงชีวิตหรือสุขภาพของลูกจ้าง หรือกระทบกระเทือนความปลอดภัยแห่งทรัพย์สิน
 - อุปกรณ์เครื่องจักรการผลิต เส้นทางคมนาคมขนส่ง หรือสิ่งสาธารณูปโภคเกิดปัญหาขัดข้องถึงขั้นกระทบกระเทือนต่อการผลิตหรือผลประโยชน์สาธารณะและมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องทำการแก้ไข
 - สถานการณ์อื่นๆ ที่กฎหมายหรือกฎระเบียบบริหารราชการแผ่นดินได้กำหนดไว้

(8) การจ่ายค่าตอบแทนทำงานล่วงเวลา

ภายใต้สถานการณ์ดังต่อไปนี้ นายจ้างต้องจ่ายค่าตอบแทนการทำงานล่วงเวลาให้แก่ลูกจ้างที่ทำงานเกินเวลาในอัตราที่สูงกว่าค่าจ้างปกติตามมาตรฐานดังนี้

- การจัดสรรให้ลูกจ้างทำงานมากกว่าเวลาทำงาน นายจ้างจะต้องจ่ายค่าตอบแทนการทำงานล่วงเวลาให้แก่ลูกจ้างไม่ต่ำกว่าร้อยละ 150 ของค่าจ้างปกติ (1 เท่าครึ่งของค่าจ้างปกติ)
- การจัดสรรให้ลูกจ้างทำงานล่วงเวลาในวันหยุดพักผ่อนและไม่สามารถจัดสรรวันพักผ่อนคืนให้กับลูกจ้าง นายจ้างต้องจ่ายค่าตอบแทนการทำงานล่วงเวลาให้แก่ลูกจ้าง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 200 ของค่าจ้างปกติ (2 เท่าของค่าจ้างปกติ)
- การจัดสรรให้ลูกจ้างทำงานล่วงเวลาในวันหยุดพักผ่อนตามที่กฎหมายกำหนด นายจ้างจะต้องจ่ายค่าชดเชยล่วงเวลาให้แก่ลูกจ้างไม่ต่ำกว่าร้อยละ 300 ของค่าจ้างปกติ (3 เท่าของค่าจ้างปกติ)

4.7.5 การหยุดพักผ่อนประจำปี

ลูกจ้างที่ทำงานติดต่อกันเกินกว่า 1 ปีขึ้นไป มีสิทธิที่จะได้หยุดพักผ่อนประจำปี วิธีการและเงื่อนไขต่างๆ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักนายกรัฐมนตรี

4.7.6 ค่าจ้าง

(1) การกำหนดค่าจ้าง

นายจ้างสามารถกำหนดอัตราค่าจ้างหรือรูปแบบการจัดสรรค่าจ้างได้ด้วยตนเอง โดยอาศัยลักษณะการประกอบการผลิตและผลตอบแทนด้านเศรษฐกิจเป็นปัจจัยในการกำหนด

(2) รัฐบาลใช้ระบบประกันอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ มาตรฐานอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของแต่ละท้องที่ให้รัฐบาลมณฑล รัฐบาลเขตปกครองตนเอง และรัฐบาลเมืองของท้องถิ่นนั้นๆ เป็นผู้กำหนด และให้แจ้งข้อกำหนดนั้นไปยังสำนักนายกรัฐมนตรีเก็บไว้เป็นหลักฐาน

ห้ามนายจ้างจ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้างในอัตราต่ำกว่ามาตรฐานค่าจ้างขั้นต่ำที่กำหนดในวรรคก่อน

(3) การจ่ายค่าจ้างจะต้องจ่ายด้วยเงิน ห้ามนายจ้างหักกลบลบหนี้หรือชะลอ หรือค้างชำระค่าจ้างแก่ลูกจ้าง

(4) นายจ้างยังคงต้องจ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้างตามปกติ ในกรณีที่ลูกจ้างหยุดทำงานในระหว่างวันหยุดพักผ่อนตามที่กฎหมายกำหนด หรือในระหว่างงานแต่งงาน หรือจัดงานศพ รวมทั้งระหว่างที่ร่วมกิจกรรมทางสังคมตามที่กฎหมายกำหนด

4.7.7 สุขภาพและความปลอดภัยของลูกจ้าง

ลูกจ้างมีสิทธิที่จะปฏิเสธในการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควบคุมงานของนายจ้าง ถ้าหากว่าคำสั่งนั้นเป็นการสั่งให้ปฏิบัติในกิจกรรมที่เสี่ยงต่อความปลอดภัย หากมีพฤติกรรมบังคับให้ลูกจ้างต้องทำงานอันอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพพลานามัย ลูกจ้างย่อมมีสิทธิที่จะวิจารณ์ รายงาน หรือฟ้องร้องเป็นคดีได้

4.7.8 คุ้มครองแรงงานหญิงและเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

(1) แรงงานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ หมายถึง ลูกจ้างที่มีอายุเกินกว่า 16 ปี แต่ยังไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์

(2) ข้อห้ามใช้แรงงานหญิง

(2.1) ห้ามใช้แรงงานหญิงในงานที่เกี่ยวกับกิจการเหมืองแร่ใต้ดิน หรืองานที่ต้องใช้แรงงานอย่างหนัก ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

(2.2) ห้ามใช้แรงงานหญิงที่มีประจำเดือนในงานที่ต้องทำในที่สูง หรือที่อุณหภูมิต่ำ หรืองานเกี่ยวกับห้องเย็น (ที่อยู่กับน้ำเย็น)

(2.3) ห้ามใช้แรงงานหญิงที่ตั้งครรภ์ในงานที่ต้องใช้แรงงานหนักตามที่กฎหมายกำหนด และห้ามใช้แรงงานหญิงที่ตั้งครรภ์เกินกว่า 7 เดือน ทำงานล่วงเวลา หรือทำงานในช่วงเวลากลางคืน

(3) กำหนดเวลาคลอด โดยลูกจ้างหญิงมีสิทธิลาพักผ่อนหลังการคลอดได้ไม่น้อยกว่า 90 วัน (กฎระเบียบในบางท้องถิ่นอาจกำหนดให้มีสิทธิลาพักผ่อนหลังการคลอดได้มากกว่า 90 วัน)

(4) ห้ามใช้แรงงานหญิงที่อยู่ระหว่างการให้นมลูกยังไม่ครบ 1 ปี เข้าทำงานที่ต้องใช้แรงงานหนักตามที่กฎหมายกำหนด หรือทำงานล่วงเวลา หรือทำงานในช่วงเวลากลางคืน

(5) ห้ามใช้แรงงานเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะในกิจการเหมืองแร่ที่อยู่ใต้ดิน หรืองานที่มีมลพิษ หรืองานที่ต้องใช้แรงงานอย่างหนักตามที่กฎหมายกำหนด

(6) นายจ้างมีหน้าที่วางระบบการฝึกอบรมแก่พนักงาน การเรียกเก็บค่าฝึกอบรมและการใช้จ่ายเงินที่ได้จากค่าฝึกอบรม ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของทางการและต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมอย่างแท้จริงเท่านั้น

ลูกจ้างที่ทำงานในหน้าที่ช่างฝีมือ ก่อนบรรจุเข้ารับตำแหน่งจะต้องผ่านการฝึกอบรมก่อน

(7) รัฐบาลต้องจำแนกประเภทของงานและมาตรฐานของฝีมือสำหรับงานแต่ละประเภทด้วยระบบการทดสอบและการออกใบประกาศนียบัตรรับรอง

4.7.9 ประกันสังคมและสวัสดิการ

(1) รัฐบาลจะต้องพิจารณากิจการเกี่ยวกับการประกันสังคม สร้างระบบประกันสังคมและจัดตั้งกองทุนประกันสังคมขึ้น เพื่อเป็นหลักประกันว่า เมื่อลูกจ้างชราภาพ เจ็บป่วย บาดเจ็บ ตกงาน และคลอดบุตรจะได้รับความช่วยเหลือและชดเชย

(2) ลูกจ้างที่จะได้รับสิทธิประโยชน์จากกองทุนประกันสังคมคือ

(2.1) เกษียณอายุ

(2.2) ล้มป่วย บาดเจ็บ

(2.3) พิกการ หรือล้มป่วยเพราะหน้าที่การงาน

(2.4) ตกงาน

(2.5) คลอดบุตร

เมื่อลูกจ้างถึงแก่กรรม ทายาทยังคงได้รับเงินช่วยเหลือตามที่กฎหมายกำหนด

เงื่อนไขและมาตรฐานแห่งสิทธิประโยชน์ที่ลูกจ้างจะได้รับจากการประกันสังคมให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด ลูกจ้างมีสิทธิที่จะได้รับเงินช่วยเหลือประกันสังคมทันทีและเต็มจำนวน

(3) การทำประกันชีวิตเสริม

รัฐบาลส่งเสริมให้นายจ้างทำประกันชีวิตเพิ่มเติมแก่ลูกจ้างตามสภาพความเหมาะสมแห่งกิจการของนายจ้าง

รัฐบาลสนับสนุนลูกจ้างให้ทำประกันชีวิตแบบออมทรัพย์

4.7.10 การระงับข้อพิพาทแรงงาน

(1) เมื่อเกิดข้อพิพาทแรงงานระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง คู่กรณีมีสิทธิตามกฎหมายที่จะเสนอข้อพิพาทเพื่อไกล่เกลี่ย การอนุญาโตตุลาการ หรือการดำเนินคดีทางศาลได้ คู่กรณีสามารถที่จะประนีประนอมระงับข้อพิพาทด้วยตนเอง หลักการไกล่เกลี่ยสามารถนำไปใช้ในขบวนการพิจารณาของชั้นอนุญาโตตุลาการ หรือชั้นศาลได้ด้วย

(2) การระงับข้อพิพาทต้องตั้งบนพื้นฐานของบทบัญญัติของกฎหมายด้วยความยุติธรรม และต้องพิจารณาโดยเร็ว ทั้งนี้ให้คำนึงถึงสิทธิประโยชน์อันชอบด้วยกฎหมายของคู่กรณีเป็นสำคัญ

(3) ขั้นตอนการดำเนินการเพื่อระงับข้อพิพาท

เมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้น คู่กรณีสามารถนำเสนอข้อพิพาทต่อคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแรงงานในหน่วยงานของตนเพื่อพิจารณาได้ หากกรณีไกล่เกลี่ยไม่บรรลุผล คู่กรณีสามารถที่จะร้องขอต่อคณะอนุญาโตตุลาการพิพาทแรงงานเพื่อทำการชี้ขาดได้ หากคู่กรณีฝ่ายใดไม่เห็นพ้องด้วยกับคำชี้ขาดก็สามารถนำคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาลประชาชนได้

(4) คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแรงงาน

นายจ้างสามารถจัดตั้งคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแรงงานขึ้นในหน่วยงานของตนได้ ซึ่งคณะกรรมการชุดดังกล่าวต้องประกอบด้วยตัวแทนลูกจ้าง ตัวแทนนายจ้าง และตัวแทนสหภาพ โดยให้ตัวแทนสหภาพเป็นประธานคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดังกล่าว

ข้อพิพาทที่ระงับโดยคณะกรรมการฯ และบรรลุถึงข้อตกลงแล้ว คู่กรณีจะต้องปฏิบัติตามนั้น

(5) คณะอนุญาโตตุลาการพิพาทแรงงาน

คณะอนุญาโตตุลาการพิพาทแรงงาน ประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานกำกับดูแลแรงงานของรัฐ ตัวแทนสหภาพในระดับเดียวกัน และตัวแทนฝ่ายนายจ้าง โดยให้ตัวแทนจากหน่วยงานกำกับดูแลแรงงานของรัฐเป็นประธานคณะกรรมการอนุญาโตตุลาการพิพาทแรงงานดังกล่าว

(6) การเสนอข้อพิพาทและการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการฯ

คู่กรณีที่ประสงค์จะใช้สิทธิทางคณะอนุญาโตตุลาการฯ จะต้องเสนอเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณะอนุญาโตตุลาการฯ ภายใน 60 วัน นับแต่วันเกิดข้อพิพาท คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องทำการพิจารณาชี้ขาดให้เสร็จสิ้นภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้อง หากไม่มีฝ่ายใดอุทธรณ์คำชี้ขาด ให้ถือว่าคำชี้ขาดถึงที่สุด ซึ่งคู่กรณีต้องปฏิบัติตามนั้น

(7) การอุทธรณ์คำชี้ขาด

หากคู่กรณีฝ่ายใดไม่เห็นพ้องด้วยกับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ สามารถที่จะอุทธรณ์ต่อศาลภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำชี้ขาดเป็นลายลักษณ์อักษร หากคู่กรณีฝ่ายใดไม่อุทธรณ์ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดและไม่ปฏิบัติตามคำชี้ขาด คู่กรณีอีกฝ่ายสามารถร้องขอต่อศาลประชาชนเพื่อบังคับตามคำชี้ขาดได้

(8) การระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาข้อบังคับแรงงาน

หากเกิดข้อพิพาทในการจัดทำสัญญาข้อบังคับแรงงานและคู่กรณีไม่อาจที่จะประนีประนอมกันได้ ให้หน่วยงานกำกับดูแลแรงงานของรัฐบาลท้องถิ่นสามารถที่จะจัดตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยหลายฝ่าย เพื่อดำเนินการไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทได้

หากเกิดข้อพิพาทอันเนื่องจากการปฏิบัติตามสัญญาข้อบังคับแรงงานและคู่กรณีไม่อาจที่จะประนีประนอมกันได้ ให้เสนอข้อพิพาทต่อคณะอนุญาโตตุลาการพิพาทแรงงานเพื่อทำการชี้ขาด หากฝ่ายใดไม่เห็นพ้องด้วยกับคำชี้ขาดมีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลประชาชนภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำชี้ขาดเป็นลายลักษณ์อักษร (ม.84)

4.7.11 การกำกับตรวจสอบ

(1) หน่วยงานกำกับดูแลแรงงานระดับอำเภอขึ้นไปมีหน้าที่กำกับตรวจสอบให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายและมีอำนาจที่จะสั่งการให้ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายแก้ไขให้ถูกต้อง หรือสั่งห้ามกระทำการใดๆ ได้ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานดังกล่าวมีอำนาจที่จะเข้าไปในสถานประกอบการของนายจ้างเพื่อตรวจสอบสถานการณ์ ตรวจสอบสรรพเอกสารและตรวจสอบสถานที่ทำงานของลูกจ้างได้ ทั้งนี้ในการเข้าดำเนินการตรวจสอบทุกครั้งต้องแสดงบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่และต้องปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

(2) สภาพแรงงานระดับต่างๆ ต้องรักษาสติธิประโยชน์ของลูกจ้างตามกฎหมายและต้องทำการตรวจสอบกำกับการปฏิบัติตามกฎหมายของนายจ้าง

หากทราบว่าบุคคลใดหรือองค์กรใดฝ่าฝืนกฎหมายแรงงาน ย่อมมีสิทธิที่จะรายงานหรือฟ้องร้องได้

4.7.12 บทกำหนดโทษ

(1) ข้อบังคับแรงงานที่นายจ้างทำขึ้นมาโดยฝ่าฝืนกฎหมายหรือกฎระเบียบบริหารของรัฐบาล ให้หน่วยงานกำกับดูแลแรงงานมีอำนาจหน้าที่ตักเตือนหรือสั่งให้แก้ไขได้ หากข้อบังคับดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายแก่ลูกจ้าง นายจ้างจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น

(2) หากนายจ้างฝ่าฝืนกฎหมายโดยกำหนดให้ลูกจ้างทำงานเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ให้หน่วยงานกำกับดูแลแรงงานมีอำนาจตักเตือนหรือสั่งให้แก้ไขได้ อีกทั้งให้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ด้วย

(3) หากนายจ้างละเมิดสิทธิประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของลูกจ้างอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(3.1) หักเงินเดือนหรือชะลอชำระเงินค่าจ้าง

(3.2) ไม่ชำระค่าล่วงเวลาแก่ลูกจ้างที่ทำงานล่วงเวลา

(3.3) จ่ายค่าจ้างต่ำกว่าค่าจ้างมาตรฐานขั้นต่ำที่รัฐบาลท้องถิ่นนั้นๆ กำหนดไว้

(3.4) เมื่อมีการยกเลิกสัญญาแรงงานแล้ว นายจ้างไม่ยอมชดเชยค่าทดแทนทางเศรษฐกิจให้แก่ลูกจ้างตามกฎหมาย

ให้แผนกกำกับดูแลแรงงานจ่ายค่าจ้างเงินเดือนค่าทดแทนทางเศรษฐกิจให้ลูกจ้าง และมีอำนาจสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหายได้

(4) หากนายจ้างฝ่าฝืนกฎหมายไม่จัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัยหรือไม่จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสุขภาพอันดีของลูกจ้าง ให้หน่วยงานกำกับดูแลแรงงานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสั่งการให้แก้ไขได้ และให้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ด้วย

หากกรณีตามวรรคแรกก่อให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีอำนาจร้องขอต่อศาลประชาชนระดับอำเภอขึ้นไปเพื่อสั่งให้หยุดดำเนินกิจการและทำการแก้ไขได้

หากเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้นและเจ้าหน้าที่ไม่ใช้มาตรการที่เหมาะสม จนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตหรือทรัพย์สินของลูกจ้าง บุคคลผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความผิดทางอาญาและรับโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 187

(5) หากนายจ้างฝ่าฝืนกฎหมายโดยบังคับให้ลูกจ้างทำงานในงานที่มีความเสี่ยงภัยและเป็นผลให้เกิดอุบัติเหตุถึงขั้นบาดเจ็บหรือเสียชีวิตแล้ว นายจ้างต้องรับโทษทางอาญาตามที่กฎหมายกำหนด

(6) หากนายจ้างฝ่าฝืนกฎหมายว่าจ้างแรงงานเด็กที่อายุยังไม่ครบ 16 ปี ให้แผนกกำกับดูแลแรงงานมีอำนาจสั่งให้ปรับปรุงแก้ไขและเปรียบเทียบปรับ หากเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น ให้หน่วยงานเกี่ยวกับการจดทะเบียนการค้ามีอำนาจเพิกถอนใบประกอบกิจการค้าได้

(7) หากนายจ้างฝ่าฝืนกฎหมายไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบว่าด้วยคุ้มครองแรงงานหญิงและแรงงานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ อันเป็นการละเมิดสิทธิประโยชน์ของผู้ให้แรงงานแล้ว ให้แผนกกำกับดูแลแรงงานมีอำนาจสั่งให้ปรับปรุงแก้ไขและเปรียบเทียบปรับได้

หากการกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายแก่แรงงานหญิงหรือแรงงานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ นายจ้างจะต้องรับผิดชอบใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นอีกด้วย (ม.95)

(8) หากนายจ้างมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้

(8.1) การใช้กำลังขู่เชิญบังคับหรือหน่วงเหนี่ยวกักขังอันเป็นการเสื่อมเสียเสรีภาพของบุคคลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้บุคคลนั้นทำงานให้ตน

(8.2) รังแก ทำร้ายร่างกาย ทำโทษทุบตี หรือกักบริเวณลูกจ้าง (ม.96) ให้เจ้าหน้าที่กรมตำรวจมีอำนาจกักขังบุคคลที่มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบได้ไม่เกิน 15 วัน หรือเปรียบเทียบปรับ หรือว่ากล่าวตักเตือน หากการกระทำดังกล่าวครอบคลุมประกอบความผิดทางอาญา ให้ดำเนินคดีอาญากับบุคคลที่มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบนั้น

(9) การทำสัญญาแรงงานที่ไม่มีผลบังคับอันเนื่องมาจากสาเหตุของฝ่ายนายจ้างเป็นเหตุให้ลูกจ้างได้รับความเสียหาย นายจ้างต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น

(10) หากนายจ้างยกเลิกสัญญา หรือชะลอการทำสัญญาอันเป็นการจงใจฝ่าฝืนกฎหมายแรงงาน ให้แผนกแรงงานมีอำนาจสั่งการให้แก้ไข หากการกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายแก่ลูกจ้าง นายจ้างต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น

(11) หากนายจ้างว่าจ้างลูกจ้างที่ยังต้องผูกพันสัญญาจ้างแรงงานกับนายจ้างคนอื่นเข้ามาทำงานจนก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจแก่นายจ้างคนก่อนแล้ว นายจ้างผู้นั้นจะต้องรับผิดชอบใช้ความเสียหายทางเศรษฐกิจแก่นายจ้างคนเดิม

(12) หากนายจ้างไม่ชำระเบี้ยประกันสังคมโดยไม่เจตนา ให้หน่วยงานกำกับดูแลแรงงานตักเตือนให้ชำระภายในกำหนดเวลา หากพ้นกำหนดยังไม่ชำระ ให้หน่วยงานกำกับดูแลแรงงานมีอำนาจสั่งให้ชำระพร้อมค่าปรับเงินเพิ่มของเบี้ยประกันที่ค้างชำระได้

(13) หากนายจ้างขัดขวางการเข้าทำการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่โดยไม่มีเหตุผลอันควรแล้ว ให้หน่วยงานกำกับดูแลแรงงานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ หากการขัดขวางครอบคลุมประกอบของกฎหมายอาญา ให้ดำเนินคดีอาญากับบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบได้

(14) หากลูกจ้างยกเลิกสัญญาหรือไม่ปฏิบัติตามสัญญาในเรื่องการรักษาความลับทางการค้าของนายจ้างอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายแรงงานหรือกฎระเบียบที่ออกโดยกฎหมายนี้จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจแก่นายจ้าง ลูกจ้างนั้นจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น

(15) หากเจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่ทำงานในหน่วยงานของรัฐใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบให้ดำเนินคดีอาญาตามกฎหมาย หากการกระทำยังไม่ถึงขั้นความผิดทางอาญา ให้ลงโทษทางวินัยตามระเบียบ

4.7.13 ภาคผนวก

ให้รัฐบาลมณฑล เขตปกครองตนเอง และเทศบาลเมืองในสังกัดมีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานของสัญญาจ้างแรงงานรวมทั้งขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆตามสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่นแล้วแจ้งสำนักงานยกเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานอ้างอิง

4.8 กฎหมายต่อต้านการผูกขาดและการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

เนื่องจากประเทศจีนได้พัฒนาระบบเศรษฐกิจจากเศรษฐกิจวางแผนสู่เศรษฐกิจการตลาด ดังนั้นการลงทุนในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในปัจจุบันนี้จึงไม่แตกต่างไปจากการลงทุนในประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม การแข่งขันจึงเป็นกติกาของตลาด ในขณะเดียวกันการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมและการผูกขาดก็เป็นพฤติกรรมที่ต้องห้ามในระบบเศรษฐกิจการตลาด ดังนั้นผู้ที่ไปลงทุนและทำการค้าในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายต่อต้านการผูกขาดและการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

4.8.1 กฎหมายต่อต้านการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (中华人民共和国反不正当竞争法) ตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม ค.ศ. 1993

สาระของกฎหมายมีดังนี้

(1) หลักการของกฎหมาย

(1.1) หลักการว่าด้วยความสมัครใจ เสมอภาคและยุติธรรม

ในระบบเศรษฐกิจการตลาดผู้ประกอบการจะต้องไม่ใช้วิธีการข่มขู่ บังคับ จูงใจโดยวิธีการหลอกลวงให้ผู้ประกอบการอื่นทำการค้ากับตนหรือไม่ทำการค้ากับตน

คู่แข่งทางการค้าด้วยกันจะต้องยอมรับคู่แข่งอีกฝ่ายว่ามีสถานภาพเป็นอิสระและเท่าเทียมกับตน ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะใช้วิธีการใดๆ เอาเปรียบหรือทำลายสิทธิประโยชน์ของคู่แข่งเพื่อสิทธิประโยชน์ของตนเองไม่ได้

คู่แข่งทุกฝ่ายต้องมีโอกาสในการเข้าสู่ตลาดที่เปิดกว้างอย่างเสรี โดยที่คู่แข่งที่แข็งแกร่งกว่าจะต้องไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการกีดกัน เอาเปรียบคู่แข่งที่อ่อนแอกว่าและการแข่งขันจะต้องใช้วิธีการที่เปิดเผยและเป็นธรรม

(1.2) หลักการยึดมั่นในความจริงใจ ความน่าเชื่อถือและมีคุณธรรมในทางการค้า

ผู้ประกอบการจะต้องกระทำการใดๆ ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้วยความซื่อสัตย์ ความน่าเชื่อถือและสอดคล้องกับคุณธรรมทางการค้า

(1.3) หลักการไม่ใช้วิธีการแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรมในทางการค้า

ผู้ประกอบการจะต้องใช้วิธีการแข่งขันที่สอดคล้องกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของตนเอง

(2) การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมใดๆ ของผู้ประกอบการที่ไม่สอดคล้องกฎหมาย อันเป็นการละเมิดสิทธิประโยชน์ที่สอดคล้องกฎหมายของผู้ประกอบการอื่น รวมทั้งพฤติกรรมใดๆ ที่เป็นการสร้างความปั่นป่วนต่อระเบียบเศรษฐกิจของสังคม

(3) พฤติกรรมที่ถือว่าการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

พฤติกรรมที่ถือว่าการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่มีผลต่อการทำร้ายหรือทำให้ระบบการแข่งขันได้รับความเสียหาย อันได้แก่

(3.1) พฤติกรรมที่เป็นการจำกัดการแข่งขัน หมายถึง การกระทำใดๆ ที่เป็นการกีดกันปิดกั้น จำกัดหรือสร้างอุปสรรคต่อการแข่งขัน

(3.2) วิธีการแข่งขันที่ไม่ชอบธรรม หมายถึง วิธีการค้าของผู้ประกอบการที่ทำกับคู่แข่งชั้นของตน ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนหลักแห่งความสุจริต ความน่าเชื่อถือและคุณธรรมทางการค้า

(4) พฤติกรรมหรือการกระทำที่ต้องห้ามด้วยกฎหมาย

(4.1) พฤติกรรมการจำกัดการแข่งขันของรัฐวิสาหกิจ หมายถึง พฤติกรรมที่รัฐวิสาหกิจซึ่งผูกขาดกิจการสาธารณูปโภคตามนโยบายของรัฐหรือตามที่กฎหมายกำหนด กระทำการจำกัดหรือกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ค้ากับตนต้องทำการซื้อสินค้าหรือใช้บริการของตนแต่เพียงผู้เดียวหรือกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ค้ากับตนต้องซื้อสินค้าหรือใช้บริการอย่างอื่นที่ตนกำหนดพ่วงไปด้วย หากผู้ค้าไม่ยอมตกลงด้วยตนจะไม่ทำการค้าหรือให้บริการแก่ลูกค้าที่ไม่ยอมรับเงื่อนไขดังกล่าว

(4.2) พฤติกรรมการจำกัดการแข่งขันของหน่วยงานของรัฐ หมายถึง พฤติกรรมที่หน่วยงานของรัฐใช้อำนาจฝ่ายกฎหมายและไม่สมเหตุผลตามหลักการบริหารราชการแผ่นดิน ทำการจำกัดผู้อื่นให้ซื้อสินค้ากับผู้ประกอบการที่ตนกำหนด หรือจำกัดสินค้านอกเขตเข้าสู่ท้องถิ่นของตน หรือจำกัดสินค้าที่ผลิตในท้องถิ่นออกไปจำหน่ายนอกเขตท้องถิ่นของตน

การใช้อำนาจของหน่วยงานรัฐดังกล่าวถือเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบ ก่อให้เกิดความไม่สมดุลในการจัดทรัพยากร หรือสร้างความไม่สมดุลแก่ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์และอุปทานในแต่ละพื้นที่ อันเป็นการขัดขวางการพัฒนาเศรษฐกิจของประชาชาติอย่างมั่นคงและกระทบกระเทือนถึงสิทธิประโยชน์ที่พึงมีพึงได้ของผู้บริโภค

(4.3) พฤติกรรมการจำกัดการแข่งขันของผู้ประกอบการ

1) การกระทำการค้าที่มีลักษณะหลอกลวง ได้แก่

- วิธีการปลอมแปลงหรือเลียนแบบเครื่องหมายการค้าของคู่แข่งอื่นรายหนึ่งเพื่อให้ผู้บริโภคหลงเชื่อ
- วิธีการปลอมแปลงหรือเลียนแบบเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายของบุคคลอื่นในการออกแบบบรรจุหีบห่อ หรือใช้ชื่อที่ใกล้เคียงกับเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายในการกำหนดรูปแบบหีบห่อสินค้าของตนเพื่อให้ผู้บริโภคหลงเชื่อ
- วิธีการใช้ชื่อทางการค้าหรือชื่อสกุลของบุคคลอื่นบนสินค้าของตนเองเพื่อให้ผู้บริโภคหลงเชื่อ
- วิธีการปลอมแปลงแหล่งกำเนิดสินค้าบนสินค้าของตนเองเพื่อให้ผู้บริโภคหลงเชื่อ
- วิธีการแอบอ้างชื่อทางการค้าหรือชื่อ-สกุลของบุคคลอื่นบนสินค้าของตนเองเพื่อให้ผู้บริโภคหลงเชื่อ
- วิธีการแสดงคุณภาพสินค้าบนตัวสินค้าเกินกว่าคุณภาพที่เป็นจริงเพื่อให้ผู้บริโภคหลงเชื่อ

2) การให้สินบนทางการค้า หมายถึง การให้สินบนแก่ผู้เกี่ยวข้องในตลาด โดยผู้ให้ไม่จดแจ้งในบัญชีและได้รับได้แอบรับไว้โดยไม่จดแจ้งในบัญชีเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อเอื้ออำนวยให้ตนได้มีโอกาสหรือสิทธิประโยชน์เหนือคู่แข่งรายอื่น สินบนที่ให้นี้อาจเป็นค่านายหน้า ค่าหักคั้น หรือส่วนลดราคา หรือเงินพิเศษก็ได้

3) การโฆษณาเท็จ หมายถึง การโฆษณาสินค้าของตนเองที่เกินกว่าความเป็นจริง หรือใช้ข้อความอันเป็นเท็จ เพื่อให้ผู้บริโภคหลงผิดในด้านคุณภาพ ส่วนประกอบ ประสิทธิภาพ ผู้ผลิตแหล่งผลิตหรืออายุการใช้งานของสินค้า

4) การละเมิดความลับทางการค้า หมายถึง การลัก ยักยอก หลอกลวง บังคับ ชูเชื้อหรือวิธีอื่นใดที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้ตนได้มาซึ่งความลับทางการค้าของคู่แข่งอื่นอีกฝ่าย รวมถึงการกระทำใดๆ อันเป็นการเปิดเผย นำไปใช้ หรืออนุญาตให้บุคคลอื่นใช้ความลับทางการค้าของคู่แข่งอื่นรายอื่นที่ตนได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

5) การขายสินค้าราคาต่ำกว่าทุน หมายถึง การเสนอขายราคาสินค้าในราคาที่ต่ำเกินสมควรโดยไม่มีเหตุผล ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำให้คู่แข่งที่มีทุนรอนน้อยกว่าต้องเลิกกิจการและออกจากตลาดไป

แต่ไม่รวมถึงการขายราคาต่ำเกินสมควรเพื่อส่งเสริมการขายสินค้าสด หรือสินค้าใกล้หมดอายุ หรือสินค้าที่พ้นฤดูกาล

6) การทำสัญญาผูกมัดหรือกำหนดเงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรม หมายถึง การกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ทำการค้ากับตนต้องถูกผูกมัด โดยสัญญาให้ซื้อสินค้าหรือบริการอื่นนอกจากสินค้าที่อีกฝ่ายประสงค์จะซื้อ รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ค้ากับตนจำต้องปฏิบัติตามใดอย่างหนึ่ง นอกเหนือจากการค้าขายปกติอย่างไม่สมเหตุผล

7) การขายโดยให้รางวัลเป็นการล่อใจที่ไม่สุจริต หมายถึง

- การล่อกว่าจะให้รางวัลหรือวางแผนให้คนภายในของตนเองได้รับรางวัล แต่กลับโฆษณาว่าจะจับรางวัล
- การเสนอขายสินค้าด้วยคุณภาพในราคาสูงโดยให้รางวัลล่อใจ
- การขายสินค้าโดยมีการจับรางวัลที่มีมูลค่าของรางวัลเกินกว่า 5,000 หยวนขึ้นไป

8) การหมิ่นประมาททางการค้า หมายถึง การเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อเท็จจริงที่เป็นเท็จต่อสาธารณชน เพื่อทำลายความเชื่อถือทางการค้า หรือเพื่อทำลายชื่อเสียงของสินค้าของคู่แข่งทางการค้ากับตน

9) พฤติกรรมอันเป็นการฮั้วประมูล หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นการสมรู้ร่วมคิดกันของผู้ประกอบการตั้งแต่ 2 รายขึ้นไป เพื่อจำกัดการแข่งขันการประมูล มีได้ 2 ลักษณะ กล่าวคือ

- พฤติกรรมการรวมหัวสมรู้ร่วมคิดกันเข้าประมูลด้วยการกำหนดราคา (รับซื้อ) ที่ต่ำ โดยไม่แข่งขันเสนอราคารับซื้อตามปกติอย่างเป็นธรรม ส่วนใหญ่มักจะเป็นการประมูลซื้อสินค้าด้านเกษตร
- พฤติกรรมการรวมหัวสมรู้ร่วมคิดกันเข้าประมูลด้วยการกำหนดราคา (ขาย) ที่สูง โดยไม่แข่งขันเสนอราคาขายตามปกติอย่างเป็นธรรม ส่วนใหญ่มักจะเป็นการประมูลงานของรัฐหรือการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ

4.8.2 กฎหมายป้องกันการผูกขาดของสาธารณรัฐประชาชนจีน ตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 2008

สาระสำคัญของกฎหมายมีดังนี้

(1) พฤติกรรมที่ถือว่าเป็นการผูกขาด

- (1.1) ผู้ประกอบการที่ทำสัญญาเพื่อการผูกขาด
- (1.2) ผู้ประกอบการที่มีอำนาจเหนือตลาด
- (1.3) พฤติกรรมใดที่ทำให้เกิดหรืออาจทำให้เกิดการกีดกันหรือจำกัดการแข่งขัน

(2) สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาด หมายถึง สัญญาที่มีความสัมพันธ์ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการแข่งขัน หรือสัญญาที่มีข้อกำหนดในการกีดกันหรือจำกัดการแข่งขัน

- (2.1) การผูกขาดด้วยการรวมหัวกันกำหนดราคาตายตัวหรือเปลี่ยนแปลงราคา
- (2.2) จำกัดจำนวนการผลิตหรือจำนวนการจำหน่าย
- (2.3) แบ่งเขตการตลาดจำหน่ายหรือแบ่งเขตตลาดการจัดหาจัดซื้อวัตถุดิบ
- (2.3) จำกัดการซื้อเทคโนโลยีใหม่ เครื่องจักรอุปกรณ์ใหม่หรือจำกัดการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ผลิตภัณฑ์ใหม่
- (2.4) รวมหัวคว่ำบาตร
- (2.5) สัญญาผูกขาดในลักษณะอื่นๆ ที่ต้องห้ามตามกฎหมายระเบียบบริหารที่ออกโดยสำนักนายกรัฐมนตรี

(3) ข้อยกเว้นที่ไม่ถือว่าเป็นข้อตกลงหรือสัญญาผูกขาด

- (3.1) ข้อตกลงที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเทคโนโลยี การวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่
- (3.2) เพื่อยกระดับคุณภาพสินค้า ลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพหรือการกำหนดราคาเป็นหนึ่งเดียวทั่วทั้งตลาดหรือเพื่อการแบ่งงานตามความชำนาญการ
- (3.3) เพื่อยกระดับประสิทธิภาพของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กหรือเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก
- (3.4) เพื่อให้เกิดการประหยัดพลังงานรักษาสิ่งแวดล้อม บรรเทาสาธารณภัยที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ
- (3.5) เพื่อแก้ไขปัญหายอดขายตกต่ำหรือยอดการผลิตเกินความจำเป็นในสถานการณ์ที่เศรษฐกิจตกต่ำ
- (3.6) เพื่อรักษาผลประโยชน์ที่ขอบด้วยกฎหมายในการทำการค้ากับต่างประเทศหรือความร่วมมือเศรษฐกิจกับต่างประเทศ
- (3.7) การกระทำอื่นใดที่กฎหมายหรือกฎระเบียบบริหารได้กำหนดไว้ให้กระทำได้

(4) พฤติกรรมต้องห้ามสำหรับผู้ประกอบการที่มีอำนาจเหนือตลาด

- (4.1) กำหนดราคาขายที่สูงโดยไม่ยุติธรรมในการจำหน่ายสินค้าหรือกำหนดราคาต่ำโดยไม่ยุติธรรมในการซื้อสินค้า
- (4.2) ขายราคาต่ำกว่าทุนโดยไม่มีเหตุผลอันควร

- (4.3) การปฏิเสธคำขายกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยไม่มีเหตุผลอันควร
- (4.4) จำกัดการคำขายกับบุคคลที่คำขายกับตนหรือบุคคลที่ตนกำหนดโดยไม่มีเหตุผลอันควร
- (4.5) การขายพ่วงหรือการขายโดยเพิ่มเงื่อนไขผูกมัดโดยไม่มีเหตุผลอันควร
- (4.6) การกำหนดเงื่อนไขพิเศษสำหรับผู้ที่ยกเว้นตามปกติไม่เหมือนกันโดยไม่มีเหตุผลอันควร
- (4.7) พฤติกรรมอื่นที่ห้ามผู้มีอำนาจเหนือตลาดกระทำตามกฎหมายหรือกฎระเบียบบริหารของสำนักนายกรัฐมนตรี
- (5) ผู้มีอำนาจเหนือตลาด หมายถึง ผู้ประกอบการที่มีอำนาจในการกำหนดราคา จำนวนสินค้าหรือกำหนดเงื่อนไขการค้าในตลาดใดตลาดหนึ่ง หรือผู้ประกอบการที่มีอำนาจขัดขวาง หรือมีอิทธิพลต่อการเข้าสู่ตลาดของผู้ค้ารายใหม่ในตลาดใดตลาดหนึ่ง
- (6) ลักษณะที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้ประกอบการที่มีอำนาจเหนือตลาด
- (6.1) ผู้ประกอบการรายเดียวที่มีส่วนแบ่งตลาดเท่ากับจำนวน 1 ใน 2 ของตลาดใดตลาดหนึ่ง
- (6.2) ผู้ประกอบการสองรายที่มีส่วนแบ่งตลาดรวมกันแล้วเท่ากับ 2 ใน 3 ของตลาดใดตลาดหนึ่ง
- (6.3) ผู้ประกอบการสามรายที่มีส่วนแบ่งตลาดรวมกันแล้วเท่ากับจำนวน 3 ใน 4 ของตลาดใดตลาดหนึ่ง
- ในกรณี (ข) และ (ค) หากผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งในจำนวนนั้นมีส่วนแบ่งตลาดไม่ถึง 1 ใน 10 ของตลาดนั้น ไม่ถือว่าผู้ประกอบการนั้นมีอำนาจเหนือตลาด
- ผู้ประกอบการที่กฎหมายถือว่ามีความอำนาจเหนือตลาด หากมีหลักฐานพิสูจน์ได้ว่าส่วนแบ่งของตลาดที่ตนครอบครองอยู่นั้นมิได้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ไม่ถือว่าผู้ประกอบการนั้นเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาด
- (7) การรวมกลุ่มของผู้ประกอบการ หมายถึง
- (7.1) การควบหรือการรวมกิจการ
- (7.2) ผู้ประกอบการรายหนึ่งเข้าถือหุ้นหรือเข้าถือเอาสินทรัพย์ในลักษณะที่มีอำนาจครอบงำผู้ประกอบการรายอื่น
- (7.3) ผู้ประกอบการเข้าทำสัญญากับผู้ประกอบการรายอื่นในลักษณะที่มีข้อกำหนดให้มีอำนาจเหนือผู้ประกอบการรายอื่นหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการรายอื่น

(8) พฤติกรรมการรวมกลุ่มที่ต้องขออนุญาตต่อหน่วยงานกำกับดูแลการผูกขาดของสำนักนายกรัฐมนตรี

(8.1) ผู้ประกอบการที่เข้าซื้อหุ้นหรือสินทรัพย์ของผู้ประกอบการอื่นในอัตราตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป และมีอำนาจในการลงมติชี้ขาดการบริหารของผู้ประกอบการรายอื่น

(8.2) ผู้ประกอบการที่รวมกลุ่มกันทุกรายที่หุ้นหรือสินทรัพย์ของตนเกินกว่าร้อยละ 50 ถูกครอบงำโดยผู้ประกอบการรายอื่นที่มีใช้ผู้ประกอบการรวมกลุ่ม

ผู้ประกอบการรวมกลุ่มที่เข้าขายเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น จะต้องยื่นคำร้องขอต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการผูกขาดของสำนักนายกรัฐมนตรีก่อนการรวมกลุ่ม เมื่อได้รับอนุมัติแล้วจึงจะสามารถรวมกลุ่มได้

คำสั่งห้ามมิให้ผู้ประกอบการรวมกลุ่มหรือคำสั่งอนุมัติให้รวมกลุ่มโดยมีเงื่อนไขของหน่วยงานกำกับดูแลการป้องกันและปราบปรามการผูกขาดของสำนักนายกรัฐมนตรีจะต้องประกาศให้สาธารณชนทราบ

(9) การมีอำนาจเหนือตลาดของหน่วยงานหรือรัฐวิสาหกิจ

(9.1) ห้ามหน่วยงานที่ได้รับมอบอำนาจตามกฎหมายให้กำกับกิจการสาธารณูปโภคใช้อำนาจเหนือตลาดในการจำกัดไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมกับองค์กรหรือบุคคลใดในการประกอบการจัดซื้อหรือการจัดหา

(9.2) ห้ามหน่วยงานที่ได้รับมอบอำนาจตามกฎหมายให้กำกับกิจการสาธารณูปโภคใช้อำนาจเหนือตลาดในการกระทำการใดอันเป็นการขัดขวางการถ่ายเททุนเวียนของสินค้าในพื้นที่ต่างๆ ดังนี้

- กำหนดมาตรการที่มีลักษณะเป็นการกีดกันทางด้านราคา การจัดเก็บค่าธรรมเนียม การจัดเก็บค่าตรวจสอบมาตรฐานสำหรับสินค้าที่มาจากต่างท้องถิ่น
- กำหนดมาตรฐานการตรวจสอบหรือข้อกำหนดทางด้านเทคนิคสำหรับสินค้าที่มาจากต่างถิ่น ในลักษณะที่แตกต่างไปจากมาตรฐานการตรวจสอบ การกำหนดเทคนิคสำหรับสินค้าในลักษณะเดียวกันของท้องถิ่น หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการเลือกปฏิบัติด้วยการใช้มาตรการการตรวจสอบซ้ำซากสำหรับสินค้าที่มาจากต่างถิ่น หรือกำหนดมาตรการกีดกันผู้ประกอบการจากต่างถิ่นเข้าสู่ตลาดของท้องถิ่น
- การใช้มาตรการเฉพาะกิจด้วยการกำหนดใบอนุญาตสำหรับสินค้าบางอย่างจากต่างท้องถิ่นเพื่อกีดกันหรือจำกัดสินค้าจากต่างถิ่นนั้นเข้าสู่ตลาดท้องถิ่น

- กำหนดมาตรการใบอนุญาตผ่านด่านที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าสู่ตลาดท้องถิ่นของสินค้าท้องถิ่น หรือเป็นอุปสรรคต่อสินค้าท้องถิ่นออกสู่ตลาดท้องถิ่น
- พฤติกรรมอื่นใดที่เป็นการขัดขวางต่อการหมุนเวียนสินค้าระหว่างท้องถิ่นด้วยกัน

4.9 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (中华人民共和国消费者权益保护法) ตราโดยสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ ประกาศและมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1994 ปรับปรุงครั้งล่าสุดและมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 มีนาคม ค.ศ. 2014

สาระสำคัญของกฎหมายมีดังนี้

(1) หลักการของกฎหมาย

(1.1) หลักการว่าด้วยความสุจริตและเสมอภาคของการค้าระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค

(1.2) หลักการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ทางด้านร่างกายและทรัพย์สินอันชอบด้วยกฎหมายของผู้บริโภค

(1.3) หลักการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคมากกว่าผู้ประกอบการ

(1.4) หลักการว่าด้วยความรับผิดชอบร่วมกันต่อสังคมซึ่งจะต้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์อันชอบด้วยกฎหมายของผู้บริโภค

(2) หน้าที่ของผู้ประกอบการ

(2.1) ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องดำเนินกิจการค้าตามที่กฎหมายกำหนดและตามข้อตกลงที่ได้โฆษณาหรือให้ไว้กับผู้บริโภค

(2.2) ผู้ประกอบการมีหน้าที่ที่จะต้องยอมรับการตรวจสอบจากผู้บริโภค

(2.3) ผู้ประกอบการมีหน้าที่ที่จะต้องรับประกันความปลอดภัยของผู้บริโภค ทั้งในด้านร่างกายและทรัพย์สินจากการใช้สินค้าหรือบริการของตน

(2.4) ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่เป็นจริง

(2.5) ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องเปิดเผยชื่อและเครื่องหมายการค้าหรือสัญลักษณ์ที่ถูกต้องแท้จริง

(2.6) ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องออกหลักฐานการขายสินค้าหรือการให้บริการให้แก่ผู้บริโภคทุกครั้ง

(2.7) ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องรับประกันคุณภาพของสินค้าและบริการตามที่ได้โฆษณาและเสนอไว้ต่อสาธารณะหรือผู้บริโภค

(2.8) ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎ “สามรับประกันกับหนึ่งชดใช้” กล่าวคือ

- รับผิดชอบที่จะซ่อมแซมโดยไม่คิดมูลค่าหากสินค้าไม่เป็นไปตามที่โฆษณาไว้
- รับผิดชอบที่จะเปลี่ยนสินค้าใหม่โดยไม่คิดมูลค่า หากเมื่อมีการซ่อมแซมแล้วไม่สามารถใช้งานได้ตามที่โฆษณาไว้
- รับผิดชอบรับคืนสินค้าที่ชำรุดบกพร่องโดยไม่มีเงื่อนไข หากสินค้าที่ซื้อไปไม่อาจซ่อมให้มีคุณภาพตามที่โฆษณาไว้
- ต้องชดใช้ความเสียหายที่เกิดแก่ร่างกายและทรัพย์สินของผู้บริโภคอันเนื่องมาจากการใช้สินค้าหรือบริการที่ไม่มีคุณภาพตามโฆษณาของผู้ประกอบการ

(2.9) ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องไม่ใช้สัญญาสำเร็จรูปในการกำหนดเงื่อนไขปฏิเสธความรับผิดของตน

(2.10) ผู้ประกอบการมีหน้าที่จะไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้บริโภค เช่น

- การกระทำใดๆ อันเป็นการดูหมิ่นหรือเป็นการทำให้ผู้บริโภคอับอายขายหน้า
- การตรวจค้นสัมภาระหรือร่างกายของผู้บริโภคในการเข้าใช้บริการของผู้ประกอบการ
- การจำกัดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของผู้บริโภค

(3) การระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค

(3.1) การเจรจาประนีประนอมระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค

(3.2) การร้องขอต่อองค์กรคุ้มครองและไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสำหรับผู้บริโภค เพื่อประนีประนอมหรือชี้ขาดข้อพิพาท

(3.3) ร้องเรียนต่อหน่วยงานบริหารที่รับผิดชอบการกำกับอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมเพื่อจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น

(3.4) เสนอเรื่องต่อคณะอนุญาโตตุลาการเพื่อชี้ขาดข้อพิพาท

(3.5) นำคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาลเพื่อเรียกร้องค่าเสียหาย

4.10 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการระงับข้อพิพาทนอกศาล

นักลงทุนที่ไปลงทุนในประเทศจีนเมื่อเกิดข้อพิพาททางแพ่งกันขึ้นมักจะใช้ระบบเจรจาต่อรอง (谈判) หากไม่สามารถตกลงกันได้ คู่พิพาทมีแนวทางที่จะระงับข้อพิพาทโดยบุคคลหรือองค์กรที่สามารถหลายแนวทาง ดังนี้

4.10.1 ระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หมายถึง บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปเกิดข้อพิพาททางแพ่ง ซึ่งไม่สามารถที่จะเจรจาข้อยุติด้วยตนเองได้ ตกลงมอบหมายให้แก่บุคคลที่สามเป็นผู้ทำการไกล่เกลี่ยหาข้อยุติเพื่อระงับข้อพิพาท โดยผู้ไกล่เกลี่ยจะทำหน้าที่เกลี้ยกล่อมและชักจูงให้คู่กรณีตกลงยอมรับข้อเสนอแนะโดยสมัครใจจนถึงขั้นทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทโดยชอบด้วยกฎหมาย

ระบบการไกล่เกลี่ยในประเทศจีน แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- (1) ระบบการไกล่เกลี่ยทางคณะกรรมการไกล่เกลี่ยของประชาชน
- (2) ระบบการไกล่เกลี่ยทางศาล
- (3) ระบบการไกล่เกลี่ยของทางปกครอง
- (4) ระบบการไกล่เกลี่ยทางอนุญาโตตุลาการ

4.10.2 ระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยคณะกรรมการไกล่เกลี่ยของประชาชน

- (1) ลักษณะของระบบการไกล่เกลี่ยโดยคณะกรรมการไกล่เกลี่ยของประชาชน

กฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มาตรา 111 กำหนดไว้ว่า คณะกรรมการไกล่เกลี่ยของประชาชนเป็นองค์กรขั้นพื้นฐานของมวลชนที่จัดตั้งขึ้นโดยชุมชนเองเพื่อทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททางแพ่งของมวลชนในท้องถิ่นนั้นๆ

ระบบไกล่เกลี่ยของประชาชน เป็นระบบช่วยเหลือทางยุติธรรม เป็นระบบที่ประชาชนปกครองตนเอง และเป็นระบบที่มวลชนสมัครใจในการระงับข้อพิพาทของตนเอง ซึ่งมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของระบบประชาธิปไตยแบบสังคมนิยมของจีน

- (2) ภาระหน้าที่ของคณะกรรมการไกล่เกลี่ยของประชาชน

ข้อกำหนดว่าด้วยคณะกรรมการไกล่เกลี่ยของประชาชน ซึ่งออกโดยสำนักนายกรัฐมนตรี (ข้อ 5) กำหนดไว้ว่า ภาระหน้าที่ของคณะกรรมการไกล่เกลี่ยของประชาชน มีหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของมวลชน และทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับตัวบทกฎหมาย นโยบายของรัฐ รวมทั้งให้ความรู้แก่ประชาชนในการเคารพกฎหมายและยึดมั่นในจริยธรรมขั้นพื้นฐานของสังคม

(3) หลักการขั้นพื้นฐานของการใกล้เคียง

- (3.1) หลักการว่าด้วยความสมเหตุสมผลและชอบด้วยกฎหมาย
- (3.2) หลักการสมัครใจบนพื้นฐานที่เสมอภาคเท่าเทียมกัน
- (3.3) หลักการให้ความเคารพในสิทธิร้องขอของบุคคลอื่น

(4) รูปแบบขององค์การการใกล้เคียง

(4.1) คณะกรรมการใกล้เคียงของประชาชน

รูปแบบ องค์กร ของการใกล้เคียง ประกอบด้วย คณะกรรมการใกล้เคียงของประชาชน เป็นคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการชุมชนในหมู่บ้าน หรือคณะกรรมการชุมชนผู้อยู่อาศัย (ในเมือง) ภายใต้การชี้แนะของศาลประชาชนชั้นต้นและรัฐบาลประชาชนขั้นพื้นฐาน (ระดับหมู่บ้านหรือระดับเขตเมือง) คณะกรรมการใกล้เคียงของประชาชน ประกอบด้วย กรรมการอย่างน้อย 3 คน อย่างมากไม่เกิน 9 คน โดยกรรมการกันเองเลือกตั้งประธานคณะกรรมการ 1 คน หากจำเป็นอาจจะเลือกตั้งรองประธานกรรมการขึ้นมาได้

(4.2) คุณสมบัติของกรรมการใกล้เคียงของประชาชน

- ต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติเป็นที่ยอมรับว่ามีความยุติธรรม
- เป็นผู้ทำงานเกาะติดอยู่กับมวลชน
- มีใจรักในงานใกล้เคียงข้อพิพาท
- มีความรู้พื้นฐานด้านกฎหมายและนโยบายทางการเมือง
- เป็นบุคคลบรรลุนิติภาวะ

(4.3) เจ้าหน้าที่สนับสนุนด้านยุติธรรม

ข้อกำหนดว่าด้วยคณะกรรมการใกล้เคียงของประชาชนกำหนดไว้ว่า ให้รัฐบาลประชาชนระดับหมู่บ้าน ตำบล แต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อให้ข้อชี้แนะแก่คณะกรรมการใกล้เคียงของประชาชนภายใต้การกำกับและชี้แนะของรัฐบาลประชาชนของท้องถิ่นนั้นๆ นอกจากนี้ ให้ศาลประชาชนชั้นต้นของท้องถิ่นนั้นๆ ทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะคณะกรรมการใกล้เคียงของประชาชนในด้านความรู้และประสบการณ์ในการพิจารณาคดี การรับฟังพยานหลักฐาน การวิเคราะห์ข้อพิพาท รวมทั้งความรู้อื่นๆ ทางด้านยุติธรรม

(4.4) วิธีการใกล้เคียง ประกอบด้วย 4 แนวทาง คือ

- การใกล้เคียงคู่กรณีโดยตรง
- การใกล้เคียงอย่างเปิดเผยต่อสาธารณชน

- การร่วมปรึกษาหารือกันเพื่อหาทางไกล่เกลี่ย
- การไกล่เกลี่ยรวม

(4.5) แนวทางไกล่เกลี่ย

- สอนให้เรียนรู้
- สร้างสายสัมพันธ์ด้วยเยื่อใย
- รู้สำนึกในมารยาท
- เข้าใจในข้อกฎหมาย

4.10.3 ระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางศาล

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มาตรา 85 กำหนดไว้ว่า ในการพิจารณาคดีแพ่งของศาลประชาชน ภายใต้หลักการว่าด้วยความสมัครใจของคู่กรณีและบนพื้นฐานข้อเท็จจริงที่สามารถแยกแยะความถูกต้องได้ ให้ศาลทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยคู่กรณีก่อนทำการพิจารณาคดี

(1) รูปแบบการไกล่เกลี่ย

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มาตรา 86 กำหนดไว้ว่า ในการดำเนินการไกล่เกลี่ยของศาลประชาชน สามารถกระทำได้โดยผู้พิพากษาท่านเดียวหรืออาจจะครบองค์คณะก็ได้ ในการไกล่เกลี่ยสามารถใช้วิธีที่สะดวกและรวดเร็วด้วยการแจ้งให้คู่กรณีและพยานที่เกี่ยวข้องมาศาลพร้อมกันเพื่อทำการไกล่เกลี่ย

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มาตรา 87 กำหนดไว้ว่า ในการไกล่เกลี่ยของศาล ศาลมีสิทธิที่จะออกหนังสือเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลอื่นใด เพื่อให้การช่วยเหลือได้ ซึ่งหน่วยงานหรือบุคคลที่ได้รับหนังสือเชิญนั้นจะต้องมาศาลเพื่อร่วมทำการไกล่เกลี่ย

(2) ข้อตกลงว่าด้วยการไกล่เกลี่ย

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มาตรา 88 กำหนดไว้ว่า เมื่อสามารถไกล่เกลี่ยได้แล้ว ให้ทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท โดยที่คู่สัญญาจะต้องกระทำด้วยความสมัครใจ ปลอดจากการขู่เข็ญบังคับ สารของข้อตกลงการระงับข้อพิพาทจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มาตรา 89 กำหนดไว้ว่า ในการจัดทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท ศาลจะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรในข้อตกลงจะต้องระบุ

ชัดเจนถึงข้อเรียกร้องของแต่ละฝ่าย ข้อเท็จจริงแห่งข้อพิพาท และผลของการระงับข้อพิพาท ลงชื่อโดยผู้พิพากษาที่ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยและเลขานุการพร้อมประทับตราของศาล

(3) กรณีที่ไม่ต้องทำบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มาตรา 90 กำหนดไว้ว่า กรณีต่อไปนี้ ศาลอาจไม่จำเป็นต้องทำบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทเป็นหนังสือได้ คือ

- (3.1) การระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับคดีฟ้องหย่าที่ต่างฝ่ายสมัครใจหย่า
- (3.2) การระงับข้อพิพาทในคดีเลี้ยงดู
- (3.4) การระงับข้อพิพาทในคดีที่สามารถปฏิบัติบังคับชำระหนี้ได้ทันที
- (3.5) คดีที่ไม่มีข้อยุ่งยากอื่นๆ ซึ่งไม่จำเป็นต้องทำบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

การระงับข้อพิพาทที่ไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือนั้น จะต้องบันทึกไว้ในสำนวนโดยคู่กรณี ผู้พิพากษา และเจ้าหน้าที่หน้าบัลลังก์ ลงชื่อกำกับพร้อมประทับตราของศาล จึงจะมีผลบังคับได้

(4) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ไม่ประสบความสำเร็จ

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มาตรา 91 กำหนดไว้ว่า ในกรณีที่ไม่สามารถตกลงหรือระงับข้อพิพาทได้ ให้ผู้พิพากษาดำเนินการพิจารณาคดีและพิพากษาคัดสินคดีโดยเร็ว

4.10.4 ระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครอง แบ่งเป็น 2 ประเภทด้วยกัน

(1) การไกล่เกลี่ยโดยคณะทำงานภายใต้การกำกับของรัฐบาลประชาชนท้องถิ่น กล่าวคือ ในรัฐบาลประชาชนท้องถิ่นตั้งแต่ระดับหมู่บ้านและตำบลขึ้นไป จะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของประชาชน การไกล่เกลี่ยโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองนี้ ถือเป็น การไกล่เกลี่ยนอกกระบวนการพิจารณาคดีของศาล

(2) การไกล่เกลี่ยโดยองค์กรของรัฐตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งได้แก่ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแรงงาน การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางเศรษฐกิจ และการไกล่เกลี่ยทางด้านแพ่ง ซึ่งการไกล่เกลี่ยโดยฝ่ายปกครองดังกล่าวนี้ ถือเป็น การไกล่เกลี่ยนอกกระบวนการพิจารณาคดีของศาล

4.10.5 ระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยทางอนุญาโตตุลาการ

(1) ระบบอนุญาโตตุลาการ

ระบบอนุญาโตตุลาการหมายถึง ระบบทางกฎหมายอย่างหนึ่งที่คู่กรณีที่เกิดข้อพิพาททางแพ่ง ได้ตกลงกันว่าจะนำข้อพิพาทนั้นเข้าสู่การพิจารณาของบุคคลที่สามที่ทั้งสองฝ่ายได้แต่งตั้งขึ้นโดยสมัครใจกัน โดยคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามคำชี้ขาดตามระเบียบอนุญาโตตุลาการ

โดยทั่วไปแล้ว อนุญาโตตุลาการเป็นกิจกรรมภาคเอกชนที่เกิดขึ้นในวงการธุรกิจ เป็นพฤติการณ์ที่กระทำโดยเอกชน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นพฤติการณ์ที่ทำการตัดสินชี้ขาดโดยเอกชนมิใช่ตัดสินชี้ขาดโดยรัฐ อนุญาโตตุลาการถูกกำหนดให้เป็นรูปแบบการแก้ไขข้อพิพาททางแพ่งที่เทียบเคียงกับการแก้ไขข้อพิพาทโดยการเจรจา ไกล่เกลี่ยและการดำเนินคดีต่อศาล แต่การอนุญาโตตุลาการอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐตามกฎหมาย รัฐจะให้ศาลเข้าไปแทรกแซงกิจการของอนุญาโตตุลาการในเรื่องผลการบังคับใช้ของข้อสัญญาอนุญาโตตุลาการ การกำหนดขั้นตอนดำเนินการอนุญาโตตุลาการ การบังคับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการและในกรณีที่คู่กรณีไม่ปฏิบัติตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ กิจกรรมต่างๆ ของอนุญาโตตุลาการจึงมีลักษณะทางยุติธรรมเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งในระบบยุติธรรมของจีน

“กฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการสาธารณรัฐประชาชนจีน” มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 กันยายน ค.ศ. 1995 โดยยึดถือหลักการพื้นฐาน ระเบียบพื้นฐานและหลักประเพณีทั่วไปทางสากลเป็นบรรทัดฐาน ในการบัญญัติกฎหมายดังกล่าว ระบบอนุญาโตตุลาการของจีนจึงค่อนข้างเป็นแบบสากลสามารถนำไปปฏิบัติและเชื่อมโยงกับระบบอนุญาโตตุลาการสากลได้

(1.1) หลักการพื้นฐานของระบบอนุญาโตตุลาการ

1.1.1) หลักความสมัครใจ

คู่กรณีที่ต้องการแก้ไขข้อพิพาทโดยวิธีทางอนุญาโตตุลาการ จะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ แม้คู่กรณีจะทำสัญญาโดยมีข้อสัญญาอนุญาโตตุลาการอยู่แล้วก็ตาม เมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้น หากไม่มีคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้เสนอให้นำข้อพิพาทสู่การพิจารณาของอนุญาโตตุลาการแล้ว คณะกรรมการอนุญาโตตุลาการก็จะไม่รับพิจารณากรณีดังกล่าว

1.1.2) หลักความเป็นอิสระ

การอนุญาโตตุลาการจะดำเนินการโดยอิสระ ไม่อยู่ภายใต้การแทรกแซงของฝ่ายปกครอง กลุ่มจัดตั้งหรือบุคคลใดๆ มีลักษณะความเป็นอิสระดังนี้

- สถาบันอนุญาโตตุลาการไม่ขึ้นอยู่กับองค์กรปกครองใดๆ

- การจัดตั้งสถาบันอนุญาโตตุลาการจัดตั้งขึ้นตามหลักทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรเป็นอิสระซึ่งกันและกัน ไม่อยู่ในระบบแบ่งชั้นองค์กรและ ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างต้นสังกัดกับได้สังกัดแต่อย่างใด
- คณะกรรมการอนุญาโตตุลาการ สถาบันอนุญาโตตุลาการและศาลยุติธรรมทั้งสามฝ่ายเป็นอิสระซึ่งกันและกัน ในการพิจารณาคดีอนุญาโตตุลาการจะไม่ถูกแทรกแซงโดยสถาบันอนุญาโตตุลาการและศาลยุติธรรม
- ศาลยุติธรรมมีหน้าที่ในการใช้สิทธิ์ควบคุมการดำเนินกิจกรรมทางอนุญาโตตุลาการตามกฎหมาย กระบวนการอนุญาโตตุลาการมิได้ขึ้นอยู่กับกระบวนการพิจารณาพิพากษา สถาบันอนุญาโตตุลาการก็ได้ขึ้นต่อศาลยุติธรรมเช่นกัน

1.1.3) หลักขอบด้วยกฎหมายและหลักความเที่ยงธรรม

กฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ กำหนดให้การอนุญาโตตุลาการจะต้องแก้ไขข้อพิพาท โดยยึดหลักพิจารณาตามข้อเท็จจริง ถูกต้อง ตามข้อกำหนดของกฎหมาย และให้มีความเที่ยงธรรมต่อคู่กรณี

(1.2) สถาบันอนุญาโตตุลาการ

สถาบันอนุญาโตตุลาการแห่งประเทศจีน เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่อนุญาโตตุลาการดูแลซึ่งกันและกัน ทำหน้าที่เป็นผู้สอดส่องดูแล การปฏิบัติตามวินัยของคณะกรรมการอนุญาโตตุลาการและเจ้าหน้าที่อนุญาโตตุลาการตามข้อบังคับอนุญาโตตุลาการ คณะกรรมการอนุญาโตตุลาการเป็นสมาชิกของสมาคมอนุญาโตตุลาการ ข้อบังคับสถาบันอนุญาโตตุลาการแห่งประเทศจีน กำหนดขึ้นโดยการประชุมสมาชิกทั่วประเทศ สมาคมอนุญาโตตุลาการแห่งประเทศเป็นผู้กำหนดระเบียบอนุญาโตตุลาการตามข้อบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการและกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีแพ่ง

(1.3) คณะกรรมการอนุญาโตตุลาการ

คณะกรรมการอนุญาโตตุลาการเป็นองค์กรอนุญาโตตุลาการลักษณะถาวร โดยทั่วไปจะตั้งขึ้นในมหานครในท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งของรัฐบาลมณฑลและเขตปกครองตนเอง คณะกรรมการอนุญาโตตุลาการมิได้จัดแบ่งเป็นชั้นๆ เหมือนการจัดตั้งของการปกครองทั่วไป

คณะกรรมการอนุญาโตตุลาการมาจากการร่วมกันจัดตั้งของหน่วยงานและสมาคมการค้าที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การสรรหาและรวบรวมของรัฐบาลประชาชนระดับเมือง การจัดตั้ง

คณะกรรมการจะต้องไปยื่นขอจดทะเบียน ณ ที่ทำการด้านธุรการของหน่วยงานยุติธรรมที่ประจำอยู่ในมณฑล เขตปกครองตนเองและมหานคร

คณะกรรมการอนุญาตไต่สวนการประกอบด้วย ประธาน 1 คน รองประธาน 2 ถึง 4 คน และกรรมการ 7 ถึง 11 คน คณะกรรมการอนุญาตไต่สวนการสรรหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ชำนาญการและผู้มีประสบการณ์ด้านกฎหมาย เศรษฐกิจและการค้า คณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย เศรษฐกิจและการค้าจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามส่วนของคณะกรรมการทั้งหมด

คณะกรรมการจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- มีประสบการณ์ด้านอนุญาตไต่สวนการครบ 8 ปี ขึ้นไป
- มีอายุการทำงานเป็นทนายความครบ 8 ปี ขึ้นไป
- มีอายุการทำงานเป็นผู้พิพากษาครบ 8 ปี ขึ้นไป
- มีประสบการณ์ด้านกฎหมาย การศึกษา และมีวุฒิฐานะเกี่ยวกับการทำงานดังกล่าวในระดับสูง
- มีความรู้ด้านกฎหมาย มีประสบการณ์ด้านเศรษฐกิจและการค้าและมีวุฒิฐานะหรือระดับวิชาชีพที่เทียบเท่า เกี่ยวกับการทำงานดังกล่าวในระดับสูง

คณะกรรมการอนุญาตไต่สวนการจะจัดทำทำเนียบอนุญาตไต่สวนการที่มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพที่ต่างกัน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คู่กรณีในการคัดเลือกอนุญาตไต่สวนการตามที่ต้องการ

(1.4) ศาลอนุญาตไต่สวนการ

เมื่อคณะกรรมการอนุญาตไต่สวนการรับพิจารณาและชี้ขาดข้อพิพาทดังกล่าวโดยตรง แต่จะจัดตั้งศาลอนุญาตไต่สวนการขึ้นเพื่อทำหน้าที่ตามอำนาจอนุญาตไต่สวนการที่กฎหมายกำหนดต่อไป

รูปแบบการจัดตั้งศาลอนุญาตไต่สวนการ จัดแบ่งการจัดตั้งออกเป็นสองระบบ ได้แก่ ระบบพิจารณาคดีโดยคณะอนุญาตไต่สวนการและระบบพิจารณาคดีโดยอนุญาตไต่สวนการคนเดียว ระบบพิจารณาคดีโดยคณะอนุญาตไต่สวนการประกอบด้วย อนุญาตไต่สวนการ 3 คน โดยแต่งตั้งให้คนใดคนหนึ่งเป็นคณะเป็นอนุญาตไต่สวนการอันดับที่ 1 เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลการพิจารณาชี้ขาดทั้งปวง ส่วนระบบพิจารณาคดีโดยอนุญาตไต่สวนการคนเดียว ให้อนุญาตไต่สวนการ 1 คนประกอบขึ้นเป็นศาลอนุญาตไต่สวนการ

ในกรณีคู่กรณีเลือกใช้ศาลอนุญาตไต่สวนการที่ประกอบด้วย อนุญาตไต่สวนการ 3 คน ให้คู่กรณีต่างฝ่ายต่างเลือกหรือร่วมมอบหมายให้ประธานคณะกรรมการอนุญาตไต่สวนการเป็นผู้แต่งตั้งฝ่ายละ 1 คน ส่วนอนุญาตไต่สวนการคนที่ 3 จะทำหน้าที่เป็นอนุญาตไต่สวนการอันดับหนึ่ง ให้คู่กรณีร่วมกันเลือกหรือร่วมกันมอบให้ประธานคณะกรรมการอนุญาตไต่สวนการเป็นผู้แต่งตั้ง ในกรณีคู่กรณี

เลือกใช้ศาลอนุญาโตตุลาการที่มีอนุญาโตตุลาการ 1 คน ให้คู่กรณีร่วมกันคัดเลือกหรือร่วมกันมอบให้ประธานคณะกรรมการอนุญาโตตุลาการเป็นผู้แต่งตั้ง

(1.5) ระบบพื้นฐานของการอนุญาโตตุลาการ

1.5.1) ระบบเลือกการพิจารณาโดยอนุญาโตตุลาการหรือศาลอย่างใดอย่างหนึ่ง การตั้งระบบดังกล่าวถือว่าเป็นการเคารพต่อสิทธิของคู่กรณีในการเลือกหาวิธีแก้ไขข้อพิพาทที่เกิดขึ้นโดยมีความหมายดังนี้

- ในกรณีคู่กรณีได้ตกลงให้มีข้อสัญญาอนุญาโตตุลาการขึ้นแล้วเท่ากับเป็นการปฏิเสธที่จะระงับข้อพิพาทด้วยการดำเนินคดีในศาล คือคู่กรณีจะต้องนำข้อพิพาทสู่การพิจารณาของอนุญาโตตุลาการเท่านั้น จะนำสู่การพิจารณาของศาลไม่ได้
- ในการทำสัญญาอนุญาโตตุลาการ แม้ว่าคู่กรณีจะได้ปฏิเสธการดำเนินคดีในศาลไว้แล้วก็ตาม ในบางกรณีที่จะกล่าวถึงข้างล่างนี้ ศาลยังมีอำนาจที่จะรับพิจารณาข้อพิพาทที่มีข้อสัญญาอนุญาโตตุลาการอยู่แล้ว เช่น
 - กรณีข้อสัญญาอนุญาโตตุลาการตกเป็นโมฆะหรือไม่มีผลบังคับใช้แล้ว
 - กรณีคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยื่นฟ้องต่อศาล อีกฝ่ายหนึ่งยอมเข้าสู่คดีตามกระบวนการพิจารณาของศาล เมื่อไม่มีฝ่ายใดท้วงติงเรื่องเขตอำนาจของศาลแต่อย่างใด ให้ถือว่าคู่กรณีไม่ติดใจบังคับใช้ข้อสัญญาอนุญาโตตุลาการที่มีอยู่เดิม ศาลย่อมมีอำนาจพิจารณาคดีนั้นได้

1.5.2) ระบบการชี้ขาดครั้งแรกเป็นการชี้ขาดถึงที่สุด มีความหมายว่า เมื่ออนุญาโตตุลาการได้พิจารณาชี้ขาดแล้วจะมีผลบังคับใช้ตามกฎหมายทันที แม้ว่าคู่กรณีจะปฏิเสธการชี้ขาดดังกล่าว แต่ไม่มีสิทธิที่จะนำข้อพิพาทเดียวกันนั้นไปฟ้องต่อศาลอีก และไม่มีสิทธิที่จะร้องขอให้สถาบันอนุญาโตตุลาการเป็นผู้พิจารณาชี้ขาดหรือพิจารณาใหม่ คู่กรณีจะต้องปฏิบัติตามคำชี้ขาดโดยมิต้องให้บังคับ มิฉะนั้น คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิที่จะร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้บังคับคดีตามคำชี้ขาด

อย่างไรก็ตาม หากคู่กรณีเห็นว่าคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ มีความผิดพลาด และหากมีการเพิกถอนคำชี้ขาดดังกล่าวก็เป็นเรื่องที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว คู่กรณีก็ย่อมที่จะร้องขอต่อศาล ให้ศาลพิจารณาตรวจสอบคำชี้ขาดดังกล่าวอีก และขอให้มีการสั่งให้เพิกถอนคำชี้ขาดดังกล่าว ทั้งนี้ ถือว่าเป็นมาตรการเยียวยาระบบเลือกการพิจารณาโดยอนุญาโตตุลาการหรือศาลอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อเพิ่มความรัดกุมในการปฏิบัติได้อีกทางหนึ่ง

(1.6) คณะกรรมการอนุญาตตลาดการเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศแห่งประเทศจีน

คณะกรรมการอนุญาตตลาดการเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศแห่งประเทศจีน เป็นองค์การอนุญาตตลาดการด้านเศรษฐกิจและการค้าที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศของประเทศจีน เป็นองค์การอนุญาตตลาดการที่รับพิจารณาข้อพิพาทด้านเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศเพียงแห่งเดียวในประเทศจีน มีที่ทำการตั้งอยู่ที่กรุงปักกิ่ง มีสาขาอยู่ 2 แห่ง ได้แก่ สาขาเขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้นและสาขานครเซี่ยงไฮ้

4.11 หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน และขั้นตอนการปฏิบัติของหน่วยงานราชการ

(1) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน

(1.1) สำนักบริหารอุตสาหกรรมและพาณิชย์ในท้องถิ่น (Administration for Industry and Commerce, 工商局) หน้าที่หลักคือ การกำกับดูแลตลาดที่บริหารโดยรัฐบาล และการบังคับใช้กฎหมายด้านการบริหาร

(1.2) สำนักงานสิ่งแวดล้อม (Environmental Protection Bureau, 环保局) หน้าที่หลักคือ กำหนดแนวทางนโยบายและระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมของประเทศ และประสานงานและแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในแต่ละพื้นที่ หน่วยงาน และภูมิภาค โดยรับผิดชอบในการตรวจติดตามด้านสิ่งแวดล้อม

(1.3) สำนักงานพาณิชย์ในท้องถิ่น (Commerce Bureau, 商务局) หน้าที่หลักคือ การดำเนินการตามกฎหมาย ข้อบังคับ และนโยบายของประเทศเกี่ยวกับการค้าทั้งในประเทศ และต่างประเทศ การลงทุนจากต่างประเทศ และความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศโดยกำหนดเอกสารเกี่ยวกับการค้าทั้งในประเทศ และต่างประเทศ การลงทุนจากต่างประเทศ และความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ รวมถึงกำหนดแผนการพัฒนารัฐกิจ และการดำเนินงานในหัวเมือง

(1.4) สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองประจำกรมรักษาความสงบภายในในท้องถิ่น (Entry-Exit Administrative Service Center, Public Security Bureau, 公安局出入境管理分局) หน้าที่หลักของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองประจำกรมรักษาความสงบภายในในมณฑล เทศบาลและเขตปกครองตนเอง ได้แก่ การปฏิบัติ และดำเนินงานตามรัฐบาล และดำเนินงานในการออกเอกสารเกี่ยวกับการเข้าและออกนอกประเทศ และการอนุมัติ และการจัดการงานในการเข้าและออกนอกประเทศขององค์การเอกชน

(1.5) สำนักงานควบคุมคุณภาพและเทคโนโลยีท้องถิ่น (Quality and Technology Supervision Bureau, 质量技术监督局) หน้าที่หลักคือ ปฏิบัติตามแนวทาง และนโยบาย

เกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ และเทคนิคของรัฐ และเทศบาลรวมถึงการบริหารจัดการ และประสานงานในการควบคุมคุณภาพ และเทคนิคในพื้นที่

(1.6) สำนักงานภาษีท้องถิ่น (Local Taxation Administration, 税务局) หน้าที่หลักคือ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ นโยบายในการจัดเก็บภาษีของรัฐ และการกำหนดมาตรการ กฎระเบียบ และข้อบังคับในการรวบรวมภาษีในท้องถิ่น

(1.7) สำนักงานปริวรรตเงินตราระหว่างประเทศประจำท้องถิ่น (Foreign Exchange Supervision Bureau, 外汇管理局) รับผิดชอบในการตรวจ และควบคุมดูแลเงินตราและตัวเงินต่างประเทศตามกฎหมาย และการลงโทษสำหรับการละเมิดการจัดการเงินตราและตัวเงินต่างประเทศ

(1.8) สำนักงานกำกับอาหารและยาในท้องถิ่น (Local Food and Drug Administration, 食品药品监督管理局) รับผิดชอบด้านสุขอนามัยอาหาร และการตรวจสอบและการจัดการความปลอดภัยด้านอาหาร

(1.9) สำนักงานตรวจสอบและกักกันโรคในพื้นที่ (Entry-Exit Inspection and Quarantine Bureau, 出入境检验检疫局) หน้าที่หลักคือ การตรวจและกักกันสินค้า บุคลากร ยานพาหนะ ภาชนะบรรจุหีบ ห่อสัมภาระในเข้าออกประเทศ รวมถึงการกักกันสุขาภิบาล การกักกันสัตว์และพืช การตรวจสินค้า ฯลฯ เพื่อการป้องกันการรักษาความปลอดภัยและสุขภาพของบุคลากร สัตว์และพืช และสินค้าโภคภัณฑ์

(1.10) สำนักงานทะเบียนการค้า (Commercial registration Office, 商标局) หน้าที่หลักคือ รับผิดชอบในการลงทะเบียน และการจัดการตราสินค้าของทั่วประเทศ เพื่อการคุ้มครองสิทธิของตราสินค้า และตรวจสอบการละเมิดตราสินค้าตามกฎหมาย เพื่อจัดการข้อพิพาทเกี่ยวกับตราสินค้า และส่งเสริมการคุ้มครองตราสินค้าที่เป็นที่รู้จักกันดี

(1.11) ธนาคารแห่งประเทศไทย (The People's Bank of China, 中国人民银行) หน้าที่หลักคือ กำหนดและปฏิบัติตามนโยบายการเงิน ป้องกันและคลายลงความเสี่ยงทางการเงิน และรักษาเสถียรภาพทางการเงิน

(1.12) กรมศุลกากร (General Administration of Customs, 海关总署) หน้าที่หลักคือ การกำกับดูแลการออกนอกเมือง การจัดเก็บภาษีศุลกากร และภาษีต่าง ๆ ตรวจสอบการค้าของเถื่อน รวบรวมสถิติศุลกากร และดำเนินการจัดการทำเรือ การตรวจสอบศุลกากร การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และความร่วมมือด้านศุลกากรระหว่างประเทศ เป็นต้น

(2) ขั้นตอนการเข้าไปลงทุนหรือดำเนินธุรกิจในจีน (ขอยกตัวอย่างการเปิดร้านอาหารในประเทศจีน)

(2.1) หมวดแรก – ขั้นตอนก่อนจดทะเบียนประกอบธุรกิจร้านอาหาร

1) ขั้นแรก ยื่นขอจดทะเบียนชื่อธุรกิจ (Apply for A Company Name) ณ สำนักงานบริหารอุตสาหกรรมและพาณิชย์ในท้องถิ่น (Administration for Industry and Commerce, 工商行政管理局) ซึ่งหากได้รับอนุญาตให้ใช้ชื่อที่ยื่นขอจดทะเบียน สำนักงานฯ จะให้ “หนังสือรับรองทะเบียนชื่อธุรกิจ” (Company Name Approval Notice, 名称预先核准通知书) โดยทั่วไปขั้นตอนนี้ใช้เวลาประมาณ 15 วัน ทั้งนี้ การยื่นขอจดทะเบียนชื่อธุรกิจ ยังไม่ใช้การขอจดทะเบียนประกอบธุรกิจ หรือพูดโดยทั่วไป คือ จะต้องเอาชื่อที่ได้จากขั้นตอนนี้ ไปยื่นขอประกอบธุรกิจต่อไปนั่นเอง

2) ขั้นที่สอง ยื่นขออนุญาตการก่อตั้งกิจการโดยทุนต่างชาติ (Apply for Establishment of Foreign-funded Enterprise) ณ สำนักงานพาณิชย์ในท้องถิ่น (Commerce Bureau, 商务局) โดยหากมีเงินลงทุนไม่เกิน 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะใช้เวลาพิจารณาไม่เกิน 90 วันทำการ แต่หากเงินลงทุนเกินกว่านั้น จะใช้เวลานานขึ้น เนื่องจากสำนักงานพาณิชย์ท้องถิ่นจะต้องส่งเรื่องต่อไปยังหน่วยงานในระดับที่สูงกว่าเป็นผู้อนุมัติหลังจากได้รับอนุมัติแล้ว สำนักงานพาณิชย์จะออก “ใบอนุญาตประกอบกิจการของธุรกิจต่างดาว” (Certificate of Approval for Establishment of Enterprises with Foreign Investment in the PR China, 中国人民共和国外商投资企业批准证书) ซึ่งถือว่าสามารถประกอบกิจการในประเทศจีนได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายจีนยื่นขอจดทะเบียนชื่อธุรกิจ (Apply for A Company Name) ณ สำนักงานบริหาร

3) ขั้นที่สาม ขออนุญาตกับหน่วยงานต่างๆ ที่มีการเกี่ยวข้องกับได้แก่

- ขอใบอนุญาตปล่อยควันและของเสีย (Environmental Examination and Approval) ณ สำนักงานสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น (Environmental Protection Bureau, 环保局) ซึ่งก่อนยื่นคำร้อง บริษัทจะต้องมั่นใจว่า การจัดการระบบระบายอากาศ ควันและของเสียจากการประกอบอาหารมีความเหมาะสมและไม่สร้างมลภาวะต่ออาคารข้างเคียง หลังได้รับคำร้องแล้ว เจ้าหน้าที่จากสำนักงานสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นจะเดินทางมาตรวจสอบระบบดูดควันอาหารและปล่อยของเสียที่สถานประกอบการ หากเหมาะสมก็จะได้รับใบอนุญาตฯ
- ขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจบริการร้านอาหาร (Apply for Food Service Permit, 餐饮服务许可证) ณ สำนักงานกำกับอาหารและยาในท้องถิ่น (Local Food and Drug Administration, 食品药品监督管理局) หลังได้รับคำร้อง จะมีเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบทาง “กายภาพ” ด้านต่างๆ ของร้าน

โดยเฉพาะความสะอาดและสุขอนามัยของส่วนบริการและส่วนทำอาหาร อุปกรณ์ประกอบอาหาร รวมถึงบรรจุภัณฑ์ต่างๆ หากไม่มีปัญหาใดๆ ก็จะได้รับใบอนุญาตฯ

- ขอใบอนุญาตติดตั้งก๊าซหุงต้มและระบบดับเพลิง (Fire Protection Registration) ณ สำนักงานดับเพลิงท้องถิ่น (Fire Department, 消防局) หลังได้รับคำร้อง จะมีเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบระบบความปลอดภัยของก๊าซหุงต้ม ระบบดับเพลิง และทางหนีไฟ หากไม่มีปัญหาความปลอดภัยใดๆ ก็จะได้รับใบอนุญาตฯเมื่อได้ใบอนุญาตทั้งสามข้างต้นนี้แล้ว จึงจะสามารถดำเนินการตามหมวดขั้นตอนที่เหลืออีก 2 หมวดดังต่อไปนี้ได้

(2.2) หมวดที่สอง – ขั้นตอนการจดทะเบียนประกอบธุรกิจ (Apply for Business License, 营业执照) เมื่อได้ใบอนุญาต “ปล่อยควันและของเสีย” “ประกอบธุรกิจบริการร้านอาหาร” และ “ติดตั้งก๊าซหุงต้มและระบบดับเพลิง” ตามขั้นตอนข้างต้นแล้ว ให้นำใบอนุญาตทั้งสามไปที่ “สำนักงานบริหารอุตสาหกรรมและพาณิชย์” ในท้องถิ่นของเขตที่ร้านตั้งอยู่ เพื่อยื่นจดทะเบียนใบอนุญาตประกอบธุรกิจ

ตามกฎหมายจีน ทางกรจเงินอนุญาตให้ธุรกิจทุนต่างชาติหรือธุรกิจร่วมทุนประกอบกิจการได้ในรูปแบบ “บริษัทจำกัด” (有限责任公司) ซึ่งจะต้องใช้ “ทุนจดทะเบียน” เท่าใด นั้น ขึ้นอยู่กับการประเมินของเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะพิจารณาจากปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน เช่น ขอบเขตการประกอบธุรกิจ และจำนวนผู้ถือหุ้น เป็นต้น ทั้งนี้ โดยมีค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนฯ แปรผันตามมูลค่าของทุนจดทะเบียน หากทุนจดทะเบียนไม่เกิน 10 ล้านหยวน มีค่าธรรมเนียมในอัตราร้อยละ 0.08 ของทุนจดทะเบียน หากเกินกว่านั้น มีค่าธรรมเนียมในอัตราร้อยละ 0.04 ของทุนจดทะเบียน การได้ “ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ” ในขั้นตอนนี้ ถือเป็นการได้รับอนุญาตให้ “เปิด” ร้านอาหารในจีนได้แล้ว อย่างไรก็ตาม การได้ “ให้บริการ” ไม่ได้โดยสมบูรณ์นัก หากยังไม่ได้เดินสายจดทะเบียนรายการอื่นๆ ที่เหลืออยู่ดังต่อไปนี้

(2.3) หมวดที่สาม – ขั้นตอนหลังจดทะเบียนประกอบธุรกิจแล้ว

1) ขั้นแรก ยื่นขอเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร (Tax Registration) ณ สำนักงานภาษีท้องถิ่น (Local Taxation Administration, 地方税务局) หมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร มี 15 หลัก โดย 6 หลักแรกบอกรหัสพื้นที่ และ 9 หลักที่เหลือเป็นรหัสประจำตัวของแต่ละบริษัท (Code Allocation to Organization - 组织机构代码) กล่าวโดยสรุป ธุรกิจร้านอาหาร ซึ่งถูกจัดเป็น “ธุรกิจประเภทบริการ” ต้องเสียภาษีต่างๆ ดังนี้

ประเภทภาษี	อัตราจัดเก็บ
ภาษีธุรกิจ	ร้อยละ 5 ของรายได้จากการดำเนินงาน
ภาษีก่อสร้างและบำรุงเมือง (Urban Maintenance and Construction Tax)	อัตราภาษีจะแตกต่างกันไปตามเขตพื้นที่ที่ร้านอาหารตั้งอยู่ - ร้อยละ 7 ของภาษีธุรกิจหากร้านตั้งอยู่ในเขตเมือง - ร้อยละ 5 สำหรับร้านที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอ และชนบท - ร้อยละ 1 สำหรับร้านที่ไม่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและเขตอำเภอชนบท
ภาษีบำรุงการศึกษา (Educational Surtax)	ร้อยละ 3 ของภาษีธุรกิจ
ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax)	ร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิ
หมายเหตุ ภาษีธุรกิจ ภาษีก่อสร้างและบำรุงเมืองและภาษีบำรุงการศึกษา นั้น ไม่ว่าธุรกิจจะมีกำไรหรือขาดทุน ก็ต้องเสียภาษีดังกล่าว ส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคล จะถึงเกณฑ์ต้องจ่าย ก็ต่อเมื่อธุรกิจมีกำไรสุทธิในการประกอบการ	

2) ขั้นที่สอง จดทะเบียนอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่อง ได้แก่

- ยื่นขอใบทะเบียนเลขประจำตัวนิติบุคคล (Code Allocation to Organization Certificate - 组织机构代码证) ณ สำนักงานควบคุมคุณภาพและเทคโนโลยีท้องถิ่น (Quality and Technology Supervision Bureau, 质量技术监督局)
- ยื่นจดทะเบียนขออนุญาตเปิดบัญชีธนาคาร (Permit for Opening Bank Account) ณ ธนาคารประชาชนจีน (The People's Bank of China - 中国人民银行) ประจำท้องที่ ซึ่งธนาคารฯ จะออกใบรับรองให้เพื่อนำไปใช้เปิดบัญชีกับธนาคารพาณิชย์ที่ต้องการ สำหรับการทำธุรกรรมต่างๆ ในนามนิติบุคคล
- ยื่นจดทะเบียนสถิติ ณ สำนักงานสถิติท้องถิ่น (Statistics Registration)
- ยื่นขออนุญาตทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Registration) ณ สำนักงานปริวรรตเงินตราต่างประเทศประจำท้องถิ่น (Foreign Exchange Supervision Bureau, 外汇管理局) ซึ่งการขออนุญาต

มีความจำเป็นหากต้องการรับเงินโอนจากต่างประเทศ หรือจะโอนเงินไปต่างประเทศ

- ยื่นจดทะเบียนประกันสังคมและแรงงาน (Labor and Social Security Registration, 劳动和社会保障登记证) ณ สำนักงานแรงงานและประกันสังคมประจำท้องถิ่น (Labor and Social Security Bureau, 劳动和社会保障局) ทั้งนี้ ตามกฎหมายจีน นายจ้างจะต้องจ่ายเงินประกันสังคมให้กับลูกจ้างประมาณร้อยละ 35 ของค่าจ้าง
- ลงทะเบียนตรวจสุขภาพและขอรับใบรับรองการอบรมของพนักงาน (Health and Hygiene Examination) ณ สำนักงานตรวจสอบและกักกันโรค (CIQ) ท้องถิ่น กฎหมายจีนกำหนดให้พนักงานในร้านอาหารที่อยู่ในกระบวนการประกอบและแปรรูปอาหาร จะต้องเป็นผู้ที่ไม่มีโรคติดต่อร้ายแรงตามประกาศของทางการ และต้องผ่านการตรวจสุขภาพก่อนทำงานโดย CIQ ซึ่งจะให้ “ใบรับรองการผ่านการตรวจสุขภาพ” (食品从业人员健康证) ของพนักงาน ซึ่งเจ้าของร้านควรนำไปติดไว้ในร้านเพื่อเป็นเครื่องยืนยันกับผู้บริโภคว่าพนักงานในร้านผ่านการตรวจสุขภาพแล้ว นอกจากนี้ พนักงานที่ปฏิบัติงานในร้านจะต้องมี “ใบรับรองการผ่านการอบรมบริการและความปลอดภัยด้านอาหาร” (食品安全知识培训证) ด้วย โดยสามารถเข้ารับการอบรมดังกล่าวกับสมาคมผู้ประกอบการร้านอาหารท้องถิ่นหรือสถาบันโภชนาการที่เป็นองค์กรวิชาชีพที่ขึ้นทะเบียนกับทางการ
- ยื่นจดทะเบียนผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Alcohol Permit Registration) ณ สำนักงานพาณิชย์ท้องถิ่น หากจะจำหน่ายสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อื่นๆ ภายในร้านด้วย

การยื่นขอใบอนุญาตหรือจดทะเบียนต่างๆ ในหมวดนี้ ทะเบียนผู้เสียภาษี ประกันสังคม และแรงงาน การขอรหัสประจำตัวนิติบุคคล โดยทั่วไป กฎหมายกำหนดให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 30 วันหลังจากได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจ (Business License)

นอกจากขั้นตอนต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว ผู้ประกอบการบางรายอาจต้องไปติดต่อกับหน่วยงานราชการอื่นๆ เพื่อขอใบอนุญาตเพิ่มเติมอีกในบางรายการ ขึ้นอยู่กับลักษณะธุรกิจของแต่ละราย เช่น การขอเปิดบัญชีธุรกิจกับธนาคาร การซื้อใบกำกับภาษีกับสำนักงานภาษีท้องถิ่น การขอจดทะเบียนโลโก้หรือเครื่องหมายการค้าของร้าน เป็นต้น

(2.4) หมวดที่สี่ – ขั้นตอนการว่าจ้างพ่อครัว/แม่ครัวชาวต่างชาติไปทำงานที่จีน

1) ขั้นแรก ยื่นขออนุญาตขอจ้างแรงงานต่างด้าว (Employment of Foreigner Permit) ณ สำนักงานแรงงานในท้องถิ่น หากคำขอได้รับการอนุมัติ สำนักงานฯ จะออก “หนังสืออนุญาตการจ้างแรงงานต่างด้าว” (Employment License, 外国人就业许可证) ให้แก่นายจ้าง

2) ขั้นสอง นำหนังสืออนุญาตฯ พร้อมเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง (อาทิ สำเนาหนังสือเดินทางของแรงงานที่ว่าจ้าง ประวัติการทำงาน ฯลฯ) ไปยื่นขอหนังสือนำประกอบการขอวีซ่า (Letter of Visa Notification - 外国人签证通知邀请函) ณ สำนักงานการต่างประเทศในท้องถิ่น

3) ขั้นสาม ให้พ่อครัวหรือแม่ครัวชาวต่างชาตินำ “หนังสือนำประกอบการขอวีซ่า” (ต้นฉบับ) ที่ได้รับข้างต้น และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ไปยื่นขอวีซ่าทำงาน (Visa Type Z) ณ สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลของสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย

4) ขั้นสี่ เมื่อพ่อครัวหรือแม่ครัวชาวต่างชาติเดินทางถึงประเทศจีน และได้ที่พักแล้ว ให้ติดต่อหน่วยงาน “นิติบุคคลอาคารชุด (Residential Juristic Person)” ของอาคารที่พักอาศัยของพ่อครัว/แม่ครัวรายนั้นๆ เพื่อขอหนังสือรับรองการเข้าพักอาศัย

5) ขั้นห้า นำหนังสือเดินทางและเอกสารต่างๆ ไปขึ้นทะเบียนพำนักสำหรับชาวต่างชาติ (Accommodation Registration Form for Foreign Nationals, 境外人员住宿登记表) ณ สถานีตำรวจในพื้นที่ (หรือที่ชาวจีนเรียกว่า “ฟาย ชู่ ลั่ว” 派出所)

6) ขั้นหก ไปตรวจร่างกาย เพื่อขอรับหนังสือรับรองการตรวจสุขภาพ (Certificate of Health Examination, 健康检查证明书) ณ สำนักงานตรวจสอบและกักกันโรคในพื้นที่ (Entry-Exit Inspection and Quarantine Bureau, 出入境检验检疫局)

7) ขั้นเจ็ด นำหนังสือเดินทางและเอกสารต่างๆ ไปยื่นขอหนังสืออนุญาตการเชิญบุคคลชาวต่างชาติ (邀请国(境)外人员来访批件) ณ สำนักงานการต่างประเทศในท้องถิ่น

8) ขั้นแปด นำหนังสือเดินทางและเอกสารต่างๆ ไปยื่นขอใบอนุญาตพำนักอาศัยในประเทศจีน (Residence Permit for Foreigner in the People's Republic of China, 中华人民共和国外国人居留许可) ณ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองประจำกรมรักษาความสงบภายในในท้องถิ่น (Entry-Exit Administrative Service Center, Public Security Bureau, 公安局出入境管理分局)

4.12 กรณีศึกษา

4.12.1 ปัญหาข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา

(1) ข้อเท็จจริง

มีการนำเข้าสบู่มอม LUX ที่ผลิตโดยผู้ได้รับสิทธิโดยชอบจากเจ้าของเครื่องหมายการค้า ให้มีสิทธิผลิตและจำหน่ายในประเทศไทยไปจำหน่ายในตลาดจีน ซึ่งในจีนก็มีผู้ได้รับสิทธิโดยชอบจากเจ้าของเครื่องหมาย LUX ให้เป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการผลิตและจำหน่ายในจีน

ผู้ได้รับสิทธิในจีนได้ร้องขอให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรประจำเมืองโฝซานทำการอายัดและยึดสินค้าดังกล่าว โดยอ้างว่าการนำเข้าสินค้าดังกล่าวเข้ามาจำหน่ายในจีนถือเป็นการละเมิดสิทธิในการจำหน่ายสินค้า LUX แต่เพียงผู้เดียวในจีนของตน โดยตนได้ขึ้นทะเบียนสัญญาการอนุญาตให้ใช้สิทธิเครื่องหมายการค้า LUX กับศุลกากรไว้แล้วเมื่อ 28 พฤษภาคม 1999

(2) คำวินิจฉัย

ศาลประชาชนชั้นกลางของเมืองกวางโจวได้อาศัย “กฎหมายแพ่งหลักทั่วไป” มาตรา 134 “กฎหมายเครื่องหมายการค้า” และ “ข้อกำหนดของศาลประชาชนสูงสุดเกี่ยวกับการตอบข้อหารือคดีข้อพิพาทเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า” วินิจฉัยว่า

“โจทก์แต่เพียงผู้เดียวมีสิทธิในการผลิตและจำหน่ายสบู่มายี่ห้อเครื่องหมาย LUX ในประเทศจีน การนำเข้าสบู่ม LUX จากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายในจีนถือเป็นการละเมิดสิทธิของโจทก์ ให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายให้โจทก์จำนวนห้าหมื่นหยวน และลงโฆษณาขอขมาโจทก์ในหนังสือพิมพ์เพื่อเยียวยาความเสียหายที่เกิดกับโจทก์”

(3) ข้อสังเกต

คดีนี้เป็นคดีเกี่ยวกับการนำเข้าซ้ำซ้อน แต่ข้อเท็จจริงในคดีจำเลยไม่สามารถนำสืบพิสูจน์ได้ว่าสินค้าที่ตนนำเข้าเป็นสินค้าที่ผลิตโดยผู้มีสิทธิ ในประเทศไทยจึงไม่ใช่สินค้าที่เป็นการปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้า พยานหลักฐานของจำเลยจึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่า สินค้าที่จำเลยนำเข้านั้นเป็นการนำเข้าซ้ำซ้อนซึ่งสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้า LUX จริง

4.12.2 ปัญหาข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับสัญญา

(1) ข้อเท็จจริง

นักลงทุนต่างชาติชาวไต้หวันประสงค์ที่จะจดทะเบียนจัดตั้งวิสาหกิจในประเทศจีนเพื่อลงทุนค้นคว้าวิจัยยาชนิดหนึ่ง แต่เห็นว่าการจดทะเบียนจัดตั้งต้องใช้เวลาและมีความยุ่งยาก อีกทั้งต้องเสียค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมต่างๆ ในขณะเดียวกันก็ต้องการที่จะดำเนินกิจการในประเทศจีนและได้รับใบอนุญาตอาหารและยาโดยเร็ว นักลงทุนต่างชาติกลุ่มนี้จึงได้ใช้ชื่อบริษัทแห่งหนึ่งในฮ่องกงไปร่วมเซ็นสัญญา “ร่วมผลิตผลิตภัณฑ์ยา” กับโรงงานผลิตยาแห่งหนึ่งในประเทศจีน และใช้ชื่อบริษัทในประเทศจีนที่เป็นคู่สัญญาเป็นผู้ยื่นคำร้องขอใบอนุญาตอาหารและยา ต่อมา สำนักบริหารและกำกับผลิตภัณฑ์ยาแห่งชาติ ได้ออกใบรับรองผลิตภัณฑ์ยาและใบอนุญาตให้ผลิตยาดังกล่าว เมื่อบริษัทที่ร่วมเซ็นสัญญาในประเทศจีนได้รับใบรับรองผลิตภัณฑ์ยาและใบอนุญาตให้ผลิตยาแล้ว ได้ทำการโอนสิทธิใบอนุญาตทั้งสองดังกล่าวให้แก่บุคคลที่สาม แต่นักลงทุนต่างชาติกลุ่มนี้กลับมิได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนใบอนุญาต จึงได้นำคดีขึ้นฟ้องบริษัทผลิตยาในประเทศจีนและบุคคลที่สามที่รับโอนใบอนุญาตเพื่อให้ชดเชยค่าโอนและค่าเสียหายแก่ตน

(2) คำวินิจฉัยของศาล

ศาลพิจารณาสำนวนแห่งคดีแล้ว พิพากษาว่า โจทก์มิได้มีส่วนได้เสียในสัญญา “ร่วมผลิตผลิตภัณฑ์ยา” จึงไม่ใช่ผู้ถูกโต้แย้งสิทธิและได้รับความเสียหาย พิพากษาให้ยกฟ้อง

(3) ข้อสังเกต

การที่นักลงทุนต่างชาติ (ไต้หวัน) มิได้จดทะเบียนจัดตั้งวิสาหกิจทุนต่างชาติในประเทศจีนเพื่อยื่นขอใบรับรองยาเพื่อขออนุญาตผลิตยาเอง จึงไม่มีสิทธิใดๆ ในใบรับรองยาและใบอนุญาตให้ผลิตยาที่ทางการอนุมัติมาให้ ประกอบกับ การใช้บริษัทในฮ่องกงไปทำสัญญา “ร่วมผลิตผลิตภัณฑ์ยา” กับบริษัทในจีน ก็ไม่ทราบว่าเป็นบริษัทที่มีตัวตนจริงหรือไม่ หากเป็นบริษัทที่มีตัวตนจริงก็อาจจะใช้บริษัทในฮ่องกงที่เป็นคู่สัญญาฟ้องเรียกร้องค่าเสียหายตามสัญญา “ร่วมผลิตผลิตภัณฑ์ยา” คดีนี้น่าเชื่อว่านักลงทุนชาวไต้หวันคงไปอาศัยชื่อบริษัทของพรรคพวกในฮ่องกงมาใช้ แต่มีข้อพิพาทเกิดขึ้นไม่สามารถใช้ชื่อบริษัทในฮ่องกงมาเป็นโจทก์ฟ้องได้ จึงจำเป็นต้องฟ้องในนามของตนเอง แต่เมื่อมิได้เป็นคู่สัญญาจึงไม่ถูกโต้แย้งสิทธิ การลงทุนลงแรงที่เข้าร่วมกับบริษัทในจีนจึงสูญเปล่าและไม่ได้รับการเยียวยาตามกฎหมาย

ดังนั้น การที่จะไปทำการค้าในประเทศจีนควรจะจดทะเบียนวิสาหกิจทุนต่างชาติให้เรียบร้อยตามกฎหมาย และใช้ชื่อวิสาหกิจทุนต่างชาติเป็นผู้ยื่นคำร้องขอใบรับรองและใบอนุญาตผลิตยาดด้วยตนเอง หากวิสาหกิจทุนต่างชาติที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ไม่มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะขอรับใบอนุญาตได้ ก็สามารถใช่วิสาหกิจทุนต่างชาติเป็นคู่สัญญาใน “สัญญาร่วมผลิตผลิตภัณฑ์ยา” กับ

วิสาหกิจอื่น หากเกิดข้อพิพาทขึ้นมา วิสาหกิจทุนต่างชาติที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่และเป็นผู้สัญญาที่สามารถใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากบริษัทท้องถิ่นที่ผิดสัญญาได้ ทั้งนี้ โดยอาศัยกฎหมายว่าด้วยสัญญาและกฎหมายวิสาหกิจทุนต่างชาติให้เป็นประโยชน์นั่นเอง

4.12.3 ปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาโอนสิทธิในหุ้นส่วนของบริษัทจำกัดความรับผิด

(1) ข้อเท็จจริง

นักลงทุนชาวฮ่องกงได้ไปลงทุนร่วมกับวิสาหกิจท้องถิ่นในจีน 3 แห่ง โดยจัดตั้งเป็นวิสาหกิจร่วมทุนจีนและต่างชาติ ซึ่งมีสถานะทางกฎหมายเป็นบริษัทจำกัดความรับผิด ต่อมา นักลงทุนชาวไต้หวันประสงค์ที่จะรับโอนสิทธิในหุ้นส่วนของนักลงทุนชาวฮ่องกงที่มีอยู่ใน 3 บริษัท มาเป็นของตนเอง นักลงทุนชาวฮ่องกงและนักลงทุนชาวไต้หวันจึงได้ทำสัญญาซื้อขายโอนสิทธิในหุ้นส่วนต่อกัน หลังจากได้ชำระเงินค่าหุ้นส่วนตามสัญญากันเรียบร้อยแล้ว นักลงทุนไต้หวันจึงเข้าไปเป็นหุ้นส่วนใหม่ในวิสาหกิจร่วมทุนจีนกับต่างชาติทั้ง 3 แห่งดังกล่าว ต่อมาเกิดข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนชาวไต้หวันกับนักลงทุนท้องถิ่นในด้านการบริหารจัดการ นักลงทุนชาวไต้หวันจึงอาศัยสิทธิตามสัญญาโอนสิทธิในหุ้นส่วนและเข้าสวมสิทธิแทนนักลงทุนชาวฮ่องกงในสัญญาร่วมทุนระหว่างชาวฮ่องกงกับชาวจีนทำการยื่นฟ้องคดีต่อศาลให้วิสาหกิจจีนท้องถิ่นปฏิบัติตามสัญญาร่วมทุน

(2) คำวินิจฉัยของศาล

ศาลพิจารณาสำนวนแห่งคดีแล้ว พิพากษาว่า โจทก์ (นักลงทุนชาวไต้หวัน) มิได้มีส่วนได้เสียในวิสาหกิจร่วมทุนทั้ง 3 แห่ง เพราะเหตุว่าสัญญาซื้อขายโอนสิทธิหุ้นส่วนทั้ง 3 ฉบับ มิได้รับความยินยอมจากหุ้นส่วนฝ่ายจีน จึงตกเป็นโมฆะ อีกทั้งทางทะเบียนก็ไม่ปรากฏว่านักลงทุนชาวไต้หวันมีชื่อเป็นหุ้นส่วนในวิสาหกิจทั้ง 3 แห่งดังกล่าว โจทก์จึงไม่ใช่ผู้ถูกโต้แย้งสิทธิและได้รับความเสียหาย พิพากษาให้ยกฟ้อง

(3) ข้อสังเกต

“กฎหมาย วิสาหกิจร่วมทุนจีนกับต่างชาติ” กำหนดไว้ว่า วิสาหกิจร่วมทุนจีนกับต่างชาติ มีสถานะเป็นบริษัทจำกัดความรับผิด ผู้เป็นหุ้นส่วนหากประสงค์จะโอนขายสิทธิในหุ้นส่วนของตน ให้แก่บุคคลภายนอกจะต้องได้รับความยินยอมจากหุ้นส่วนอื่นทั้งหมดก่อนจึงจะมีผลบังคับใช้ และเมื่อได้ทำสัญญาซื้อขายสิทธิในหุ้นส่วนต่อกันแล้ว จะต้องนำไปจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงหุ้นส่วนของวิสาหกิจร่วมทุนให้ถูกต้องตามกฎหมาย จึงจะมีผลบังคับผูกพันหุ้นส่วนทุกฝ่าย คดีนี้ นักลงทุนชาวไต้หวันและฮ่องกงคงเข้าใจว่าสิทธิในหุ้นส่วนของตนในบริษัทจำกัดความรับผิดเป็นหุ้นชนิดหนึ่งที่สามารถเปลี่ยนมือได้โดยการทำสัญญาเหมือนกับหุ้นในบริษัทจำกัดทั่วไป จึงมิได้ปฏิบัติตามกฎหมายวิสาหกิจร่วมทุนจีนกับต่างชาติ เป็นผลทำให้สัญญาซื้อขายสิทธิในหุ้นส่วนตกเป็นโมฆะ

ดังนั้น หากนักลงทุนชาวต่างชาติประสงค์ที่จะรับโอนสิทธิในหุ้นส่วนของวิสาหกิจร่วมทุนจีนต่างชาติ หรือวิสาหกิจร่วมประกอบการเงินกับต่างชาติแล้ว จะต้องเข้าใจสภาพที่แท้จริงของนิติบุคคลดังกล่าว และทำให้ถูกต้องตามที่กฎหมายจีนได้กำหนดไว้ จะใช้หลักเกณฑ์ตามกฎหมายของต่างประเทศไปปฏิบัติในจีนไม่ได้

4.12.4 ปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับการลงทุน

(1) ข้อเท็จจริง

นักลงทุนต่างชาติรายหนึ่งประสงค์ที่จะไปลงทุนพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในประเทศจีน จึงได้เข้าเซ็นสัญญาร่วมประกอบการกับวิสาหกิจจีนท้องถิ่นเพื่อก่อสร้างอาคารสำนักงานขนาดใหญ่ โดยในสัญญาร่วมประกอบการระหว่างทุนจีนกับทุนต่างชาติที่ทำขึ้น ระบุไว้ว่า วิสาหกิจจีนมีหน้าที่รับผิดชอบจัดหาสถานที่สำหรับก่อสร้างอาคาร ขออนุญาตสิทธิในการใช้ที่ดิน พร้อมจ่ายค่าตอบแทนการใช้ที่ดินให้แก่หน่วยงานของรัฐ ขออนุญาตแบบการก่อสร้าง รวมทั้งหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐเพื่อโครงการก่อสร้างอาคารดังกล่าว ส่วนนักลงทุนต่างชาติมีหน้าที่โอนเงินลงทุนสำหรับใช้ในการก่อสร้างอาคารทั้งหมด เมื่อโครงการสำเร็จ ให้แบ่งผลประโยชน์ตามที่ระบุไว้ในสัญญาร่วมประกอบการ หากมีข้อพิพาทที่เกี่ยวกับสัญญาร่วมประกอบการ ให้นำข้อพิพาทเสนอต่อคณะอนุญาโตตุลาการด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศของจีน หลังจากทำสัญญาร่วมประกอบการแล้ว ทั้ง 2 ฝ่าย จึงได้นำสัญญาร่วมประกอบการและข้อบังคับของกิจการร่วมประกอบการไปขออนุมัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจร่วมประกอบการเงินกับต่างชาติ หลังจากได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการแล้ว วิสาหกิจจีนได้ดำเนินการจัดหาที่ดินสำหรับก่อสร้างและยื่นขออนุญาตสิทธิการใช้ที่ดินเพื่อการก่อสร้าง รวมทั้งแบบการก่อสร้างเรียบร้อย ทุนต่างชาติก็ได้โอนเงินเข้าทำการก่อสร้างอาคารตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ต่อมา เกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจทำให้นักลงทุนต่างชาติไม่สามารถหาแหล่งเงินทุนเพื่อทำการก่อสร้างอย่างต่อเนื่องตามที่ระบุไว้ในสัญญาร่วมประกอบการได้ เมื่อนักลงทุนต่างชาติไม่สามารถปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบของตนตามที่ระบุไว้ในสัญญา แม้วิสาหกิจจีนท้องถิ่นจะได้บอกกล่าวเร่งรัดหลายครั้งก็ตาม จนในที่สุดวิสาหกิจจีนท้องถิ่นจึงได้บอกเลิกสัญญาร่วมประกอบการกับนักลงทุนต่างชาติ โดยอ้างเหตุว่า นักลงทุนต่างชาติเป็นฝ่ายผิดสัญญาและต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น หลังจากวิสาหกิจจีนท้องถิ่นบอกเลิกสัญญาแล้ว ก็ได้แจ้งไปยังสำนักงานพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรมท้องถิ่นให้ทราบเพื่อทำการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการค้าของวิสาหกิจร่วมประกอบการเงินและทุนต่างชาติ เมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับหนังสือแจ้งเลิกวิสาหกิจร่วมประกอบการแล้ว จึงได้มีคำสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการค้าของวิสาหกิจร่วมประกอบการเงินกับชาวต่างชาติดังกล่าว เมื่อมีการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการแล้ว วิสาหกิจจีนท้องถิ่นจึงได้นำสิทธิในการใช้ที่ดินแปลงดังกล่าวที่ได้มีการก่อสร้างบางส่วนไปแล้วไปหาผู้ร่วมประกอบการรายใหม่ซึ่งเป็นนักลงทุนชาวฮ่องกงพร้อมกับยื่น

ขออนุมัติโครงการและใบอนุญาตประกอบกิจการใหม่ และทำการก่อสร้างต่อจนโครงการสำเร็จ ในระหว่างนั้น นักลงทุนต่างชาติรายแรกไม่เห็นพ้องด้วยกับคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการของ หน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง จึงได้นำคดีขึ้นฟ้องร้องยังศาลประชาชนชั้นต้น แต่ศาลไม่รับคำฟ้องโดย อ้างเหตุผลว่ามีได้อยู่ในเขตอำนาจของศาลชั้นต้นเพราะเป็นคดีพิพาทระหว่างวิสาหกิจจีนกับนักลงทุน ชาวต่างชาติ นักลงทุนชาวต่างชาติรายนั้นจึงได้นำคดีฟ้องร้องยังศาลประชาชนชั้นกลาง ในขณะเดียวกัน วิสาหกิจจีนท้องถิ่นก็ได้เสนอข้อพิพาทตามสัญญาร่วมประกอบการไปยังคณะ อนุญาโตตุลาการเพื่อชี้ขาดข้อพิพาท

(2) คำวินิจฉัยของศาลและคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ

หลังจากศาลได้พิจารณาคดีจากพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดแล้ว มีคำพิพากษาว่า คำสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการที่ออกโดยหน่วยงานท้องถิ่นนั้นไม่ชอบเพราะมิได้ปฏิบัติตาม ขั้นตอนของกฎหมาย กล่าวคือ กฎหมายว่าด้วยการร่วมประกอบการระหว่างวิสาหกิจจีนกับทุน ต่างชาติได้กำหนดไว้ว่า เมื่อกิจการร่วมประกอบการสิ้นสุดลง จะต้องมีการชำระบัญชีของกิจการก่อน จึงจะมีคำสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการคำได้ แต่ข้อเท็จจริงในคดีนี้ กลับปรากฏว่า หน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องได้มีคำสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการคำก่อนที่จะมีการชำระ บัญชี จึงเป็นคำสั่งที่ขัดกับระเบียบปฏิบัติที่กฎหมายบัญญัติไว้ จึงพิพากษาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไป ดำเนินการให้ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมาย หลังจากศาลประชาชนชั้นกลางมีคำพิพากษาแล้ว คู่กรณีไม่เห็นพ้องด้วย จึงได้อุทธรณ์ต่อศาลประชาชนชั้นสูง ภายหลังจากที่ศาลประชาชนชั้นสูงได้ พิจารณาพยานหลักฐานแล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงชัดเจนและการบังคับใช้กฎหมายของศาลประชาชน ชั้นกลางถูกต้อง จึงมีคำพิพากษายืน แต่เนื่องจากคดีนี้เป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับนักลงทุนต่างชาติที่ไป ลงทุนในประเทศจีน ถือเป็นคดีที่มีผลกระทบต่อการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติทั่วประเทศ ศาล ประชาชนสูงสุดจึงได้รับคดีดังกล่าวไปทำการพิจารณา ในที่สุด ศาลประชาชนสูงสุดก็ได้มีคำพิพากษา ยืนตามคำพิพากษาของศาลประชาชนชั้นสูงในระดับมณฑล ในขณะที่มีการพิจารณาคดีของศาล ประชาชนนั้น คณะอนุญาโตตุลาการก็ได้ทำการพิจารณาคดีตามสัญญาร่วมประกอบการเช่นกัน ใน ที่สุด คณะอนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาดว่า นักลงทุนต่างชาติเป็นฝ่ายผิดสัญญา วิสาหกิจจีนท้องถิ่นย่อม มีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ และเมื่อสัญญาเลิกกันให้ชำระบัญชีของวิสาหกิจร่วมประกอบการและจัดสรร แบ่งปันผลประโยชน์ตามที่ได้รับไว้ในสัญญาร่วมประกอบการ แต่เนื่องจากนักลงทุนต่างชาติเป็นฝ่าย ผิดสัญญาจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายจำนวนหนึ่งให้แก่วิสาหกิจจีนท้องถิ่นด้วย

(3) การบังคับตามคำพิพากษาและคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ

เมื่อศาลประชาชนสูงสุดมีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลประชาชนชั้นสูงระดับ มณฑลแล้ว ถือว่าคดีถึงที่สุด นักลงทุนต่างชาติจึงขอให้ศาลบังคับตามคำพิพากษาเพื่อขอให้ตนเข้าไปมี ส่วนได้เสียในอาคารที่พิพาท แต่ไม่สามารถบังคับได้ เนื่องจากคำพิพากษาของศาลประชาชนสูงสุดเป็น

คดีปกครองซึ่งบังคับได้เพียงให้หน่วยงานท้องถิ่นทำคำเพิกถอนให้ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายเท่านั้น คำพิพากษามีได้พิจารณาถึงข้อพิพาทในทรัพย์สินที่ทั้ง 2 ฝ่าย ร่วมประกอบการแต่อย่างใด ในขณะที่เดียวกัน วิสาหกิจจีนท้องถิ่นก็บังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการโดยตั้งผู้ชำระบัญชีทำการชำระบัญชีทรัพย์สินของกิจการร่วมประกอบการ เมื่อชำระบัญชีเสร็จก็ได้จัดการแบ่งผลประโยชน์ให้แก่คู่สัญญาตามที่ระบุไว้ในสัญญาร่วมประกอบการ แต่เนื่องจากนักลงทุนต่างชาติต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่วิสาหกิจจีนท้องถิ่นด้วย เมื่อคำนวณแล้ว เงินที่นักลงทุนต่างชาติได้รับส่วนแบ่งจากการชำระบัญชีมีจำนวนน้อยกว่าค่าเสียหายที่นักลงทุนต่างชาติต้องชดใช้ให้แก่วิสาหกิจจีนท้องถิ่น เป็นผลให้วิสาหกิจจีนต่างชาติต้องขาดทุนในกิจการที่ลงทุนครั้งนี้

(4) ข้อสังเกต

คดีที่ฟ้องร้องยังศาลนั้น เป็นคดีฟ้องให้หน่วยงานราชการเพิกถอนคำสั่งที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ถือเป็นคดีปกครอง ดังนั้น การบังคับตามคำพิพากษาจึงบังคับให้หน่วยงานราชการท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องให้คำสั่งให้ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมาย กล่าวคือ จะต้องมีการชำระบัญชีวิสาหกิจร่วมประกอบการเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงจะมีคำสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการคำได้ ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเมื่อศาลประชาชนสูงสุดมีคำพิพากษาแล้ว ผู้ชำระบัญชีวิสาหกิจร่วมประกอบการที่ปฏิบัติตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการก็ได้มีการชำระบัญชีเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว จึงไม่มีเหตุจำเป็นใดๆ ที่หน่วยงานราชการท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องต้องออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการใหม่แต่อย่างใด

สำหรับข้อพิพาทเกี่ยวกับอาคารที่ร่วมประกอบการนั้น คณะอนุญาโตตุลาการก็ได้มีคำชี้ขาดให้ชำระบัญชีของวิสาหกิจร่วมประกอบการแล้ว เมื่อตีมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้ลงทุนไปและจัดสรรแบ่งคืนตามสัญญาร่วมประกอบการแล้ว นักลงทุนต่างชาติย่อมไม่มีสิทธิใดๆ ที่จะเข้าไปมีส่วนได้เสียในอาคารที่สร้างขึ้นใหม่โดยนักลงทุนชาวฮ่องกงกับวิสาหกิจจีนท้องถิ่นตามสัญญาร่วมประกอบการฉบับใหม่ได้แต่อย่างใด ตรงกันข้าม เมื่อมีคำชี้ขาดว่านักลงทุนต่างชาติเป็นฝ่ายผิดสัญญาต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่วิสาหกิจจีนท้องถิ่น ส่วนแบ่งที่นักลงทุนต่างชาติที่ได้จากการชำระบัญชีย่อมถูกยึดไว้เป็นการชำระค่าเสียหายให้แก่วิสาหกิจจีนท้องถิ่น

หากนักลงทุนต่างชาติถือว่าตนได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการออกคำสั่งของหน่วยงานราชการท้องถิ่นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอาจจะทำโดยประมาทเลินเล่อหรือจงใจก็ตาม นักลงทุนต่างชาติสามารถนำคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาลชั้นกลางเรียกร้องให้หน่วยงานราชการดังกล่าวรับผิดชอบแพ่งอันเนื่องมาจากการกระทำของหน่วยงานราชการท้องถิ่นเป็นการละเมิดต่อตนตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายของเจ้าหน้าที่รัฐ (Law of the People's Republic of China on State Compensation) ซึ่งประกาศบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1995 โดยมีมติที่ประชุมครั้งที่ 7 ของคณะกรรมการการประจำ สภาประชาชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม ค.ศ. 1994 และประกาศฉบับที่ 23 ของประธานาธิบดีประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ฉบับลงวันที่ 12 พฤษภาคม ค.ศ. 1994

แต่ทั้งนี้ นักลงทุนต่างชาติจะต้องฟ้องหน่วยงานที่ทำละเมิดต่อตนภายใน 2 ปี นับแต่วันที่กฎหมายถือว่าการกระทำของหน่วยราชการดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่ละเมิดตน

4.12.5 ปัญหาการลงทุนในการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

(1) ข้อเท็จจริง

นักลงทุนต่างชาติรายหนึ่งประสงค์ที่จะประกอบธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในประเทศจีนได้ไปสำรวจสภาพแวดล้อมการลงทุนในเมืองที่มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สํารวจพบว่ามที่ดินแปลงหนึ่งอยู่ชานเมืองมหานครเซี่ยงไฮ้ เหมาะแก่การพัฒนาที่ดินในเชิงธุรกิจการค้า จึงได้เปิดติดต่อกับหน่วยงานรัฐบาลท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับที่ดินแปลงดังกล่าว ซึ่งหน่วยงานท้องถิ่นก็เห็นชอบด้วยเพราะจะทำให้เศรษฐกิจในชุมชนของตนมีความเจริญก้าวหน้า แต่เนื่องจากที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นที่ดินปฏิรูปจัดสรรสำหรับที่อยู่อาศัยของคณงาน หน่วยงานท้องถิ่นจึงเสนอเงื่อนไขว่า หากนักลงทุนต่างชาติประสงค์จะพัฒนาที่ดินแปลงดังกล่าว จะต้องจ่ายค่าขนย้ายและสร้างที่อยู่ใหม่ให้แก่คณงานพร้อมทั้งจ่ายค่าชดเชยจำนวนหนึ่งให้แก่ชุมชนดังกล่าวเพื่อแลกกับสิทธิในการใช้ที่ดินแปลงดังกล่าว เมื่อนักลงทุนต่างชาติคำนวณรายละเอียดของต้นทุนแล้ว เห็นว่า เมื่อรวมค่าใช้จ่ายที่ต้องลงทุนทั้งหมด เช่น ค่าก่อสร้าง ค่าพัฒนาที่ดิน ค่าสาธารณูปโภค รวมกับค่าขนย้ายและค่าชดเชย พร้อมทั้งค่าจัดการและประสานงานต่างๆ แล้ว เห็นว่าโครงการสามารถดำเนินการได้ จึงได้ตกลงทำสัญญากับคณะกรรมการชุมชนที่เป็นผู้มีสิทธิใช้ที่ดินแปลงดังกล่าว เมื่อทำสัญญาแล้ว ก็ได้ให้หน่วยราชการท้องถิ่นจัดหาที่อยู่ใหม่ให้กับคณงานแล้วทำการก่อสร้างที่อยู่ใหม่ให้กับคณงานพร้อมทั้งจ่ายค่าชดเชยตามที่ตกลงให้แก่ชุมชน ส่วนที่ดินสำหรับก่อสร้างนั้นก็ได้เริ่มทยอยทำการรื้อถอนและปรับหน้าดิน ในขณะเดียวกันก็ได้ติดต่อหน่วยราชการท้องถิ่นเพื่อดำเนินเรื่องขอทำการจัดสรรที่ดิน หน่วยงานท้องถิ่นแจ้งแก่นักลงทุนว่า เนื่องจากที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นที่ดินที่รัฐปฏิรูปจัดสรรให้เป็นที่อยู่ของคณงาน หากจะเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดิน เมื่อชุมชนเห็นชอบแล้วยังต้องเสนอโครงการและยื่นคำร้องขอเปลี่ยนสภาพการใช้ประโยชน์บนที่ดินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหน่วยงานท้องถิ่นก็ได้ให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ จนในที่สุด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ที่ดินได้อนุมัติให้เปลี่ยนสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินแปลงดังกล่าวจากที่ดินปฏิรูปจัดสรรเพื่อที่อยู่อาศัยของคณงานเป็นที่ดินที่เปลี่ยนสภาพมีค่าตอบแทนเพื่อเชิงพาณิชย์ได้ โดยกำหนดให้นักลงทุนผู้ที่จะใช้ประโยชน์บนที่ดินดังกล่าวต้องจ่ายค่าตอบแทนสำหรับการเปลี่ยนสภาพการใช้ประโยชน์บนที่ดินดังกล่าวให้แก่หน่วยงานของรัฐในอัตราเท่ากับค่าใช้จ่ายที่ดินในชานเมือง มหานครเซี่ยงไฮ้ เมื่อนักลงทุนต่างชาติมารู้ว่ายังมีต้นทุนอีกรายการหนึ่งที่ต้องเสีย คือ ค่าตอบแทนการใช้ที่ดินซึ่งเป็นจำนวนที่มาก เมื่อรวมกับต้นทุนการก่อสร้าง หากจะดำเนินโครงการต่อไป โครงการดังกล่าวนอกจากจะไม่ได้กำไรแล้ว ยังประสบภาวะขาดทุนอีกด้วย หากจะไม่ได้ดำเนินการต่อ ก็ต้องขาดทุนเพราะต้องจ่ายค่าขนย้าย ค่าชดเชย และค่าพัฒนาที่ดินไปบางส่วนแล้ว

แต่เมื่อคำนวณแล้วจำนวนเงินที่ได้จ่ายไปคิดเป็นจำนวนน้อยกว่าจำนวนที่ต้องขาดทุนในการดำเนินโครงการต่อไป จึงต้องตัดสินใจยุติโครงการและประสพภาวะขาดทุนตั้งแต่โครงการยังไม่เริ่มดำเนินการ

(2) ข้อสังเกต

ปัญหาดังกล่าวข้างต้นเกิดขึ้นเนื่องจากนักลงทุนต่างชาติที่ประสงค์จะไปลงทุนธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในประเทศจีน แต่ไม่ศึกษาระบบการใช้ที่ดินและระบบกฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ของจีนอย่างถ่องแท้ ทำให้เข้าใจว่าการไปตกลงกับชุมชนโดยรัฐบาลท้องถิ่นเห็นชอบก็สามารถที่จะดำเนินโครงการได้ แต่หารู้ไม่ว่าในการพัฒนาที่ดินนั้น กฎหมายจีนได้มีบทบัญญัติไว้เฉพาะว่า หากจะใช้ประโยชน์ในที่ดินที่รัฐปฏิรูปจัดสรรให้แก่ชุมชนแล้ว นอกจากชุมชนท้องถิ่นดังกล่าวเห็นชอบแล้ว ยังจะต้องได้รับอนุมัติเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย และการเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดิน กฎหมายบัญญัติไว้ว่าต้องจ่ายค่าตอบแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐตามสภาพมูลค่าการตลาดในขณะนั้น ความไม่เข้าใจในตัวบทกฎหมายจึงขาดความรอบคอบและไม่ทราบต้นทุนที่แท้จริง จนเมื่อทราบความจริงแล้วจะเดินทางไปก็ขาดทุน จะยุติโครงการก็ขาดทุน จึงจำเป็นต้องเลือกแนวทางที่ขาดทุนน้อยที่สุด นอกจากปัญหาคอกฎหมายที่กล่าวแล้วข้างต้น ยังมีบทบัญญัติกฎหมายอื่นอีกมากมาย ซึ่งนักพัฒนาอสังหาริมทรัพย์จะต้องปฏิบัติตามเคร่งครัดจึงจะสามารถดำเนินโครงการได้ กล่าวคือ เมื่อนักพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ทำการก่อสร้างโครงการเสร็จแล้ว หากประสงค์ที่จะทำการโอนขายแล้ว เจ้าของโครงการจะต้องชำระค่าตอบแทนการใช้ที่ดินแก่หน่วยงานที่อนุมัติครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว จึงจะโอนได้ หากเป็นการโอนสิทธิในอาคารบ้านเรือนจะต้องได้ลงทุนพัฒนาที่ดินไปแล้วไม่น้อยกว่า 25 % และจะต้องทำการก่อสร้างสาธารณูปโภคให้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดก่อน อีกทั้งจะต้องได้รับใบอนุญาตกรรมสิทธิ์ในอาคารบ้านเรือนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนจึงจะโอนได้ เงื่อนไขต่างๆ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นการกำหนดขึ้นมาเพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค นักลงทุนต่างชาติจะใช้วิธีการพัฒนาแบบจับเสือมือเปล่าไปใช้กับการลงทุนพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในประเทศจีนไม่ได้

4.12.6 ปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับแรงงาน

(1) ข้อเท็จจริง

เมื่อ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ ค.ศ.2001 นางสาว ก. (โจทก์) ได้เข้าทำงานในโรงงานผลิตกระดาษแห่งหนึ่งของเมืองไผ่ซาน มณฑลกว่างตุง การเข้าทำงานได้มีการทำสัญญาจ้างแรงงานกันไว้ โดยในสัญญาระบุว่าลูกจ้าง(โจทก์) มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับแรงงานของโรงงาน ต้องทำงานตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด ต้องรับประกันการผลิตอย่างปลอดภัยและรับผิดชอบในหน้าที่การทำงาน เพื่อให้สินค้าผลิตออกมามีคุณภาพ อีกทั้งจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งและระเบียบข้อบังคับของโรงงาน ในสัญญาได้กำหนดให้โจทก์เป็นผู้มีหน้าที่ผลิตกระดาษม้วน ต่อมาในวันที่ 29 เมษายน ค.ศ. 2002 เวลา 01.00 น. ระหว่างที่โจทก์ทำงานในหน้าที่ของตนอยู่ในโรงงาน เมื่อโจทก์ทำการผลิตกระดาษม้วนเสร็จ

แล้วจะต้องทำการห่อด้วยแผ่นไนลอน แต่เนื่องจากทุกคนต่างมึนงงไม่สามารถช่วยทำการตัดแผ่นไนลอนที่สำหรับใช้ห่อกระดาษม้วนได้ โจทก์จึงนำไนลอนไปยังห้องที่มีเครื่องตัดเพื่อทำการตัดแผ่นไนลอนด้วยตนเอง ในขณะที่เปิดเครื่องเพื่อให้เครื่องทำการตัดแผ่นไนลอนนั้นได้เกิดอุบัติเหตุขึ้น เครื่องจักรได้ตัดแขนซ้ายของโจทก์ขาด หลังจากเข้าทำการรักษาในโรงพยาบาล โจทก์ต้องสูญเสียแขนซ้าย โจทก์จึงได้ใช้สิทธิเรียกร้องค่าชดเชยต่อกรมแรงงานท้องถิ่น ซึ่งกรมแรงงานได้วินิจฉัยให้โรงงานต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่โจทก์ โรงงานปฏิเสธ อ้างว่า โจทก์ทุกๆ ที่รู้ว่าการใช้นาไนลอนไปให้เครื่องจักรตัดเป็นการฝ่าฝืนกฎระเบียบการทำงานของโรงงาน และเมื่อไม่ได้รับคำสั่งจากหัวหน้างานแต่ไปใช้เครื่องจักรไปตัดแผ่นไนลอนโดยพลการ ถือว่าการบาดเจ็บไม่ได้เกิดขึ้นในงานหน้าที่ของตนและมีใช้การบาดเจ็บที่เกิดขึ้นตามปกติในการทำงานของตนจึงไม่อาจที่จะเรียกร้องค่าชดเชยได้

(2) ข้อวินิจฉัยของศาล

โจทก์จึงได้นำคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาลประชาชนชั้นต้น ศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยว่า การทำงานของโจทก์อยู่ในช่วงเวลาทำงานจริง แต่เนื่องจากโจทก์แทนที่จะให้เพื่อนร่วมงานใช้มีดตัดแผ่นไนลอน แต่กลับนำแผ่นไนลอนไปให้เครื่องจักรตัด ถึงแม้การตัดแผ่นไนลอนจะเป็นส่วนหนึ่งของการผลิต แต่เนื่องจากไม่ได้คำสั่งจากนายจ้างให้กระทำการดังกล่าวได้ ความบาดเจ็บที่เกิดขึ้นจึงถือไม่ได้ว่าเป็นการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานที่จ้าง

โจทก์อุทธรณ์คำวินิจฉัยของศาลชั้นต้นโดยอ้างว่า ความบาดเจ็บเกิดขึ้นจากการทำงานครั้งนี้ โจทก์มีหน้าที่ผลิตกระดาษม้วนซึ่งจะต้องมีการบรรจุหีบห่อด้วยแผ่นไนลอน แต่เนื่องจากแผ่นไนลอนเป็นม้วนการตัดแผ่นไนลอนจึงถือเป็นหน้าที่ในปกติการทำงานของโจทก์ ดังนั้นการตัดแผ่นไนลอนและการบรรจุกระดาษม้วนที่อยู่ในหน้าที่ของโจทก์จึงไม่อาจแยกออกจากกันได้ ถือเป็นงานในหน้าที่ตามปกติของโจทก์ประกอบกับข้อบังคับของโรงงานที่โจทก์อ้างก็มีได้มีการประทับตราและประกาศใช้เป็นการทั่วไปจึงไม่สามารถใช้อ้างอิงได้

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ประเด็นข้อพิพาทมีอยู่ว่า การตัดไนลอนถือเป็นงานในหน้าที่ประจำของโจทก์หรือไม่ ศาลเห็นว่าการตัดไนลอนถือเป็นส่วนหนึ่งของการงานในหน้าที่ของโจทก์ไม่ว่าการตัดไนลอนจะใช้มีดตัดหรือใช้เครื่องตัดก็ตาม พฤติกรรมการตัดไนลอนจึงถือเป็นงานประจำปกติของโจทก์แม้โจทก์จะฝ่าฝืนระเบียบการใช้เครื่องตัดไนลอน แทนที่จะให้คนมาช่วยตัด พฤติกรรมของโจทก์ยังไม่พอพียงว่า โจทก์มีเจตนาร้ายที่จะฝ่าฝืนข้อบังคับของโรงงานโดยจงใจ ประกอบกับข้อต่อสู้ของโรงงานที่ว่า โจทก์ใช้เครื่องตัดไนลอนเป็นการฝ่าฝืนระเบียบการทำงานของโรงงาน แต่โรงงานก็ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่า โรงงานได้มีคำสั่งอย่างชัดเจน ห้ามลูกจ้างทำการตัดไนลอนโดยใช้เครื่องจักรแต่อย่างใด แสดงถึงการบริหารงานของโรงงานยังมีช่องว่างอยู่ การที่โจทก์ได้พยายามทำงานเพื่อผลงานของโรงงานโดยไม่มีเจตนาจงใจที่จะฝ่าฝืนข้อบังคับของโรงงาน โรงงานจะอาศัยความบกพร่องในการบริหารงานมาปฏิเสธการรับผิดชอบไม่ได้

บทที่ 5 การลงทุนโดยตรงของนักลงทุนไทยในประเทศจีน

5.1 สถานภาพการลงทุนโดยตรงของนักลงทุนไทยในประเทศจีน¹

ในปี ค.ศ. 1979 จีนอนุญาตให้ต่างชาติสามารถร่วมทุนทำธุรกิจในประเทศจีนได้ไทยนับเป็นประเทศแรกๆ ที่ได้เข้ามาลงทุน และเป็นประเทศที่ลงทุนสูงสุด 10 ประเทศก่อนการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี ค.ศ. 1997

การลงทุนหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ในปี ค.ศ. 1997 บริษัทไทยหลายบริษัทต้องถอนการลงทุนหรือมีการชะลอแผนการลงทุนในจีนเพื่อรักษาสถานะทางการเงินของบริษัทแม่ในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม หลังจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจนักลงทุนไทยก็ยังสนใจเข้าไปลงทุนในจีนอย่างต่อเนื่องแต่มีความระมัดระวังในการลงทุนมากขึ้น

ในปี ค.ศ. 2017 มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนทั้งสิ้น 35,652 โครงการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.8 จากปี ค.ศ. 2016 คิดเป็นมูลค่าการลงทุนรวม 131,040 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 7.9 จากปี ค.ศ. 2016

ประเทศที่มีการลงทุนในจีนมากที่สุด 10 ลำดับแรก ได้แก่

- ฮองกง (98,920 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
- สิงคโปร์ (4,830 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
- ไต้หวัน (4,730 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
- เกาหลีใต้ (3,690 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
- ญี่ปุ่น (3,270 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
- สหรัฐอเมริกา (3,130 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
- เนเธอร์แลนด์ (2,170 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)

¹ <http://www.cankaoxiaoxi.com/china/20150115/630378.shtml>

(2014 年中国利用外资规模稳中有进 结构更趋合理 2015-01-15 21:21:35 来源: 中国新闻网, คู่มือการลงทุน ประจำปี 2558.

- เยอรมนี (1,540 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
- สหราชอาณาจักร (1,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
- เดนมาร์ก (820 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)

ตามลำดับรวมมูลค่าเป็นร้อยละ 95.1 ของเงินลงทุนทางตรงจากต่างประเทศทั้งหมดในจีน²

ส่วนการลงทุนของนักลงทุนไทยนั้น มีรูปแบบการลงทุนที่แตกต่างจากการลงทุนของนักธุรกิจประเทศอื่นๆ เนื่องจากนักลงทุนชาวไทยเน้นการเจาะตลาดในประเทศจีนมากกว่าการผลิตและส่งออกไปจำหน่ายในตลาดโลก โดยสามารถจำแนกรูปแบบการลงทุนของนักธุรกิจชาวไทยในจีนตามช่วงเวลาได้เป็น 4 กลุ่มคือการลงทุนระหว่างปี ค.ศ. 1979 - 1985, ค.ศ. 1985 - 1990, ค.ศ. 1990 - 1996 และการลงทุนหลังช่วงปี ค.ศ. 1997 ถึงปัจจุบัน

- 1) การลงทุนในช่วงปี ค.ศ. 1979 – 1985 เป็นระยะเริ่มแรกของนักลงทุนไทย มีผลจากการออกกฎหมายการร่วมทุนของรัฐบาลจีนโดยมีกลุ่มบริษัทเจริญโกภกัณท์ (ซีพี) เป็นนักลงทุนไทยรายแรกที่ได้เข้าไปเปิดธุรกิจในประเทศจีนเริ่มจากธุรกิจการผลิตอาหารสัตว์การเลี้ยงสัตว์และธุรกิจการเกษตรอื่นๆ โดยมีการเปิดโรงงานทั้งสิ้นประมาณ 10 โรงงาน ซึ่งในระยะ 5 ปีแรกของการลงทุนของนักลงทุนไทยรายอื่นๆ ในช่วงนี้ส่วนมากเป็นการเข้าไปศึกษาระเบียบวิธีการลงทุนในจีนและสร้างความสัมพันธ์กับคู่ค้าชาวจีนเป็นหลัก ไม่ได้มีการเข้าไปทำธุรกิจเช่นเดียวกับกลุ่มบริษัทเจริญโกภกัณท์
- 2) ในช่วงปี ค.ศ. 1985 – 1990 เริ่มมีนักลงทุนไทยเข้าไปลงทุนในประเทศจีนมากขึ้น แต่ต้องประสบปัญหาต่างๆ หลายด้านรวมถึงเหตุการณ์ความไม่สงบในการประท้วงที่จัตุรัสเทียนอันเหมิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในตลาดจีน อย่างไรก็ตาม กลุ่มบริษัทเจริญโกภกัณท์ได้เริ่มต้นขยายการลงทุนในอุตสาหกรรมอื่นๆ นอกเหนือจากอาหาร เช่น การลงทุนผลิตรถจักรยานยนต์
- 3) ช่วงปี ค.ศ. 1990 - 1996 เป็นช่วงที่นักลงทุนไทยเปิดตลาดในจีนมากขึ้น และมีการขยายตัวการลงทุนในจีนอย่างรวดเร็วในหลายอุตสาหกรรม เช่น การลงทุนผลิตเครื่องนุ่งห่ม สินค้าเกษตร อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อาหารและเครื่องดื่ม โรงแรม ธนาคาร ยานยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีบริษัทขนาดใหญ่หลายบริษัทเข้าไปลงทุน เช่น กลุ่มบริษัทซีเมนต์ไทยจำกัด (มหาชน) กลุ่มบริษัทสหยูเนี่ยน และกลุ่มบริษัทเอ็มไทย เป็นต้น

² <https://wenku.baidu.com/view/eb58a100b80d6c85ec3a87c24028915f804d842a.html>

- 4) การลงทุนหลังช่วงปี ค.ศ. 1997 ถึงปัจจุบัน ข้อมูลสถิติการลงทุนของไทยในจีน³ พบว่ามูลค่าการลงทุนของไทยเพิ่มสูงขึ้นมากจาก ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ค.ศ. 2012 เป็น 483.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ค.ศ. 2013 อย่างไรก็ตามสัดส่วนการลงทุนของไทยในจีนเมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมดพบว่าไทยมีมูลค่าการลงทุนในจีนค่อนข้างน้อย คิดเป็นสัดส่วนต่ำกว่าร้อยละ 1 ของมูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศในจีนทั้งหมด

5.2 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและความท้าทายของไทย-จีน

SWOT Analysis

สภาพแวดล้อมภายใน	Strength (S) จุดแข็งจุดเด่น ข้อได้เปรียบ	Weakness (W) จุดอ่อนข้อเสียเปรียบ
สภาพแวดล้อมภายนอก	Opportunities (O) โอกาส สิ่งเกื้อกูล ที่จะดำเนินกิจกรรม	Threats (T) อุปสรรคที่จะทำให้ ดำเนินกิจกรรมไม่สำเร็จ

จุดแข็ง

- 1) ธุรกิจบริการเป็นที่นิยมของคนจีน โดยเฉพาะธุรกิจโรงแรม สปา และนวดแผนไทย เป็นธุรกิจที่มีชื่อเสียงมาก เพราะเขามองว่าคนไทยมีจิตใจโอบอ้อมอารี ความเป็นมิตร มีความอ่อนโยน และมีการบริการที่ดี
- 2) ธุรกิจอาหาร สินค้าประเภทอาหารเป็นสินค้าที่คนจีนมีความไว้วางใจว่ามีคุณภาพและปลอดภัย
- 3) ธุรกิจสินค้าที่เน้นฝีมือและทำจากวัตถุดิบธรรมชาติ เช่น หมอนยางพารา ผ้าไหมไทย กระเป๋าผ้าใบ เครื่องหนัง เป็นต้น

จุดอ่อน

- 1) นักลงทุนไทยมีลักษณะนิสัยรักความสงบสุข รักความสุขสบายและไม่ค่อยกล้าได้กล้าเสีย เหมือนคนจีน ซึ่งมีความทะเยอทะยานและความอดทนสูง และเหตุผลอีกประการหนึ่งคือ ประเทศไทยค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ คนไทยส่วนใหญ่จึงรักถิ่นกำเนิด และไม่มีความอดทนเหมือนอย่างคนจีน

³ คู่มือการลงทุนในสาธารณรัฐประชาชนจีน ประจำปี 2559 หน้าที่ 97

โอกาส

1) ประเทศไทยและประเทศจีนเป็นประเทศบ้านใกล้เรือนเคียงและมีมิตรไมตรีต่อกัน ประชาชนทั้งสองประเทศไปมาหาสู่กันเป็นเวลายาวนานคนจีนส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ดีต่อประเทศไทย และนักลงทุนไทย

2) การพัฒนาเศรษฐกิจของจีนมีการเติบโตมา 30 กว่าปีทำให้รายได้ต่อหัวของคนจีนเพิ่มขึ้น ประชาชนที่มีรายได้ระดับปานกลางหรือชนชั้นกลางมีจำนวนมาก และมีเศรษฐกิจจำนวนหนึ่ง มีกำลังซื้อสินค้าของประเทศไทย

3) ประเทศจีนและประเทศไทยมีภูมิศาสตร์ที่เชื่อมกัน ทำให้ระบบการขนส่ง และการเดินทางทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศสะดวกและรวดเร็ว

ความท้าทาย

1) นักลงทุนไทยไม่เชี่ยวชาญภาษาจีน กฎหมายและกฎระเบียบของประเทศจีน

2) ประเทศจีนมีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบต่างๆ อย่างรวดเร็ว โดยแต่ละมณฑลและแต่ละเมืองจะมีนโยบายแตกต่างกันซึ่งถือว่าเป็นความท้าทายที่นักลงทุนไทยต้องศึกษากฎระเบียบต่างๆ ของประเทศจีนให้ถี่ถ้วน (หมายเหตุ : ประเทศจีนมีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบต่างๆ อย่างรวดเร็ว โดยแต่ละมณฑลและแต่ละเมืองจะมีนโยบายแตกต่างกัน ซึ่งถือว่าเป็นความท้าทายที่นักลงทุนไทยต้องศึกษากฎระเบียบต่างๆ ของประเทศจีนให้ถี่ถ้วน)

ประเทศจีนมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในจีน แต่ในทางปฏิบัติมีความเคร่งครัดหลายประการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่นกฎหมายว่าด้วยทุนต่างชาติเป็นต้น ซึ่งได้กำหนดประเภทธุรกิจที่ส่งเสริมให้ทุนชาติดลงทุน ประเภทธุรกิจที่มีข้อจำกัดสำหรับทุนชาติ และประเภทธุรกิจห้ามทุนต่างชาติ นอกจากนี้การแบ่งประเภทธุรกิจแล้ว ยังมีข้อกำหนดว่าด้วยควบคุมเงินตราต่างประเทศในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเงินตราต่างประเทศ กฎหมายแรงงานยังกำหนดคุณสมบัติการจ้างแรงงานต่างด้าว ถ้าเป็นกิจการบริการที่ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีสูง ไม่ได้ใช้เงินทุนสูงก็จะห้ามมิให้จ้างคนต่างด้าวทำงานเลย ไม่มีการออกใบอนุญาตการทำงาน ฉะนั้น ด้านหนึ่งจีนได้ออกกฎหมายส่งเสริมการลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนจีน อีกด้านหนึ่งมีความเข้มงวด เคร่งครัดในการจ้างงาน ควบคุมเงินตราต่างประเทศ

3) คู่แข่งในประเทศจีนมีทุนมาก และมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย ยิ่งไปกว่านั้นคนท้องถิ่นของประเทศจีนมีเครือข่ายและสายสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งถือเป็นคู่แข่งที่มีความเข้มแข็ง

อย่างไรก็ดีแม้จะมีอุปสรรคในการลงทุนตามที่กล่าวมาข้างต้น นักลงทุนไทยยังคงมีความได้เปรียบในธุรกิจที่คนไทยมีความชำนาญเป็นทุนเดิม เช่น ธุรกิจเกี่ยวกับอาหาร การออกแบบภายใน ปูนซีเมนต์ น้ำตาล เป็นต้น ซึ่งประสบความสำเร็จในการไปลงทุนในประเทศจีนเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีธุรกิจงานบริการต่างๆ เช่น ธุรกิจการโรงแรม สปา และนวดแผนไทย ซึ่งถือเป็นประเภท

ธุรกิจที่มีชื่อเสียงของไทย จึงทำให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน ส่วนอุตสาหกรรมด้านภาพยนตร์ และวัฒนธรรมไทย เช่น ภาพยนตร์ไทยละครไทย การแสดงโขน และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามอื่นๆ ก็ได้รับความนิยมในหมู่คนจีนเช่นเดียวกัน

SWOT Matrix

SWOT Matrix	จุดแข็งที่สำคัญ Strength (S)	จุดอ่อนที่สำคัญ Weakness (W)
โอกาสที่สำคัญ Opportunities (O)	S-O Strategies นำจุดแข็งไปเพิ่มโอกาส	W-O Strategies นำโอกาสไปลดจุดอ่อน
อุปสรรคที่สำคัญ Threats (T)	S-T Strategies นำจุดแข็งไปลดอุปสรรค	W-T Strategies ปิดจุดอ่อนเพื่อลดอุปสรรค

การกำหนดแผนกลยุทธ์จากการวิเคราะห์ SWOT Matrix⁴

กลยุทธ์ 1 SO (Strength-Opportunities)

- มีทั้งจุดแข็งและโอกาส ควรเลือกแผนรุก (Aggressive) และลงทุนด้านงบประมาณเต็มที่เพื่อชัยชนะในการแข่งขันและยึดตลาดได้ก่อนคู่แข่ง (Competitive)
- เนื่องจากประเทศไทยมีความได้เปรียบในเรื่องการบริการ การบริหารจัดการ และสินค้าที่มีคุณภาพ อีกทั้งประเทศจีนก็มีรายได้เพิ่มมากขึ้น และเปิดโอกาสให้การบริการและสินค้าของไทยเข้าตลาดไทยจึงควรใช้จุดแข็งและโอกาสให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงควรดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวกับการบริการ การบริหารจัดการ เช่น โรงแรม โรงพยาบาล ทั้งในรูปแบบการลงทุน ร่วมทุนหรือการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ 2 ST (Strength-Threats)

- มีจุดแข็งสูงแต่เจออุปสรรคแข่งขันสูง หรือผู้บริหารยังขาดความมั่นใจ ควรเลือกแผนทดสอบโครงการ (Pilot test) เพื่อดูความเป็นไปได้ของแผนที่คาดว่าจะสร้างตลาดใหม่ได้ (Competitive)
- ประเทศไทยมีจุดแข็งเรื่องบริการ เช่น สปา นวดแผนไทย ร้านอาหารไทย และร้านกาแฟ เป็นต้น แต่เมื่อมีปัญหาอุปสรรค เรื่องการขอใบอนุญาตการทำงานยาก

⁴สนทนากลุ่ม (Focus Group) นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญจีนศึกษา ผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2559

จึงอาจจะต้องทำโครงการนำร่อง เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับตลาดจีนและหาช่องทางเพื่อลดความเสี่ยง

กลยุทธ์ 3 WO (Weakness-Opportunities)

- มีจุดอ่อนสูงแต่โอกาสนี้สูงด้วย จึงต้องคอยหลีกเลี่ยง จุดอ่อนเพื่อเพิ่มโอกาส จึงควรเลือกแผนตั้งรับ (Defensive) ประเทศจีนมีโอกาขยายการตลาด แต่ผู้ประกอบการไทยมีจุดอ่อน คือ ไม่กล้าเสี่ยงและไม่มีความอดทนพอที่ไปแข่งกับคนจีน จึงสมควรเลือกวิธีร่วมมือกับผู้ประกอบการจีนและให้ผู้ประกอบการจีนเป็นผู้ทำการตลาด

กลยุทธ์ 4 WT (Weakness-Threats)

- เมื่อเห็นจุดอ่อนและอุปสรรคสูงกว่าคู่แข่งจึงต้องพัฒนาอวัยวะจึงจะแข่งขันได้ (กลยุทธ์ถอย) เปลี่ยนกิจการหรือเปลี่ยนตลาด ไม่ทำตลาดจีน ไปหาตลาดใหม่

5.3 ปัญหาที่พบบ่อยสำหรับนักลงทุนในประเทศจีน

5.3.1 ปัญหาที่พบบ่อยสำหรับนักลงทุนในประเทศจีน

1) การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องกฎระเบียบต่างๆ เช่น การจดทะเบียนบริษัท การขึ้นบัญชีเสียภาษี การนำสินค้าไปขายที่ประเทศจีน ซึ่งมักจะพบปัญหาเรื่องกฎระเบียบของแต่ละเมืองแตกต่างกัน

2) การขอใบอนุญาตการทำงาน นักลงทุนไทยที่จะไปลงทุนที่ประเทศจีนน้อยรายที่จะได้ใบอนุญาตทำงาน การต้องบินไปมาก็จึงทำให้ต้นทุนสูง ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคอย่างหนึ่งที่ทำให้สเปน นวดแผนไทย และอุตสาหกรรมภาคบริการอื่นๆ ไม่สามารถที่จะไปเปิดหรือจะขยายสาขาที่ประเทศจีนได้

3) คนจีนชอบเลียนแบบสินค้าไทยและเครื่องหมายการค้า จากนั้นนำไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศจีนก่อนที่นักลงทุนไทยจะดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของตน จึงทำให้นักลงทุนไทยผู้เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าเสียเปรียบ นอกจากนั้นยังมีปัญหาการบริหารจัดการ คือ คนไทยไม่ควบคุมบัญชีและกระบวนการผลิต และมักจะให้คนจีนมาควบคุมแทน จึงทำให้เกิดปัญหาเงินรั่วไหล หรือการผลิตไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้ธุรกิจนั้นประสบปัญหาขาดทุน

4) ปัญหาการโอนเงินตราต่างประเทศเข้าออกประเทศจีน เนื่องจากประเทศจีน มีการควบคุมการโอนเข้า-ออกเงินตราต่างประเทศ ในกรณีที่มีนักลงทุนไทยได้รับการอนุมัติโครงการจะไม่มีปัญหาเรื่องการได้เงินตราต่างประเทศ หรือ การเอากำไรจากการประกอบธุรกิจกลับมาประเทศไทย

5.3.2 ข้อเสนอแนะ

- 1) ก่อนที่จะลงทุนทำธุรกิจในจีน นักลงทุนควรศึกษาและเรียนรู้ภาษาจีนเบื้องต้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ซึ่งถือว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากในประเทศจีนนอกจากนักวิชาการและผู้รู้ภาษาอังกฤษแล้ว คนจีนส่วนใหญ่ไม่ค่อยใช้ภาษาอังกฤษ
- 2) นักลงทุนควรศึกษากฎระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับของรัฐบาลจีน และข้อบังคับของแต่ละมณฑล เมืองหรือพื้นที่ที่ต้องการจะไปลงทุน ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ หรืออาจจะจ้างนักกฎหมายทั้งจากประเทศจีนและจากประเทศไทยให้คำแนะนำเพื่อป้องกันความผิดพลาด
- 3) นักลงทุนต้องศึกษาสินค้าของทั้งสองประเทศ ว่าสินค้าของเรามีความได้เปรียบหรือไม่ เพราะถ้าสินค้าของจีนมีคุณภาพและราคาใกล้เคียงหรือถูกกว่า อีกทั้งยังมีเครือข่ายท้องถิ่น ย่อมจะทำการตลาดได้ดีกว่าเรา

5.4 อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสำหรับนักลงทุนไทยในประเทศจีน

(1) ธุรกิจภาคบริการ

จากการวิเคราะห์ และงานวิจัยทั้งในประเทศไทยและประเทศจีน เช่น งานวิจัยของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) หรือ ITD แสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมภาคบริการที่มีศักยภาพของไทยในจีนคือ ธุรกิจนำเข้า ธุรกิจการศึกษา ธุรกิจสปา ธุรกิจร้านอาหาร ไทยธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจโรงพยาบาล และธุรกิจโรงแรม

- **ธุรกิจนำเข้า** สถิติปี ค.ศ. 2017 แสดงให้เห็นว่าคนจีนมาเที่ยวประเทศไทยใน ค.ศ. 2017 มากถึง 9.8 ล้านคน คาดการณ์ว่าปี ค.ศ. 2018 นักท่องเที่ยวจีนมาเที่ยวประเทศไทยมากถึง 10 ล้านคน ดังนั้นธุรกิจนำเข้าจะมือนาคัดที่สดใส หากบริษัทนำเข้าของไทยร่วมมือกับบริษัทนำเข้าของจีนเพื่อทำการตลาดท่องเที่ยวในประเทศไทยก็น่าจะเป็นธุรกิจที่ดี
- **ธุรกิจการศึกษา** ปี ค.ศ. 2017 มีนักเรียนจีนสอบเข้ามหาวิทยาลัยในประเทศจีน 7.615 ล้านคน แต่มีประมาณ 4.5 ล้านคนที่สามารถสอบได้และมีโอกาสเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย คนที่สอบไม่ได้ต้องหาทางไปศึกษาต่อต่างประเทศหรือเลิกเรียนเพื่อประกอบอาชีพ สถาบันอุดมศึกษาของไทยทั้งมีคุณภาพและราคาถูก จึงถือเป็นจุดแข็งและโอกาสของไทย ในความเป็นจริงมีนักเรียนและนักศึกษาจีนมาศึกษาในประเทศไทยเกือบ 40,000 คน ในปี ค.ศ. 2017 ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุดในบรรดานักเรียนต่างชาติที่มาเรียนในไทย และยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ธุรกิจการศึกษาของไทยจึงมีโอกาสดึงดูดนักเรียน นักศึกษาจีนเข้ามาศึกษา และยังสามารถร่วมมือกับนักธุรกิจจีนเปิดโรงเรียนนานาชาติหรือตั้งคณะอิสระในสถานการศึกษา

ของจีน เพื่อรองรับนักเรียน นักศึกษาที่จะต้องการแสวงหาโอกาสในการเรียนหนังสือในระดับที่สูงขึ้นอีกด้วย

- **ธุรกิจสปา** ธุรกิจสปาของไทยมีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมมากของคนจีน แต่เนื่องจากปัญหาการขอใบอนุญาตทำงานเป็นอุปสรรค ดังนั้นนักลงทุนไทยจึงเปิดสปาในจีนจำนวนน้อยมาก นักลงทุนไทยสามารถเปลี่ยนวิธีโดยทำธุรกิจสปาในประเทศไทยและเชิญชวนคนจีนมาใช้บริการในประเทศไทยแทน
- **ธุรกิจร้านอาหารไทย** อาหารไทยได้รับความนิยมจากชาวจีนอย่างมาก รัฐบาลไทยมีนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก นักลงทุนไทยสามารถใช้นโยบายของไทย และใช้จุดแข็งของไทยทำตลาดในประเทศจีน โดยร่วมมือกับนักธุรกิจจีนเปิดร้านอาหารไทยที่ประเทศจีน
- **ธุรกิจค้าปลีก** สินค้าไทยเป็นที่นิยมของคนจีน เนื่องจากคุณภาพน่าเชื่อถือ และราคาไม่แพง ดังนั้น สินค้าไทยจึงมีโอกาสเข้าสู่ตลาดจีน โดยนักลงทุนไทยต้องร่วมมือกับร้านสะดวกซื้อของจีน และการค้าผ่านทางอินเทอร์เน็ตหรือ E-commerce ซึ่งกำลังเติบโตเป็นอย่างมากในประเทศจีน
- **ธุรกิจบริการทางการแพทย์** คนจีนให้ความสำคัญหรือให้ความสนใจมากที่สุดสามเรื่อง เรื่องการศึกษาของลูกหลาน เรื่องที่อยู่อาศัยและเรื่องการรักษาพยาบาล แม้รัฐบาลจีนพยายามจะปฏิรูประบบการรักษาพยาบาลของจีน แต่เนื่องจากมีประชากรมาก แต่ทรัพยากรน้อย สถานที่รักษาพยาบาล แพทย์ และพยาบาลมีจำนวนไม่มากพอ อีกทั้งการบริการและการบริหารจัดการไม่ดี ทำให้คนจีนมองหาบริการทางการแพทย์ที่ดี ดังนั้น จึงเป็นโอกาสของธุรกิจบริการทางการแพทย์ของไทย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลไทย ที่จะสร้างประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ของภูมิภาคอาเซียน
- **ธุรกิจโรงแรม** โรงแรมในประเทศไทยมีบริการที่ดีและราคาไม่แพง เมื่อเทียบกับโรงแรมในจีน ดังนั้นจึงเป็นอีกธุรกิจที่นักลงทุนไทยมีโอกาส ซึ่งอาจเป็นการลงทุนในหลายรูปแบบ โดยการสร้างโรงแรมเอง หรือการไปบริหารโรงแรมที่มีอยู่แล้ว ซึ่งโรงแรมดุสิตธานีและบริษัทในเครือ ก็ไปบริหารโรงแรมและไปสร้างโรงแรมที่ประเทศจีนกว่า 20 แห่ง และประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก

ตัวอย่างรายชื่อโรงแรมของไทยที่ลงทุนในประเทศจีน⁵ ได้แก่ ดุสิตเดวาราณา ฮอต สปริง แอนด์

สปา ฉงฮั่ว กวางโจว, ดุสิตติทุ ฟู่ตู บินฮู ไฮเติ้ล ฉางโจว, ดุสิตธานี ตงไห่ เจียงซู, ดุสิตธานี ฟู่ตู ชิงเฟย, ดุสิตปรีนเซส เวลเนสส์ รีสอร์ท ฟันจื่อหัว เป็นต้น

⁵ <http://www.dusit.com/th/dusit-fudu/>

(2) ธุรกิจภาคการผลิต

เนื่องจากประเทศจีนในขณะนี้ได้มีการพัฒนามากพอสมควร มีเทคโนโลยี เงินทุน และบุคลากร แต่ในขณะเดียวกันค่าแรงและค่าวัตถุดิบก็แพงขึ้น มาตรฐานสิ่งแวดล้อมก็สูงขึ้น ดังนั้น การเข้าไปทำธุรกิจภาคการผลิตในประเทศจีนจึงไม่ใช่เรื่องง่าย ในความเป็นจริงนักลงทุนไทยประสบความสำเร็จในภาคการผลิตค่อนข้างน้อย ยกเว้นบริษัทรายใหญ่ที่มีทุนมาก และเข้าไปทำธุรกิจในช่วงแรกของการเปิดประเทศ ถ้าเป็นนักลงทุนใหม่ๆ จะเข้าไปแข่งกับบริษัทจีนได้ยากมาก เนื่องจากการลงทุนธุรกิจภาคการผลิตต้องใช้ทุนมาก จะต้องพิจารณาให้รอบคอบ

(3) ธุรกิจภาคการเกษตรและประมง

เนื่องจากประเทศจีนมีประชากรมาก แต่ที่ดินทำการเกษตรมีจำกัด และไม่ได้เป็นธุรกิจที่รัฐบาลให้การส่งเสริมให้นักลงทุนจากต่างประเทศให้เข้าไปประกอบธุรกิจในการเกษตรและการประมง จึงเป็นเรื่องไม่ง่ายเลยสำหรับนักลงทุนไทยที่จะเข้าไปลงทุนในภาคการเกษตรและการประมง

(4) รายชื่อบริษัทไทยที่ได้ลงทะเบียนในเมืองต่างๆ ของประเทศจีน

รายชื่อบริษัทไทยที่ได้ลงทะเบียนกับสถานกงสุลใหญ่ ณ เขตบริหารพิเศษฮ่องกง

บริษัทด้านสายการบิน			
	บริษัท	ธุรกิจหลัก	Website/Contact
1.	Thai Airways International Public Co. Ltd.	การขนส่งผู้โดยสาร การขนส่งทางไปรษณีย์ และการดำเนินงานด้านพื้นดินให้แก่สายการบินอื่น ๆ เป็นต้น Parent Company in Thailand: Thai Airways International Public Co. Ltd. Service: Air transport, airline	https://www.thaiairways.com/en_KR/about_thai/company_profile/contact_addresses.page
2.	ORIENT THAI	การขนส่งผู้โดยสาร การขนส่งทางไปรษณีย์ และบริการการบินอื่นๆ	http://www.flyorientthai.com/
บริษัทด้านการเงิน/ ธนาคาร			
3.	Bangkok Bank Public Co., Ltd.	การให้กู้ยืมทั่วไป แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การจัดหาเงินทุนทางการค้า Service: Full licensed bank Parent company in Thailand: Bangkok Bank Public Co. Ltd.	Dr. Amnuey Lialaonitkul, General Manager https://www.bangkokbank.com/

4.	Bank of Ayudhya Public Co. Ltd.	การให้กู้ยืมทั่วไป แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การจัดหาเงินทุนทางการเงินค้า	https://www.krungsri.com/bank/en/home.html
5.	The Siam Commercial Bank Public Co. Ltd.	การเงิน และการลงทุน การแลกเปลี่ยนเงินตรา ระหว่างประเทศ Service: Finance & investment (exclude banking)	Mr. Santi Santikulanont, General Manager https://www.scb.co.th/en/corporatebanking/international-network/hong-kong.html
6.	Kasikorn Bank Public Co. Ltd.	การให้กู้ยืมทั่วไป แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การจัดหาเงินทุนทางการเงินค้า	https://www.kasikornbank.com/th/personal/Account/Pages/savings.aspx
7.	Thai Military Bank Public Co. Ltd.	การให้กู้ยืมทั่วไป การซื้อขายและการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การจัดหาเงินทุนทางการเงินค้า เป็นต้น Service: Restricted licensed bank	Mr. Somlert Wongkornkichakarn, General Manager https://www.tmbbank.com/segment/wealthbanking/product_and_service
บริษัทด้านโรงพยาบาล			
8.	Bumrungrad International	การดูแลรักษาทางการแพทย์ ในเวลาเดียวกันมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษา และฝึกอบรมบุคลากรทางการแพทย์ และบุคลากรอื่น ๆ มีงานหลักรวมถึงการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ การป้องกัน และการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์	Ms. Winky Ho, Marketing Manager Website: http://www.bumrungrad.com
บริษัทด้านโรงแรม			
9.	Dusit Hotels & Resorts (HK Office)	บริการด้านที่พัก อาหาร และการบันเทิง เป็นต้น	https://www.dusit.com/dusitthani/location/
บริษัทด้านอื่นๆ			
10.	Charoen Pokphand Foods Public Company Ltd.	ประกอบธุรกิจผลิตภัณฑ์อาหารสด ทั้งเนื้อไก่ ไข่สด เนื้อหมู เนื้อเป็ด จนถึงผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปต่างๆ	Attn: Mr. Sutha Dansermasuk http://www.cpp.hk/

11.	SCT Hong Kong (Cement) Ltd. SCT (Hong Kong) Ltd.	ประกอบธุรกิจวัสดุก่อสร้าง	Website: http://www.scttrading.com
12.	International Commercial Co-ordination (HK) Ltd.	ประกอบธุรกิจเสื้อผ้าเด็ก ครีมทารก โลชั่นเด็ก แชมพูความชื้นอินทรีย์ เป็นต้น	Attn: Ms. Janet Eamkitsumrit, Director & Deputy Managing Director Web: https://www.hktcdc.com/manufacturers-suppliers/International-Commercial-Coordination-Hong-Kong-Ltd/en/1X09AQJB/
13.	Medipharma Limited	ประกอบธุรกิจการเตรียมการเภสัชกรรม (รวม น้ำเชื่อม) ครีม ยา แท็บเล็ตและแคปซูล	Khun Danai Chiraputra(Mr. Donald Chia), Chairman Website: https://www.hktcdc.com
14.	Pacific Trading & Agency Co. Ltd.	ประกอบธุรกิจผลิตสินค้าต่างๆ เช่น tobacco ของขวัญ ของพรีเมียม เป็นต้น Mr. Wing-fai Chung, Managing Director	Mr. Wing-fai Chung, Managing Director Web: https://hongkong.mingluji.com/Pacific_Trading_%26_Agency_Co_Ltd
15.	China Resources Siam Trading Ltd.	ประกอบธุรกิจการประเภทรายส่งสินค้า ทั่วไป	Mr. C. Jantravisut, Managing Director http://scgweb.cementthai.co.th
16.	Bangkok Mercantile (HK) Co. Ltd.	ประกอบธุรกิจอาหาร การค้า การนำเข้าและ ส่งออก	Mr. Robin Y. H. Chan, Chairman & Managing Director

			Web: http://www.trade2cn.com/companyShop/6230Xc7L715y8kp/contactUs.html%3Bjsessionid=E4146F95FD1EAF1E7F0C05FF0FBDD68?0
17.	Thomas Mendoza International Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจ Travelling Bags, Beauty Cases, Leather Briefcases, Handbags เป็นต้น	Attn: Mr. Tavisak Mahanavanont (Khun Tom) http://www.chamber.org.hk/en/membership/directory_detail.aspx?id=HKT0572
18.	Suwan Limited	ประกอบธุรกิจ Silk , Garment Accessories	Shop No. 751/F, Admiralty Centre, 18 Harcourt Rd., Admiralty, Hong Kong Attn: Ms. Sayo Ratthong, Managing Director
19.	Siriporn (Reflect Ltd.)	Products: tailor made clothes, handicraft	47A Basement Caine Rd., Central, Hong Kong Attn: Ms. Sarah Siriporn
20.	Thai Tian (Asia) Development Co., Ltd.	บริษัทด้านอื่นๆ	Unit 2706, 27/F., West Tower, Shun Tak Center, Hong Kong Tel: 2559 9280 Fax: 852-2559 7266 Website: http://www.thailandelite.com.hk

คู่มือการลงทุนในสาธารณรัฐประชาชนจีน ประจำปี 2561

21.	S. Khonkaen (Hong Kong) Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจของขวัญ ผลไม้ อาหารสำเร็จรูป อาหารอบแห้ง อาหารเพื่อสุขภาพ เป็นต้น	Workshop 509-510, 5/F., Kin Fat Ind Ctr., Tuen Mun, N.T. Hong Kong Attn: Ms. Siu-Ling Tse
22.	Green Music	ประกอบธุรกิจศิลปะและบันเทิง	97 Green Music Shop, 1/F., Admiralty Centre, Hong Kong Tel: 25270338 Fax: 852- 25270323
23.	M Kap Irawan (Hong Kong) Limited	ประกอบธุรกิจ Polyester, Cotton, Polyester Knitted, Cvc Cotton Principal Ms Alice M Y Sze-To Title/Department Director	Principal Ms Alice M Y Sze-To Title/Department Director

รายชื่อบริษัทไทยที่ได้ลงทะเบียนกับสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว

อุตสาหกรรม / การผลิต			
	บริษัท	ธุรกิจหลัก	Website/Contact
1.	Chia Tai Conti Group	ประกอบธุรกิจการผลิต	17/F XiHaiMingZhu Building, No.1 Taoyuan Road, Nanshan District, Shenzhen 518059 Tel: (0755) 8606-9821 Fax: (0755) 8606-9855
2.	Chia Tai Aquaculture (Zhuhai) Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจอาหารสัตว์ พันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง ยา เคมี เป็นต้น	http://ce.c-c.com/gongshang/7a5096af65fe4d2a84588fcb270fd69e.html
3.	Chia Tai (Zhanjiang) Modern Agricultural Investment Co., Ltd.	การลงทุนโครงการเกษตรกรรมที่ทันสมัยของ Zhanjiang และภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง	http://www.chiataigroup.com/en/news-pressrelease-

			detail/45/Chia-Tai-Seeds Tel: (0756) 8521-868, 8521-860 Fax: (0756) 8521-898, 8521-886
4.	Zhanjiang Deni Carburetor Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจรถจักรยานยนต์ คาร์บูเรเตอร์ เครื่องยนต์เบนซินขนาดเล็ก และผลิตภัณฑ์ส่วนประกอบที่เกี่ยวข้อง	27 Chikanhaitian Road Zhanjiang, 524043 China Phone: 86-759-3220-714 Fax: 86-759-3314-374 www.dekni.com
5.	Asian Seafoods (Zhanjiang) Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจอาหารทะเล	http://www.asianseafoods.com Tel: 86-759-3388-879 Fax: 86-759-3395-220 email: asianseafoods@vip.163.com
6.	I Plus Q (Guangzhou) Cosmetics Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจน้ำมันนวด น้ำมันหอมระเหย มาส์ก ผลิตภัณฑ์ดูแลผิวกายและผิวหน้า เป็นต้น	http://www.iplusq.com/cn/
การค้า (ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตร)			
7.	PTT Polymer Marketing Co., Ltd	ดำเนินธุรกิจทางการตลาด และจัดจำหน่าย ผลิตภัณฑ์โพลีเมอร์ ของกลุ่ม ปตท.	http://www.pttpm.com/th/about-us.aspx
8.	PTT International Trading PTE Ltd.	ประกอบธุรกิจน้ำมันดิบ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี ถ่านหิน แร่ธาตุ และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	http://www.ptt-trading.com/
9.	SCG Trading Guangzhou Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจปูนซีเมนต์ ยานยนต์ เป็นต้น	http://www.dev.scg-trading.gooddigi.in.th/product-group/#agricultural-products

10	Vita International Trading (Guangzhou) Co., Ltd.	ธุรกิจเกี่ยวกับการค้า	Tel: (020) 8767-5791, 8767-6399, 8761-2847 Fax: (020) 8767-7386
การค้าที่เกี่ยวข้องกับผลิตผลและผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร			
11.	CPF Food Trading Co., Ltd. (Guangzhou)	ประกอบธุรกิจอาหาร และผลิตผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร	http://www.cpgroupglobal.com/th/biz-group
12.	Loxley Intertrade (Guangzhou) Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจอาหาร ขนม และข้าวหอมมะลิ	http://www.loxley.co.th/business.html/
13.	Guangzhou Yuanshun Food Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้องกับผลิตผล และผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร	Tel: (020) 8179-9877 Fax: (020) 8179-9835
14.	Guangzhou Ciphona Commercial Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจขายส่ง การนำเข้าและส่งออก กาแฟ และเครื่องดื่ม	Tel: (020) 8365-2568 Fax: (020) 8365-2465
15.	Thai Loyalty Trade (Guangzhou) Co., Ltd.	การค้าที่เกี่ยวข้องกับผลิตผล และผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร	Tel: (020) 8377-1008, 8371-0320 Fax: (020) 8380-1125
16.	Shenzhen Fresh Fruits and Vegetables Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจผลไม้สด ผัก เครื่องเทศ และสมุนไพร	Tel: (0755) 2665-5055 Fax: (0755) 8654-5665
โลจิสติกส์			
17.	Thai Airways International Public Co., Ltd	การขนส่งผู้โดยสาร การขนส่งทางไปรษณีย์ และบริการการบินอื่นๆ	https://www.thaiairways.com/en_KR/about_thai/company_profile/contact_addresses.page
18	PS Sport Cargo	บริการขนส่ง	โทร 02 552 7201 http://www.pssportcargo.com/
การบริการ / การเงิน			
19.	Guangzhou Lotus Supermarket Chain Store Co., Ltd.	การบริการจำหน่ายสินค้าต่างๆ	http://www.cplotus.com/

20.	Bangkok Bank (China) Co., Ltd. Shenzhen Branch	การให้กู้ยืมทั่วไป การซื้อขายและการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การจัดหาเงินทุนทางการค้า เป็นต้น	https://www.bangkokbank.com/
21.	Kasikorn Bank (Shenzhen Branch)	การให้กู้ยืมทั่วไป การซื้อขายและการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การจัดหาเงินทุนทางการค้า เป็นต้น	https://www.kasikornbank.com/th/personal

รายชื่อบริษัทไทยที่ได้ลงทะเบียนกับสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองเซี่ยเหมิน

บริษัท	ธุรกิจหลัก	Website
1. Thai Airways International PCL, Xiamen Office	ประสานงาน และให้คำปรึกษาด้านธุรกิจขนส่งทางอากาศพลเรือนที่เกี่ยวข้องของสำนักงานใหญ่	https://www.qichacha.com/firm_b1b4a1fe7fa2e4312d3fe79ff2c95a85.html
2. Bangkok Bank, Xiamen Branch	แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การจัดหาเงินทุนทางการค้า เป็นต้น	https://www.bangkokbank.com/
3. CP Group in Fujian, Xiamen	ประกอบธุรกิจอาหาร และเครื่องดื่ม เป็นต้น	http://www.cpgroupglobal.com/t
- Chiatai Agriculture Co., Ltd	ธุรกิจหลัก: ประกอบธุรกิจผลิตภัณฑ์อาหารสดทั้งเนื้อไก่ ไช้สด เนื้อหมู เนื้อเป็ด จนไปถึงผลิตภัณฑ์อาหารต่างๆ	http://www.cpgroupglobal.com/t
- Fujian C.P. Aquaculture Co., Ltd.	ธุรกิจหลัก: ประกอบธุรกิจ Pig Feed; Refined Material; Duckling Feed;	https://www.cpfworldwide.com/t
- Fuzhou Dafu Co., Ltd.		http://www.cpfworldwide.com/t
4. Day Bright Group Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจ Soy flavor, Natural Crack, Soy Sauce flavor, Fried Spicy, Soy Sauce& Fish	http://www.daybrightfoods.com/en/About-62.html
5. Fuzhou Ogihara Thai Summit Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจชิ้นส่วนรถยนต์ โลหะ	http://mj.job88.com/company/cm1308654469165/

6.	MCS Steel Xiamen Co., Ltd.	ธุรกิจหลัก:ประกอบธุรกิจเหล็ก	http://www.mcsteel.com/WebSite/
----	----------------------------	------------------------------	---

รายชื่อบริษัทไทยที่ได้ลงทะเบียนกับสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง

	บริษัท	ธุรกิจหลัก	Website
1.	Atlantic Laboratories (HN) Corp., Ltd	ธุรกิจหลัก:ประกอบธุรกิจ Antibiotics,Autimalarials,Vitamin,Cardio-vascular Drugs	http://www.atlanticlab.com/
2.	Bangkok Bank Public Company Limited (Beijing Branch)	ให้กู้ยืมทั่วไป การซื้อขายและการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การจัดหาเงินทุนทางการเงิน การค้า เป็นต้น	https://www.bangkokbank.com/
3.	Beijing Lotus Supercenter Chain Store	การค้าขายสินค้าต่างๆ	https://www.tescolotus.com/en/location
4.	Chia Tai (China) Investment Co., Ltd	ประกอบธุรกิจผลิตอาหารสัตว์และอื่น ๆ	http://www.chiataigroup.com/en/news-pressrelease-detail/45/Chia-Tai-Seeds
5.	Beijing Livestock Breeding Co., Ltd	ธุรกิจหลัก:ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร ธุรกิจค้าปลีก อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจการเงิน เป็นต้น	http://www.cpbpb.com/
6.	Peak Pacific (China) Investment Ltd	บริการด้านสาธารณูปโภค	https://peakpacificgroup.com/
7.	Thai Airways International Public Co., Ltd.	การขนส่งผู้โดยสาร การขนส่งทางไปรษณีย์ และบริการการบินอื่นๆ	https://www.thaiairways.com/en_US/index.page
8.	Thai Farmers Bank Public Co., Ltd. (Beijing Representative Office)	บริการด้านการเงิน	https://kasikornbank.com/en/personal
9.	Bangkok Airways Co., Ltd.	การขนส่งผู้โดยสาร การขนส่งทางไปรษณีย์ และบริการการบินอื่นๆ	https://www.bangkokair.com/
10.	เครื่องกระติบแดง	ประกอบธุรกิจเครื่องดื่มหลายชนิด เช่น เครื่องดื่มเกลือแร่ ชาพร้อมดื่มและน้ำผลไม้	https://www.kratinгдаeng.com/index.php

11.	Beijing Dafa Chia Tai Co., LTD	ประกอบธุรกิจด้านพันธุกรรม และพันธุ์พืช การวิจัยและพัฒนาอาหาร การขนส่ง การผลิตอาหารสัตว์	http://www.hoovers.com/company-information/cs/company-profile.beijing_dafa_chia_tai_co_ltd.7a826f058b40bce7.html
12.	Chia Tai Lotus สำนักงานใหญ่	ธุรกิจหลัก:ประกอบธุรกิจการค้าปลีก การค้าขาย	http://www.cpgroupglobal.com/th/biz-group
13.	Beijing chia Tai Animal Husbandry Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจด้านการเลี้ยงสัตว์	https://relationshipscience.com/organization/chia-tai-animal-husbandry-investment-beijing-co-ltd-228031027
14.	Tourism Authority of Thailand, Beijing Office	บริการด้านการท่องเที่ยว	https://www.tourismthailand.org/
15.	Sizzler China PTE Ltd.	บริการด้านอาหาร และบริการให้คำปรึกษาอื่นๆ	https://relationshipscience.com/organization/sizzler-china-pte-ltd-553741
16.	PRICE WATERHOUSE COOPERS	บริการศุลกากรและการค้า บริการด้านภาษี และกฎหมาย	https://www.pwcn.com/en/about-us.html
17.	ROUY CHAI INTERNATIONAL GROUP	บริการด้านการลงทุน การเงิน และธนาคาร	https://www.tuogo.hk/Companies/華彬國際投資-集團/11600080240
18.	Beijing Sanyou Group (Sammitr Motor)	ธุรกิจหลัก:ประกอบธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ พาหนะเพื่อขนส่ง และยานยนต์พลังงานก๊าซธรรมชาติ	http://www.sanyou.com.cn
19.	Banpu Public Company Limited (Zhengzhou Representative Office)	ประกอบธุรกิจพลังงานแบบครบวงจร	https://www.banpu.com/profiles/

20.	Chia Tai Agro-industry (China) Oil & Fat Business	ประกอบธุรกิจผลิตสุกร ไก่ เนื้อ เป็ด กุ้ง และ ปลา	https://www.gov.bm/13208 chia-tai-china-agro-industrial-ltd-dhanin-chearavanont-13208
21.	TIANJIN CHIA TAI FEEDS TECHNOLOGICAL CO., LTD.	ธุรกิจหลัก:ประกอบธุรกิจผลิตภัณฑ์พรีเมียมซ์ (Premix) เช่น feeds	http://www.tjchina-tai.com/
22.	SVI ELECTRONICS(TIANJIN) CO., LTD	ประกอบธุรกิจอุปกรณ์ไฟฟ้า	http://www.svi-hq.com/
23.	PRICE WATERHOUSE COOPERS (Tianjin, China,)	ประกอบธุรกิจด้านการเงิน การลงทุน	https://www.pwc.com/th/en.html
24.	Hebi Zhongtai Mining Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจ Knife Gate Valve, Rubber Check Valve, Linear Vibrating Screen เป็นต้น	http://www.banpu.com.cn/en/Corporate-Profile_BIC-Coal-Mines_47.html

รายชื่อนักธุรกิจ/บริษัทไทยที่ได้ลงทะเบียนกับสถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง

	บริษัท	ธุรกิจหลัก	Website/Contact
1.	ECI-Metro Machinery Services Company Limited	เป็นผู้แทนจำหน่ายเครื่องจักรกลหนักและเครื่องยนต์ของ Caterpillar (CAT)	Mr. Anukool Satawan, President http://www.eci-metro.cn/
2.	I.C.C. International Public Company Limited	สินค้าของใช้ต่างๆ	Mrs. Woravee Anansaringkan, Manager http://www.icc.co.th/icc/index.php
3.	Kunming S.B. Food Products Co., Ltd.	อาหาร	Mr. Pornsak Rudeesirichoot, Managing Director
4.	Kunming Chia Tai Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจผลิตอาหารสัตว์	Mr.Paitoon Pichastvi, General Manger

			Tel: 86-871-8614-315 Fax: 86-871-8614-302
5.	Kunming Guanghua Feed Ltd.	ธุรกิจหลัก: ประกอบธุรกิจการผลิต การแปรรูปและจำหน่ายอาหารสัตว์	Mr. Somboon Chartrungsuntisuk, Vice Manager
6.	Thailand Youkang Wine Industry Co., Ltd (Kunming)	เครื่องดื่ม	Mr. Yin Jiawang, Manager
7.	Yunnan Banna Chia Tai Bio-Development Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจผลิตภัณฑ์การเกษตร เช่น ดอกไม้ ผลไม้ ผัก ผลิตภัณฑ์ทะเล และสินค้าที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ	http://www.likuso.com/city1/172142.html Mr. Lu Chengyi, Manager
8.	T.P.F. Intertrade Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจนำเข้า-ส่งออก สินค้าอุปโภคบริโภค	https://smelink.net/company/t-p-f-intertrade-co-ltd.html Miss Janjira Ananchaipattan, Manager
9.	Topflight (Kunming) Chemical Industry Co., Ltd.	การผลิตและการขายของผลิตภัณฑ์เคมี เช่น สังกะสีออกไซด์ สังกะสีคาร์บอเนต เป็นต้น	Mr. Uthai Tankongchamraskul, Chairman http://www.11467.com/kunming/co/2960.htm
10.	Saha Union Public Company Limited	ประกอบธุรกิจสิ่งทอ พลาสติก ยางและโลหะ	http://www.sahaunion.com/textile_business/ Ms. Supung Tangsujaritpunt, Director (Bangkok) Ms. Nutcharat Lutrakul, Administrative
11.	Thai Farmers' Bank, Kunming Representative Office	บริการด้านการเงิน	https://kasikornbank.com/en/personal

			Mr. Suwat Aviruttapong, Chief Representative
12.	Thai Sawang Restaurant	บริการด้านอาหาร Mr.Han Chengfeng, Manager	https://th.tripadvisor.com/Restaurant_Review-g187807-d12001518-Reviews-Ristorante_Thai_Sawang-Rimini_Province_of_Rimini_Emilia_Romagna.html Mr.Han Chengfeng, Manager
13.	Kunming YanLong Trading Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจเครื่องจักร อุปกรณ์การ สื่อสาร (ไม่รวมอุปกรณ์ปลายทางการสื่อสาร เคลื่อนที่) วัสดุก่อสร้าง วัสดุตกแต่ง ชิ้นส่วน รถยนต์ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ ผลิตภัณฑ์ กระดาษ	http://www.11467.com/kunming/co/92777.htm
14.	Manie Da Ming Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจ Tosylmethyl Isocyanide ,Sodium Triacetoxymethylborohydride และ ไซโคลเฮกซ์ไดออกไซด์ เป็นต้น	http://www.changdapharm.com/products.html
15.	BIO-GEN Feedmills Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจวัตถุดิบ อาหารสัตว์ ยาสัตว์ และอุปกรณ์ทางการเกษตร	https://smelink.net/company/bio-genfeedmills-co-ltd.html
16.	Bangkok Pattanan Winery Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจเครื่องดื่ม ผลไม้ตัดแต่ง พันธุ์กรรม	http://www.thaifoodbusiness.com/company/details/90090049/bangkok-pattana-winery-co-ltd
17.	Kasikorn Bank Kunming Representative	การเงิน	https://kasikornbank.com/en/personal
18.	บริษัทคูนหมิงปริมิต	ประกอบธุรกิจผลิตภัณฑ์เพชรธรรมชาติ และอัญมณีต่างๆ หยก และเครื่องประดับ เงินทอง เป็นต้น	http://www.11467.com/kunming/co/89006.htm

รายชื่อบริษัทไทยที่ได้ลงทะเบียนกับสถานกงสุลใหญ่ ณ นครเซี่ยงไฮ้

กลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรม/สินค้าทั่วไป		
บริษัท	ธุรกิจหลัก	Website/Contact
1. Aeroflex Insulation (Shanghai) Co., Ltd.	ธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรม	http://www.aeroflex.co.th/en-us/aboutus/internationalnetwork.aspx
2. Anya Jewelry Co., Ltd.	ธุรกิจเครื่องประดับ	http://www.anyajewelry.com/about.htm
3. Cementhai SCT (Guangzhou) Limited (Shanghai Branch)	ธุรกิจซิเมนต์ไทย รับผิดชอบในการดำเนินธุรกิจการค้าระหว่างประเทศทั้งการนำเข้า และการส่งออก	http://cementhaionline.cementhai.co.th/wi/about/index.htm
4. Changshu Thai Summit Ogihara Automotive Co., Ltd	ประกอบธุรกิจเครื่องมือ	http://www.thaisummit.co.th/en
5. D-Plans (Shanghai) Consulting Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการออกแบบการบริหารโครงการและการจัดการก่อสร้าง เช่น ห้างสรรพสินค้า อาคารสำนักงาน นิทรรศการ ร้านอาหาร เป็นต้น	http://www.dplanschina.com/dplans/web/index.asp
6. Double A Int'l Network (Shanghai) Co., Ltd	กระดาษ และอุปกรณ์อื่นๆ	http://www.doublea.com.cn/
7. Fuzhou Ogihara Thai Summit Co., Ltd.	ธุรกิจเหล็ก แก๊ส และการค้า	Tel: 0591-22777979 Fax: 0591-22777990
8. GST lifestyle service	บริการในการจัดหาผู้รับสินค้าหรือบริการ	https://www.knowyourgst.com/gst-number-search/lifestyle-services-09AFBPB1158A1Z8/
9. Ocean Glass Trading (Shanghai) Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจแก้วเปียร์ แวนตา	https://www.oceanglass.com/en/index.php
10. PTT Polymer Marketing Company Limited, Shanghai Representative Office	รักษาความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่ดี และการพัฒนาตลาดใหม่ และผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า	http://www.pttpm.com/pop-location.aspx?id=29
11. Saha-Union Investment (China) Co., Ltd.	สิ่งทอ	http://www.sahaunion.co.th/

12.	Shanghai Goodland International Trading Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจการค้าสารอุปโภค การผลิต และการบริการ เป็นต้น	https://www.goodland.co.th/en/about-us
13.	Shanghai Lucky Trading Company	ธุรกิจอิมัลชัน และกาว	http://shanghailucky.lookchem.com/About.html
14.	TCC Group	ธุรกิจสายธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	http://www.tcc.co.th/index.php?controller=group
15.	Thai Rubber Latex Corp (Thailand) Pcl.	ผู้ผลิตน้ำยางรายใหญ่	https://www.linkedin.com/company/thai-rubber-latex-group-co
16.	TOA Paint Co., Ltd.	ธุรกิจสีทาอาคาร เคมีภัณฑ์ และฮาร์ดแวร์	https://www.toagro.com/home-owner
17.	Twin Lotus Co., Ltd. (Shanghai)	ธุรกิจยาสีฟันสมุนไพร แปรงสีฟัน สบู่สมุนไพร	http://www.thailandtrustmark.com/en/success-story/21-twin-lotus-story
กลุ่มธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์			
18.	Shanghai Pangu Realty Co., Ltd	การวางแผนในการตลาดอสังหาริมทรัพย์	https://baike.baidu.com/item/上海盘古房地产咨询有限公司/3656817
19.	Dutch Mill-Promart Food (Hangzhou) Co., Ltd.	ธุรกิจการค้าขาย การนำเข้า	https://www.diigen.com/company/dutch-mill-promart-food-hangzhou-co-ltd-china-952154.html
20.	Danyang Heritage Foods Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจการค้า การค้าขาย	https://panjiva.com/platform
21.	Tai Wei Management (Shanghai) Co., Ltd.	ธุรกิจผลิตภัณฑอาหาร และเครื่องดื่ม	Tel: 021-60715206 Fax: 021-60715207
22.	Zhengjiang Yi Tai Foodstuffs Trading	การค้าสินค้าเกษตร โดยเฉพาะผลไม้และลำไยอบแห้ง	Tel: 0579-85221402 Fax: 0579-85221186

23.	Chuan Feng Food Trade (Shanghai) Co., Ltd.	ทำหน้าที่เป็นผู้นำเข้า (Importer) และผู้กระจายสินค้า (Distributor)	https://www1.ilovetranslation.com/P9XuphproZ=d/
24.	Qin Wei Trading (shanghai) Co., Ltd. (ร้าน Teavase)	ธุรกิจผลิตภัณฑอาหาร และเครื่องดื่ม	Tel: 021-69798910 Fax: 021-69798910
กลุ่มบริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์			
26.	E.C.I. GROUP Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจชิ้นส่วนรถยนต์และรถจักรยานยนต์	Tel: 021-58701716 Fax: 021-58702806
27.	CPN (Shanghai) Trading Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจโภคภัณฑ์	https://cn.tradekey.com/company/CPN-Shanghai-Trading-Co-Ltd-50399.html
28.	Shanghai Lotus Supermarket Chain Store Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจโภคภัณฑ์	http://www.cplotus.com/
29.	Shanghai Kinghill Limited	ประกอบธุรกิจอาหาร ร้านเรือธง และการบันเทิง	http://www.hoovers.com/company-information/cs/company-profile.shanghai_kinghill_limited.b35d541656d32fb7.html
30.	Crop Integration Business (China area) Chia Tai BSI Int'l Trade (Shanghai) Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจโภคภัณฑ์	https://www.cpcrop.com/products/
31.	CPF Food Trading Co., Ltd.	ประกอบธุรกิจโภคภัณฑ์	http://www.cpgroupglobal.com/th/biz-group
บริษัทในเครือเซ็นทรัล			
32.	Central Department Store Limited Shanghai Representative Office	ธุรกิจการขายสินค้าอสังหาริมทรัพย์	http://www.central.co.th/en/store/index.aspx
33.	Central Retail Corporation China Headquarters	ประกอบธุรกิจการขายสินค้าอสังหาริมทรัพย์	http://www.centralgroup.com/
34.	Central Department Store Limited Shanghai Representative Office	ประกอบธุรกิจการขายสินค้าอสังหาริมทรัพย์	http://www.centralgroup.com/

35.	Central Marketing Group (Shanghai) Co., Ltd	ประกอบธุรกิจเครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์สำหรับใช้ภายในบ้าน	http://www.centralgroup.com/
กลุ่มธุรกิจการเงิน			
36.	Bangkok Bank (Shanghai)	บริการทางการเงินที่หลากหลาย	https://www.bangkokbank.com/
37.	Kasikornthai Bank (Shanghai)	ธุรกิจค้าปลีก SME ธุรกิจองค์การ ธุรกิจตลาด	https://www.kasikornbank.com/th/personal/Account/Pages/savings.aspx
กลุ่มธุรกิจบริการ (ร้านอาหาร / ร้านสปา / โรงแรม ฯลฯ)			
38.	Chiangmai Thai Cuisine (ร้าน เชียงใหม่)	บริการด้านอาหาร	http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/en/_thai-affairs/company-list/index.php?ELEMENT_ID=334
39.	Golden Thai Restaurant	บริการด้านอาหาร	https://www.diningcity.cn/zh/shanghai/2602_the_golden_thai_restaurant
40.	Muang Thai Kitchen (ร้าน พระราม9)	บริการด้านอาหาร	http://travel.cnn.com/shanghai/eat/muang-thai-kitchen/
41.	Shanghai Thai Pin Management & Consulting Company Limited	บริการด้านอาหาร	http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/en/_thai-affairs/company-list/index.php?ELEMENT_ID=334
42.	Thai House Restaurant (ร้าน ถิ่นเดิม)	บริการด้านอาหาร	-
43.	The Thai Table Restaurant	บริการด้านอาหาร	http://www.thaitablerestaurant.com/#home
44.	Kinnaree Restaurant (ร้านกินรี)	บริการด้านอาหาร	https://www.edtguide.com/eat/64271/kinnaree-restaurant2

45.	Arokaya Spa	บริการสปา และนวดไทย	https://www.spamelow.com/en/venue/122-arokaya-spa
46.	Golden Khung Thep Imperial Spa	บริการสปา	http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/en_/thai-affairs/company-list/index.php?ELEMENT_ID=334
47.	Sukishi (Shanghai) Co., Ltd.	บริการสปา	http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/en_/thai-affairs/company-list/index.php?ELEMENT_ID=334
48.	Dusit Fudu Hotels & Resorts	บริการด้านที่พัก อาหาร และการบันเทิง	https://zhidao.baidu.com/question/570938106.html
กลุ่มธุรกิจการตลาดและการโฆษณา			
49.	Neat Interactive Co., Ltd. (บริษัท นีท อินเตอร์แอคทีฟ จำกัด)	ธุรกิจประเภทกิจกรรมให้คำปรึกษาด้านการจัดการตลาด	https://smelink.net/company/neat-interactive-company-limited.html
อื่นๆ			
50.	หอการค้าไทยในจีน (เซี่ยงไฮ้)	จัดงานแลกเปลี่ยน เพื่อให้สมาชิกของหอการค้าสามารถได้รับข้อมูลธุรกิจ	https://baike.baidu.com/item/中国泰国商会/16962403

รายชื่อบริษัทไทยที่ได้ลงทะเบียนกับสำนักงานกงสุล ณ นครซีอาน

	บริษัท	ธุรกิจหลัก	Website
1.	Lotus Supermarket, Xi'an	การค้าขาย การค้าปลีก เป็นต้น	http://www.cplotus.com/
2.	Bangkok Airways, Xi'an	เที่ยวบินภายในประเทศ และประเทศเพื่อนบ้าน	https://www.bangkokair.com/

รายชื่อบริษัทไทยที่ได้ลงทะเบียนกับสำนักงานกงสุล ณ นครหนานหนิง

บริษัท	ธุรกิจหลัก	Website
1. Guangxi Chongzuo East Asia Sugar Co., Ltd	การผลิตน้ำตาลอ้อย	https://cn.panjiwa.com/Guangxi-Chongzuo-East-Asia-Sugar-Co-Ltd/28864699
2. C.P. AQUACULTURE (BEIHAI) CO., LTD	เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น ปลา กุ้ง	https://www.cpfworldwide.com/th/contact/factory/country/10
3. CHIA TAI GROUP OF COMPANIES	ประกอบธุรกิจเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์	http://www.chiataigroup.com/en/news-pressrelease-detail/45/Chia-Tai-Seeds
4. Bangkok Airways Co., Ltd.	เที่ยวบินภายในประเทศ	https://www.bangkokair.com/
5. Nanning Chia Tai Livestock& Animal Husbandry Co., Ltd		http://www.chiataigroup.com/en/news-pressrelease-detail/45/Chia-Tai-Seeds

บทที่ 6 นโยบายส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในจีน

6.1 นโยบายของประเทศจีนเกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

6.1.1 นโยบายภาคธุรกิจ¹

กระทรวงพาณิชย์จีนร่วมกับคณะกรรมการการปฏิรูปและการพัฒนาแห่งชาติ (NDRC) ได้ออกแนวทางการแบ่งประเภทอุตสาหกรรมการลงทุนจากต่างชาติใหม่ เพื่อใช้ในการปรับปรุงกฎระเบียบการลงทุนปี ค.ศ. 2015 (Catalogue for the Guidance of Foreign Investment Industries (Amended in 2015)) ซึ่งใช้แทนกฎระเบียบการลงทุนฉบับปี ค.ศ. 2011 (Catalogue for the Guidance of Foreign Investment Industries (Amended in 2011)) โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติจีนฉบับที่ 12 และแนวนโยบายเศรษฐกิจจีนที่เปิดเสรีทางการลงทุนมากขึ้น ทั้งนี้เริ่มบังคับใช้เมื่อวันที่ 10 เมษายน ค.ศ. 2015

สาระสำคัญของการปรับเปลี่ยนแนวทางการลงทุนอุตสาหกรรมในจีนปี ค.ศ. 2015 (Catalogue for the Guidance of Foreign Investment Industries (Amended in 2015)) คือ การขยายขอบเขตการส่งเสริมการลงทุนให้เปิดกว้างขึ้น (Further Broaden Opening - up) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาและการปฏิรูปสภาพแวดล้อมการลงทุนให้ดีขึ้น โดยประกาศกฎระเบียบการลงทุนฉบับใหม่ได้เพิ่มประเภทอุตสาหกรรมที่ให้การส่งเสริม (Encouraged Categories) และลดการส่งเสริมอุตสาหกรรมบางประเภทให้เป็นอุตสาหกรรมประเภทจำกัด (Restricted Categories) และอุตสาหกรรมต้องห้าม (Prohibited Categories) โดยปัจจุบันมีประเภทอุตสาหกรรมที่ให้การส่งเสริม 349 ประเภท อุตสาหกรรมประเภทจำกัด 38 ประเภท ซึ่งลดลงจากฉบับปี ค.ศ. 2015 ถึง 41 ประเภท และอุตสาหกรรมต้องห้าม 36 ประเภท ซึ่งลดลงจากฉบับเดิม 2 ประเภท

กฎระเบียบการลงทุนฯ ฉบับใหม่นี้ สนับสนุนการเปิดตลาดการลงทุน และหวังอำนวยความสะดวกให้แก่การลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิตและด้านการบริการเป็นหลัก ตลอดจนส่งเสริมให้

¹ http://www.fdi.gov.cn/1800000121_23_72150_0_7.html

(外商投资产业指导目录(2015 年修订) 国家发展和改革委员会、商务部令第 22 号)

นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อม (Energy-saving and Environmental Protection) พลังงานใหม่ (New Energy) การพัฒนาอุตสาหกรรมบริการ (Promote the Development of the Service Industry) และการลงทุนด้านการวิจัยและการพัฒนาบางสาขาอุตสาหกรรม โดยสาระสำคัญของเนื้อหาส่วนที่ปรับปรุงกฎระเบียบการลงทุนฉบับนี้สามารถจำแนกออกเป็นประเด็นต่างๆ ประเด็นสำคัญที่เป็นจุดเด่นของกฎระเบียบการลงทุนฯ ฉบับใหม่ ปี ค.ศ. 2015 มี 3 ประเด็น ได้แก่

- **ประเด็นที่ 1** การเปิดกว้างให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในภาคการเกษตร อุตสาหกรรมและภาคบริการ โดยเฉพาะด้านการบริการและอุตสาหกรรมการผลิตทั่วไปที่จะเปิดกว้างมากขึ้นและนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการทดสอบในเขตการค้าเสรีเชียงไฮ้ ซึ่งเป็นพื้นที่นำร่องมาปรับใช้
- **ประเด็นที่ 2** การปรับปรุงวิธีการบริหารจัดการเงินลงทุนจากต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพและเปิดกว้างมากขึ้น โดยอนุญาตให้ต่างชาติสามารถลงทุนในประเภทกิจการที่ไม่อยู่ในข้อจำกัดของประเภทการลงทุนของชาวต่างชาติได้มากขึ้น
- **ประเด็นที่ 3** การปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมและกฎเกณฑ์ให้มีความทันสมัย โดยให้ความสำคัญกับนักลงทุนต่างชาติในการลงทุนที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย การผลิตสมัยใหม่ พลังงานใหม่ การรักษาสิ่งแวดล้อมและการบริการรูปแบบใหม่ เป็นต้น

การแบ่งประเภทอุตสาหกรรมตามกฎระเบียบการลงทุนของอุตสาหกรรมต่างชาติ ในปี ค.ศ. 2015 (Catalogue for the Guidance of Foreign Investment Industries (Amended in 2015)) ได้แบ่งอุตสาหกรรมออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ อุตสาหกรรมประเภทให้การส่งเสริม อุตสาหกรรมประเภทจำกัด และอุตสาหกรรมประเภทต้องห้าม ส่วนอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รวมอยู่ในอุตสาหกรรมทั้ง 3 ประเภทนี้จะเรียกว่าอุตสาหกรรมประเภทได้รับอนุญาตซึ่งมีรายละเอียดแต่ละประเภทดังนี้

(1) อุตสาหกรรมประเภทให้การส่งเสริม (Encouraged Category)

การแบ่งประเภทอุตสาหกรรมตามการลงทุนของอุตสาหกรรมต่างชาติ ปี ค.ศ. 2015 นั้น อุตสาหกรรมประเภทให้การส่งเสริม เช่น

- 1.1) ภาคเกษตรกรรม ภาคป่าไม้ ภาคปศุสัตว์และภาคประมง (Farming, Forestry, Animal Husbandry and Fishery Industries)
- 1.2) อุตสาหกรรมเหมืองแร่ (Mining and Quarrying Industries)
- 1.3) อุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing Industries) เช่น

- อุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร (Processing Industry of Farm and Sideline Products)
- อุตสาหกรรมอาหาร (Food Manufacturing Industry)
- อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม (Manufacturing Industry of Wine, Beverages and Refined Tea)
- อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย (Garments and Apparel Industry)
- อุตสาหกรรมด้านวัฒนธรรม การศึกษา หัตถกรรม วิจิตรศิลป์ กีฬา และด้านการบันเทิง (Manufacturing Industry of Culture, Education, Handicraft, Fine Art, Sports and Entertainment Articles)
- อุตสาหกรรมสิ่งทอ (Textile Industries)
- อุตสาหกรรมเครื่องหนังและรองเท้า (Leather, Fur, Feather and Its Product and Footwear Industry)
- อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ (Lumber Processing Industry and Wood Bamboo, Vine, Palm and Grass Products Industry)
- อุตสาหกรรมโรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมและถ่านโค้ก (ถ่านโค้กเป็นกากที่เหลือจากการกลั่นทำลายถ่านหินซึ่งประกอบด้วยคาร์บอนประมาณร้อยละ 80-90 ใช้เป็นเชื้อเพลิงที่ใช้ในการถลุงแร่เหล็ก หรือเป็นเชื้อเพลิงอื่นๆ) (Petroleum Refining and Coking)
- อุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์ (Chemical Raw Material and Product Manufacturing Industry)
- อุตสาหกรรมยา (Medical and Pharmaceutical Products Industry)
- อุตสาหกรรมเส้นใยสังเคราะห์ (Manufacturing Industry of Chemical Fiber)
- อุตสาหกรรมยางและพลาสติก (Industry of Rubber and Plastic Products)
- อุตสาหกรรมแร่โลหะ (Non - Metal Mineral Products Processing Industry)
- อุตสาหกรรมการผลิตแร่โลหะนอกกลุ่มเหล็ก (Non- Ferrous Metallurgical Smelting and Rolling Processing Industry)
- อุตสาหกรรมแร่โลหะ (Metal Product Industry)
- อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์เครื่องมือทั่วไป (General Equipment Manufacturing)
- อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์เครื่องมือพิเศษ (Special Equipment Manufacturing)

**** หมายเหตุ:** การผลิตอุปกรณ์พิเศษหมายถึงการผลิตอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของชีวิต เช่นหม้อไอน้ำที่เป็นอันตราย

- ภาชนะแรงดันสูง รวมทั้งถังและท่อแรงดันสูง ลิฟท์ เทาเวอร์เครน กระเช้าผู้โดยสาร
- ยานยนต์พิเศษในสวนสนุก (หรือสนาม) ขนาดใหญ่
- อุตสาหกรรมการคมนาคมและการสื่อสาร (Communication and Transportation Equipment Industry)
- อุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร (Communication Equipment Computer and Other Electronics Equipment Manufacturing)
- อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์และเครื่องมือวัด (Machinery Industry for Instrument and Meter)
- อุตสาหกรรมยานยนต์ (Automobile Manufacturing)
- อุตสาหกรรมด้านรถไฟ เรือ อากาศยาน และอุปกรณ์คมนาคมอื่นๆ (Manufacturing Industry of Railroads, Ships, Aerospace and Other Transportation Equipment)
- อุตสาหกรรมด้านการใช้ประโยชน์จากของเสีย (Industry of Comprehensive Utilization of Waste Resources)

อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค (Production and Supply of power , Heating power , Gas and water)

- 1.4) บริการด้านการสื่อสารและการคมนาคม โกดังสินค้า ไปรษณีย์และโทรคมนาคม (Communication and Transportation Storage Post and Telecommunication Service)
- 1.5) อุตสาหกรรมการค้าส่งและการค้าปลีก (Wholesale and Retail Trade Industry)
- 1.6) บริการเช่าและบริการธุรกรรม (Rent and Business Service)
- 1.7) บริการวิจัยวิทยาศาสตร์และบริการเทคโนโลยี (Scientific Research and Technology Service)
- 1.8) การจัดการสาธารณูปโภคพื้นฐาน สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรน้ำ (Water) (Environment and Public Facility Management Industry)
- 1.9) บริการการศึกษา (Education)
- 1.10) บริการสาธารณสุขและสังคมสงเคราะห์ (Public Health and Social Work)
- 1.11) บริการด้านวัฒนธรรม กีฬา และบันเทิง (Culture Sport and Entertainment)

การดำเนินธุรกิจประเภทเหล่านี้ต้องมีชาวจีนเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ ส่วนบริการที่ส่งเสริม คือ การลงทุนในธุรกิจเกี่ยวกับการออกกําลังกาย ผู้ฝึกสอนกีฬาและยิม

กลุ่มอุตสาหกรรมประเภทให้การส่งเสริมจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี โดยการยกเว้นภาษีศุลกากรและภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าในกรณีที่น่าเข้าอุปกรณ์เพื่อใช้ในกิจการ ตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ. 2009 ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมไม่สามารถขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ผลิตภายในประเทศจีนได้

นักลงทุนต่างชาติที่ประสงค์จะลงทุนในอุตสาหกรรมประเภทให้การส่งเสริมและประเภทได้รับอนุญาต (Encouraged and Permitted Industries) จะต้องได้รับการพิจารณา และรอการอนุมัติจากคณะกรรมการการปฏิรูปและพัฒนาประเทศ (National Development and Reform Commission; NDRC) หรือคณะกรรมการการปฏิรูปและพัฒนาระดับมณฑล (Provincial DRCs) ในกรณีที่มีเงินลงทุนรวมตั้งแต่ 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และในกรณีการลงทุนในอุตสาหกรรมประเภทจำกัด (Restricted Industries) มีเงินลงทุนรวมตั้งแต่ 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯขึ้นไป ต้องได้รับการพิจารณาเพื่อขอการอนุมัติจากคณะกรรมการการปฏิรูปและพัฒนาประเทศ (National Development and Reform Commission; NDRC) และคณะกรรมการการปฏิรูปและพัฒนาระดับมณฑล (Provincial DRCs)

(2) อุตสาหกรรมประเภทจำกัด (Restricted Category)

การแบ่งประเภทอุตสาหกรรมตามการลงทุนของอุตสาหกรรมต่างชาติ รัฐบาลได้กำหนดให้อุตสาหกรรมบางประเภทจัดอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทจำกัด เพื่อควบคุมการดำเนินงานบางส่วนของกิจการ ทั้งนี้รัฐบาลได้กำหนดสัดส่วนการลงทุนในอุตสาหกรรมประเภทจำกัดให้ผู้ถือหุ้นสัญชาติจีนเป็นผู้ถือหุ้นในสัดส่วนที่มากกว่าผู้ถือหุ้นต่างชาติ โดยอุตสาหกรรมที่ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทจำกัดในกฎระเบียบการลงทุนฯ ฉบับนี้ ได้แก่

- ภาคเกษตรกรรม ป่าไม้ ปศุสัตว์ และประมงบางประเภท (Farming, Forestry, Animal Husbandry and Fishery Industry) เช่น การลงทุนในโครงการการผสมพันธุ์ พัฒนาสายพันธุ์พืชและสัตว์ชนิดใหม่
- อุตสาหกรรมเหมืองแร่บางประเภท (Mining Industry) เช่น อุตสาหกรรมสำรวจแร่หายาก โลหะหายาก (ทอง เงิน แพลตตินัม) เป็นต้น
- อุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing Industry) เช่น อุตสาหกรรมผลิตไบโอดีเซล
- อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค (Production and Supply of Power, Heating Power Gas and Water) เช่น อุตสาหกรรมพลังงานถ่านหิน ที่มีประสิทธิภาพต่ำกว่า 300,000 kW อุตสาหกรรมระบบเครือข่ายสายส่งไฟฟ้า

(Power Grid) และอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคในเมืองที่มีประชากรจีนอาศัยอยู่มากกว่า 500,000 คน

- ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร (Communication and Transportation, Storage, Post and Telecommunication Service) กิจการขนส่งทางรถไฟ กิจการรถไฟ
- บริการการส่งผ่านข้อมูล ซอฟต์แวร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Transmission Software and Information Technology Service)
- อุตสาหกรรมการค้าปลีกและค้าส่ง (Wholesale and Retail Trade Industry) เช่น ธุรกิจขายตรง ธุรกิจค้าส่งน้ำมันและปืมน้ำมัน ธุรกิจการค้าปลีกและการขนส่งสินค้าเกษตร ได้แก่ ธัญพืช ฝ้าย น้ำมันพืช น้ำตาล ยา ยาสูบ รถยนต์ น้ำมันดิบ (กิจการต่างชาติดีมีมากกว่า 30 สาขานักลงทุนสัญชาติจีนต้องถือหุ้นข้างมาก) เป็นต้น
- ภาคการเงิน ธนาคาร และประกันภัย (Banking and Insurance Industry) เช่น นายหน้าขายประกันภัย เป็นต้น
- บริการสินเชื่อบริการธุรกิจต่างๆ (Leasing and Commercial Service Industry) เช่น งานวิจัยตลาด (Market Research) ในรูปแบบการร่วมลงทุนเท่านั้น
- บริการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และบริการเทคโนโลยี และการสำรวจทางธรณีวิทยา (Scientific Research and Technological Service Industry) เช่น งานด้านแผนที่ (Mapping Companies) เป็นต้น
- บริการด้านการศึกษา (Education) โรงเรียนมัธยม
- บริการสาธารณสุขและสังคมสงเคราะห์ (Public Health and Social Work)
- บริการด้านศิลปะ วัฒนธรรม กีฬา และบันเทิง (Art Culture Sports and Entertainment Industry) การผลิตภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ (ได้เฉพาะกิจการต่างชาติดีมีสัญญาร่วมทุน) กิจการสวนสนุก การก่อสร้างและดำเนินงานด้านโรงภาพยนตร์ และนายหน้าการจัดละครเวที เป็นต้น
- อุตสาหกรรมอื่นๆ ที่ถูกจำกัดโดยกฎหมายของประเทศจีนหรือสนธิสัญญาที่ประเทศจีนเข้าร่วม Other Industry restricted by the State or International Treaties that China has Concluded or Taken it Part In

นักลงทุนต่างชาติที่ประสงค์จะประกอบกิจการในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมประเภทจำกัดนั้น จะต้องยื่นคำร้องต่อหน่วยงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าตั้งแต่ระดับอำเภอขึ้นไป และยื่นขออนุญาตต่อหน่วยงานภายใต้สังกัดของกระทรวงที่กำกับดูแลภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมนั้นๆ ในกรณีการอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติประกอบกิจการในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมประเภทจำกัดนี้ หน่วยงานระดับท้องถิ่นที่รับคำขออนุญาตไม่มีอำนาจในการอนุมัติ แต่ต้องส่งคำขอไปยังกระทรวงต้นสังกัดเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อนักลงทุนต่างชาติได้รับการอนุมัติโครงการและอนุญาตให้ประกอบกิจการในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมประเภทจำกัดแล้ว จึงจะทำการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจทุนต่างชาติเพื่อดำเนินกิจการต่อไป

(3) อุตสาหกรรมประเภทต้องห้าม (Prohibited Category)

อุตสาหกรรมประเภทต้องห้ามนี้เป็นนโยบายที่รัฐบาลจีนได้กำหนดขึ้นด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ เพื่อเป็นการควบคุมและป้องกันมิให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมที่ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรภายในประเทศ และเพื่อเป็นการควบคุมมิให้ผู้ลงทุนต่างชาติลงทุนในอุตสาหกรรมประเภทที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเมืองของประเทศจีน

อุตสาหกรรมสำคัญที่รัฐบาลจีนกำหนดให้เป็นอุตสาหกรรมประเภทต้องห้าม เช่น อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม กีฬา และการบันเทิงบางประเภท เช่น การออกอากาศวิทยุ การผลิตและการดำเนินรายการโทรทัศน์ การผลิตภาพยนตร์รวมถึงการให้บริการเว็บไซต์ข่าวสาร เว็บไซต์สื่อภาพและเสียง เป็นต้น ซึ่งนักลงทุนต่างชาติไม่สามารถยื่นขออนุมัติโครงการหรือขออนุญาตประกอบกิจการในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมประเภทต้องห้ามนี้ได้

จากกฎระเบียบการลงทุนฯ ฉบับใหม่ปี ค.ศ. 2015 พบว่า อุตสาหกรรมที่ก่อกมลพิษจากการใช้พลังงานและทรัพยากร จะถูกเอาออกจากหมวดอุตสาหกรรมประเภทให้การส่งเสริม และถูกจัดให้รวมอยู่ในอุตสาหกรรมประเภทต้องห้าม เช่น อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ อุตสาหกรรมการผลิตสี และการวาดภาพซึ่งมีสารประกอบที่เป็นพิษ เป็นต้น และอุตสาหกรรมการก่อสร้างและธุรกิจบ้านจัดสรร ถูกจัดเป็นอุตสาหกรรมประเภทต้องห้าม ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงที่ดินและทรัพยากร ประกาศใช้ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2010 เพื่อจำกัดปริมาณของที่ดิน สำหรับการก่อสร้างบ้านจัดสรรอย่างเคร่งครัด

(4) อุตสาหกรรมประเภทได้รับอนุญาต

อุตสาหกรรมประเภทได้รับอนุญาต หมายถึง อุตสาหกรรมที่ไม่อยู่ในรายการอุตสาหกรรมประเภทส่งเสริม หรืออุตสาหกรรมประเภทจำกัด และอุตสาหกรรมประเภทจำกัดต้องห้าม ซึ่งนักลงทุนต่างชาติที่ประสงค์จะดำเนินกิจการในอุตสาหกรรมประเภทได้รับอนุญาตนี้สามารถยื่นจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจทุนต่างชาติ เพื่อดำเนินกิจการดังกล่าวได้โดยไม่ต้องขออนุมัติหรือขอ

อนุญาตประกอบกิจการแต่อย่างใด ทั้งนี้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแบ่งประเภทอุตสาหกรรมสามารถศึกษาได้จากแนวทางการแบ่งประเภทอุตสาหกรรมตามการลงทุนของอุตสาหกรรมต่างชาติปี ค.ศ. 2015 (Catalogue for the Guidance of Foreign Investment Industries (Amended in 2015))

6.1.2 นโยบายภาคพื้นที

(1) เขตพัฒนานิวไฮเทคโนโลยี

เขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงแห่งชาติ (China National High-Tech Industrial Development Zone หรือ National High-tech Zone)² คือ นิคมอุตสาหกรรมเทคโนโลยีระดับชาติที่คณะรัฐมนตรีจีนอนุมัติจัดตั้งให้สิทธิพิเศษและออกมาตรการปฏิรูปด้านต่างๆ เพื่อดึงดูดเงินทุน ทรัพยากร เทคโนโลยีที่ก้าวหน้า กับวิธีการบริหารของต่างชาติ มาผลักดันงานวิจัยให้กลายเป็นกำลังการผลิตจริง ปี ค.ศ. 2018 จีนมี National High-tech Zone ทั้งสิ้น 168 แห่ง มีผู้ประกอบการที่จัดตั้งใหม่ประมาณ 386,000 ราย เป็นกิจการเงินลงทุนต่างชาติ (รวมฮ่องกง มาเก๊า ไต้หวัน) 8,000 ราย เป็นกิจการให้บริการด้านเทคโนโลยีมากกว่าร้อยละ 40 รายได้รวม 9.52 ล้านล้านหยวน ผลผลิตอุตสาหกรรม 5.67 แสนล้านหยวน มูลค่าเพิ่มอุตสาหกรรม 1.1 แสนล้านหยวน กำไรสุทธิ 1.57 แสนล้านหยวน ภาษี 1.73 ล้านล้านหยวน ยอดส่งออก 7.99 แสนล้านหยวน

(2) เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี

เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีแห่งชาติ (National Economic and Technological Development Zone) คือ นิคมอุตสาหกรรมสมัยใหม่ระดับชาติ จัดตั้งขึ้นภายหลังจีนดำเนินนโยบายปฏิรูปเปิดประเทศ โดยมากตั้งอยู่ในเมืองศูนย์กลางของแต่ละมณฑล เมือง และเขตปกครองตนเอง ในเมืองเปิดเลียบชายฝั่งทะเลและเมืองเปิดอื่นๆ เน้นการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่สมบูรณ์และสิ่งแวดล้อมในการลงทุนที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อดึงดูดเงินลงทุนต่างชาติ มาพัฒนาโครงสร้างอุตสาหกรรมสมัยใหม่ที่เน้นอุตสาหกรรมไฮเทคเป็นหลัก สิ้นเดือนกุมภาพันธ์ ปี ค.ศ. 2018 ประเทศจีนมีนิคมประเภทนี้ทั้งสิ้น 168 แห่ง

(3) เขตเศรษฐกิจพิเศษใหม่

เขตเศรษฐกิจพิเศษใหม่ หรือ เขตทดลองการปฏิรูปครบวงจรแห่งชาติ คือ เขตเปิดรูปแบบใหม่ภายใต้สภาพแวดล้อมใหม่ทางเศรษฐกิจและนโยบายการเมืองของจีน ซึ่งแตกต่างจากเขตเศรษฐกิจพิเศษคือ การจัดตั้งเขตทดลองขึ้น มิใช่เพื่อ “ให้เงิน ให้นโยบาย” หากแต่เพื่อส่งเสริมให้เขตทดลองกล้าคิดริเริ่ม แสวงหาแนวทางปฏิบัติที่รัฐบาลส่วนกลาง มณฑล และเมืองร่วมกันกำหนด

² <https://zhidao.baidu.com/question/222016616.html>.

ภารกิจของเขตทดลองในอดีตคือการแสวงหาวิธีการปฏิรูป การแก้ปัญหาเรื่องการเปิดประเทศและดึงดูดเงินลงทุนต่างชาติ ซึ่งต่างจากภารกิจในปัจจุบันที่เน้นเรื่องการพัฒนาาระบบเศรษฐกิจกลไกตลาดให้สมบูรณ์ แก้ไขความขัดแย้งในระบบ และแสวงหาวิธีใหม่เพื่อความร่วมมือการพัฒนา ระหว่างภูมิภาค

เมื่อเดือนมิถุนายนปี ค.ศ. 2014 คณะรัฐมนตรีจีนอนุมัติจัดตั้งเขตทดลองการปฏิรูปครบวงจรทั้งสิ้น 12 แห่ง ด้านการเปิดเสรี เช่น เขตผู้ตั้งเมืองเซี่ยงไฮ้ เขตปินไห่เมืองเทียนจิน เมืองเซินเจิ้น เซี่ยเหมิน และอู่ ในด้านบูรณาการเมืองกับชนบท เช่น เมืองฉงชิ่งและเฉิงตู ด้านการสร้างสรรค์ประหยัพลังงานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น วงกลมรอบเมืองอู่ฮั่น กลุ่มเมืองฉางชา-จูโจว-เซียงถาน ด้านอุตสาหกรรมรูปแบบใหม่ เช่น เขตเศรษฐกิจเส้นทาง ในด้านการเกษตรสมัยใหม่ เช่น ที่ราบลุ่มสองแห่งของมณฑลเสยหลงเจียง และการปฏิรูปทรัพยากรรูปแบบเศรษฐกิจใหม่ เช่น มณฑลซานซี

เมื่อเดือนกันยายน ปี ค.ศ. 2014 จีนประกาศจัดตั้งเขตทดลองความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเลที่เมืองช่านโถว (ฮั่วเถา) และอีก 5 “เขตทดลองด้านการเงิน” ที่เมืองเวินโจว มณฑลเจ้อเจียง เขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียง มณฑลกวางตุ้ง เมืองเฉวียนโจว มณฑลฝูเจี้ยน เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง และเมืองชิงเต่า มณฑลซานตง

(4) เขตปลอดอากร (Tariff-free Zone)

ในปี 1990 สำนักนายกรัฐมนตรีอนุมัติจัดตั้งเขตปลอดอากรแห่งแรกที่เซี่ยงไฮ้ ขณะนี้ประเทศจีนมีเขตปลอดอากรทั้งหมด 15 แห่ง ซึ่งได้แก่ เขตเว่ยเกาเฉียว (เซี่ยงไฮ้) ท่าเรือเทียนจิน ผู้เถียน ซาโถวเจี๋ย และเหยียนเถียน (เซินเจิ้น) ท่าเหลียน กวางโจว ท่าเรือจาง เจียก่าง ไห่โข่ว เซี่ยงหยู (เซี่ยเหมิน) ฝูโจว หิงโป ซิงเต่า ฮั่วเถา และจูไห่

เขตปลอดอากร (Bonded Area ; the low-tax ; tariff-free zone ; tax-protected zone) คือพื้นที่ซึ่งสำนักนายกรัฐมนตรีอนุมัติให้ตั้งขึ้นสำหรับการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการลงทุนและการค้า โดยผู้ประกอบการในเขตปลอดอากรจะได้รับสิทธิประโยชน์ด้านการยกเว้นค่าภาษีอากรสำหรับสิ่งของที่น่าเข้าไปในของเขตปลอดอากร โดยมีเจ้าหน้าที่ศุลกากรคอยกำกับดูแลตรวจสอบสิ่งของ ยานพาหนะ และบุคคลที่เข้า-ออก เขตปลอดอากร

สิทธิประโยชน์ของเขตปลอดอากร คือ การได้รับยกเว้นอากรขาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และภาษีอื่นที่เกี่ยวข้อง สำหรับเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งของที่ได้รับไปไว้ข้างต้นที่น่าเข้าไปในเขตปลอดอากรเพื่อผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการอื่นใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตและส่งออกไปนอกประเทศ

สิ่งของที่นำออกจากเขตปลอดอากรเพื่อใช้หรือบริโภคในประเทศ ต้องชำระค่าภาษีอากร โดยคำนวณตามสภาพ ราคาของ พิกัดและอัตราอากร ณ เวลาที่ปล่อยของนั้นออกจากเขตปลอดอากร แต่สามารถนำมูลค่าของวัตถุดิบในราชอาณาจักรที่นำไปผลิตของนั้นหักออกจากราคาได้

(5) เขตการค้าเสรี

เขตการค้าเสรีในปัจจุบัน ได้แก่ เขตทดลองการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้ กว่างโจว เทียนจิน ผู้เจี้ยน สก๊าน เหลียวหนิง เจ้อเจียง เหอหนาน หูเป่ย์ ฉงชิ่ง เสฉวน และส่านซี

เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2560 สภาแห่งรัฐได้อนุมัติการจัดตั้งเขตการค้าเสรี (เหลียวหนิง) เขตการค้าเสรี (เจ้อเจียง) เขตการค้าเสรี (เหอหนาน) เขตการค้าเสรี (หูเป่ย์) เขตการค้าเสรี (ฉงชิ่ง) เขตการค้าเสรี (เสฉวน) และเขตการค้าเสรี (ส่านซี) รวมเขตการค้าเสรีทั้งหมด 7 แห่ง

5.1) เขตทดลองการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้ - China (Shanghai) Pilot Free Trade Zone เมื่อเดือนกรกฎาคมปี ค.ศ. 2013 คณะรัฐมนตรีจีนอนุมัติให้จัดตั้งเขตทดลองการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้ขึ้น ในเขตสินค้าทัณฑ์บน 4 แห่งของเซี่ยงไฮ้ เช่น เขตสินค้าทัณฑ์บนไว่เกาเฉียว ท่าเรือน้ำลึกหยางซาน และท่าอากาศยานผู่ตง

สถานการณ์โดยรวมของเขตทดลองการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้ มีดังนี้

เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม ค.ศ. 2013 ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีได้เปิด “ไฟเขียว” ให้ก่อตั้งเขตทดลองการค้าเสรีขึ้นที่นครเซี่ยงไฮ้ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 28 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย การบูรณาการพื้นที่สำคัญ 7 แห่ง ได้แก่ เขตสินค้าทัณฑ์บนบริเวณท่าเรือไว่เกาเฉียว ท่าเรือน้ำลึกหยางซาน และท่าอากาศยานผู่ตง ต่อมาในวันที่ 29 ก.ย. 2556 ทางการเงินได้จัดพิธีเปิดตัวเขตทดลองการค้าเสรีจีน (เซี่ยงไฮ้) หรือ China (Shanghai) Pilot Free Trade Zone (เรียกกันทั่วไปว่า “เขตการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้”) อย่างเป็นทางการ

แผนงานภาพรวมของเขตการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้พบว่า ทางการเงินจะเริ่มดำเนินการทดลองการบริหารดังกล่าวใน 4 ด้านที่สำคัญ ได้แก่ การลงทุน การค้า การเงิน และระบบกฎหมายการบริหารงานของภาครัฐ

ในส่วนการเงินนั้น ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเขตการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้ เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม ค.ศ. 2016 ธนาคารแห่งชาติจีน กระทรวงพาณิชย์จีน คณะกรรมการกำกับดูแลและตรวจสอบการธนาคารจีน คณะกรรมการกำกับดูแลและตรวจสอบตลาดหลักทรัพย์ กรมควบคุมเงินตราต่างประเทศ และนครเซี่ยงไฮ้ได้ร่วมกันพิมพ์เผยแพร่ “แผนดำเนินการเร่งสร้างสรรค์ศูนย์กลาง

³ <http://finance.qq.com/a/046366/20151030.html>

การเงินเซี่ยงไฮ้ภายใต้การผลักดันเขตทดลองการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้ (ต่อไปนี้จะเรียกสั้นๆ ว่า แผนฯ)” ทั้งหมดมี 40 มาตรา ในแผนฯ กำหนดไว้ว่า

- 1) จีนจะทดลองเปิดเสรีโครงการเงินทุนในรูปเงินหยวนอย่างค่อยเป็นค่อยไป สิ่งแรกคือทดลองเปิดเสรีบัญชีทุนสกุลหยวน (Capital Account Convertibility: CAC)
- 2) ส่งเสริมการใช้เงินหยวนในต่างประเทศโดยผ่านช่องทางการค้าระหว่างประเทศ การลงทุนโดยตรงในต่างประเทศและการลงทุนภาคการเงินในต่างประเทศ เพื่อบรรลุเป้าหมายการขยายการใช้เงินหยวนข้ามประเทศนั้น อนุญาตให้นิติบุคคลสามารถดำเนินการแลกเปลี่ยนเงินหยวนได้อย่างเสรีภายในพื้นที่เขตการค้าเสรี
- 3) ผลักดันการแลกเปลี่ยนเงินหยวนอย่างเสรีไปทีละขั้นตอน หลังจากอนุญาตให้นิติบุคคลสามารถดำเนินการแลกเปลี่ยนเงินหยวนได้อย่างเสรีในพื้นที่เขตการค้าเสรีแล้ว แรงจูงใจให้บุคคลตามเงื่อนไขที่กำหนดสามารถไปลงทุนในต่างประเทศได้ ปฏิรูประบบการควบคุมเงินต่างประเทศ ศึกษาความเป็นไปได้ให้บุคคลสามารถแลกเปลี่ยนเงินหยวนในจำนวนที่เหมาะสมในเขตทดลองการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้ นอกจากนั้นทางการเงินจะอนุญาตให้องค์กรการเงินต่างชาติตามเงื่อนไขที่กำหนดสามารถก่อสร้างธนาคารเงินทุนต่างชาติในพื้นที่เขตทดลองการค้าเสรีได้ รวมถึงอนุญาตให้กลุ่มเงินทุนเอกชนในจีนสามารถร่วมกับองค์กรการเงินต่างชาติเปิดธนาคารทุนจีน-ต่างชาติได้
- 4) ในอนาคตหากจีนเข้าร่วมในกรอบความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) ซึ่งริเริ่มโดยสหรัฐอเมริกาด้วยแล้ว เขตการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้ก็จะมียุทธศาสตร์เหมือนเป็นประตูแห่งแรกของจีนที่เปิดกว้างสู่ต่างประเทศ

5.2) เขตทดลองการค้าเสรีกว่างโจว - China (Guangzhou) Pilot Free Trade Zone

เขตทดลองการค้าเสรีกว่างโจว จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนธันวาคมปี ค.ศ. 2014 ครอบคลุม 3 พื้นที่ ได้แก่ เขตการค้าเสรีหนานซา เมืองกว่างโจว เขตการค้าเสรีเฉียนไห่เสอไห่ เมืองเซินเจิ้น และเขตการค้าเสรีเหิงฉิน เมืองจูไห่ รวมพื้นที่ 116.2 ตารางกิโลเมตร

ภารกิจหลักของเขตทดลองการค้าเสรีกว้างไกล มีดังนี้

- 1) เป็นเขตทดลองเปิดเสรีบัญชีทุน และส่งเสริมนโยบายผลักดันเงินหยวนสู่สากล
- 2) แสวงหาหลักเกณฑ์การค้าการลงทุนระหว่างประเทศที่เปิดกว้างและสะดวกยิ่งขึ้น
- 3) เป็นเขตทดลอง FTA มาตรฐานสูง เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกภายหลังความตกลง TPP และ TTIP
- 4) เป็นเขตสาธิตการพัฒนาและการรวมตัวเชิงลึกของมณฑล

5.3) เขตทดลองการค้าเสรีเทียนจิน

เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม ค.ศ. 2014 ได้มีการกำหนดจัดตั้งพื้นที่นำร่องเขตการค้าเสรีเทียนจิน ซึ่งมีพื้นที่รวม 119.9 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม 3 เขตพื้นที่ ได้แก่ เขตท่าเรือเทียนจิน เขตท่าอากาศยานเทียนจิน และเขตศูนย์กลางธุรกิจปิ่นไห่แห่งใหม่

วันที่ 24 มีนาคม ค.ศ. 2015 กรมการเมืองส่วนกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีนได้อนุมัติหลักการว่าด้วยการจัดตั้งพื้นที่นำร่องเขตการค้าเสรีกว้างไกล เทียนจิน และฝูเจี้ยน⁴

วันที่ 21 เมษายน ค.ศ. 2015 เวลา 10.00 น. มีพิธีเปิดป้ายพื้นที่นำร่องเขตการค้าเสรีจีน (เทียนจิน) ชื่อย่อ “เขตการค้าเสรีเทียนจิน”) อย่างเป็นทางการ

พื้นที่นำร่องเขตการค้าเสรีจีน (เทียนจิน) (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “เขตการค้าเสรีเทียนจิน”) เขตนี้เป็นเขตการค้าเสรีระดับพื้นที่ที่รัฐบาลกลางจัดตั้งขึ้นในเขตพื้นที่นครเทียนจิน เป็นเขตพื้นที่นำร่องแห่งแรกทางภาคเหนือของจีน และเป็นเขตการค้าเสรีที่รัฐบาลกลางของจีนจัดตั้งขึ้นเป็นลำดับที่สองรองจากเขตการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้ด้วย

กลยุทธ์ของเขตการค้าเสรีเทียนจินคือการสร้างระบบใหม่ การเน้นบทบาทพื้นที่นำร่อง ทั้งนี้เพื่อให้เขตพัฒนาร่วม “จิงจินจี้” (ปักกิ่ง เทียนจิน เหอเป่ย์) กลายเป็นเวทีที่เปิดกว้างสู่ภายนอก เพื่อให้เขตพัฒนาร่วม “จิงจินจี้” เป็นฐานริเริ่มทดลองระบบการบริหารแบบใหม่ เป็นพื้นที่นำร่องแห่งใหม่นับตั้งแต่การปฏิรูปและเปิดประเทศของจีน รวมทั้งมีพื้นที่เป้าหมายครอบคลุมทั่วโลก เป้าหมายหลักของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีจะใช้เวลา 3-4 ปี เพื่อทดลองสร้างเขตการค้าเสรีเทียนจินให้เป็นเขตการค้าเสรีสากลระดับต้นๆ ของโลก ที่มีเสรีทางการค้า มีความคล่องตัวในการลงทุน เป็นแหล่งรวมอุตสาหกรรมชั้นสูง มีระบบบริการทางการเงินที่สมบูรณ์แบบ มีข้อกำหนดและกฎหมายที่เป็นมาตรฐาน บริหารอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นต้นแบบให้กับพื้นที่อื่นๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถเป็น

⁴<http://baike.baidu.com/item/>

ต้นแบบให้เขตพัฒนาร่วม “จิงจินจี” ได้และเตรียมพร้อมรองรับการปรับเปลี่ยนของรูปแบบเศรษฐกิจจีนในอนาคต

เขตการค้าเสรีเทียนจินมีพื้นที่ 119.9 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม 3 เขตพื้นที่ดังนี้

1) เขตท่าเรือตงเจียงในนครเทียนจิน มีพื้นที่ 30 ตารางกิโลเมตร (รวมท่าเรือคลังสินค้าทัณฑ์บน 10 ตารางกิโลเมตร) เป็นท่าเรือขนส่งหลักทางภาคเหนือและเป็นศูนย์กลางการขนส่งสากลที่สำคัญของจีน จะเน้นการพัฒนาระบบบริการรูปแบบใหม่ ทั้งโลจิสติกส์ การค้าระหว่างประเทศ การเงินและการเข้าพื้นที่ ซึ่งมีนโยบายใหม่ๆ 4 ด้าน ได้แก่ นโยบายขึ้นทะเบียนเรือ นโยบายจัดเก็บภาษีเรือ การเงินเพื่อการขนส่งทางเรือ บริการเข้าพื้นที่ รวม 22 รายการ นับตั้งแต่เริ่มโครงการ “เขตนาร่องการค้าเสรี” จนถึงเดือนเมษายน ปี ค.ศ. 2017 ทำให้มีองค์กรธุรกิจเกิดใหม่ในพื้นที่ตงเจียง 5,289 ราย มีเงินทุนจดทะเบียนรวม 4.42 แสนล้านหยวน ในจำนวนนี้มี 967 ราย ที่มีเงินทุนจดทะเบียนมากกว่า 100 ล้านหยวน ซึ่งนับว่าเป็นช่วงเฟื่องฟูที่สุดนับตั้งแต่ก่อสร้างท่าเรือตงเจียงเป็นต้นมา หากมองในแง่ของประเภทธุรกิจแล้วพบว่าธุรกิจที่มาก่อตั้งจะประกอบด้วย 5 ประเภทหลักๆ ได้แก่ การขนส่งทางเรือ โลจิสติกส์ การเข้าพื้นที่ การชำระหนี้ และการซื้อขายบัญชีลูกหนี้ ซึ่งรวมแล้วมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 76.40 ของธุรกิจทั้งหมด

2) เขตท่าอากาศยานเทียนจิน มีพื้นที่ 43.1 ตารางกิโลเมตร (รวมโซนคลังสินค้าทัณฑ์บนเทียนจิน 1 ตารางกิโลเมตร และศูนย์กลางธุรกิจบินไห่แห่งใหม่ 1.96 ตารางกิโลเมตร) เป็นแหล่งรวมอุตสาหกรรมสมัยใหม่และแหล่งรวมองค์กรบูรณาการการใช้เทคโนโลยีที่สำคัญของเทียนจิน จะเน้นการพัฒนาการให้บริการด้านอุตสาหกรรมการผลิต ได้แก่ ด้านอุตสาหกรรมไฮเทค ด้านการศึกษาค้นคว้าและการออกแบบ รวมทั้งด้านการขนส่งทางอากาศ เช่น การบินและอวกาศ การผลิตอุปกรณ์เครื่องจักร เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ เป็นต้น กลายเป็นแหล่งรวมผลิตภัณฑ์ทั้งการบินพลเรือน การผลิตอุปกรณ์เครื่องจักร ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ยารักษาโรค สินค้าเคลื่อนที่เร็วและบริการสมัยใหม่ การเริ่มโครงการในระยะแรก (ปี ค.ศ. 2017) ทำให้เขตท่าอากาศยานมีธุรกิจเกิดใหม่ 11,877 แห่ง มีเงินทุนจดทะเบียนรวม 2.99 แสนล้านหยวน

3) เขตศูนย์กลางธุรกิจบินไห่แห่งใหม่ มีพื้นที่ 46.8 ตารางกิโลเมตร (รวมโซนท่าเรือในคลังสินค้าทัณฑ์บนเทียนจินและเขตโลจิสติกส์ทัณฑ์บน 4 ตารางกิโลเมตร) เป็นแหล่งปฏิรูปนวัตกรรมของเทียนจิน และเป็นศูนย์กลางของเขตศูนย์กลางธุรกิจบินไห่ จะเน้นการพัฒนาด้านการบริการสมัยใหม่ ได้แก่ การบริการทางการเงินเป็นหลัก ซึ่งมีน้อยเมืองในประเทศจีนที่มีจุดเด่นด้านการให้บริการทางการเงิน ปัจจุบัน พื้นที่นี้มีอาคารเพื่อประกอบธุรกิจจำนวน 63 แห่งที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง โดยเปิดใช้งานแล้ว 10 แห่ง ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจประเภทกองทุน การซื้อขายบัญชีลูกหนี้ การเข้าพื้นที่ การชำระหนี้สินทางการค้า แต่ละธุรกิจล้วนขยายตัวอย่างรวดเร็ว

นับตั้งแต่เริ่มโครงการเป็นต้นมา ทำให้มีธุรกิจเกิดใหม่ 1.3 หมื่นแห่ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.7 ของธุรกิจในเขตการค้าเสรีเทียนจิน มีเงินทุนจดทะเบียนรวม 3.8 แสนล้านหยวน มีจำนวน 1,513 องค์กรธุรกิจที่มีทุนจดทะเบียนมากกว่า 50 ล้านหยวน มีธุรกิจเงินทุนต่างประเทศ 269 แห่ง เขตนี้เริ่มก่อตัวเป็นแหล่งรวมธุรกิจที่มีเอกลักษณ์สามอย่าง คือ 1) มีแหล่งเงินทุนใหม่ 2) ใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต 3) มีการค้าระหว่างประเทศและการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบบข้ามพรมแดน

เขตนาร่องการค้าเสรีเทียนจินจะเน้นนำร่องให้เกิดการพัฒนา “จิงจินจี” ใน 5 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการ การลงทุน การค้าขาย การเงิน และสร้างปัจจัยเกื้อหนุน

1. การเร่งปรับเปลี่ยนบทบาทรัฐ เป็นการปฏิรูประบบบริหารของภาครัฐที่จะยกระดับคุณภาพของการให้บริการ โดยจะแยกระบบตรวจสอบงานออกจากการติดตามงาน ทั้งนี้ยังจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองกลาง ผลักดันให้การตรวจรับรองหันมาเน้นการตรวจรับรองระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการแทนที่การตรวจรับรองก่อนดำเนินการ รวมทั้งสร้างระบบบริการที่สอดคล้องกับสากล สอดคล้องกับตลาด สอดคล้องกับกฎหมายและมีความสะดวกสบายในการค้าและการลงทุน

2. การขยายและเปิดกว้างในด้านการลงทุน เป็นการเร่งสร้างระบบกฎระเบียบด้านการค้าการลงทุนที่มีมาตรฐานสูงและเชื่อมโยงกับสากล โดยจะลดกำแพงด้านเงื่อนไขใบอนุญาตด้านปริมาณหุ้นที่ถือครอง และด้านสัดส่วนเงินทุนต่างชาติที่ลงทุนในธุรกิจภาคบริการและอุตสาหกรรมการผลิตสมัยใหม่ พร้อมทั้งปฏิรูประบบวิธีบริหารจัดการธุรกิจเงินทุนต่างชาติ มีการบริหารด้วยระบบสวัสดิการประชารัฐและกิจการต้องห้าม (Negative List) ก่อนออกใบอนุญาตสร้างช่องทางการให้บริการเงินทุนต่างชาติแบบ “One Stop Service” เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้นักลงทุน

3. การเร่งยกระดับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการค้า เป็นการพัฒนาการบริการทางการค้าที่เพิ่มความเข้มข้นของการเป็นแหล่งนำร่องการปฏิรูปการค้าขายสินค้าระหว่างประเทศ ปฏิรูปการส่งมอบสินค้าทัณฑ์บนซื้อขายล่วงหน้า และปฏิรูปการค้าอิเล็กทรอนิกส์ข้ามพรมแดน เป็นต้น ผลักดันให้เกิดแหล่งรวมการขนส่งทางเรือ เพื่อหารูปแบบและระบบพัฒนาการเดินเรือที่มีศักยภาพทางการแข่งขันในระดับสากล สร้างรูปแบบบริหารและบริการแบบ Single Window สำหรับการค้าระหว่างประเทศ

4. การเพิ่มความเข้มข้นของการสร้างและค้นหาแหล่งเงินทุนใหม่ๆ เป็นการนำร่องระบบอัตราดอกเบี้ยตามกลไกตลาด นำร่องการใช้จ่ายเงินหยวนข้ามพรมแดน นำร่องการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น โดยจะสร้างบัญชีผู้ค้าอิสระที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ เร่งสร้างความสะดวกสบายให้แก่การลงทุนระหว่างประเทศและเร่งเปิดเสรีบัญชีทุนเงินหยวน (RMB capital account

convertibility) ทั้งนี้ ยังผลักดันให้ธุรกิจบริการทางการเงินมีการเปิดกว้างอย่างรอบด้านให้แก่ทุนเอกชนและหน่วยงานทางการเงินจากต่างชาติที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์กำหนด มีนโยบายใหม่ๆ สำหรับธุรกิจเช่าที่ สร้างพื้นที่ให้แก่แหล่งเช่าที่ในเทียนจินและพื้นที่สำหรับลงทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์การเช่าที่ในเทียนจิน เพื่อให้เชื่อมโยงกับนโยบายการเช่าซื้อของสากล โดยสร้างระบบป้องกันและควบคุมความเสี่ยงทางการเงินที่มีความสมบูรณ์แบบ

5. การสร้างปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนา “jingjinji” เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของท่าเรือนำเข้าและส่งออก มีการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนและยกระดับการผลิตภายในพื้นที่ มีการผลักดันให้เกิดการบูรณาการระหว่างการให้บริการทางการเงินและการตลาดเข้าด้วยกัน สร้างนวัตกรรมใหม่และทรัพยากรบุคคลระดับสูงเพื่อพัฒนาพื้นที่ โดยปฏิรูปการบูรณาการระบบตรวจสอบผ่านแดนของ “jingjinji” ตามบทบาทพื้นที่ศูนย์กลางของระเบียงเศรษฐกิจจีน มองโกเลีย รัสเซีย และตามบทบาทศูนย์กลางย่อยแห่งยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางทะเล เพื่อผลักดันการสร้าง “The Belt and Road”

5.4) เขตทดลองการค้าเสรีฝูเจี้ยน

เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2014 สำนักนายกรัฐมนตรีจีนได้มีกำหนดจัดตั้งพื้นที่นำร่องเขตการค้าเสรีฝูเจี้ยน ซึ่งเป็นเขตการค้าเสรีลำดับที่สองรองจากเขตการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้

เขตการค้าเสรีฝูเจี้ยน มีพื้นที่ 118 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม 3 เขตพื้นที่ ได้แก่ เขตผิงถาน (43 ตารางกิโลเมตร) เขตเซี่ยเหมิน (43.78 ตารางกิโลเมตร) และเขตฝูโจว (31.26 ตารางกิโลเมตร)

การวิเคราะห์คุณลักษณะของพื้นที่

1) การจัดแบ่งพื้นที่ตามคุณลักษณะ

เขตผิงถานเน้นสร้างความสัมพันธ์แบบครอบครัวระหว่างจีนแผ่นดินใหญ่กับจีนไต้หวันและจุดเด่นด้านความเป็นเกาะท่องเที่ยวระดับสากล เขตเซี่ยเหมินเน้นพัฒนาเขตนาร่องกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ใหม่ (Emerging Industry) และอุตสาหกรรมบริการระหว่างจีนแผ่นดินใหญ่กับจีนไต้หวัน เป็นศูนย์โลจิสติกส์ทางอากาศของภาคตะวันออกเฉิียงใต้ อีกทั้งเป็นศูนย์บริการทางการเงินและศูนย์กลางการค้าจีน-ไต้หวัน ส่วนเขตฝูโจวเน้นสร้างฐานอุตสาหกรรมสมัยใหม่เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความร่วมมือของประเทศต่างๆ ตลอดเส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ 21 และเป็นเขตนาร่องความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมบริการและการเงินรูปแบบใหม่ระหว่างจีนแผ่นดินใหญ่กับจีนไต้หวัน

2) สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

มณฑลฝูเจี้ยนตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งด้านตะวันออกเฉียงใต้ของจีน ทิศตะวันออกติดกับเกาะไต้หวัน และอยู่ไม่ไกลจากฮ่องกงและมาเก๊า มีพื้นที่บนบก 1.214 แสนตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ทางทะเล 1.36 แสนตารางกิโลเมตร เป็นหนึ่งในประตูเอเชียแปซิฟิกที่สำคัญของจีน

มณฑลฝูเจี้ยนมีภูมิอากาศที่อบอุ่น ต้นไม้เขียวตลอดปี อุณหภูมิเฉลี่ยต่อปี 17-21 องศาเซลเซียส มีปริมาณน้ำฝนมากเพียงพอ คุณภาพอากาศอยู่ในระดับดี มีสัดส่วนพื้นที่ป่ามากเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ (ร้อยละ 65.95 ของพื้นที่ทั้งหมด) ทรัพยากรน้ำ อากาศและสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพมีคุณภาพดีเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ จนถูกขนานนามว่า “ฝูเจี้ยนเมืองสะอาดแจ่มใส”

3) สิ่งแวดล้อมการลงทุน

มณฑลฝูเจี้ยนเป็นเขตใหม่ที่มีโอกาสการพัฒนาสูง มีศักยภาพในการแข่งขันมากที่สุดในประเทศจีน ปี ค.ศ. 2017 GDP ของฝูเจี้ยนเท่ากับ 3.23 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.1 มูลค่าการค้าปลีกสินค้าอุปโภคบริโภคเท่ากับ 6.8844 แสนล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.5 มูลค่าการนำเข้าส่งออก 1.159 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.0 เงินลงทุนจริงจากต่างชาติ 8.58 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.7 จนในสิ้นเดือนมิถุนายนของปี 2560 มณฑลฝูเจี้ยนได้อนุมัติหน่วยงานธุรกิจเงินทุนต่างชาติไปแล้ว 27, 270 ราย มูลค่าเงินลงทุนจริง 1 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ นอกจากนี้ยังมีบริษัท 70 บริษัทที่มีรายชื่ออยู่ใน 500 บริษัทที่ใหญ่ที่สุดในโลกเข้ามาลงทุนตั้งกิจการในฝูเจี้ยนอีกด้วย

4) การคมนาคมขนส่ง

มณฑลฝูเจี้ยนมีระบบการขนส่งที่บูรณาการทั้งท่าเรือขนาดใหญ่ ถนนซูเปอร์ไฮเวย์ รถไฟความเร็วสูง และท่าอากาศยานสมัยใหม่ que เชื่อมต่อกับพื้นที่ต่างๆ ทั้งในจีนแผ่นดินใหญ่ ไต้หวัน ฮ่องกง มาเก๊า ญี่ปุ่น เกาหลีและประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างไร้รอยต่อ มณฑลฝูเจี้ยนยังเป็นหนึ่งใน 5 เมืองท่าขนาดใหญ่ที่สำคัญของจีน มีเส้นทางเดินเรือขนส่งนานาชาติกว่า 160 เส้นทางสู่ประเทศต่างๆ รวมกว่า 130 ประเทศ ยอดรวมการขนส่งตู้คอนเทนเนอร์ขนาดมาตรฐานในปี 2556 อยู่ที่ 11.70 ล้านตู้ มณฑลฝูเจี้ยนยังมีสนามบินถึง 5 แห่ง มีเส้นทางการบินทั้งในและต่างประเทศรวม 218 เส้นทาง ในปี ค.ศ. 2014 มีผู้ใช้บริการท่าอากาศยานรวมแล้วกว่า 32.15 ล้านคน⁵

⁵ <http://www.china-fjftz.gov.cn/article/index/gid/8/aid/142>

5) ข้อมูลด้านปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ

มณฑลฝูเจี้ยนตั้งอยู่ระหว่าง 2 เขตเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ “เขตเศรษฐกิจสามเหลี่ยมแม่น้ำจูเจียง” และ “เขตเศรษฐกิจสามเหลี่ยมแม่น้ำฉางเจียง” จึงเป็นพื้นที่ที่มีจุดเด่น 3 ด้าน ได้แก่

- 1) จุดเด่นด้านอุตสาหกรรมหลัก (ปิโตรเคมี อุตสาหกรรมผลิตอุปกรณ์เครื่องมือ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์)
- 2) จุดเด่นด้านอุตสาหกรรมใหม่เชิงยุทธศาสตร์ (ยาชีวเวชภัณฑ์ พลังงานทดแทน การผลิตวัสดุสมัยใหม่ การประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อม สินค้าสร้างสรรค์เชิงวัฒนธรรม)
- 3) อุตสาหกรรมเบา สิ่งทอ และป่าไม้ เป็นต้น

6) ข้อมูลด้านการสื่อสาร

การบริการด้านการสื่อสารของฝูเจี้ยนอยู่แถวหน้าของประเทศ ทุกอำเภอทุกตำบลล้วนสามารถโทรศัพท์ระหว่างประเทศได้ ทำให้สามารถติดต่อกับประเทศต่างๆ ได้กว่า 180 ประเทศ

7) ข้อมูลด้านทรัพยากรมนุษย์

ฝูเจี้ยนเป็นหนึ่งในมณฑลที่การศึกษามีความก้าวหน้ามากที่สุดของจีน บุคลากรในสถาบันวิทยาศาสตร์จีนและสถาบันวิศวกรรมจีนที่ทำงานอยู่ในพื้นที่ฝูเจี้ยน (ทั้งชาวฝูเจี้ยนและคนต่างถิ่น) มีจำนวนมากเป็นอันดับ 3 ของประเทศ ทั้งหมดมีหน่วยงานด้านการวิจัยประเภทต่างๆ รวม 5,200 แห่ง มีสถาบันอุดมศึกษา 85 แห่ง ผลิตบุคลากรด้านวิทยาการและด้านเทคนิคประเภทต่างๆ รวมปีละกว่า 178,500 คน

8) โอกาสในการเติบโต

สำหรับฝูเจี้ยน การจัดตั้งเขตนารองการค้าเสรี การผลักดันการสร้างระบบบริหารใหม่ การสร้างสิ่งแวดล้อมธุรกิจที่เพิ่มความเป็นสากล ตามกลไกตลาด และตามกฎหมาย ถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะจะก่อให้เกิดการเร่งพัฒนาซอฟต์แวร์การสานต่อนโยบายปรับเปลี่ยนการบริหารเศรษฐกิจของรัฐ และการผลักดันการพัฒนาอย่างยั่งยืนของเขตการค้าฝูเจี้ยน

เขตการค้าเสรีฝูเจี้ยนจะส่งเสริมการปฏิรูปด้วยการเปิดกว้าง ยึดมั่นในหลักการบูรณาการระหว่างการเปิดกว้างและการปฏิรูป หลอมรวมคุณลักษณะของพื้นที่เข้ากับการบริหารใหม่ๆ ผลักดันการปรับเปลี่ยนสภาพของรัฐบาล สร้างสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจที่เป็นสากล ตามกลไกตลาดและตามกฎหมายสมกับบทบาทความเป็นพื้นที่นารอง

เขตการค้าเสรีผู้เจียนเน้นจุดยืนในการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับไต้หวัน อาศัยข้อได้เปรียบของผู้เจียนเพิ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ริเริ่มการเปิดเสรีทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่การเคลื่อนย้ายทรัพยากรมนุษย์ระหว่างจีนแผ่นดินใหญ่กับจีนไต้หวันโดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและลักษณะพิเศษของผู้เจียน

เขตการค้าเสรีผู้เจียนยังมีบทบาทส่งเสริมยุทธศาสตร์ “The Belt and Road” ในฐานะที่เป็นพื้นที่หลักของเส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ 21 ตามมติของสำนักนายกรัฐมนตรีจีน มณฑลผู้เจียนได้ ขยายความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ตลอดเส้นทางของเส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ 21 เพื่อส่งเสริมการเปิดกว้างของมณฑลผู้เจียน

5.5) เขตทดลองการค้าเสรีเขตใหม่สงอัน

เขตใหม่สงอัน (Xiongan New Area) อยู่ในพื้นที่มณฑลเหอเป่ย์ ระหว่างปักกิ่ง เทียนจิน และเป่ตัง ครอบคลุมอำเภอสอง อำเภอหรงเฉิง อำเภออันซินและบางส่วนของพื้นที่โดยรอบ

วันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 2017 รัฐบาลกลางพรรคคอมมิวนิสต์และสำนักนายกรัฐมนตรีได้พิมพ์ประกาศเรื่องการกำหนดจัดตั้งเขตใหม่สงอันขึ้นในมณฑลเหอเป่ย์⁶

ตามรายงานของสำนักข่าวซินหัว ในระยะยาวเขตใหม่สงอันจะรองรับประชากร 2 ถึง 2.5 ล้านคน

ตามมาตรฐานความเป็นตัวเมืองที่คณะกรรมการพัฒนาและปฏิรูปแห่งชาติประกาศไว้ เมืองที่มีประชากร 1 ล้านคนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 3 ล้านคนจัดเป็นเมืองใหญ่อันดับที่ 2 ดังนั้น เขตใหม่สงอันมิได้มีเป้าหมายที่จะสร้างให้เป็นเมืองใหญ่พิเศษ แต่สร้างเพื่อเป็นเมืองอันดับ 2 คล้ายเมืองในระดับท้องถิ่นอื่นๆ⁷

ความเป็นมาและความสำคัญ

จำนวนประชากรในนครปักกิ่งมีมากกว่า 21 ล้านคน ซึ่งใกล้เคียงกับเป้าหมายการควบคุมประชากรที่ตั้งไว้ 23 ล้านคนในปี 2563 ด้วยเหตุนี้ ทำให้เกิดภาวะ “โรคมหานคร” เช่นปัญหาการจราจรแออัด ปัญหาราคาบ้านพุ่งสูง การใช้ทรัพยากรมากเกินไป ฯลฯ ต้นตอของปัญหาเหล่านี้มาจากการรับภาระที่ไม่เกี่ยวข้องกับความเป็นเมืองหลวงมากเกินไป ประธานาธิบดีสีจิ้นผิงได้เน้นย้ำหลายครั้งว่า การกระจายภารกิจที่ไม่เกี่ยวข้องกับความเป็นเมืองหลวงของปักกิ่งออกไปนับเป็นเรื่องสำคัญที่สุดสำหรับการพัฒนาร่วม “ Jing-Jin-Ji ” ที่ผ่านมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ประกาศแผนการเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนาร่วม “ Jing-Jin-Ji ” แล้วรวม 12 ฉบับ ทั้งนี้ เพื่อเร่งสร้างระบบการจราจร สิ่งแวดล้อม ชีวภาพ และอุตสาหกรรมให้เกิดขึ้นโดยเร็ว อีกทั้งเพื่อเร่งขับเคลื่อนการปฏิรูปด้วยนวัตกรรมและการ

⁶ <http://baike.baidu.com/item/%E9%9B%84%E5%AE%89%E6%96%B0%E5%8C%BA>

⁷ <http://news.163.com/17/0418/13/CIAC5JG70001875N.html?baike>

ปฏิรูประบบ ผลักดันการใช้สาธารณูปโภคพื้นฐานร่วมกัน ปักกิ่ง เทียนจินและเหอเป่ย์ยังได้ออกประกาศว่าด้วยเรื่องแผนและแนวปฏิบัติเพื่อตอบสนองนโยบายพัฒนาร่วม “จิงจินจี” การวางแผนและสร้างเขตใหม่สงอันนับเป็นส่วนสำคัญยิ่งของการกระจายภารกิจที่ไม่เกี่ยวข้องกับความเปราะบางของปักกิ่งออกไป

ท่ามกลางยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป การสร้างเขตใหม่สงอันก็ยิ่งมีความสำคัญทั้งต่อปัจจุบันและต่ออนาคตมากขึ้น

- ประการที่หนึ่งคือ การกระจายภารกิจที่ไม่เกี่ยวข้องกับความเปราะบางของปักกิ่งออกไปนั้นสามารถบรรเทาอาการของ “โรคมหานคร” ของปักกิ่งได้ ซึ่งเขตใหม่สงอันและศูนย์ย่อยกลางกรุงปักกิ่งจะเป็นเมืองปักกิ่งสองข้างที่ทำให้ปักกิ่งสามารถบินต่อไปได้
- ประการที่สองคือ การสร้างเขตใหม่สงอัน ยังส่งผลดีต่อการเติมเต็มช่องว่างในการพัฒนาพื้นที่ ยุกระดับการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของมณฑลเหอเป่ย์ ก่อให้เกิดการพัฒนาพื้นที่ใหม่ๆ และผลักดันการก่อสร้างในเขตจางเป่ย์ที่จะรองรับกีฬาโอลิมปิกฤดูหนาวปักกิ่งในปี ค.ศ. 2022 จะเห็นว่า เมื่อสร้างเขตใหม่สงอันแล้ว จะทำให้สงอันและจางเป่ย์เป็นเหมือนปักกิ่งสองข้างของเหอเป่ย์เช่นกัน
- ประการที่สาม ส่งผลดีต่อการปรับปรุงโครงสร้างเมืองในพื้นที่ “จิงจินจี” โดยจะขยายและพัฒนาพื้นที่ใหม่ๆ ค้นหาวิธีการพัฒนาพื้นที่แออัดรูปแบบใหม่ สร้างแรงขับเคลื่อนใหม่ด้วยนวัตกรรมทั่วประเทศ เร่งสร้างกลุ่มเมืองระดับโลกในพื้นที่ “จิงจินจี”

นายหวังจินหยิง รองคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเหอเป่ย์เห็นว่า บทบาทของเขตใหม่สงอันแตกต่างจากเซินเจิ้นและผู้ต่ง แต่ขณะเดียวกันการกำหนดให้เขตใหม่สงอัน มีจำนวนประชากรจำนวนน้อยถือเป็นเรื่องที่เหมาะสมแล้ว เพราะเขตใหม่สงอันไม่ใช่เขตใหม่ในรูปแบบเขตเศรษฐกิจ แต่เป็นพื้นที่รองรับการกระจายภารกิจของปักกิ่งในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับความเปราะบางของปักกิ่ง และเป็นสถานที่สำหรับการพัฒนาของอุตสาหกรรมใหม่ภายใต้แนวคิดใหม่ๆ แบบที่ไม่เคยมีมาก่อน⁸

⁸ <http://news.163.com/17/0418/13/CIAC5JG70001875N.html?baike>

การเลือกทำเล

มองจากสภาพทั่วไป การวางแผนและก่อสร้างสถานที่รองรับแห่งนี้ จำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรจากเมืองใหญ่ในปัจจุบัน คือปักกิ่ง เทียนจินและสือเจียจวง และต้องมีระบบขนส่งจราจรที่สะดวกสบาย และมีคุณสมบัติด้านพื้นที่ที่เหมาะสม

ขอบเขตตามแผนของเขตใหม่สงอันจะครอบคลุมอำเภอสง อำเภอหรงเฉิง อำเภออันซินและบางส่วนของพื้นที่โดยรอบ สถานที่ตั้งอยู่ระหว่างปักกิ่ง เทียนจิน และเป่ตัง การวางแผนและก่อสร้างเขตใหม่สงอันเริ่มก่อสร้างจากพื้นที่เฉพาะบางจุด โดยช่วงเริ่มต้นมีพื้นที่ก่อสร้างราว 100 ตารางกิโลเมตร ระยะที่สองจะมีพื้นที่ราว 200 ตารางกิโลเมตร ระยะยาวจะมีพื้นที่ราว 2,000 ตารางกิโลเมตร

มองโดยภาพรวมแล้ว พื้นที่นี้มีจุดเด่นที่ชัดเจน การจราจรสะดวกและเชื่อมต่อถึงทุกพื้นที่ ปัจจุบันมีถนนซูเปอร์ไฮเวย์และทางรถไฟหลายเส้นทาง สามารถเดินทางถึงปักกิ่ง เทียนจิน และสือเจียจวงได้ภายในเวลา 30 นาที ซึ่งถือว่าค่อนข้างรวดเร็ว นอกจากนี้ ยังมีสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพที่ดี มีความเข้มแข็งด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร มีทะเลสาบไปหยางเตียนซึ่งเป็นทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในที่ราบภาคเหนือของจีน มีทรัพยากรน้ำที่ค่อนข้างสมบูรณ์ สามารถตอบสนองการใช้น้ำในระบบชีวภาพภายในพื้นที่ได้ เป็นพื้นที่ที่มีการบุกเบิกค่อนข้างน้อย ยังมีช่องว่างสำหรับการพัฒนาอย่างมหาศาล มีคุณสมบัติด้านความเป็นพื้นที่ก่อสร้างที่มีระดับและมาตรฐานสูง

การเลือกทำเลสำหรับสร้างเขตใหม่สงอันเป็นการเลือกโดยดูจากสภาพความเป็นจริงของพื้นที่ ซึ่งผ่านการเปรียบเทียบและคัดเลือก การศึกษาทางวิทยาศาสตร์ และการร่วมอภิปรายของผู้เชี่ยวชาญอย่างเข้มข้น สุดท้ายจึงกำหนดเลือกสถานที่แห่งนี้⁹

ขอบเขตพื้นที่ตามแผนการก่อสร้าง

ขอบเขตของพื้นที่ก่อสร้างตามแผนก่อสร้างเขตใหม่สงอันจะครอบคลุมอำเภอสง อำเภอหรงเฉิง อำเภออันซินและบางส่วนของพื้นที่โดยรอบ สถานที่ตั้งอยู่ระหว่างปักกิ่ง เทียนจิน และเป่ตัง เป็นพื้นที่ที่มีจุดเด่นชัดเจน การจราจรสะดวกและเชื่อมต่อถึงทุกพื้นที่ที่มีสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพที่ดี มีความเข้มแข็งในด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ปัจจุบันยังมีการบุกเบิกพื้นที่ค่อนข้างน้อย มีช่องว่างสำหรับการพัฒนาอย่างมหาศาล มีคุณสมบัติด้านความเป็นพื้นที่ก่อสร้างที่มีระดับและมาตรฐานสูง การวางแผนและก่อสร้างเขตใหม่สงอันเริ่มก่อสร้างจากพื้นที่เฉพาะบางจุด โดยช่วงเริ่มต้นมีพื้นที่ก่อสร้างราว 100 ตารางกิโลเมตร ที่สองจะมีพื้นที่ราว 200 ตารางกิโลเมตร และระยะยาวจะมีพื้นที่ราว 2,000 ตารางกิโลเมตร

⁹ http://www.gov.cn/zhengce/2017-04/04/content_5183241.htm#1

6.2 สถานภาพการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงพาณิชย์จีนกล่าวถึงสภาพการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศของจีนในเดือนมกราคม – ธันวาคม ค.ศ. 2017 ว่ามูลค่าเงินลงทุนจริงจากต่างประเทศตั้งแต่เดือนมกราคม – ธันวาคม ค.ศ. 2017 มีมูลค่า 877,560 ล้านหยวน (ประมาณ 131,040 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.9 จากปีที่แล้ว โดยมีจุดเด่นการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศดังนี้

ภาพรวมการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติของทั้งประเทศยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในเดือนมกราคม – ธันวาคม มีบริษัทต่างชาติที่มาลงทุนจัดตั้งบริษัทใหม่ในประเทศจีนจำนวน 35,652 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.8 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว มีมูลค่าเงินลงทุนจากต่างประเทศที่ใช้ได้จริง 877,560 ล้านหยวน (ประมาณ 131,040 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.9 จากปีที่แล้ว ทั้งนี้ เฉพาะเดือน ธันวาคม มีบริษัทต่างชาติที่มาลงทุนจัดตั้งบริษัทใหม่ในจีนจำนวน 4,837 ราย เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ 36.5 มีมูลค่าเงินลงทุนจากต่างประเทศที่ใช้ได้จริง 73,940 ล้านหยวน (ประมาณ 11,130 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) ลดลงร้อยละ 9.2 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว

การลงทุนจากต่างชาติในกิจการด้านการบริการเทคโนโลยีขั้นสูงและการผลิตเทคโนโลยีขั้นสูงเพิ่มมากขึ้น ในเดือนมกราคม – ธันวาคม มูลค่าการลงทุนจริงจากต่างชาติในกิจการด้านการบริการเป็นจำนวนเงิน 95,440 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.5 จากปีที่แล้ว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70.4 ของปริมาณรวมทั้งประเทศ ในจำนวนนั้น ธุรกิจด้านการบริการจัดจำหน่าย (Distribution Services) เพิ่มขึ้นร้อยละ 212.4 และการบริการด้านการขนส่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 76 ขณะเดียวกัน กิจการการบริการเทคโนโลยีขั้นสูงมีมูลค่าการลงทุนจริงจากต่างชาติ 184,650 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 93.2 จากปีก่อนหน้า โดยการลงทุนในด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ การบริการด้านดิจิทัล (Digital Content) และการบริการด้านการวิจัยและออกแบบมีการเติบโตอย่างมาก มีมูลค่าการลงทุนจริงเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วสูงถึงร้อยละ 162 ร้อยละ 88 และร้อยละ 33.9 ตามลำดับ

ด้านอุตสาหกรรมการผลิต มีมูลค่าการลงทุนจริงจากต่างชาติใน ปี ค.ศ. 2017 เป็นจำนวนเงิน 98,860 ล้านหยวน (ประมาณ 15,520 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) ลดลงจากปีที่แล้วร้อยละ 3.2 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.8 ของปริมาณรวมทั้งประเทศ ในจำนวนนั้น อุตสาหกรรมการผลิตเทคโนโลยีขั้นสูงมีมูลค่าการลงทุนจริงจากต่างชาติ 66,590 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.3 เมื่อเทียบกับปีที่แล้ว อุตสาหกรรมการผลิตยา และอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ มีมูลค่าการลงทุนจริงจากต่างชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ 111.6 และร้อยละ 47.4 ตามลำดับ

เดือนมกราคม – ธันวาคม มูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศที่ใช้ได้จริงจาก 10 อันดับประเทศแรกที่มาลงทุนในประเทศจีน มีมูลค่า 124,610 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 95.1 ของมูลค่าการลงทุนจริงจากต่างชาติของทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.2 จากปีที่แล้ว โดยมูลค่าการลงทุนจากประเทศสหรัฐอเมริกา อยู่ที่ 3,130 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ประเทศอังกฤษ อยู่ที่ 1,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ ประเทศเยอรมัน อยู่ที่ 1,540 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขณะเดียวกันการลงทุนจากกลุ่มประเทศอาเซียนในประเทศจีน มีมูลค่าการลงทุนจริง 5,210 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ 9.1 และมีมูลค่าการลงทุนจริงจากสหภาพยุโรป 28 ประเทศ เป็นจำนวนเงิน 5,560 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.4 จากปีที่แล้ว และมีการลงทุนจากประเทศที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย “The Belt and Road” เป็นมูลค่า 5,560 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.4 จากปีที่แล้ว

ทั้งนี้ พื้นที่ทางภาคตะวันตกของจีนมีการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นมาก ในขณะที่การดึงดูดการลงทุนในพื้นที่ทางภาคตะวันออกยังคงมีความสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง ในเดือนมกราคม – ธันวาคมพื้นที่ภาคตะวันตกมีมูลค่าการลงทุนจริงจากต่างชาติ 26,250 ล้านหยวน (ประมาณ 4,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.2 จากปีที่แล้ว โดยมีอัตราการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นมากกว่าพื้นที่อื่นๆ ของประเทศจีน พื้นที่ภาคกลางมีสัญญาการลงทุนจากต่างชาติมูลค่า (ประมาณ 8,300 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) พื้นที่ภาคตะวันตกมีสัญญาการลงทุนจากต่างชาติมูลค่า 49,060 ล้านหยวน (ประมาณ 7,580 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 15.2 และร้อยละ 26.5 ตามลำดับ และพื้นที่ภาคตะวันออกมีมูลค่าการลงทุนจริงจากต่างชาติ 297,120 ล้านหยวน (ประมาณ 46,910 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.7 จากปีก่อนหน้า

นอกจากนี้ มูลค่าการลงทุนจริงจากต่างประเทศ โดยวิธีการควบรวมกิจการก็มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในเดือนมกราคม – ธันวาคม มีบริษัทต่างชาติที่ลงทุนในประเทศจีนโดยวิธีการควบรวมกิจการจำนวน 544 ราย มีมูลค่าการลงทุนที่ใช้ได้จริงเป็นจำนวนเงิน 71,770 ล้านหยวน (ประมาณ 11,110 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ 3.2 และร้อยละ 19.9 ตามลำดับ

บทที่ 7 วิเคราะห์และบทสรุป

7.1 ประเทศจีนกับนโยบายคุณภาพควบคู่กับประสิทธิภาพ

ปัญหา FDI (Foreign Direct Investment) ของจีน คือ การดึงดูดเงินทุนต่างชาติและการควบคุมการดึงดูดเงินทุนต่างชาติของภาครัฐระดับท้องถิ่นบางแห่ง ซึ่งยังคงอยู่ในวังวนแห่งการแข่งขันที่ไม่คำนึงถึงต้นทุนและใช้นโยบายส่งเสริมการลงทุนโดยเปิดเขตพัฒนาพิเศษระดับท้องถิ่นอย่างพร่ำเพรื่อ อีกทั้งอนุญาตให้ใช้ที่ดินอย่างฟุ่มเฟือย โครงการที่ดำเนินการโดย FDI บางแห่งสิ้นเปลืองทรัพยากรเป็นอย่างมาก และก่อให้เกิดปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรงในอดีตที่ผ่านมาการดำเนินงาน FDI ของภาครัฐระดับท้องถิ่นบางแห่ง ตลอดจนฝ่ายบริหารขององค์กรรัฐเหล่านั้น มีการเบนความสนใจไปในทางที่ให้ความสำคัญแก่ “ผลงาน FDI” ที่เน้นแต่การดึงดูดเงินจากต่างชาติเป็นสำคัญโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพ ซึ่งมักจะดึงเอาธุรกิจที่มีลักษณะใช้แรงงานมากสิ้นเปลืองทรัพยากรและสร้างมลพิษแก่สิ่งแวดล้อมเข้าสู่ท้องถิ่นของตน ทำให้จีนต้องสูญเสียทรัพยากรมหาศาล และระบบนิเวศน์ถูกทำลายอย่างรุนแรง ทั้งนี้ ทำให้ความยั่งยืนด้านยุทธศาสตร์ FDI ถูกบั่นทอนลงเป็นอย่างมาก นอกจากรูปแบบการดึงดูดการลงทุนของรัฐบาลท้องถิ่นอย่างขาดเป้าหมายและไร้ความรับผิดชอบต่อส่วนรวมแล้ว การดำเนินงาน FDI ที่ดำเนินการโดยองค์กรในระดับต่างๆ ที่ซ้ำซ้อนกัน ขาดการรวมศูนย์ด้านทรัพยากรบุคคลและทรัพย์สิน ทำให้การดำเนินงานของท้องถิ่นบางแห่งเป็นไปในลักษณะกระจัดกระจาย สับสนและไร้ประสิทธิภาพ บางแห่งมีการกันที่ดินแปลงใหญ่ไว้โดยมิได้ใช้ประโยชน์ ทำให้ที่ดินตกอยู่ในสภาพรกร้างว่างเปล่าเป็นเวลานาน บางแห่งทำงานด้วยการใช้กลลวงต่างๆ นานา เพียงเพื่อให้ FDI บรรลุเป้าหมาย ทำให้งาน FDI เบี่ยงเบนไปในทางปลูกปั่นและอาจนำไปสู่ภาวะฟองสบู่แตก ฝ่ายบริหารท้องถิ่นบางแห่งไม่มีวิสัยทัศน์ด้าน FDI ที่ชัดเจน และมุ่งแต่ฉวยโอกาสเฉพาะหน้าโดยหวังผลในระยะสั้น เพื่อดึงการลงทุนจากต่างประเทศโดยขาดการแยกแยะความสำคัญมากน้อยของแต่ละกรณี จึงส่งผลให้เศรษฐกิจเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

เนื่องจากในอดีตการพัฒนาประเทศของจีนยังขาดแคลนเงินทุนเป็นอย่างมาก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยแรงสนับสนุนจาก FDI แต่ปัจจุบันสถานการณ์ได้เปลี่ยนไป สังคมปัจจุบัน

ต้องการสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ที่พึ่งพาตนเองและสร้างประเทศด้วยการประหยัดพลังงาน นโยบาย FDI ของจีนจึงได้เปลี่ยนจากการเน้นปริมาณมาสู่การเน้นคุณภาพและประสิทธิภาพ จีนมีอาจมุ่งหวังเพื่อให้มีการเจริญเติบโตโดยไม่คำนึงถึงประสิทธิภาพ มีแต่ปริมาณโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพ หรือเห็นแต่เหตุการณ์เฉพาะหน้าโดยไม่คำนึงถึงอนาคต

7.2 ประเทศจีนกับการปรับปรุงการรับเทคโนโลยีจากต่างประเทศให้เข้าสู่แนวทางที่ถูกต้อง

จากการดำเนินนโยบาย “ตลาดแลกเทคโนโลยี (Market for technology)” อันยาวนาน เห็นได้ว่า เจตนาหนึ่งของการใช้เงินทุนจากต่างประเทศก็เพื่อที่จะได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า แต่จากการวิจัยพบว่า เทคโนโลยีที่มาพร้อมกับ FDI นั้น ส่วนใหญ่เป็นเทคโนโลยีที่ล้าสมัยหรือกำลังจะล้าสมัย การมีค่า FDI สูงมิได้ช่วยทำให้การสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ของจีนเกิดการพัฒนาในสาระสำคัญ ตรงกันข้าม เทคโนโลยีจากต่างประเทศจำนวนมากที่มาพร้อมกับ FDI กลับมีผลกระทบต่อนวัตกรรมดั้งเดิมของจีน เนื่องจากทำให้เทคโนโลยีดั้งเดิมของจีนถูก “บ่อนเซาะและล่มสลายลง” หากมองจากมิติทางธุรกิจและการค้าแล้ว ผลกระทบที่มากพร้อมกับเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าจากต่างประเทศ แท้จริงแล้วเป็นการทำลายผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยเทคโนโลยีดั้งเดิมของจีน ท้ายที่สุดกลายเป็นว่าถ้าจีนคิดจะแข่งขันกับบริษัทข้ามชาติจะต้องซื้อเทคโนโลยีจากต่างชาติเรื่อยไปไม่รู้จบ การสร้างนวัตกรรมใหม่ของจีนจะไม่มีทางบรรลุเป้าหมายได้ นอกจากนี้เทคโนโลยีที่นำเข้าก็เชื่อว่า จะก้าวหน้าเสมอไป สิ่งที่จะตามมาคือตลาดในประเทศจีนถูกรบครองโดยทุนต่างชาติ ซึ่งเห็นได้จากตัวอย่างของเมืองเซินเจิ้น ตั้งแต่ต้นทศวรรษที่ ค.ศ.1980 ถึง ค.ศ. 1990 FDI ของเซินเจิ้น ส่วนใหญ่มาจากฮ่องกง ไต้หวัน ซึ่งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง และเป็นการลงทุนขนาดกลางและขนาดย่อมจากประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ถึงแม้การลงทุนจากบริษัทในสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และประเทศในยุโรปตะวันตก ก็เป็นการลงทุนในโครงการขนาดกลางและขนาดเล็กเป็นส่วนใหญ่ โดยทั่วไปการลงทุนจะกระจุกตัวอยู่ในธุรกิจที่ใช้แรงงานมาก เช่น ธุรกิจสิ่งทอ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ของเล่นเด็ก และผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าระดับต่ำ ส่วนธุรกิจที่มีระดับเทคโนโลยีสูงกลับมีสัดส่วนของการลงทุนค่อนข้างต่ำ หากพิจารณาโดยสภาพรวม ระดับเทคโนโลยีของวิสาหกิจเหล่านั้นมิได้สูงกว่าระดับของรัฐวิสาหกิจจีนแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการส่งออกเทคโนโลยี ตาม FDI จะประสบความสำเร็จหรือไม่ ยังมีอาจสรุปได้อย่างแน่ชัด แต่มีเสียงจากประชาชนจีนจำนวนมากกำลังเรียกร้องให้ปรับเปลี่ยนแนวนโยบาย FDI เพื่อให้ “วงจรแห่งการส่งออกเทคโนโลยี” ที่มาพร้อมกับการลงทุนจากต่างชาติสามารถปรับเข้าสู่แนวทางที่ถูกต้อง ประเทศจีนคาดหวังในการยกระดับเทคโนโลยีจากการนำเข้าเทคโนโลยีที่มาพร้อมกับการลงทุนของชาวต่างชาติ แต่หาได้ประสบความสำเร็จดังที่คาดหวังไม่ หากพิจารณาการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่นและประเทศเกาหลีใต้ จะพบว่า แม้การก้าวกระโดดของเศรษฐกิจญี่ปุ่นและเศรษฐกิจเกาหลีใต้ในอดีตจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

แต่ประเทศญี่ปุ่นและประเทศเกาหลีใต้มิได้นำเงินทุนต่างชาติและเทคโนโลยีในลักษณะที่ผูกติดกัน หากแต่ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ยังคงเงินทุนภายในประเทศ โดยวิสาหกิจภายในประเทศจะนำเข้าและศึกษาเทคโนโลยีที่ต้องการจากต่างประเทศเป็นกรณีๆ ไป การที่จะบรรลุเป้าหมายในการเชื่อมโยงเทคโนโลยีจากต่างประเทศเข้ากับเงินทุนภายในประเทศนั้น โดยการรับเทคโนโลยีพร้อมกับการสร้างนวัตกรรมใหม่ของตนเองด้วย กระบวนการนำเข้าเช่นนี้ จึงจะเป็นกระบวนการที่ทำให้โครงการลงทุนภายในประเทศสามารถยกระดับเทคโนโลยีขึ้นเรื่อยๆ และเป็นกระบวนการเสริมสร้างชื่อเสียงผลิตภัณฑ์ภายใต้เครื่องหมายการค้าของประเทศอีกด้วย ที่ผ่านมามีประเทศญี่ปุ่นและประเทศเกาหลีใต้ต่างมีผลิตภัณฑ์ภายใต้เครื่องหมายการค้าของตนเองในธุรกิจผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ การศึกษาสามารถพิสูจน์เรื่องนี้ได้เป็นอย่างดีว่าการส่งออกเทคโนโลยีของบริษัทข้ามชาติ ส่วนใหญ่บรรลุผลได้โดยวิธีการดังนี้

- 1) บริษัทท้องถิ่นได้รับเทคโนโลยีจากต่างประเทศโดยอาศัยความสัมพันธ์ที่มีกับบริษัทข้ามชาติ
- 2) บรรลุผลโดยผ่านกระบวนการเคลื่อนย้ายของทรัพยากรมนุษย์
- 3) บรรลุผลโดยผ่านการถ่ายทอดและเลียนแบบ

ดังนั้น ประเทศจีนจะต้องรับเอาเทคโนโลยีจากต่างประเทศมาเพื่อการส่งออกเทคโนโลยีด้วยการเสริมสร้างศักยภาพการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่วิสาหกิจภายในประเทศ โดยส่งเสริมให้บริษัทข้ามชาติมาจัดตั้งสถาบันวิจัยในจีน ตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือทางธุรกิจที่ครบวงจรระหว่างวิสาหกิจภายในประเทศกับบริษัทข้ามชาติ

7.3 ประเทศจีนกับการสร้างสิ่งแวดล้อมทางกฎหมายที่ดี

ประเทศจีนมีปัจจัยสำคัญในการดึงดูดเงินทุนต่างชาติสองอันดับแรก คือ การผลิตต้นทุนต่ำและศักยภาพด้านการตลาด นอกจากนี้ยังมีด้านสิ่งแวดล้อมการลงทุนโดยรวม ในระยะไม่กี่ปีที่ผ่านมาชาวต่างชาติเริ่มเปลี่ยนการให้ความสนใจนโยบายส่งเสริมการลงทุนที่ได้รับสิทธิพิเศษเป็นการให้ความสนใจการปฏิบัติทางกฎหมาย ความโน้มเอียงทางธุรกิจที่ให้การส่งเสริมมาตรฐานทางเทคนิค การเสริมสร้างระบบกฎหมายให้สมบูรณ์ การเพิ่มขีดความสามารถและการยกระดับของการบังคับใช้ทางกฎหมาย การปฏิรูประบบบริหารจัดการ ตลอดจนการเร่งการสร้างระบบใหม่และระบบการทำงานใหม่ ฯลฯ ในขณะที่การเคลื่อนไหวของทุนระหว่างประเทศมีแนวโน้มที่จะเป็นไปในทางที่มีเหตุผลมากขึ้น ด้านหนึ่งประเทศจีนควรที่จะเสริมสร้างระบบกฎหมายด้านการดึงดูดเงินทุนต่างชาติให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านความมั่นคง ความยั่งยืน การคาดการณ์ล่วงหน้าได้ และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ของนโยบายและกฎหมายการลงทุนของชาวต่างชาติ ประเทศจีนจะต้องพยายามสร้างสิ่งแวดล้อมทางกฎหมายและสิ่งแวดล้อมทางนโยบายที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความมั่นคง โปร่งใส และคาดการณ์ล่วงหน้าได้ เพื่อเอื้อต่อการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ อีกด้านหนึ่ง จีนจะต้องเสริมสร้างจิตสำนึกในการบังคับใช้กฎหมาย การดำเนินการที่เป็นไปอย่างเปิดเผย เป็นธรรมและ

โปรงใส ยึดมั่นในการสร้างรัฐบาลที่บริหารประเทศตามหลักธรรมาภิบาล เน้นภาคการปฏิบัติและดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมการปฏิบัติตามกฎหมายที่ดีแก่นักลงทุนชาวต่างชาติ ดำเนินนโยบาย “กฎหมายนำหน้าการลงทุน” กล่าวคือ ควรที่จะถือแนวทางเร่งสร้างระบบกฎหมายเกี่ยวกับเศรษฐกิจการตลาดและปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการลงทุนของชาวต่างชาติ เพื่อให้มีความเชื่อมั่นวางใจในการบังคับใช้กฎหมายมากขึ้น ซึ่งถือเป็นหน้าที่สำคัญเฉพาะหน้าของการดำเนินงานด้านการใช้เงินทุนต่างชาติให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจหลังจากประเทศจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO แล้ว มีรูปแบบการลงทุนใหม่ เช่น การควบรวมกิจการและการเข้าถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ ของบริษัทข้ามชาติกลายเป็นรูปแบบการลงทุนสำคัญของนักลงทุนต่างชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการควบรวมกิจการอันเป็นการเคลื่อนไหวด้านเงินทุนต่างประเทศครั้งสำคัญนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องตรากฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องต่างๆ ออกบังคับใช้โดยเร็วเพื่อรองรับแนวโน้มการเคลื่อนไหวของทุนระหว่างประเทศ ทั้งนี้มีเพียงแต่มีความสำคัญต่อการขยายขนาดการดึงดูดเงินทุนต่างชาติและยกระดับการดึงดูดทุนต่างชาติในศตวรรษใหม่นี้เท่านั้น การมีสภาพแวดล้อมทางกฎหมายที่ดีจึงเป็นวิธีการสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการปฏิรูปโครงสร้างรัฐวิสาหกิจอีกด้วย

ขณะเดียวกัน ประเทศจีนควรที่จะเร่งสร้างระบบป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการควบรวมกิจการของทุนต่างชาติ นอกจากจะต้องเร่งการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการผูกขาด กฎหมายว่าด้วยการต่อต้านการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม รวมถึงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์แล้ว ยังจะต้องสร้างระบบและมาตรฐานการประเมินพฤติกรรมของการควบรวมกิจการ มีผลกระทบต่อความมั่นคงของธุรกิจและความมั่นคงของชาติ ผลที่จะก่อให้เกิดภาวะการผูกขาดทางตลาดและผลกระทบต่อนโยบายยกระดับโครงสร้างภาคธุรกิจ ตลอดจนผลกระทบต่อการรั่วไหลของสินทรัพย์ที่ถือกรรมสิทธิ์โดยรัฐอันเนื่องจากการผูกขาดของทุนต่างชาติ

7.4 ประเทศจีนต้องสร้างมาตรฐานการแข่งขันที่เป็นธรรมระหว่างบริษัททุนจีนกับบริษัททุนต่างชาติ

ในอดีตที่ผ่านมา นโยบายส่งเสริมการลงทุนของจีนส่วนใหญ่จะใช้บังคับนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งไม่อาจบังคับใช้กับนักลงทุนภายในประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างวิสาหกิจทุนจีนและวิสาหกิจทุนต่างชาติ ทำให้เกิดการบิดเบือนของระบบกลไกทางตลาด ผลจากมาตรการส่งเสริมการลงทุนดังกล่าว ทำให้เกิด “วิสาหกิจทุนต่างชาติเทียม” ขึ้น กล่าวคือ บริษัททุนจีนบางแห่งได้ไปจดทะเบียนเป็นบริษัทต่างชาติในต่างประเทศแล้วใช้ชื่อบริษัทต่างชาติกลับเข้ามาลงทุนในประเทศจีน พฤติกรรมเช่นนี้ทำให้เกิดสองมาตรฐานที่ซ้อนกันอยู่ คือ ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างวิสาหกิจทุนจีนกับวิสาหกิจทุนต่างชาติ สองมาตรฐานอีกอันคือ ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างวิสาหกิจทุนจีนกับวิสาหกิจทุนต่างชาติเทียม เมื่อวิสาหกิจจีนได้รับสิทธิประโยชน์เท่าเทียมกับวิสาหกิจต่างชาติแล้ว ซึ่งจะ

ทำให้วิสาหกิจท้องถิ่นมีโอกาสเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันมากขึ้นและสามารถแข่งขันอย่างเป็นธรรมระหว่างวิสาหกิจจีนกับวิสาหกิจต่างชาติในที่สุด ดังนั้นประเทศจีนจึงควรปรับแนวนโยบายให้เอื้อต่อการลงทุนของบริษัทจีนและบริษัทต่างชาตินบนพื้นฐานที่เสมอภาคและปฏิบัติเท่าเทียมกัน ทั้งด้านการอนุญาตให้เข้าสู่ตลาด สิทธิพิเศษด้านภาษี และเงื่อนไขการระดมทุน

ขณะเดียวกัน ภาคธุรกิจภายในประเทศที่อยู่ในภาวะการณ์ผูกขาดอันเป็นผลมาจากระบบเศรษฐกิจวางแผน เนื่องจากมิได้มีคู่แข่งเป็นเวลานานจึงขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ด้วยเหตุนี้ภาคธุรกิจเหล่านี้ควรที่จะเปิดเสรีให้กับบริษัททุนภายในประเทศก่อนที่จะเปิดเสรีให้บริษัทต่างชาติ ประเทศจีนควรที่จะนำภาคธุรกิจที่มีลักษณะผูกขาดสูงโดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐวิสาหกิจที่ไม่มีความสามารถในการแข่งขันเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์โดยเร็ว พร้อมทั้งกำหนดกฎหมาย กฎระเบียบว่าด้วยการคุ้มครองการแข่งขัน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจภายในประเทศ เมื่อองค์กรธุรกิจแข็งแกร่งขึ้นจากการแข่งขัน ก็จะสามารถรับมือกับความกดดันที่มาพร้อมกับการเปิดประเทศอย่างกว้างขวางได้ดีขึ้น อีกทั้งสามารถใช้โอกาสการเปิดประเทศให้เป็นประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะเป็นโยบายต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการตลาด รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของทุนชาติให้มีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้น ดังนั้น การนำเข้าทุนจากต่างประเทศนอกจากจะต้องคำนึงถึงสิทธิประโยชน์อันพึงได้รับที่เท่าเทียมกันของรัฐวิสาหกิจท้องถิ่นของจีนแล้วยังจะต้องระมัดระวังอันตรายที่เกิดจากการสูญเสียทรัพยากรของประเทศอันเนื่องมาจากการ “รู้เห็นเป็นใจกัน” ระหว่างบริษัททุนต่างชาติกับรัฐวิสาหกิจด้วย อีกทั้งจะต้องป้องกันภาวะการณ์ควมรวมกิจการของทุนต่างชาติที่คุกคามความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชาติด้วย

แม้ว่าประเทศจีนจะมีความได้เปรียบด้านการดึงดูดเงินทุนต่างชาติ แต่มีประเด็นที่มีอาจมองข้ามได้คือ การดึงดูดเงินทุนต่างชาติย่อมก่อให้เกิดความสูญเสียทรัพยากรอันมหาศาลที่ไม่อาจทดแทนด้วยการนำเข้าหรือกลับมาใหม่ได้ หากไม่ตระหนักถึงประเด็นนี้ ยุทธศาสตร์การดึงดูดเงินทุนต่างชาติของประเทศจีนย่อมมิใช่ยุทธศาสตร์แห่งชาติที่ยั่งยืน จีนจึงควรที่จะใช้รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงบูรณาการด้วยวิสัยทัศน์การพัฒนาแบบใหม่ โดยเน้นความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชาติและเสริมสร้างศักยภาพในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ พร้อมทั้งกระจายอำนาจในการนำเข้าทุนจากต่างชาติ ลดขั้นตอนในการตรวจสอบและอนุมัติเพื่อเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมการลงทุนโดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมด้านเทคโนโลยีให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

7.5 การลงทุนจากต่างประเทศที่เหมาะสมกับประเทศจีนในศตวรรษที่ 21

ยุครุ่งเรืองแห่งการดึงดูดเงินทุนต่างชาติของประเทศจีนกำลังจะผ่านพ้นไป เกิดจากสาเหตุหลายประการ ดังนี้

- **ประการแรก** การเปลี่ยนแปลงของความได้เปรียบทางต้นทุนของประเทศจีน เนื่องจากไม่กี่ปีที่ผ่านมา ท้องถิ่นต่างๆ ของจีนเริ่มมีการปรับขึ้นค่าจ้างต่ำสุดให้แก่พนักงานในวิสาหกิจตลอดมา
- **ประการที่สอง** การปรับนโยบายและมาตรการการส่งเสริมการลงทุนของชาวต่างชาติ เนื่องจากประเทศจีนกำลังพิจารณาที่จะปรับความได้เปรียบทางนโยบายด้านการแข่งขันที่ทุนต่างชาติมีต่อวิสาหกิจท้องถิ่นลดน้อยลงเป็นลำดับ
- **ประการที่สาม** นโยบายส่งเสริมการลงทุนในประเทศญี่ปุ่น ไทย เวียดนาม อินเดีย บราซิลและรัสเซีย ได้ให้สิทธิพิเศษและมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมการลงทุนที่ดีขึ้น ทำให้เงินทุนที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศจีนถูกกระจายไปสู่ประเทศดังกล่าวเป็นอย่างมาก

ประเทศจีนกำลังเผชิญกับการแข่งขันแบบสากลอย่างรุนแรง ประเทศมากมายตั้งแต่ประเทศอินเดีย บราซิลและรัสเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากร ตลอดจนถึงประเทศเวียดนามและอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนาและล่าช้ากว่าจีน ก็กำลังอยู่ในระหว่างการปรับนโยบายเศรษฐกิจภายในประเทศ ทั้งยังมีการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตพัฒนาเทคโนโลยี เขตอุตสาหกรรมสินค้าพัฒนา และใช้นโยบายดึงดูดเงินทุนต่างชาติโดยให้สิทธิพิเศษในการลงทุนมากขึ้นเช่นกัน แม้ว่าในอดีตประเทศจีนจัดเป็นประเทศอันดับแรกที่มีนักลงทุนต่างชาติเลือกลงทุนก็ตาม แต่ความได้เปรียบของประเทศจีน กำลังจะถูกประเทศคู่แข่งเข้าแทนที่ อันเนื่องจากผู้ลงทุนมีทางเลือกในการลงทุนที่มากขึ้นนั่นเอง

สถานการณ์หยุดชะงักกระทั่งเสื่อมถอยของ FDI ต้องถือว่าเป็นปรากฏการณ์ที่ปกติ ซึ่งมีใช้เรื่องเลวร้ายเสมอไปสำหรับประเทศจีน ที่ว่าปกตินั้น เนื่องสภาพต้นทุนจากค่าแรงที่สูงขึ้นของจีนในหลายปีที่ผ่านมาและต้นทุนของทรัพยากร รวมถึงต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมที่สูงขึ้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากการยกระดับของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการยกระดับของจิตสำนึกที่เรียกร้องสิทธิด้านการคุ้มครองแรงงาน รวมทั้งการยกระดับของทัศนคติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ทรัพยากรดิน น้ำ อากาศ และพลังงาน ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้ไม่สามารถสนองความต้องการได้อย่างไม่มีวันสิ้นสุด ดังนั้น จึงควรคำนึงถึงความเคอะพื้ที่มีต่อมนุษย์ ความเคอะพื้ที่มีต่อธรรมชาติอันยิ่งใหญ่และความรับผิดชอบที่พึงมีต่อชนรุ่นหลัง การพัฒนาเศรษฐกิจที่แปรทรัพยากรเป็นเงินทุน ย่อมเป็นเส้นทางที่ไม่อาจเดินต่อไปได้ ถ้าสถานการณ์ดังกล่าวจะทำให้โรงงานที่ปล่อยมลภาวะต่างๆ หมดไปจากประเทศจีนก็น่าจะถือว่าเป็นสิ่งที่น่ายินดีอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามการหยุดชะงักกระทั่งเสื่อมถอยลงของบทบาท FDI ก็มีประโยชน์ต่อประเทศจีนหลายด้านเช่นกัน

- **ประการแรก** ถ้าพิจารณาในด้านการลงทุน การที่ประเทศจีนรับบทบาทเป็นโรงงานโลก จะทำให้ประเทศจีนอยู่ในสภาพเกินดุลการค้าอย่างมหาศาล มีเงินตราต่างประเทศ หลังไหลเข้าสู่จีนมากขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้ธนาคารกลางต้องเพิ่มปริมาณเงินตรา ภายในประเทศให้สอดคล้องกับมูลค่าที่เพิ่มขึ้น รัฐบาลจีนได้ใช้มาตรการต่างๆ เพื่อควบคุมการปล่อยสินเชื่อของธนาคารอย่างเข้มงวด รวมถึงจำกัดการลงทุนทั้งใน โครงการสาธารณูปโภคพื้นฐานและโครงการก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมใหม่ แต่การเพิ่มปริมาณเงินตราจะส่งผลให้เศรษฐกิจและการลงทุนที่มีภาวะร้อนแรงอยู่แล้ว ทวีความร้อนแรงยิ่งขึ้น
- **ประการที่สอง** โดยทั่วไป FDI จะมุ่งสู่ภาคการลงทุนและพื้นที่การลงทุนที่ให้ผลตอบแทน กำไรในอัตราสูง เพราะฉะนั้น FDI จึงมีส่วนทำให้เกิดความไม่สมดุลของการลงทุน ระหว่างภาคธุรกิจและความไม่สมดุลระหว่างภูมิภาคเป็นอย่างมาก รวมทั้งการจัดสรร ทรัพยากรที่ไม่เป็นธรรมระหว่างภาคธุรกิจหนึ่งกับภาคธุรกิจอื่น ระหว่างภูมิภาคหนึ่ง กับภูมิภาคอื่น และระหว่างเขตเมืองกับเขตชนบท อีกทั้งส่งผลเสียต่อการพัฒนา เศรษฐกิจจีนอีกด้วย

ปัญหาเหล่านี้ ประเทศจีนได้รับบทเรียนมาแล้วหลายครั้ง เนื่องจากท้องถิ่นต่างๆ ได้ออก นโยบายเชิญชวนชาวต่างชาติมาลงทุนโดยเอื้อประโยชน์มากเกินไปและให้สิทธิพิเศษแก่การลงทุนของ ชาวต่างชาติมากกว่าที่ปฏิบัติกับคนในชาติ โดยเฉพาะกรณีที่หน่วยราชการท้องถิ่นต่างๆ ปฏิบัติกับ วิสาหกิจต่างชาตินานาใหญ่ จึงมักมีการลดเงื่อนไขบังคับเกี่ยวกับการใช้ที่ดินและมีการลดหย่อนหรือ ยกเว้นภาษีท้องถิ่นขนาดใหญ่ จึงเป็นผลให้วิสาหกิจต่างชาตินานาใหญ่เหล่านั้นได้เข้ามาครอบครอง ทรัพยากรจำนวนมาก ปัญหาสำคัญยิ่งกว่านั้นคือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของทุนท้องถิ่น ทุนเอกชนและทุนชาติต้องเผชิญกับภาวะแวดล้อมการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม กระทั่งนำไปสู่การสูญเสีย ความสมดุลของภาวะแวดล้อมทางธุรกิจในภูมิภาค อาจกล่าวได้ว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ของประเทศจีนที่ดำรงและเติบโตขึ้นในวงจรการค้าเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศจีน โดยแท้จริง ภาวะพึ่งพาการลงทุนจากภายนอกที่ขาดสตินอกจากจะขัดขวางการเติบโตของวิสาหกิจ ภาคเอกชนแล้ว ยังส่งผลต่อคุณภาพการลงทุนของผู้ลงทุนชาวต่างชาติเองอีกด้วย โดยข้อเท็จจริงใน ขณะที่ผู้ลงทุนชาวต่างชาติได้กำไรในอัตราสูงผิดปกติอย่างง่ายดาย แต่ประเทศจีนไม่อาจคาดหวังได้ว่า พวกเขาจะถ่ายทอดเทคโนโลยี ทักษะการบริหารจัดการ รวมทั้งอบรมบุคลากรให้แก่จีนตามที่จีน ต้องการ

ประเทศจีนในปัจจุบันนับวันจะมีช่างวิชาชีพที่มีความชำนาญมากขึ้น มีวิศวกรที่มีความสามารถมากขึ้น มีผู้ประกอบการที่พิถีพิถันในการเลือกใช้สินค้ามากขึ้น รวมทั้งมีวิสาหกิจท้องถิ่นที่เข้มแข็งขึ้น หากวิสาหกิจต่างชาติคาดหวังจะแสวงหาผลกำไรในฐานที่มั่นเศรษฐกิจและตลาดในประเทศก็จะต้องพิสูจน์ความสามารถพิเศษกันแล้ว

ในปี ค.ศ. 2004 ทั่วโลกมีสถิติด้านค่าใช้จ่ายทางวิจัยและพัฒนาทั้งสิ้น 7.5 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้นถึง 1.1 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ค.ศ. 2020 ข้างหน้า ภาคการสื่อสาร ซอฟต์แวร์และโทรคมนาคมจะได้รับการพัฒนาที่รวดเร็วที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 ของรายจ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาทั้งหมดของโลก ส่วนที่รองลงมาคือ ภาคธุรกิจรถยนต์ อุตสาหกรรมอวกาศ และธุรกิจบริการด้านวิศวกรรม

เนื่องจากความขาดแคลนบุคลากรด้านเทคนิคในยุโรปและสหรัฐอเมริกา คาดว่าใน 15 ปีข้างหน้า การโยกย้ายเงินลงทุนด้านการวิจัยพัฒนาทั่วโลกเข้าสู่ภูมิภาคเอเชียจะเพิ่มสูงขึ้นถึง 15 เท่า กล่าวคือจะพุ่งสูงขึ้นถึง 2.25 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จาก 1-1.5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปัจจุบัน มีวิสาหกิจมากมายไปสร้างฐานการวิจัยพัฒนาแห่งใหม่ที่ประเทศจีน นับว่าประเทศจีนได้คว้าตำแหน่งที่ 1 ของโลกได้อีกครั้งหนึ่งในมิติ FDI ใหม่ เมื่อถึงเวลานั้น ประเทศจีนจะต้องเผื่อระวังการผูกขาดที่อาจจะก่อตัวขึ้นจากทีมงานเทคโนโลยีจีนของบริษัทข้ามชาติบนเส้นทางการวิจัยพัฒนาของจีนโดยมีอาจมองข้ามได้

การแข่งขันทางการค้าในอดีตจะแข่งขันทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและเงินทุนเป็นหลัก แต่ปัจจุบันนี้ได้พัฒนามาสู่การแข่งขันด้านทรัพยากรบุคคลเป็นสำคัญ ดังจะเห็นได้ว่าการประกอบธุรกิจที่ประสบความสำเร็จนั้น จะต้องอาศัยรูปแบบการตลาดและการค้าที่แปลกใหม่ การบริหารการจัดการที่ดี และระบบข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้เหนือกว่าคู่แข่งด้วยกัน สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เกิดขึ้นจากปัญญาของทรัพยากรบุคคลแทบทั้งสิ้น นอกจากนี้ทรัพยากรบุคคลและภูมิปัญญาเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ในทางการค้า ดังนั้นผลแห่งภูมิปัญญาเหล่านี้จึงต้องได้รับความคุ้มครองโดยกฎหมาย ซึ่งได้แก่ ทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาจึงเป็นกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองสิทธิพิเศษของธุรกิจแฟรนไชส์ ในการแข่งขันทางธุรกิจนั้น การแพ้ชนะของผู้แข่งขันขึ้นอยู่กับจำนวนทรัพย์สินทางปัญญาว่าใครมีมากน้อยกว่ากัน ผู้ที่มีทรัพย์สินทางปัญญามากย่อมทำให้เกิดอำนาจและความสามารถในการแข่งขันทางตลาดที่เหนือกว่าคู่แข่งด้วยกัน ด้วยเหตุนี้ การทำธุรกิจแฟรนไชส์ย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องทำความเข้าใจกับทรัพย์สินทางปัญญา ประเทศไทยและประเทศจีนต่างก็เป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งมีหลักการ คือ การเปิดตลาด การไม่เลือกปฏิบัติ การค้าขายอย่างเปิดเผย เพื่อให้บรรลุการค้าที่เสรี

องค์การการค้าโลกก่อตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1996 ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่กำกับการค้าแบบดั้งเดิมแล้ว ยังทำหน้าที่กำกับครอบคลุมไปถึงเรื่องมาตรฐานการลงทุน การค้าที่ไม่ใช่สินค้า (การค้าบริการ) และทรัพย์สินทางปัญญาอีกด้วย จะเห็นได้ว่า องค์การการค้าโลกได้ก่อกำเนิดรูปแบบใหม่เพิ่มเติม คือ ข้อตกลงว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า หรือเรียกว่า TRIPs นั้นเอง ข้อตกลงว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้านั้น มีเนื้อหาครอบคลุมถึงเรื่องสิทธิบัตร การออกแบบด้านอุตสาหกรรม เครื่องหมายการค้า ความลับทางการค้า วงจรรวมและลิขสิทธิ์

ดังนั้น ในการไปทำการลงทุนธุรกิจแฟรนไชส์ในประเทศจีน นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศจีน และข้อตกลงว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้าขององค์การการค้าโลกอย่างถ่องแท้

7.6 ข้อเสนอแนะ

นักลงทุนไทยที่ต้องการทำการค้าการลงทุนในประเทศจีน จำเป็นต้องศึกษายุทธศาสตร์นโยบาย ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีน รวมทั้งกฎหมายการค้าการลงทุน โดยเฉพาะต้องทำความเข้าใจระบบกฎหมาย กฎระเบียบบริหารของรัฐบาลกลางกับกฎระเบียบท้องถิ่นและกฎระเบียบบริหารท้องถิ่นของรัฐบาลท้องถิ่นอย่างถ่องแท้ โดยเฉพาะสิทธิประโยชน์ด้านภาษีที่รัฐบาลจีนส่งเสริมการลงทุน ปัจจุบันดังกล่าวล้วนเป็นสิ่งที่นักลงทุนจะต้องประสบหรือเกี่ยวข้องในการทำธุรกิจการค้า การที่นักลงทุนต่างชาติประสบปัญหาด้านการค้าการลงทุนในประเทศจีน เนื่องจากไม่ได้ศึกษาข้อมูลการค้าการลงทุน (ไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้) การลงทุนในประเทศจีน หากลงทุนในภาคธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่รัฐบาลส่งเสริมแล้ว จะได้สิทธิประโยชน์ตามมาตรการส่งเสริม นักลงทุนจึงจำเป็นต้องศึกษาข้อกำหนดและรายการภาคธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่รัฐบาลส่งเสริมและสอดคล้องกับความสามารถและศักยภาพของนักลงทุน

ประเทศจีน มีพื้นที่ที่กว้างใหญ่ ในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างทางกายภาพ เศรษฐกิจ ทรัพยากร และแรงงาน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญและมีผลต่อนโยบายการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ การเลือกพื้นที่ที่จะทำการค้าการลงทุน จำเป็นที่จะต้องสอดคล้องกับนโยบายพัฒนาพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศนั้น ซึ่งมีนโยบายหลักๆ ดังนี้

- 1) นโยบายชายฝั่งตะวันออก
- 2) นโยบายชายแดน
- 3) นโยบายชายแม่น้ำ
- 4) นโยบายภาคกลาง
- 5) นโยบายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 6) นโยบายภาคตะวันตก

ในขณะที่ประเทศจีนประกาศนโยบายกำหนดพื้นที่เพื่อส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศดังกล่าวมาแล้ว หน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลจะออกกฎระเบียบบริหารกำหนดเขตนิคมส่งเสริมการลงทุน ออกมารองรับนโยบายของรัฐบาล เพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เฉพาะในแต่ละพื้นที่ เขตนิคมนี้แยกประเภทได้ ดังนี้

- 1) เขตเศรษฐกิจพิเศษ
- 2) เขตความร่วมมือทางเศรษฐกิจชายแดน
- 3) เขตส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวและที่พักตากอากาศ
- 4) เขตนิคมแปรรูปเพื่อการส่งออก
- 5) เขตนิคมสินค้าทัณฑ์บน
- 6) เขตนิคมพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี
- 7) เขตนิคมพัฒนาอุตสาหกรรมนิเวศวิทยา

นักลงทุนจากประเทศไทยควรศึกษาเขตนิคมส่งเสริมการลงทุนเหล่านี้ ก่อนการตัดสินใจทำการค้าการลงทุน โดยเฉพาะปัญหาที่นักลงทุนจากต่างชาติมักประสบ (รายละเอียดได้กล่าวไว้ในรายงานฉบับนี้) เนื่องจากหากการค้าการลงทุนของนักลงทุนไทยสอดคล้องกับเขตนิคมส่งเสริมการลงทุน จะทำให้การลงทุนได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น และสิทธิประโยชน์ที่ประเทศจีน สนับสนุน หากเข้าไปลงทุนในพื้นที่ที่ไม่ได้รับการสนับสนุน หรือส่งเสริมนักลงทุนจะประสบปัญหาต่างๆ มากมายหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านกฎหมายการลงทุน แรงงาน ตลาด ระบบขนส่ง (โลจิสติกส์) ฯลฯ

รูปแบบการลงทุนก็เป็นปัจจัยหลักในการทำการค้าการลงทุนในประเทศจีน การดำเนินการค้าการลงทุน นักลงทุนควรคำนึงถึงรูปแบบการลงทุน ไม่ว่าจะเป็น (1) กิจการร่วมทุน (ลักษณะหุ้นส่วนจดทะเบียน) (2) กิจการร่วมประกอบกิจการ (ลักษณะร่วมค้าในรูปสัญญา) (3) กิจการทุนต่างชาติ และ (4) บริษัทจำกัด (ลักษณะถือหุ้น) นอกเหนือจาก รูปแบบการลงทุนแล้ว การร่วมลงทุนกับวิสาหกิจชุมชน รัฐวิสาหกิจ หรือ เอกชนของจีน ก็จะเป็นทางเลือกหนึ่งในการเข้าถึงตลาดผู้บริโภคในประเทศจีน แต่ละรูปแบบมีทั้งข้อดีและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน นักลงทุนจึงต้องพิจารณาการหาผู้ร่วมลงทุนอย่างรอบคอบ

การที่นักลงทุนไทยต้องการทำการค้าการลงทุนในประเทศจีน ควรหาที่ปรึกษากฎหมายด้านการค้าการลงทุนที่มีความเชี่ยวชาญในประเทศจีน เพื่อศึกษากฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ อย่างถ่องแท้ก่อนการตัดสินใจที่จะทำการค้าการลงทุน ในขณะเดียวกันการมีหุ้นส่วนหรือพันธมิตรทางการค้า (กวนซี) ก็สามารถช่วยให้ธุรกิจการค้าการลงทุนของนักลงทุนได้รับความสะดวก ในการดำเนินธุรกิจทางด้านกฎหมาย การบริหารจัดการ แรงงาน และการขนส่งสินค้า ตลอดจนการเข้าถึงตลาดผู้บริโภคในพื้นที่เป้าหมาย

บทที่ 8 อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพของจีน

8.1 อุตสาหกรรมปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI)

การพัฒนาของเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสาร และการคมนาคมขนส่งที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การแลกเปลี่ยนสินค้า และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกและพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ และเตรียมพร้อมในการปรับวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

การพัฒนาภาคอุตสาหกรรมเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ สำหรับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนและทำหน้าที่ต่างๆ ในอุตสาหกรรมอื่นๆ ให้เกิดประสิทธิภาพได้อย่างหลากหลาย ซึ่งจะยิ่งทวีความสำคัญในด้านบทบาทและมูลค่าที่เพิ่มสูงขึ้นต่อไปในอนาคต อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ได้แบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ 1) กลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง อาทิ ชิ้นส่วนยานยนต์ อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า ไมโครชิพเพื่อการควบคุมชุดคำสั่ง เป็นต้น และ 2) กลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรมการผลิต อาทิ หุ่นยนต์ในระบบการผลิตอัตโนมัติ แขนกลประกอบเครื่องจักร

ประเทศจีนเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคตของจีนนั้นจะเน้นกลยุทธ์การรวมกันในแนวดิ่ง (Vertical integration) ด้วยการสร้างห่วงโซ่การผลิต ทั้งในแง่ของการจัดหาวัตถุดิบหรือการผลิตสินค้าชั้นกลางในประเทศ ควบคู่ไปกับการพัฒนาสินค้าหรือบริการแห่งอนาคต อันจะมีส่วนช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน (Supporting industry) เพื่อสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่มูลค่าภายในจีนเอง และทดแทนการพึ่งพาการนำเข้าสินค้าชั้นกลาง อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมกลางน้ำของผลิตภัณฑ์พลาสติกจีนผ่านโครงการ Coal-to-Olefins (CTO) และ Methanol-to-Olefins (MTO) เพื่อให้ได้มาซึ่งเม็ดพลาสติก

จำพวก PE, PVA และ EVA หรือการพัฒนาชิ้นส่วน อิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วนยานยนต์แห่งอนาคต ขึ้นเองในประเทศอย่าง แผงวงจรรวม (Integrated Circuits: ICs) และแบตเตอรี่ยานยนต์ไฟฟ้าผ่าน การสนับสนุนด้านเงินทุน (Financial policies, funds, and subsidy) ในด้านการวิจัยและพัฒนา

สำหรับ สาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้ แผนการผลิตในประเทศจีน 2025 (Made in China 2025) ซึ่งเป็นการมุ่งพัฒนาประเทศจีนจาก ประเทศการผลิตขนาดใหญ่ ให้กลายเป็นประเทศที่มีการผลิตที่แข็งแกร่งภายใน 10 ปีข้างหน้า และ เป็นประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำของโลก โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการผลิตใน 10 อุตสาหกรรมแห่ง อนาคตของจีน นับเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนานวัตกรรมด้านอุตสาหกรรม การผลิต การประสานเทคโนโลยีสารสนเทศให้เข้ากับภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งการสร้างเชื่อมั่น ให้กับตราสินค้าของจีนในตลาดต่างประเทศอีกด้วย และ 1 ใน 10 อุตสาหกรรมที่รัฐบาลจีนมุ่งพัฒนา คือ รัฐบาลจีนกำหนดให้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence – AI) เป็นพลังหลักใน การขับเคลื่อนภาคอุตสาหกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ โดยจะเน้นส่งเสริมให้องค์ความรู้ และงานวิจัยเกี่ยวกับด้าน AI ของจีน นำไปใช้ในภาคอุตสาหกรรมและในทุกสาขาอาชีพมากยิ่งขึ้น

รัฐบาลจีนมีนโยบายชัดเจน อีกทั้งยังตระหนักว่าการที่จีนจะก้าวเป็นผู้นำโลกนั้นไม่ใช่เพียงด้าน เศรษฐกิจพื้นฐาน ไม่ใช่เพียงแค่มิเงินสำรองระหว่างประเทศสูง หรือส่งดาวเทียมไปนอกโลกมากขึ้น เท่านั้น แต่ยังอยู่ที่การเป็นผู้นำด้านนวัตกรรมเรื่อง AI, machine-learning, robotics และสิ่งใหม่ๆ ที่มาพร้อมกับการที่ “ปัญญาประดิษฐ์” สามารถทำให้อุตสาหกรรมของจีนล้ำหน้ากว่าชาติอื่นๆ และที่สำคัญ คือ ภาคเอกชนของจีนพร้อมที่จะก้าวไปข้างหน้า โดยมีรัฐบาลจีนให้การสนับสนุน ทั้งในด้านนโยบายและการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน อีกทั้งระบบการศึกษาของจีน ก็สามารถพัฒนา ให้สอดคล้องกับทิศทางนี้ด้วยเช่นกัน

เมื่อเดือนพฤษภาคม 2017 ประเทศจีนประกาศ “Internet Plus” Artificial Intelligence three-Year Action Implement Plan และเวลาถัดมาประเทศจีนก็ประกาศ แผนนวัตกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อันเป็นส่วนสำคัญของแผน 5 ปี ฉบับที่ 13 ซึ่งแผนนี้มีการระบุชัดเจนถึง Megaprojects 15 โครงการ ที่จะต้องทำให้เสร็จภายในปี 2030 ซึ่งรวมถึง Big Data, Intelligent Manufacturing และ robotics นั้นหมายถึงจีนทุ่มเต็มที่ให้การก้าวกระโดดสู่การวิจัยและพัฒนา แนวทาง “อัจฉริยะ” ที่มากับนวัตกรรมทางเทคโนโลยี

สำหรับการลงทุนในด้าน AI ของจีน นับตั้งแต่ปี 2555 จีนมีมูลค่าการลงทุนในด้าน AI จาก 600 ล้านหยวน เป็น 6.22 หมื่นล้านหยวน ในปัจจุบัน ซึ่งถือว่าสูงขึ้นมากกว่าร้อยเท่า ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม หากเปรียบเทียบกับการลงทุนในด้าน AI ของสหรัฐอเมริกา พบว่า สหรัฐอเมริกานั้น พัฒนาในด้านเทคโนโลยีพื้นฐาน เช่น ซิปการเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning) และการ ประมวลผลภาษาโดยธรรมชาติ (Natural Language Processing – NLP) เป็นต้น ในขณะที่จีนเน้น

การลงทุนในด้านการประยุกต์ใช้ เช่น คอมพิวเตอร์วิทัศน์ (Computer Vision) เป็นต้น¹ และจากการวิเคราะห์แบบจำลองผลกระทบของ AI ต่อเศรษฐกิจจีน พบว่า ในปีค.ศ. 2035 ปัญญาประดิษฐ์จะช่วยกระตุ้นให้เศรษฐกิจจีนเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 และหากปัญญาประดิษฐ์มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องแล้ว คาดว่าจะช่วยยกระดับอัตราการผลิตของประเทศจีนถึงร้อยละ 27 ซึ่งปัญญาประดิษฐ์จะมีประโยชน์อย่างมากต่ออุตสาหกรรมการผลิต อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมค้าปลีกและค้าส่ง โดยคาดการณ์ว่าในปีค.ศ. 2035 ผลกระทบของปัญญาประดิษฐ์จะส่งผลต่ออุตสาหกรรมทั้ง 3 นี้ให้มีอัตราเติบโตของอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ร้อยละ 1.8 และร้อยละ 1.7 ตามลำดับ²

8.2 อุตสาหกรรมปัญญาประดิษฐ์จีน

ห่วงโซ่อุตสาหกรรมปัญญาประดิษฐ์แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ 1) ระดับพื้นฐาน (อุตสาหกรรมต้นน้ำ) 2) ระดับเทคโนโลยี (อุตสาหกรรมกลางน้ำ) และ 3) ระดับการประยุกต์ใช้งาน (อุตสาหกรรมปลายน้ำ) โดยในระดับพื้นฐานเป็นรากฐานของอุตสาหกรรมปัญญาประดิษฐ์ในด้านเครือข่ายอัลกอริทึม (Algorithm) การออกแบบฮาร์ดแวร์ และการเก็บข้อมูล ส่วนระดับเทคโนโลยีคือการเริ่มต้นจากการจำลองคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาของมนุษย์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเทคโนโลยีต่อไป สำหรับระดับการประยุกต์ใช้งาน คือการรวมระดับเทคโนโลยีและระดับพื้นฐานของปัญญาประดิษฐ์ในหลากหลายสาขาเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อผลิตเป็นฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์สำหรับใช้งานในสถานการณ์ที่มีความจำเป็น

8.2.1 ระดับพื้นฐาน (อุตสาหกรรมต้นน้ำ)

ระดับพื้นฐานจะเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมและการประมวลผลทางข้อมูล ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาอุตสาหกรรมปัญญาประดิษฐ์ (AI) โดยมีเทคโนโลยีหลัก ได้แก่ ชิปปัญญาประดิษฐ์ (AI Chip) อุปกรณ์เซ็นเซอร์ (Sensor) ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และการประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ (Cloud Computing) โดยอุปกรณ์เซ็นเซอร์ (Sensor) และข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เป็นเทคโนโลยีที่รวบรวมจัดเก็บข้อมูล ส่วนชิปปัญญาประดิษฐ์ (AI Chip) และการประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ (Cloud Computing) เป็นเทคโนโลยีสำหรับการประมวลผลเป็นหลัก ตัวอย่างดังต่อไปนี้

1) ชิปปัญญาประดิษฐ์ (AI Chip)

ชิปปัญญาประดิษฐ์ (AI Chip) เปรียบเสมือน “สมอง (Brain)” ในอุตสาหกรรมปัญญาประดิษฐ์ และขนาดทางการตลาดมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ในระยะแรกการประมวลผล

¹ http://globthailand.com/china_0125/

² http://www.ditp.go.th/contents_attach/190267/190267.pdf

ของปัญญาประดิษฐ์ (AI) จะต้องอาศัยการประมวลผลจากแพลตฟอร์มร่วมกันของการประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ (Cloud Computing) และ CPU แบบดั้งเดิม แต่ด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีแบบการเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning) ควบคู่กับความต้องการด้านการประมวลผลที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดการวิจัยและพัฒนาชิปปัญญาประดิษฐ์เฉพาะทาง

มีนักวิชาการคาดการณ์ว่า ในปี ค.ศ. 2021 ขนาดตลาดของชิปปัญญาประดิษฐ์ (AI Chip) จะขยายตัวเพิ่มขึ้นถึงมูลค่า 11,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ร้อยละ 20.99

อุตสาหกรรมชิปปัญญาประดิษฐ์ของประเทศจีนยังถือว่าอยู่ในช่วงเริ่มต้น แต่มีแนวโน้มการพัฒนาที่ดี ซึ่งในปัจจุบันวิสาหกิจของจีนที่มุ่งเน้นพัฒนาชิปปัญญาประดิษฐ์ยังมีจำนวนน้อย และระดับเทคโนโลยีในภาพรวมยังมีความแตกต่างจากประเทศที่พัฒนาแล้วค่อนข้างมาก ทั้งนี้ ยังต้องอาศัยการนำเข้าชิปปัญญาประดิษฐ์ขั้นสูงจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีวิสาหกิจ Start-up ของจีนที่มีความโดดเด่นในด้านชิปปัญญาประดิษฐ์ เช่น บริษัท JINGJIA MICRO และบริษัท Cambricon เป็นต้น การเติบโตเพิ่มขึ้นของวิสาหกิจชิปปัญญาประดิษฐ์จีนนอกจากจะช่วยยกระดับเทคโนโลยีด้านการประมวลผลแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อการช่วยลดต้นทุนในภาคการผลิตของอุตสาหกรรมปัญญาประดิษฐ์ (AI)³

ข้อมูลวิสาหกิจด้านชิปปัญญาประดิษฐ์ (AI Chip) ของจีน⁴

ชื่อบริษัท	ผลิตภัณฑ์	คุณสมบัติ	เทคโนโลยีหลัก	การติดต่อ
บริษัท Cambricon Technologies 	ชิปปัญญาประดิษฐ์ เบอร์ 1 DianNao	โดยมีโครงสร้างแบบ Prototype processor สำหรับโครงข่ายประสาทเทียม (Neural Networks)	เป็นบริษัทแรกที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับชุดคำสั่งสำหรับการประมวลผลทางด้านการมัลติมีเดีย (Streaming SIMD Extensions: SSE)	สำนักงานใหญ่ : กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน Tel: +86-10-83030003
	ชิปปัญญาประดิษฐ์ เบอร์ 2 DaDianNao	สำหรับโครงข่ายประสาทเทียม (Neural Networks) ขนาดใหญ่	เพื่อการพัฒนาชิปสำหรับประมวลผล deep learning	Email: business@cambricon.com
	ชิปปัญญาประดิษฐ์ เบอร์ 3 PuDianNao	สำหรับการเรียนรู้เทคนิคการคำนวณ		Website:

³ http://www.sohu.com/a/228377551_610479

⁴ <http://www.199it.com/archives/705222.html>

		ของเครื่องจักรที่ หลากหลาย		http://www.cambricon.com/
บริษัท Horizon Robotics	ชิปปัญญาประดิษฐ์ Journey 1.0 ชิปปัญญาประดิษฐ์ Sunrise 1.0	ใช้กับระบบ Intelligent Drive ใช้กับกล้อง IP Camera	ให้ความสำคัญการ พัฒนาชิป(Chip) เพื่อ การเลียนแบบสำหรับ เครื่องจักร	สำนักงาน ใหญ่: กรุง ปักกิ่ง ประเทศจีน Wechat: bd@hobot .cc Website: http://www.horizon.ai/m/about.php
				
บริษัท Vimicro Corporation	ชิปที่มีระบบ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) หรือส่วนประมวลผลที่ มีระบบประสาท (Artificial Intelligence Neural Processing Unit, AI NPU)	การเรียนรู้และจดจำ ใบหน้า	เป็นชิปรุ่นแรกในจีนที่ มีระบบ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) หรือส่วนประมวลผลที่ มีระบบประสาท (Artificial Intelligence Neural Processing Unit, AI NPU)	สำนักงาน ใหญ่: กรุง ปักกิ่ง ประเทศจีน Tel: +86- 10- 68948888 Website: http://www.vimicro.com.cn/
				
บริษัท DeePhi Tech	ชิปสำหรับประมวลผล deep learning (DPU Chip)	การจัดการด้านเสียง และรูปภาพ	ใช้แพลตฟอร์ม FPGA สร้างชิปสำหรับ ประมวลผล deep learning (DPU Chip)	สำนักงาน ใหญ่ : กรุง ปักกิ่ง ประเทศจีน Wechat: partner@deephi.tech Website: http://www.deephi.com/zh-cn/
				

บริษัท JINGJIA Micro ⁵	หน่วยประมวลกราฟิก (GPU) JM5400	ใช้ในด้านกราฟิกและ แสดงผลอย่าง แพร่หลาย	เป็นบริษัทแห่งเดียวใน จีนที่ประสบ ความสำเร็จในการวิจัย และพัฒนาชิป GPU ด้วยตนเอง	สำนักงาน ใหญ่ : เมือง ฉางซา มณฑลหู หนาน ประเทศจีน Tel: +86- 0731- 82737008 Email: public@jin gjamicro.c om Website: http://ww w.jingjamic ro.com
--------------------------------------	--------------------------------------	---	--	--

2) การประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ (Cloud Computing)

วิธีการส่งข้อมูลแบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) คือการส่งข้อมูลจากเทอร์มินัลไปยังระบบคลาวด์โดยผ่านเครือข่าย และหลังจากทำการประมวลผลบนระบบคลาวด์แล้ว จากนั้นระบบคลาวด์จะส่งผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผลกลับไปยังเทอร์มินัลเช่นเดียวกับการให้บริการ Siri ของ iPhone ปัจจุบันแพลตฟอร์มการประมวลผลของอุตสาหกรรมปัญญาประดิษฐ์ (AI) ยังคงเป็นเทคโนโลยีการประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ (Cloud Computing) เป็นหลัก และรูปแบบการให้บริการของการประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ (Cloud Computing) สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

- 1) IAAS (Infrastructure as a Service)⁶ เป็นบริการเฉพาะส่วนโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ระบบเครือข่าย (Network), ระบบจัดเก็บข้อมูล (Database), ระบบประมวลผล (CPU) ไปจนถึงอุปกรณ์พื้นฐาน เช่น Servers และระบบปฏิบัติการ (OS) ที่รองรับการใช้งานร่วมกับ Software และ Application ต่าง ๆ

⁵ <http://www.jingjiamicro.com/hngs/i=2&comContentId=2.html>

⁶ <https://www.inet.co.th/news/index.php?Page=photoDetail&id=80>

- 2) PAAS (Platform as a Service)⁷ เป็นบริการที่ครอบคลุมโครงสร้างพื้นฐาน และ Hardware คล้ายกับ IaaS แต่พิเศษกว่าตรงที่มี Platform ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา Software และ Application เช่น Runtime หรือ Middleware ที่ช่วยให้ นักพัฒนาโปรแกรมทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำหรับบริการ PaaS จึงเหมาะกับองค์กรที่มีทรัพยากรด้านไอทีน้อย แต่มีความต้องการพัฒนา และใช้งานเทคโนโลยีสูง โดยเฉพาะกลุ่ม Startup ซึ่งเป็นบริษัทขนาดเล็ก แต่มีความต้องการพัฒนา Software เพื่อการทำธุรกิจสูง
- 3) SAAS (Software as a service)⁸ เป็นบริการ Software บนระบบ Cloud ที่ผู้ให้บริการจะรับผิดชอบดูแลทุกอย่าง ตั้งแต่เรื่องของระบบเครือข่าย Server Hardware ไปจนถึงการออกแบบพัฒนา Software ต่าง ๆ ผู้ใช้บริการจึงไม่จำเป็นต้องมีความรู้ด้านไอทีเพื่อดูแลระบบด้วยตัวเอง เพียงแค่เรียนรู้วิธีการใช้งานเบื้องต้น ก็สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับธุรกิจได้ เช่น บริการ Email หรือ Software สำเร็จรูปอื่นๆ ที่สามารถเข้าใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ตได้ทันที

วิสาหกิจจีนที่มีศักยภาพด้าน Cloud Computing โดยแบ่งตามรูปแบบการให้บริการ

รูปแบบการให้บริการ	ชื่อบริษัท	ผลิตภัณฑ์	คุณสมบัติ	การติดต่อ
IAAS และ PAAS	บริษัท Tencent	Tencent Cloud	ให้บริการประมวลผล แหล่งเก็บข้อมูล คลังข้อมูล เครือข่าย อินเทอร์เน็ต เป็นต้น	สำนักงานใหญ่: เมืองเซินเจิ้น มณฑลกว่างตุง Website: https://www.tencent.com/ https://cloud.tencent.com/ Tel: (+86) 755-86013388
	 Tencent 腾讯			
	บริษัท Alibaba	Alibaba Cloud	มีระบบประมวลผลแบบ ยืดหยุ่น ให้บริการโดเมน เว็บไซต์ การจัดเก็บข้อมูล และระบบ Content Delivery Network	สำนักงานใหญ่: เมืองหางโจว มณฑลเจ้อเจียง Website: https://www.alibaba.com/
	 Alibaba Group 阿里巴巴集团			

⁷ <http://www.netbright.co.th/?name=knowledge&file=readknowledge&id=19>

⁸ <http://www.trp.in.th/>

			(CDN) รวมถึงคลังข้อมูล เป็นต้น	alibabagroup. com https://cn.aliyun.com/ Tel: (+86) 571-8502- 2088
	บริษัท Kingsoft Cloud	Kingsoft Cloud	ให้บริการ Cloud Server ระบบฐานข้อมูลเชิง สัมพันธ์ (relational database) และ ระบบ Object Storage	ที่อยู่: กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐ ประชาชนจีน Website: https://www.kingsoft.com/ Tel: (+86) 10- 61124100
				
SAAS	บริษัท Baidu	Baidu Cloud	ให้บริการ Cloud Server ที่ชื่อ BCC (Baidu Cloud Compute), ระบบ Object Storage ที่ชื่อว่า BOS (Baidu Object Storage) และระบบเก็บ ข้อมูลแบบ Cloud Disk ที่ ชื่อว่า CDS เป็นต้น	สำนักงานใหญ่: กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐ ประชาชนจีน Website: home.baidu.com/ https://cloud.baidu.com/ Tel: (+86) 105992 8888
				

8.2.2 ระดับเทคโนโลยี (อุตสาหกรรมกลางน้ำ)

ระดับเทคโนโลยี ถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมปัญญาประดิษฐ์ จะต้องอาศัยแพลตฟอร์มการประมวลผลและทรัพยากรข้อมูลจากระดับพื้นฐานเป็นหลัก เพื่อสร้าง Model สำหรับการฝึกสอน (Training) ให้ระบบสามารถแยกแยะข้อมูลจำนวนมากมหาศาล และการเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning) เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในสาขาต่าง ๆ อาทิ การรับรู้อัจฉริยะ (Perception Intelligent) การรู้คิดอัจฉริยะ (Cognition Intelligent) ซึ่งระดับเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมปัญญาประดิษฐ์ของประเทศจีนมุ่งเน้นพัฒนาด้านคอมพิวเตอร์วิทัศน์ (Computer Vision)

การประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing: NLP) และการเรียนรู้ของเครื่อง Machine Learning เป็นหลัก

วิสาหกิจจีนที่มีศักยภาพในระดับเทคโนโลยีประเภทต่าง ๆ ได้แก่

ประเภทเทคโนโลยี	ชื่อบริษัท	คุณสมบัติ/ผลิตภัณฑ์	การติดต่อ
คอมพิวเตอร์ การจำรูภาพ วิทัศน์ (computer vision)	บริษัท Baidu	- บริการการสืบค้นภาพแบบอัจฉริยะ - การจดจำใบหน้า - ยานยนต์ไร้คนขับ - ผู้ช่วยในการขับขี่ - การแปลภาษา - การอ่านหนังสือออนไลน์	สำนักงานใหญ่: กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน Tel: (+86 10)5992 8888 Website: http://home.baidu.com/
	บริษัท Sogou	- บริการระบบการพิมพ์ตัวอักษรด้วยเสียงพูด(Voice Input) - บริการค้นหา เช่น Sougou search, Sogou High-Speed Browser และ Sogou Map เป็นต้น	สำนักงานใหญ่: กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน Tel: +86-010-56899999 Website: https://corp.sogou.com/
การจดจำ ใบหน้า	บริษัท Megvii (Face++)	- Face++ Financial - Face++ Security - Face++ BI เป็นผลิตภัณฑ์ใช้สำหรับแผนการแก้ไขปัญหา (Solution) ในการตรวจสอบระบบการจดจำใบหน้าแบบแนวตั้ง	สำนักงานใหญ่: กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน Tel: +86-400-6700-866 Website: https://megvii.com/
	บริษัท Tencent	- บริการระบบกล้องวงจรปิดแบบอัจฉริยะสำหรับการตรวจจับผู้ร้าย ค้นหาคนสูญหาย และสำหรับการจราจร เป็นต้น - ระบบ FaceIn ตรวจสอบตัวบุคคล และการลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม	สำนักงานใหญ่: เมืองเซินเจิ้น มณฑลกว่างตุง Email: youtu@tencent.com

		Website: https://youtu.q.com/#/home	
การประมวลผล ภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing: NLP)	บริษัท IFLYTEK	- ระบบการพิมพ์อัจฉริยะด้วยเสียง - ระบบเพลงอัจฉริยะ - ระบบการขับขี้อัจฉริยะด้วยเสียง - ระบบการรักษาอัจฉริยะด้วยเสียง - ระบบการประชุมอัจฉริยะ	สำนักงานใหญ่: เมืองเหอเฟย์ มณฑลอานฮุย Tel: +86-0551-65331500 Website: http://www.iflytek.com/
	บริษัท AI Speech	- ระบบการขับขี้อัจฉริยะ เช่น กล้องมองท้ายของรถยนต์ กล้องบันทึกการขับขี้อย่างเป็นต้น - บ้านอัจฉริยะ เช่น ทีวีอัจฉริยะ - หุ่นยนต์อัจฉริยะ - การพิมพ์ด้วยเสียง	สำนักงานใหญ่: เมืองซูโจว มณฑลเจียงซู Tel: +86-0512-62997990 Website: http://www.aispeech.com/index.php
	บริษัท Unisound	- หุ่นยนต์บริการ - บ้านอัจฉริยะ - ขับขี้อัจฉริยะ - การแพทย์อัจฉริยะ - การศึกษาอัจฉริยะ	สำนักงานใหญ่: กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน Tel: +86-010-62369899 Website: https://www.unisound.com/
การเรียนรู้ด้วยเครื่อง (Machine Learning)	บริษัท Baidu สถาบัน Institute of Deep Learning (IDL) ⁹	- จักรยานอัจฉริยะ “Dubike” ซึ่งมีการติดตั้งประกอบไปด้วยคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์มากมายดังนี้ เป็นศูนย์กลางระบบนำทาง, ระบบไซเคิล, ระบบตรวจจับสนุภาพ, ระบบเส้นทางหลักเสียงฝูงชน,	สำนักงานใหญ่: กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน Tel: (+86 10) 5992 8888 Website: http://home.baidu.com/

⁹ <https://developer.baidu.com/platform/s50>

	ระบบแนะนำเส้นทาง อัจฉริยะ และระบบ โปรแกรมพัฒนา ปฏิบัติการเทคโนโลยีล้ำสมัย "Baidu Brain"	http://ai.baidu.com/
บริษัท Alibaba Cloud 	- การเรียนรู้เชิงลึก PAI - Elastic Compute Service - Database Services - Storage & CDN - Domains & Websites - Networking	สำนักงานใหญ่: เมืองหางโจว มณฑลเจ้อเจียง Website: https://www.aliyun.com/ babacloud.com/zh
บริษัท Tencent Cloud 	- Cloud Virtual Machine - Content Delivery Network - Cloud Object Storage - Cloud Database for MySQL - Cloud Access Management	สำนักงานใหญ่: กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน Tel: +86-4009-100-100 Website: https://cloud.tencent.com/

8.2.3 ระดับการประยุกต์ใช้งาน (อุตสาหกรรมปลายน้ำ)

ระดับการประยุกต์ใช้งานของอุตสาหกรรมปัญญาประดิษฐ์ ในประเทศจีนนั้น มีแนวโน้มที่ล้นตลาด เนื่องจากจีนให้ความสนใจในนวัตกรรมรูปแบบการทำธุรกิจ (Business Model Innovation: BMI) มากกว่า ซึ่งในต่างประเทศหรือประเทศอื่น ๆ ยังอาศัยอุตสาหกรรมกลางน้ำ (ระดับเทคโนโลยี) เป็นแรงขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

วิสาหกิจปัญญาประดิษฐ์จีนในระดับการประยุกต์ใช้งานจะขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริโภคและการให้บริการแต่ละบุคคล ตามเทคโนโลยีต่าง ๆ อาทิ การเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning) คอมพิวเตอร์วิทัศน์ (Computer Vision) การรู้จำคำพูด (Speech Recognition) ซึ่งมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว แรงการบูรณาการระหว่างปัญญาประดิษฐ์กับเครื่องปลายทาง (Terminal) และอุตสาหกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อย่างต่อเนื่อง ทำให้อุตสาหกรรมดั้งเดิมต่างๆ เช่น อุตสาหกรรมในครัวเรือน หุ่นยนต์ การแพทย์ การศึกษา การเงิน และเกษตรกรรม เป็นต้น ได้รับการปรับเปลี่ยนอย่างรอบด้าน

สถาบันที่ปรึกษาข้อมูล McKinsey ได้คาดการณ์ว่าในปี ค.ศ. 2025 ขนาดตลาดปัญญาประดิษฐ์จะมีการเติบโตมากขึ้นถึง 10 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยอุตสาหกรรมที่กำลังได้รับความนิยม มีดังนี้

1) ปัญญาประดิษฐ์กับอุตสาหกรรมการป้องกันและรักษาความปลอดภัย

ขนาดตลาดอุตสาหกรรมการป้องกันและรักษาความปลอดภัยของจีนมีแนวโน้มการเติบโตอย่างรวดเร็ว ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2015 - ค.ศ. 2020 การป้องกันความปลอดภัยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ค.ศ. 2020 คาดการณ์ว่า ขนาดตลาดจะเติบโตมากถึง 800,000 ล้านหยวนขึ้นไป

ผลิตภัณฑ์ของปัญญาประดิษฐ์กับอุตสาหกรรมการป้องกันและรักษาความปลอดภัย คือ กล้องวงจรปิด การเร่งพัฒนาจากชนบทสู่ความเป็นเมืองอย่างรวดเร็วนั้น เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทางสังคมและการสิ่งแวดล้อม อีกทั้ง ยังเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินด้านความปลอดภัย และเหตุก่อการร้ายขึ้นอย่างต่อเนื่อง ระบบการป้องกันและรักษาความปลอดภัยอัจฉริยะจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยโครงการเมืองอัจฉริยะ (Smart City) 193 แห่ง ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2014 - ค.ศ. 2018 ได้เข้าสู่งานดำเนินการระยะที่สองแล้ว รัฐบาลจีนมีการลงทุนเกือบ 3 ล้านล้านหยวน ซึ่งมีความต้องการด้านอุตสาหกรรมการป้องกันและรักษาความปลอดภัยอัจฉริยะด้วยกล้องวงจรปิดเครือข่าย HD จำนวนมหาศาล

วิสาหกิจจีนที่มีศักยภาพด้านอุตสาหกรรมการป้องกันและรักษาความปลอดภัยของจีน

ชื่อบริษัท	ผลิตภัณฑ์	ประยุกต์ใช้งานในสาขา	การติดต่อ
บริษัท Hikvision 	- กล้องวงจรปิด - เครื่อง DVR/DVS - แผ่น PCB - Network Storage	- การเงิน - การรักษาความปลอดภัย - การคมนาคม - การศึกษา - กองทัพ - สาธารณูปโภค	สำนักงานใหญ่: เมือง ทางโจว มณฑลเจ้อ ฉเจียง Tel: +86-0571- 88075998 Website: http://www1.hikvision.com/cn/index.html
บริษัท ZHEJIANG DAHUA TECHNOLOGY 	- กล้อง HDCVI - เครื่อง Digital Video Recorder	- การรักษาความปลอดภัย - การเงิน - อาคารอัจฉริยะ - พลังงาน - คมนาคม - สถานเรือนจำ	สำนักงานใหญ่: เมือง ทางโจว มณฑลเจ้อ ฉเจียง Tel: +86-0571- 28933188 Website:

			http://www2.dahuatech.com/
บริษัท SenseTime	ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ AI เช่น การจดจำใบหน้า การรู้จำคำพูด การ แยกแยะคำ การเรียนรู้ เชิงลึก	- การเงิน - เครือข่ายดาวเทียม - เครือข่ายอินเทอร์เน็ต	สำนักงานใหญ่: กรุง ปักกิ่ง ประเทศจีน Tel: +86-400 900 5986 Website: https://www.sensetime.com/
			
บริษัท Beijing Megvii	- Face++Financial - Face++Security - Face++BI	- การเงิน - การรักษาความปลอดภัย - การค้าปลีก	สำนักงานใหญ่: กรุง ปักกิ่ง ประเทศจีน Tel: +86-400-6700- 866 Website: https://megvii.com/
			

2) ปัญญาประดิษฐ์กับอุตสาหกรรมการเงิน

เมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา ทั้งบริษัทชั้นนำด้านการเงิน อินเทอร์เน็ต และบริษัท Startup ต่างเริ่มศึกษาและใช้งาน “เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์กับอุตสาหกรรมการเงิน” ถือได้ว่าปัญญาประดิษฐ์ในอุตสาหกรรมการเงินยังมีแนวโน้มการเติบโตที่ดี ซึ่งบริษัทด้านการเงินของจีนที่เป็นที่รู้จักกันดี คือ บริษัท Ant Financial Service โดยใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning) ในการทำสินเชื่อ และแผนกควบคุมความเสี่ยงใช้พื้นฐานอัลกอริทึม (Algorithm) ต่อต้านการปลอมแปลงทำธุรกรรม และยังใช้เทคโนโลยีรูปภาพในการทำประกันประเมินความเสียหายที่เกิดขึ้น เป็นต้น¹⁰

ในปัจจุบัน เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์กับอุตสาหกรรมการเงินมีการพัฒนาและเติบโตที่ดี ส่วนใหญ่จะนำไปประยุกต์ใช้ในด้านที่ปรึกษาการลงทุนอัจฉริยะ การให้บริการจัดการและควบคุมความเสี่ยงอัจฉริยะ การยืนยันตัวตนอัจฉริยะ การตลาดอัจฉริยะ เป็นต้น โดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ประเภทการเรียนรู้เชิงลึก การประมวลผลภาษาธรรมชาติ ระบบค้นหาอัจฉริยะ และคอมพิวเตอร์วิทัศน์ เป็นต้น

¹⁰ <http://www.199it.com/archives/679898.html>

วิสาหกิจจีนที่มีศักยภาพด้านอุตสาหกรรมการเงินปัญญาประดิษฐ์

ชื่อบริษัท	ผลิตภัณฑ์	ประยุกต์ใช้งานในสาขา	การติดต่อ
บริษัท Ping An Insurance 	- Robo-advisor ผู้ช่วย บริหารความมั่งคั่ง อัจฉริยะ ¹¹ - Ping An Cloud	- การเงิน	สำนักงานใหญ่: เมือง เซินเจิ้น มณฑลกว่างตุง Tel: +86-4008 8663 38 Website: http://www.pingan.cn/
บริษัท Ant Financial Services Group 	- ระบบควบคุมความ เสี่ยง - ผู้ช่วยบริการลูกค้า อัจฉริยะ - สินเชื่อ “Ding Sun Bao” ¹²	- การเงิน	สำนักงานใหญ่: เมือง หางโจว มณฑลเจ้อเจียง Tel: (+86) 571-2688- 8888 Website: https://www.antfin.com/
บริษัท JD Finance 	- ABS cloud platforms - Jing Bao Bei 2.0 - ที่ปรึกษาการลงทุน อัจฉริยะ	- การเงิน	สำนักงานใหญ่: กรุง ปักกิ่ง ประเทศจีน Tel: +86-400 088 8816 Website: https://ft.jd.com/

3) ปัญญาประดิษฐ์กับอุตสาหกรรมครัวเรือน

บ้านอัจฉริยะ (Smart Home) คือ การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เทคโนโลยีเครือข่ายโทรคมนาคม เทคโนโลยีวงจรรวม ใช้ควบคุมอุปกรณ์ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกบ้าน เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกและลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานภายในบ้าน

จากข้อมูลสถิติ ในปี ค.ศ. 2014 อุตสาหกรรมบ้านอัจฉริยะของจีนขนาดตลาด 29,000 ล้านหยวน และในปี ค.ศ. 2015 อุตสาหกรรมบ้านอัจฉริยะมีขนาดตลาดเพิ่มขึ้นถึง 40,340 ล้านหยวน เทียบกับปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นร้อยละ 41 ต่อมาในปี ค.ศ. 2017 อุตสาหกรรมบ้านอัจฉริยะ

¹¹ <http://www.pingan.com/news/licai/3573357410286578.shtml>

มีขนาดตลาดเพิ่มขึ้น 90,8000 ล้านหยวน และคาดการณ์ว่าในอีกห้าปีข้างหน้า (ปี ค.ศ. 2017 - ค.ศ. 2021) อัตราเติบโตเฉลี่ยสะสมต่อปีประมาณร้อยละ 48.12 และในปี ค.ศ. 2021 จะมีขนาดตลาดมากถึง 436,900 ล้านหยวน

วิสาหกิจจีนที่มีศักยภาพด้านอุตสาหกรรมครัวเรือนปัญญาประดิษฐ์

ชื่อบริษัท	ผลิตภัณฑ์	ประยุกต์ใช้งานในสาขา	การติดต่อ
บริษัท Haier Group 	- ตู้เย็นอัจฉริยะ - เครื่องซักผ้า - อัจฉริยะ	- บุคคล - ครัวเรือน - เชิงพาณิชย์	สำนักงานใหญ่: เมืองชิงเต่า มณฑลซานตง Tel: +86-0532-88931617 Website: http://www.haier.net/cn/
บริษัท Xiaomi Corporation 	- มือถือ Xiaomi - ทีวี Xiaomi - กล้องรับ - สัญญาณXiaomi	- บุคคล - ครัวเรือน - เชิงพาณิชย์	สำนักงานใหญ่: กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน Tel: +86-400-100-5678 Website: https://www.mi.com/en/
บริษัท Midea Group 	- ตู้เย็นอัจฉริยะ - หม้อหุงข้าว - อัจฉริยะ - เครื่องกวาดพื้น - อัจฉริยะ - Smart lock	- บุคคล - ครัวเรือน - เชิงพาณิชย์	สำนักงานใหญ่: เมืองฝอซาน มณฑลกว่างตุง Tel: + 86-0757-22607250 Website: http://www.cscse.edu.cn/

4) ปัญญาประดิษฐ์กับอุตสาหกรรมยานยนต์

การพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ สำหรับการขับเคลื่อนอัตโนมัติกำลังจะกลายเป็นจริงในไม่ช้านี้ โดยบริษัทชั้นนำด้านยานยนต์ต่างมีแผนจะนำเสนอโมเดลยานยนต์อัตโนมัติอย่างสมบูรณ์แบบภายในปี ค.ศ. 2020

ยานยนต์ไร้คนขับ คือ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เรดาร์ กล้องวงจรปิด และระบบที่ตั้งตำแหน่งทั่วโลก โดยให้เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถทำงานเองได้โดยปราศจากการควบคุมของมนุษย์ได้รถยนต์สามารถขับได้เองอย่างปลอดภัย ยานยนต์ไร้คนขับจะทำให้ยานยนต์ดั้งเดิมกลายเป็นหุ่นยนต์ที่มีล้อ

ทั้งนี้ เทคโนโลยีที่สำคัญของยานยนต์ไร้คนขับ คือเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เปรียบเสมือนหุ่นยนต์อัจฉริยะที่มีล้อเคลื่อนที่ได้ โดยอาศัย “สมองขนาดใหญ่ (Big Brain)” ที่เกิดจากพื้นฐานเทคโนโลยีการเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning) และ “ดวงตา” ที่เกิดจากเทคโนโลยีการมองเห็น (Computer Vision) เพื่อขับขี้อย่างรวดเร็วและปลอดภัย นอกจากนี้ ยานยนต์ไร้คนขับยังประกอบไปด้วยเทคโนโลยีอื่นๆ อีก อาทิ การวางแผนการนำทาง การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับเครื่องจักร การควบคุมอัจฉริยะ เป็นต้น

วิสาหกิจจีนที่มีศักยภาพด้านอุตสาหกรรมยานยนต์ปัญญาประดิษฐ์

ชื่อบริษัท	ผลิตภัณฑ์	ประยุกต์ใช้งานในสาขา	การติดต่อ
บริษัท Baidu 	- การสืบค้นรูปภาพอัจฉริยะ - เทคโนโลยีการจดจำใบหน้า - ยานยนต์ไร้คนขับ - ผู้ช่วยในการขับขี - การแปลหนังสือและเอกสาร - หนังสือออนไลน์	- การคมนาคมเชิงพาณิชย์ - ธุรกิจการเช่ารถยนต์	สำนักงานใหญ่: กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน Tel: (+86 10)5992 8888 Website: http://home.baidu.com/
บริษัท NavInfo จำกัด 	- ชิปยานยนต์ - แผนที่ดิจิทัล - ข้อมูลการจราจรแบบไดนามิก - บริการ Internet of Vehicles	- การนำทางรถยนต์ - Internet of Things - Mobile Internet	สำนักงานใหญ่: กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน Tel: +86 10 82306399 Website: http://www.navinfo.com/
บริษัท Thunder Software Tech 	- พัฒนาซอฟต์แวร์และเขียนโปรแกรมสำหรับมือถืออัจฉริยะ ยานยนต์อัจฉริยะ และ Smart Internet of Things	- Application Software - เครือข่ายอินเทอร์เน็ต - โรงงานผลิตแผ่นชิปและอุปกรณ์ Terminal	สำนักงานใหญ่: กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน Tel: (86)10-62662686 Website: https://www.thundersoft.com/

บริษัท SINGULATO MOTORS	- Big Data - บริการ Internet of Vehicles	-อุตสาหกรรมยาน ยนต์	สำนักงานใหญ่: กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน Tel: 010-65869596 Website: https://www.singulato.com/
----------------------------	---	------------------------	--

5) ปัญญาประดิษฐ์กับอุตสาหกรรมทางการแพทย์

ในปัจจุบัน การขาดแคลนทรัพยากรบุคคลด้านการแพทย์ที่เป็นปัญหาสำคัญของผู้ป่วย โดยเฉพาะในพื้นที่ถิ่นทุรกันดาร แต่การแพทย์อัจฉริยะจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ การที่เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ได้รับการพัฒนา สามารถช่วยวินิจฉัยโรคได้อย่างแม่นยำ ช่วยลดต้นทุนที่กีดขวางของผู้ป่วย หุ่นยนต์การแพทย์ผ่าตัด พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลสุขภาพของผู้ป่วยได้อีกด้วย และมีการคาดการณ์ว่า ในปี ค.ศ. 2018 อุตสาหกรรมทางการแพทย์ปัญญาประดิษฐ์ของจีนจะมีขนาดตลาดมากถึง 20,00 ล้านหยวน

ปัจจุบันอุตสาหกรรมทางการแพทย์ปัญญาประดิษฐ์มุ่งเน้นหุ่นยนต์การแพทย์เป็นหลัก แต่เนื่องด้วยข้อจำกัดของเทคโนโลยีและการเริ่มต้นที่ล่าช้า ส่งผลให้ระดับการวิจัยและพัฒนาด้านหุ่นยนต์การแพทย์ของจีนยังมีความล่าช้ากว่าต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ยังมีวิสาหกิจจีนที่มีความเชี่ยวชาญด้านหุ่นยนต์ผ่าตัด หุ่นยนต์บำบัดฟื้นฟู

วิสาหกิจจีนที่มีศักยภาพด้านอุตสาหกรรมทางการแพทย์ปัญญาประดิษฐ์

ชื่อบริษัท	ผลิตภัณฑ์	ประยุกต์ใช้งานใน สาขา	การติดต่อ
บริษัท SIASUN Robot & Automation จำกัด 	- หุ่นยนต์การแพทย์ - หุ่นยนต์อุตสาหกรรม - หุ่นยนต์เฉพาะทาง - อุปกรณ์โลจิสติกส์อัจฉริยะ - อุปกรณ์ขนส่งคมนาคมอัจฉริยะ	- ยานยนต์ - การแพทย์ - เครื่องจักร - การเงิน - พลังงาน - อุตสาหกรรมเคมี	สำนักงานใหญ่: เมือง เสิ่นหยาง มณฑล เหลียวหนิง Tel: 400 800 8666 Website: http://www.siasun.com/
บริษัท Harbin Boshi Automation 	- หุ่นยนต์อุตสาหกรรม - Smelting robot equipment - เครื่องชั่งน้ำหนัก	- อุตสาหกรรมเคมี - แก๊สธรรมชาติ - โลจิสติกส์อัจฉริยะ	สำนักงานใหญ่: เมือง ฮาร์บิน มณฑลเฮย หลงเจียง Tel: 0451- 87617799

	- อุปกรณ์ประหยัดพลังงานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	Website: http://www.boshi.cn/
บริษัท SMAROBOT จำกัด	- หุ่นยนต์การแพทย์ - หุ่นยนต์อุตสาหกรรม - หุ่นยนต์บริการ - หุ่นยนต์การบิน - หุ่นยนต์การศึกษา	- การแพทย์ - เครื่องจักรวิศวกรรม - การบริการ สำนักงานใหญ่: เมือง จูไห่ มณฑลกว่างตุง Tel: 0756-3618620 Website: http://www.smarobot.com/

6) หุ่นยนต์อัจฉริยะ

ความต้องการของการพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมและการใช้ชีวิตแบบอัจฉริยะ ปัจจุบัน มุ่งเน้นที่การพัฒนาหุ่นยนต์สำหรับใช้ในบ้าน ผู้ช่วยในภาคอุตสาหกรรมและองค์กร และ ผู้ช่วยอัจฉริยะ ซึ่งในทั้งสามประเภทที่กล่าวมานี้ สัดส่วนของหุ่นยนต์สำหรับใช้ในบ้านและผู้ช่วยอัจฉริยะจะมีค่อนข้างมากกว่า

ทั้งนี้ วิสาหกิจจีนต่างพยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบอุตสาหกรรมแบบดั้งเดิมให้เป็นแบบอัจฉริยะมากขึ้น ยกกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาโครงสร้างอุตสาหกรรมให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยวิสาหกิจที่สำคัญในอุตสาหกรรมหุ่นยนต์ มีดังตารางด้านล่างนี้

วิสาหกิจจีนที่มีศักยภาพด้านอุตสาหกรรมหุ่นยนต์ปัญญาประดิษฐ์

ประเภท	ชื่อบริษัท	ผลิตภัณฑ์หลัก	การใช้งาน	การติดต่อ
หุ่นยนต์สำหรับใช้ในบ้าน	บริษัท UBTECH Robotics	- หุ่นยนต์เพื่อการศึกษาและความบันเทิง “Alpha 1” - หุ่นยนต์อัจฉริยะ “Alpha 2”¹³ - “Jimu Robot” หุ่นยนต์ที่เด็กๆ สามารถประกอบขึ้นได้ด้วยตนเองผ่านซอฟต์แวร์สำเร็จรูป 3 มิติ และยังสามารถบังคับให้เคลื่อนไหวหรือทำท่าทางต่างๆ ผ่าน	- เชิงพาณิชย์ - การบริการ - การศึกษา	สำนักงานใหญ่: เมืองเซินเจิ้น มณฑลกว่างตุง Tel: 400-6666-700 Website: https://www.ubtrobot.com/

¹³ <https://www.ceoblog.co/ubtech-tencent-series-c/>

		แอปพลิเคชันได้ทั้งหมด ช่วยพัฒนาทักษะการ เรียนรู้ของเด็กได้แบบ บูรณาการ หรือ STEM Education ¹⁴		
	บริษัท Rokid Corporation จำกัด 	- หุ่นยนต์สำหรับใช้ในบ้าน - หุ่นยนต์เสียงอัจฉริยะ	- สำหรับใช้ในบ้าน และเพื่อความ บันเทิง	สำนักงานใหญ่: เมืองหางโจว มณฑลเจ้อเจียง Tel: 400-113-0099 Website: https://www.rokid.com/
ผู้ช่วยอัจฉริยะ	บริษัท Xiaoi 	- หุ่นยนต์บริการลูกค้า - อุปกรณ์นำทางอัจฉริยะ - หุ่นยนต์อัจฉริยะ - เครื่องเสียงอัจฉริยะ - เครื่องเล่นิทาน - โทรทัศน์/ เครื่องรับสัญญาณ อัจฉริยะ	- การเงิน - การบริการ - การแพทย์ - อุตสาหกรรม การผลิต	สำนักงานใหญ่: มหานครเซี่ยงไฮ้ Tel: 021-39518961 Website: http://www.xiaoi.com/
	บริษัท Turing Robot 	- หุ่นยนต์สนทนา - หุ่นยนต์บริการลูกค้า - หุ่นยนต์โต้ตอบเฉพาะ เรื่อง - หุ่นยนต์สำหรับเด็ก	- สำหรับใช้งานใน บ้าน - อุตสาหกรรม ยานยนต์ - การบริการลูกค้า	สำนักงานใหญ่: กรุงปักกิ่ง Tel: 010-56035442 Website: http://www.tuling123.com/
ผู้ช่วยในภาค อุตสาหกรรม และองค์การ	บริษัท Siasun Robot & Automation จำกัด 	- หุ่นยนต์อุตสาหกรรม - หุ่นยนต์เคลื่อนที่ - หุ่นยนต์บริการ - หุ่นยนต์ใช้งานเฉพาะ	- อุตสาหกรรม - ยานยนต์ - เชิงพาณิชย์	สำนักงานใหญ่: เมืองเสิ่นหยาง มณฑลเหลียวหนิง Website: http://www.siasun.com/

¹⁴ <https://www.mxphone.net/>

บริษัท Harbin

Boshi Automation

- หุ่นยนต์อุตสาหกรรม

- อุปกรณ์ชิ้นน้ำหนั

- ระบบการบรรจุภัณฑ์

- ระบบโลจิสติกส์อัจฉริยะ

- อุตสาหกรรม

การผลิต

สำนักงานใหญ่:

เมืองฮาร์บิน

มณฑลเฮยหลง

เจียง

Tel: (86)

0451-

84367015

Website:

[http://www.b](http://www.boshi.cn/)

[oshi.cn/](http://www.boshi.cn/)

บรรณานุกรม

แก้วตา โรหิตรัตน์ (บรรณาธิการ) (2558). คู่มือการลงทุนในสาธารณรัฐประชาชนจีน ประจำปี 2558. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน ข้อมูลรายมณฑล. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2560 จาก <http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/about-china/country/>

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน กรม. จีน ประกาศแนวทางการปฏิรูปเศรษฐกิจจีนเชิงลึก ประจำปี 2558. สืบค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2560 จาก http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/china-economic-business/result.php?SECTION_ID=442&ID=15591

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน หน่วยงานธุรกิจไทยในจีน. สืบค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2560 จาก <http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/thai-affairs/>

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน เส้นทาง (วิบาก)! การเปิดร้านอาหารไทยในแดนมังกร: 3 หมวดที่ต้องทำ-กว่า 20 ขั้นตอน-ผ่าน 15 หน่วยงาน. สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2560 จาก http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/interesting-facts/detail.php?SECTION_ID=513&ID=12646

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัด กระทรวงพาณิชย์ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง. โอกาสการค้าและการลงทุนในจีน. สืบค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2560 จาก <http://www.thaiembbeij.org/thaiembbeij/th/republic-of-china/investment/>

Agreement on Trade in Services of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Cooperation Between the Association of Southeast Asian Nation and The People's Republic of China, January 2007. Business Monitor. BMI Comparative Data. Retrieved May 28, 2016 from <https://bmo.businessmonitor.com/data/datatool?iso=CN>.

China Economic Net. China's "Go West" Strategy. Retrieved May 28, 2016 from <http://en.ce.cn/subject/3edcee/3rdceew/>

- Deepak Bhattasali, Shantong li, will Martin (2004). China and the WTO: Accession, Policy Reform, and Poverty Reduction Strategies (World Bank Publication),127.
- Dorothy J. Solinger (1984) Chinese Business under Socialism: The Politics of Domestic Commerce. Berkeley: University of California Press.
- Fidelity Worldwide Investment (2015). One Belt, One Road Building Link Strengthening Influence Guangdong on Exemption and Reduction of Local Income Tax of Foreign Investment Enterprises 1992 Maritime Insight.
- The Belt and Road Initiatives. MOFCOM. Invest in china. Retrieved May 28, 2016 from http://www.fdi.gov.cn/1800000121_10000183_8.html
- National Bureau of Statistics of china. Retrieved May 28, 2016 from <https://data.stats.gov.cn/english>
- Polices of Zhejiang Government on the Encouragement of Foreign Direct Investment. Report of the ASEAN-China Eminent Persons Group, ASEAN Secretariat, November 2005. Spa China Magazine Spa, China Guide 2008, Spa China Guide 2009
- The World Bank Group. World Development Indicators. Retrieved May 28, 2016 from <https://www.data.worldbank.org/country/china>.
- Thai Biz China. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน. สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2560 จาก <http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/thai-china/>
- United Nations Security Council. Current Members. Retrieved May 9, 2016 from <https://www.un.org/en/sc/members/>
- <http://arabic.people.com.cn/n/2014/0523/c31659-8731889.html>
- <https://www.bannedbook.org/bnews/finance/20141224/693105.html>
- http://finance.ifeng.com/a/20160714/14596705_0.shtml

<https://pixabay.com/en/shanghai-bund-china-city-1484452/>
<https://pixabay.com/en/achievement-bar-business-chart-18134/>
<https://pixabay.com/en/beijing-the-national-palace-museum-541497/>
<http://www.ciia.com.cn/docs/dangJian/2017-10-25/img/1508922121863.png>
<http://www.askci.com/news/finance/20170215/13521390550.shtml>
<http://www.ris.gov.tw/fr/346>
https://www.censtatd.gov.hk/hkstat/sub/so20_tc.jsp
http://www.cnipr.com/PX/px2/201701/t20170119_200861.htm
<http://www.sipo-ipdrc.org.cn/article.aspx?id=427>
<https://www.jiemian.com/article/1068621.html>
<http://www.sxcoal.com/news/4552800/info>
<http://zizhan.mot.gov.cn/>
<http://www.jiemian.com/article/1081041.html>
<http://www.stats.gov.cn/>
http://www.gdstats.gov.cn/tjzl/tjgb/201703/t20170308_358320.html
http://www.gddoftec.gov.cn/ywbk_1/dwtzhz_2/dwtzhz_3/201705/t20170503_101603.html
<http://news.163.com/18/0118/16/D8ES8KN80001899N.html>
<https://www.telegraph.co.uk/news/picturegalleries/worldnews/7360920/In-pictures-Chinas-National-Peoples-Congress-at-the-Great-Hall-of-the-People-in-Beijing.html>
http://blog.sina.cn/dpool/blog/s/blog_14e7b4e970102x0qf.html?md=gd
<https://www.baidu.com/s?ie=u8&wd=%E4%B9%A0%E8%BF%91%E5%B9%B3>
<https://baike.baidu.com/item/中华人民共和国宪法修正案/523199?fr=Aladdin>
<http://finance.sina.com.cn/roll/2018-01-18/doc-ifyqtcw9498029.shtml>
<http://www.scio.gov.cn/34473/34474/Document/1617305/1617305.htm>
<https://baijiahao.baidu.com/s?id=1588081637854387826&wfr=spider&for=pc>
http://cnews.chinadaily.com.cn/baiduMip/2017-05/12/cd_29323195.html
<https://wenku.baidu.com/view/eb58a100b80d6c85ec3a87c24028915f804d842a.html>

คู่มือการลงพื้นที่ในสาธารณรัฐประชาชนจีน ประจำปี 2561

OFFICE OF THE BOARD OF INVESTMENT

555 Vibhavadi-Rungsit Road, Chatuchak
Bangkok, 10900, Thailand
Tel. +66 (0) 2553 8111
Fax: +66 (0) 2553 8222
E-mail: head@boi.go.th

ONE START ONE STOP INVESTMENT CENTER

18th Floor, Chamchuri Square Building, Phayathai Road,
Pathumwan, Bangkok, 10330, Thailand
Tel: +66 (0) 2209 1100
Fax: +66 (0) 2209 1199
E-mail: osos@boi.go.th

ONE-STOP SERVICE CENTER**FOR VISAS AND WORK PERMITS**

18th Floor, Chamchuri Square Building, Phayathai Road,
Pathumwan, Bangkok, 10330, Thailand
Tel: +66 (0) 2209 1100
Fax: +66 (0) 2209 1199
E-mail: visawork@boi.go.th

THAILAND BOARD OF INVESTMENT, SHANGHAI OFFICE

Royal Thai Consulate – General, Shanghai, No. 18,
Wanshan Road, Changning District, Shanghai 200336, P.R. China
Tel: +86 21 5260 9876, +86 21 5260 9877
Fax: +86 21 5260 9873
E-mail: shanghai@boi.go.th

THAILAND BOARD OF INVESTMENT, BEIJING OFFICE

Royal Thai Embassy, No. 21, Guanghua Road,
Chaoyang District, Beijing 100600, P.R. China
Tel. +86 10 8531 8755 to 8757, +86 10 8531 8753
Fax: +86 10 8531 8758
E-mail: Beijing@boi.go.th

THAILAND BOARD OF INVESTMENT, GUANGZHOU OFFICE

Royal Thai Consulate – General, Guangzhou, No. 36,
Youhe Road, Haizhu District, Guangzhou, 510310, P.R. China
Tel: +86 20 8385 8988 ext. 220-225 +86 20 8387 7770 (Direct Line)
Fax: +86 20 8387 2700
E-mail: guangzhou@boi.go.th